

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “เรื่องเก่าเล่าใหม่ 4: สีดา-ศรีราม?”

โดย รองศาสตราจารย์ พรวัตน์ ดำรง

พฤษจิกายน 2549

ສັບໝາເລີກທີ PDG47H0013

รายงานວິຈัยฉบับສມບູດ

ໂຄຮງການ “ເຮືອງເກົ່າເລ່າໄໝ໌ 4: ສີດາ-ສົກລະນະ?”

ຜູ້ວິຈัย

ຮອງຄາສຕາສາຂາຍ ພຣະຕັນ ດຳຮຸງ

ໜຸດໂຄຮງການ ເວທີວິຈີຍມຸ່ນໝາຍຄາສຕົຮ້າໄທ

ສັບສນຸນໂດຍສໍາກັນການກອງທຸນສັບສນຸນກາຮົມວິຈີຍ (ສກວ.)

(ຄວາມເຫັນໃນรายงานນີ້ເປັນຂອງຜູ້ວິຈัย ສກວ. ໄນຈໍາເປັນຕ້ອງເຫັນດ້ວຍເສມອໄປ)

รหัสโครงการ : PDG47H0013
 ชื่อโครงการ : เรื่องเก่าเล่าใหม่ ๔: สีดา-ศรีราม?
 ชื่อนักวิจัย : พรรัตน์ ดำรง
 ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 E-mail Address : dpornrat@hotmail.com
 ระยะเวลาโครงการ : ๑ กันยายน ๒๕๔๗ – ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ (ขยายเวลาถึง ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีขึ้นเพื่อศึกษากลวิธีในการสร้างบทละครและกำกับการแสดงละครร่วมสมัย จากเรื่องราวยามะหรือเรื่องของพระราม อันเป็นมหาภพที่ยิ่งใหญ่ของอินเดีย มีอิทธิพลแพร่หลาย และเป็นที่ประทับใจผู้ฟังและผู้ชมจำนวนมากทั้งในเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ในโครงการนี้ผู้วิจัยถอดรหัสเรื่องเก่าและสร้างภาพใหม่ (deconstruction and revision) ให้เรื่องใหม่เป็น “บทละครร่วมสมัย” ที่เล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครคู่เสมอ (counterpart) ของพระราม คือ “นางสีดา” ผู้เป็นต้นเหตุแห่งสิ่งความเกียรติยศระหว่างพระรามและทศกัณฐ์ จุดประสงค์ของการเล่าเรื่องเดิมเพื่อใหนางสีดาเป็นผู้เสริมสร้างเกียรติยศแก่ตัวละครเอกคือพระราม การเล่าจึงเป็นการเล่าที่เน้นความดี ความงาม และความสุข แต่ละเลยที่จะเล่าถึงชีวิตที่มีทุกข์อันเกิดจากโชคชะตาและตัวละครหลักคือพระรามเอง

การเล่าเรื่องใหม่ในละครเรื่องนี้จึงเป็นการเล่าเรื่องที่ลุமิติ ไร้กรอบของกาลเวลา มีนางสีดาจากเรื่องเดิมหลายเรื่องเป็นตัวละครเอก (protagonist) และให้ความสำคัญกับตัวละครฝ่ายหญิงที่เป็นตัวละครคู่ตรงข้าม ได้แก่ นางสำนักข้า นำเข้าเหตุการณ์ในชีวิตนางสีดาที่พ้องกับเรื่องราวที่ปรากฏในปัจจุบัน นำเสนอคุณงามน่ากันในรูปแบบของละครเวที สืบผสม ที่มีการเล่าเรื่องในลักษณะละครพูดสมัยใหม่-ละครเล่าเรื่อง (story theatre) การเต้นรำและร่ายรำ การแสดงหุ่นเจ้า การขับร้อง และการแสดงดนตรีไทยร่วมสมัย

ในการพัฒนาละครเรื่องนี้ เน้นการทำกับนักศิลปินหลายฝ่าย ฝ่ายออกแบบ ฝ่ายดนตรี และฝ่ายลีลา-เต้นรำ ในแบบที่มีการพัฒนาบทแบบภาคประต่อเหตุการณ์หลายๆ ตอน บทละครพัฒนาจากบทวรรณกรรม เรื่องราวของผู้หญิงที่ปรากฏในสื่อ การเล่นละครแบบใช้ปฏิภาน (improvisation) ผู้วิจัยใช้จินตนาการ (imagination) มนต์สมมติ (magic if) ในการเข้าถึงตัวละคร ทำให้เกิดการตีความใหม่ (new interpretation) ในละครเรื่องนี้ ในละครเรื่องสีดา-ศรีราม? ตัวละครที่เป็นคู่ตรงข้าม (antagonist) ของนางสีดาคือ พระราม การนำเสนอละครเรื่องนี้มุ่งเน้นที่จะสื่อสารว่า ภาพอุดมคติที่ถูกสร้างขึ้นนั้นไม่ถูกสมัยใด ล้วนเป็นภาพที่บอกเล่าไม่หมด ยังมีความ

จริง ความบกพร่องที่显露ช่องโถ่มาก ผู้ชมควรเปิดใจและมองให้เห็นความจริงเหล่านั้น และมองเห็นคุณค่า ความดีงาม และความบกพร่องที่อยู่ในแต่ละบุคคล ภาพที่นำเสนอในละครเรื่องนี้เป็นภาพใหม่ที่ห่างไกลจากภาพอุดมคติที่ผู้ชมคุ้นเคย และนำเสนอภาพ เรื่องราวใหม่ให้ผู้ชมได้คิด วิเคราะห์ และนำเรื่องสืด-ศรีรวม? มาเปรียบเทียบกับความคิดและการรับรู้ของตนเอง

คำสำคัญ : การละครร่วมสมัย, สืด, รามเกียรตี, มหากาพย์

Project Code : PDG47H0013
Project Title : The Legend Retold 4 Sita: The Honor of Ram?
Researcher : Pornrat Damrhung
Department of Dramatic Arts, Faculty of Arts,
Chulalongkorn University
E-mail Address : dpornrat@hotmail.com
Project Duration : 1 September 2004 – 30 November 2006

Abstract

This research project began by asking: how can we turn traditional stories from the Thai Ramayana into new theatre scripts and stage productions for today's audiences? To answer this question I first turned to the Thai version of the Ramayana (Ramakien, story of Rama), the great Indian epic centered on the exploits of the god-king Rama that has influenced people across South and Southeast Asia for many centuries. Instead of focusing on the stories of Rama, however, I focused on Sita, the counterpart of Rama. As the wife and partner of Rama, Sita was abducted by the demon Ravana, which led to a great war between virtuous Rama and wicked Ravana. Traditionally, she is seen as the honor of Rama, so that the epic discusses her perfect beauty and loyal devotion only in relation to her husband. Besides focusing on Sita, I also expanded my study to various Sita, which depicted in Rama stories in South and Southeast Asia. I ended up selecting seven stories from various versions of the Ramayana about Sita, and then deconstructed the old stories and could see many suffering stories of Sita's, hidden between the lines, caused not only by her destiny but also by her beloved husband. This led me to see Sita as someone who was patient, self-reliant, and strong-willed -- someone able to live her life apart from the limitations imposed by society and culture.

By doing this, I discovered how much more diverse, complex, and interesting Sita is than she is normally portrayed in her ideal images. In the next stage, after noticing how similar of the life situations Sita faced, are to those faced by women today -- as seen in newspapers, radio, and television. To create this script, I used western theatre techniques as imagining oneself as another and using the "magic if" methods to consider "what would she do if..." to better be able to converge and tune into the character. I decided to write this new play in a non-linear plot without "climax" and an absolute denouement. The script reveals as many pieces--like a jigsaw puzzle--merging modern spoken theatre, satiric comedy, and an Asian story

theatre style of singing and dancing with shadow puppets. Through this new way of communicating the story of Sita, I aimed to concentrate on woman's own identity and how she can live in the community and in the new world around her. Thus, by reworking a wider set of stories focused on Sita's life and by relating them to parallel situations faced by women today. The new script was the story retold through Sita's eyes, time, space, and action, and points toward some new values for contemporary women that still resonate with traditional versions of her life. The production presented new images of women that broke with many of the standard stereotypes of women figures, focusing instead on the need of each women to be unique and also to ask the audience to look into their minds to see if they had received this new view of a woman who has always supported her family by being patient, loving, caring, but also being manipulative and clever and remaining in control.

Keyword: Contemporary Theatre, Sita, Ramakien, Epic

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง วัตถุประสงค์ในการวิจัย แนวทางขั้นตอนดำเนินงาน / ขั้นตอนในการทำวิจัย ผลที่คาดว่าจะได้รับ กระบวนการผลักดันผลงานไปใช้ประโยชน์	1 2 3 4 4
บทที่ 2 การรวบรวมข้อมูลเพื่อทำลักษณะ การรวมความคิด - การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพระราม - การเล่า “รามายณะ” ที่เป็นแบบฉบับ ให้ความสำคัญและบูชาพระวิษณุ - การเล่าเรื่องรามายณะในเชิงปฏิปักษ์	5 5 7 14 15
บทเรียนจากการมายณะ	22
สรุป ข้อมูลจากการมายณะ ข้อมูลจากสื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ต	24 24
บทเรียนจากสื่อ ข้อมูลจากการคัดเลือกนักแสดงในเดือนกรกฎาคม	26 27
บทที่ 3 กระบวนการพัฒนาผลงาน (1) บทละคร การสร้างบทละคร บทละครเพื่อพัฒนา – ภาพโบราณของนางสีดา การเล่าให้เป็นเรื่องร่วมสมัยและเป็นภาพที่มีสัมพันธ์ของเรื่องโบราณกับปัจจุบัน ร่างโครงสร้างเรื่องเก่าและเรื่องใหม่	29 29 30 34 34
การสร้างบทละครร่วมสมัยที่สอดคล้องกับชีวิตนางสีดา - ร่างที่ 1 เริ่มค้นหานางสีดา - ร่างที่ 2 ในด: ร่างที่ใช้กับฝ่ายตนตรีและฝ่ายหุ่น และฝ่ายลีลา - ร่างที่ 3 การสร้างบทละครที่ใช้เป็นบททดลองให้กับนักแสดงได้สร้างเรื่องราว - ร่างที่ 4 ร่างบทละครต้นแบบที่ใช้ในการทำงานและการกำกับการแสดง	38 39 46 48 56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 กระบวนการพัฒนาผลงาน (2) การกำกับการแสดง	81
1. ความขัดแย้งหลักของเรื่องและโครงสร้างบทละคร - โครงสร้างละครใหม่	83
2. การทำงานกับฝ่ายอุกเป็นแบบ	84
- ข้อมูลภาพ	85
- การเปรียบเทียบ	85
- การเปรียบเทียบที่นำความคิดมาปรับใช้ในละคร	86
- การกำหนดพื้นที่ สถานที่ และเวลาในการแสดง	86
- ผลงานอุกเป็นแบบ	87
- การทำอุกแบบแสง	87
- การอุกแบบเสื้อผ้า	87
- การอุกแบบหุ่นเงารวมสมัย	88
3. การทำงานกับฝ่ายดนตรีและลีลา	88
- ใหม่จริง ดนตรีและการเต้นรำ	88
- การเล่าเรื่องใบราณ	88
- การต่อเรื่องใบราณกับปัจจุบันด้วยเพลงเกลูก	89
- บทนำเข้าสู่เรื่อง	89
- ผู้หญิงกับตนเอง	89
- ผู้หญิงกับผู้ชาย	90
- บทลงท้าย การคืนพบตัวเอง	90
4. การตีความในละคร – สีดา-ศรีราม?	90
- การพัฒนาการตัวละคร	90
ความขัดแย้งที่ 1: ผู้หญิงกับตนเอง	91
ความขัดแย้งที่ 2: ภาพอุดมคติกับความเป็นจริง กรณีสีดา กับพระราม	96
ภาพจากละคร	99
ปัญหาในการแสดง	115

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 5 บทสรุปงานวิจัย	117
ข้อเสนอแนะ	127
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก บทความวิจัยที่ได้จากการประมวลข้อมูลเป็นระยะ	
ภาคผนวก ข บทวิเคราะห์	
ภาคผนวก ค แบบสอบถามและข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถาม	
ภาคผนวก ง รายละเอียดในการนำเสนอผลงานเรื่องสีดา-ศรีราม?	

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของเรื่อง

โครงการ “สีดา-ศรีรวม?” เป็นโครงการหนึ่งในโครงการวิจัยหลัก “เรื่องเก่าเล่าใหม่” ของภาควิชาศิลปะการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการดังกล่าววนี้เป็นการนำเรื่องโบราณหรือบทละครเก่ามาสร้างใหม่ซึ่งเกิดจากแนวคิดที่ว่าเมื่อนักเขียนบทละครหรือผู้กำกับการแสดงแสดงมีมุมมองใหม่ต่อเรื่องโบราณย่อมสามารถนำเรื่องเก่านั้นมานำเสนอในมุมมองและรูปแบบใหม่ๆ ได้

เรื่อง “รามเกียรติ” หรือ เรื่องของพระรามเป็นเรื่องที่เล่ากันอย่างแพร่หลายในท้องถิ่นต่างๆ ของเอเชีย และได้รับการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับชุมชน สังคม ความเชื่อของท้องถิ่นที่เรื่องนี้แพร่ขยายไปถึง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้มีเรื่องของพระรามมากกว่า 600 เรื่องในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรื่องส่วนใหญ่ ยังคงดำเนินความคิดเดิมและการเฉลิมเกียรติยศของพระรามผู้เป็นตัวแทนแห่งความดีงามอันเป็นหลัก ของโครงเรื่องไว้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่สร้างความประทับใจผู้ชม ผู้ฟังเนื่องจากแนวคิดสำคัญของเรื่องสอดคล้อง กับแนวคิดอุดมคติที่ว่า “พลังแห่งความดียอมได้รับชัยชนะเหนือความชั่ว” รูปแบบของวรรณกรรมเรื่องนี้ เป็นนิทานวีรบุรุษ จุดมุ่งหมายของการเล่าเรื่องและการแสดงคือเพื่อเฉลิมเกียรติของพระรามซึ่งในศตวรรษ ยังคงเป็นอวตารของพระนารายณ์

อย่างไรก็ได้ ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยต้องการนำเสนอละครเรื่อง “สีดา-ศรีรวม ?” ในวิธีคิดที่แตกต่าง ออกไป โดยจะเล่าเรื่องรามเกียรติ์จากมุมมองของนางสีดาซึ่งเป็นตัวละครสำคัญฝ่ายความดี เป็นตัวละครคู่เสริมของพระราม เป็นมเหสีของพระรามผู้เป็นพระนารายณ์واتราชตัวละครเอกในเรื่องรามเกียรติ์ เป็นพระลักษณ์อวตาร แต่นางสีดาที่เป็นตัวละครที่มีความเป็นบุตุชนมาก เป็นตัวละครคู่เสริมของพระราม หากเราต้องการจะรู้จักพระรามในแบบที่เป็นบุตุชนเราน่าจะศึกษาจากชีวิตของ นางสีดา นางสีดาเป็นผู้หญิงที่พระรามรัก เป็นภรรยาซึ่งติดตามพระรามไปอยู่ไป เป็นแรงผลักดันที่ทำให้ พระรามต้องทำสิ่งที่ต้องการทำ ความเป็นบุตุชนของพระรามมากที่สุด นางสีดาเป็นตัวละครต้อง เพชร์ความทุกข์ มีความบกพร่อง มีการตัดสินใจผิดพลาด แต่ก็เป็นตัวละครที่กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว รับผิดชอบและทำหน้าที่ของตนได้อย่างสมบูรณ์

อย่างไรก็ตามในเรื่องเล่าแบบฉบับ นางสีดาเองก็เป็นตัวละครแบบอุดมคติเช่นเดียวกับพระราม เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่อง และเป็นผู้รักษาความดีงามไว้แม้ในสถานการณ์คับขัน ฉลาดและพร้อมที่จะเผชิญ

ชีวิต ความดีงามของนางสีดา้นนเป็นที่ยอมรับ จากการศึกษาเรื่องของพระรามอีก 7 เรื่องพบว่า เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับนางสีดา้นนส่วนใหญ่มีความคล้ายคลึงกัน และเป็นภาพอุดมคติที่สังคมต้องการนำเสนอ การนำเสนอเรื่องนางสีดาสามารถเล่าให้มากเพื่อ

1. ให้สังคมไทยได้มองชีวิตของตัวละครสำคัญตัวนี้ให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นอันจะทำให้มีการทบทวนและหาคุณค่าของตัวละครตัวนี้ในมุมมองใหม่
2. ช่วยให้ผู้ชมปัจจุบันได้เชื่อมต่อตนเองกับอดีตอันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจตนเองดีขึ้น

ละครร่วมสมัยเรื่อง “สีดา-ศรีราม?” เป็นการนำเสนอเรื่องที่ประกอบไปด้วยเรื่อง 2 ส่วน ส่วนแรก เป็นการเล่าเรื่อง “สีดา-ศรีราม?” ที่เน้นชีวิตของนางสีดา และส่วนที่ 2 เป็นการนำชีวิตของนางสีดาแต่ละช่วง มาตีความใหม่ เพื่อหาทัศนคติในการใช้ชีวิตของคนในสังคมปัจจุบันอันจะทำให้ค้นพบคุณค่าและความดีงาม ซึ่งอาจจะใช้เป็น “ภาพอุดมคติใหม่” ของผู้หญิงไทยในบริบทร่วมสมัยได้อย่างเหมาะสม

การวิจัยครั้งนี้รวบรวมข้อมูลจากการอ่านเรื่องรามเกียรตีและรายละเอียดเดียวและเอกสาร ตะวันออกเฉียงใต้เพื่อพัฒนาบทละครร่วมสมัยที่กระตุนให้ผู้ชมได้คิดวิเคราะห์เกี่ยวกับตนเองและผู้หญิงในบริบทสังคมไทย ผู้วิจัยเลือกเล่าเรื่องนางสีดา-ตัวละครซึ่งเป็นภาพอุดมคติ¹ ของผู้หญิงหลายชาติในเอเชีย เพื่อสะท้อนความเหมือนและความแตกต่างของภาพที่สังคมส่วนใหญ่ต้องการนำเสนอ ภาพเหล่านี้เป็นภาพที่มีอิทธิพลต่อความคิด ทัศนคติในการดำรงชีวิต การอบรมสั่งสอนและปลูกฝังค่านิยมของผู้หญิงในปัจจุบัน ต่อจากนั้นนำเอารูปแบบที่ได้นั้นมาศึกษา วิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการสร้างบทละครขึ้นใหม่ที่นำเสนอภาพ “ผู้หญิง” ในปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อสร้างบทละครและกำกับการแสดงแสดงละครร่วมสมัยซึ่งพัฒนามาจากเรื่องมหาภรรยาหมายและรวมเกียรติของไทย โดยเสนอแนวคิดให้เข้าใจถึง “คุณค่าของผู้หญิงกับสังคม” ในรูปแบบที่สื่อสารกับผู้ชมร่วมสมัยได้ และทำให้ให้ผู้ชมเข้าใจถึง “ภาพอุดมคติ” ในขณะเดียวกันก็เปิดใจที่จะยอมรับบทบาท พลังและความต้องการขันหลักหลายของผู้หญิงในสังคม

¹ ภาพอุดมคติที่กล่าวถึงนี้เป็นภาพอุดมคติที่เรารับมาจากอินเดีย ภาพอุดมคติตั้งกล่าวนั้น ได้แก่ การเป็นผู้หญิงที่งดงาม มีความอ่อนโยน เป็นภริยาที่ดีงาม เสียสละเพื่อสามี เป็นแม่ที่เลี้ยงดูลูกอย่างดี อดทนและทำทุกอย่างเพื่อสามี ยกย่องให้เกียรติสามี

แนวทางขั้นตอนดำเนินงาน / ขั้นตอนในการทำวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเอกสารอันได้แก่

- 1.1 บทลักษณะของรามเกียรตี ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระบรมราชชนนีพันธุ์เรื่องราวดังกล่าว
- 1.2 รายละเอียดของวาระมิกี (ฉบับสันสกฤต) ซึ่งมีตอนจบ 2 ตอน คือ ตอนอัญเชิญหั้งพระราม-สีดาเข้าเมืองและตอนที่แต่งเพิ่มเติมในภาษาหลัง
- 1.3 อักษรภาษาไทย เรื่องรายละเอียดของวาระมิกี แต่เป็นเรื่องเล่าจากแคว้น ในตอนสุดท้ายสีดาแปลงเป็นร่างดุร้ายมีสีกรແลงฤทธิ์เข่นเดียวกับเจ้าแม่กาลีรับกับยกษัตริย์ 1,000 เศียรซึ่งทำลายกองทัพพระรามหมดสิ้น
- 1.4 รามาจาริตมานัส ของศุลสิทาส แม้ว่าจะแต่งตามเรื่องรายละเอียดของวาระมิกี แต่เป็นบทประพันธ์ที่ทำให้พระรามและนางสีดาถูกยกเป็นเทพที่ได้รับการยกย่องมากที่สุด ประพันธ์เป็นภาษาญี่ปุ่น ที่เป็นต้นแบบเรื่องรายละเอียดที่แพร่หลายในชุมชนและแคว้นทางเหนือของอินเดีย
- 1.5 พระลักษณ์ พระราม เรื่องพระรามจากประเทศลาวซึ่งได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนา พระราม เป็นพระโพธิสัตว์ และเป็นภาคหนึ่งของพระอินทร์ มีการนำเรื่องและความเชื่อพื้นบ้านและความเชื่อพุทธเข้ามาผนวก
- 1.6 นิภัยยัตศรีรวมของมลายูซึ่งมีการผสมแนวคิดอิสลามเข้าไป อันมีผลต่อบทบาทของตัวละคร การกำเนิด และความสัมพันธ์ของพระราม นางสีดาและพระลักษณ์ ในเรื่องมีอนุภาค ของเรื่องพื้นบ้านอยู่มาก หนูมานเป็นลูกพระรามและนางสีดา ในขณะที่ต้องคำสาบเป็นลิง
- 1.7 เพลงร้องพื้นบ้านจากเทลูกู เป็นบทเพลงเล่าเรื่องรายละเอียดของนางสีดา เน้นเหตุการณ์ต่างๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตของผู้ร่วงในแคว้นอุตตรประเทศ
2. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาพลักษณ์ของผู้หญิงผ่านสื่อในปัจจุบัน ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อการแสดงในโทรทัศน์
3. สร้างบทละครใหม่ซึ่งพัฒนาจากเรื่องราวชีวิตนางสีดาจากบทลักษณะพระราชนิพนธ์เรื่องรามเกียรตี และรายละเอียดฉบับเพื่อหา “คุณค่าอุดมคติ” ของผู้หญิงที่ปรากฏในวรรณกรรมโบราณ เหล่านี้ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน
4. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างสรรค์เป็นบทละครเพื่อเล่าเรื่องใหม่ ชื่อว่า “สีดา—ศรีราม?” อันเป็นการเล่าเรื่องรายละเอียดในรูปแบบใหม่เพื่อนำเสนอเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตของนางสีดา โดยใช้คนตระไทย การร่ายรำ หุ่นเงາขนาดใหญ่ เน้นที่ตัวละคร “นางสีดา” และความต้องการที่จะรักษาความดีของตัวละครตัวนี้ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด

5. นำข้อมูลที่พบในการเปรียบเทียบวรรณกรรมมาใช้ในการสัมภาษณ์ผู้หญิง 25 คน ซึ่งมีอาชีพ
อายุ และภูมิหลังต่างกันเพื่อค้นหาว่าคุณค่าอุดมคติที่ผู้หญิงพึงรักษาจากเรื่องรามเกียรตินั้น¹
ส่งผลกระทบอย่างไรต่อผู้หญิงในปัจจุบัน
6. ส่งข้อมูลที่รวมไว้จากการสัมภาษณ์ให้นักแสดงใช้พัฒนาเรื่องราวในการเล่าเรื่อง “สีดา-
ศรีรำ?” ในบริบทร่วมสมัย
7. เมื่อได้บทละครแล้วนำบทละครไปทำงานร่วมกับฝ่ายดนตรี และฝ่ายศิลปะ ในการคัดเลือก
นักแสดงและฝึกซ้อมการแสดง นำเสนอละครเรื่อง “สีดา-ศรีรำ?” กับผู้ชม
8. รวบรวมข้อมูลเพื่อเขียนวิจัยให้สมบูรณ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. บทละคร เรื่อง “สีดา-ศรีรำ?” ที่ประกอบด้วยสองส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการเล่าเรื่องรามเกียรติ
ใหม่ และส่วนที่ 2 เป็นส่วนที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้หญิงที่มีชีวิตพ้องกับบางช่วงของชีวิต
นางสีดา
2. ผลงานการกำกับการแสดงละครร่วมสมัย ซึ่งพัฒนาจากเรื่องโบราณ และเทคนิคหุ่น การ
เล่าเรื่องโบราณ เรื่อง “สีดา-ศรีรำ?”
3. บทวิจารณ์ผลงานการแสดงละครจากสื่อมวลชน และข้อคิดเห็นของผู้ชมเกี่ยวกับละครเรื่องนี้
4. กลวิธีในการพัฒนาเรื่องโบราณให้สื่อสารกับคนสมัยใหม่
5. บทวิจัยเรื่อง “การสร้างบท และกำกับการแสดงละครร่วมสมัยจากเรื่องโบราณ” และเทคนิค²
การแสดงเรื่องโบราณของไทย ที่ผู้ชมปัจจุบันสนใจ และสามารถเข้าถึง

กระบวนการผลักดันผลงานไปใช้ประโยชน์

ผู้จัดวางแผนที่จะผลักดันให้นำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางต่างๆ ดังนี้

1. นำเสนอ “บทความวิจัย” ที่ได้จากการประมวลข้อมูลเป็นระยะๆ
2. นำเสนอบทความวิจัยอันเป็นผลจากการพัฒนางานวิจัยชิ้นนี้
 - บทความ “Translation and Making Meaning in Thai Khon Performance.”
จะพิมพ์เป็นบทหนึ่งในหนังสือ Between Tongues บรรณาธิการได้แก่ Prof.
Jenny Lindsay.

3. นำเสนอเป็นละครเวทีประจำภาคของภาควิชาศิลปะการละครบ คณะอักษรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยอื่นอีก 3 แห่งได้แก่ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มีการวิเคราะห์ เสวนากันหลังชุมการแสดง
4. จัดพิมพ์บทละคร ขั้นตอนการพัฒนาบทละครเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณะ
5. เสนอบทความวิจัยในที่ประชุมวิชาการนานาชาติ ภายหลังจากที่โครงการสิ้นสุดทั้งหมด 3 โครงการ ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนี้คือ
 - เสนอบทความวิจัย Women's Roles in the Ramakien – and Their Place in the Thai Classroom, on the Thai Stage, and in Thai Popular Culture. ใน The 2nd Ramayana Conference. Northern Illinois University, De Kalb, IL. USA. June 4-10, 2005.
 - เสนอบทความสั้นๆ ชื่อ "How to write Theatre Script from Traditional Sources." ใน The 2nd Mekhong Performing Arts Laboratory, ที่กรุง Hanoi, Vietnam. Sept 4-14, 2006.
 - เสนอบทความวิจัย "Sita-Sri Rama? Listening for Sita's Voice, Understanding Woman in Her World" ใน The 7th Playwrights International Conference. ที่กรุง Jakarta, Indonesia. Nov. 19-24, 2006.

บทที่ 2

การรวบรวมข้อมูลเพื่อทำละคร

ผู้วิจัยต้องการสร้างบทและพัฒนาการแสดงละครเรื่อง “สีดา-ศรีราม?” ให้เป็นละครเวที “แบบทดลอง” โดยจะพัฒนาบทละครเรื่องใหม่ดังกล่าวจากการเบรียบเทียบตัวละครในเรื่องรามเกียรตី กับข้อมูลเกี่ยวกับผู้หญิงที่ได้จากสือบปัจจุบัน สังเคราะห์จนได้ข้อมูล และนำข้อมูลนั้นมานำเสนอเป็นบทละคร ส่วนกลวิธีในการเล่าเรื่องนั้น ผู้วิจัยต้องการใช้กลวิธีในการเล่าเรื่องแบบสถาลที่สืบทกันหรือความคิด (Theme/thought) กับผู้ชมซึ่งอาจจะย้ำความคิดเดิมหรือนำเสนอแนวคิดใหม่ที่น่าจะสืบสานกับผู้ชมปัจจุบัน

ในการสร้างสรรค์งานชิ้นนี้ ผู้วิจัยมองว่าทุกขั้นตอนเป็นกระบวนการทดลอง และทุกกระบวนการ มีการค้นพบใหม่ที่มีผลต่อการเลือกและนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน ขั้นตอนที่ผู้วิจัยใช้ได้แก่

1. การรวบรวมความคิด
2. การพัฒนาความคิด
3. การคัดเลือกกลวิธี
4. การนำเสนอ
5. การรับสาระของผู้ชม
6. การวิจารณ์

การรวมความคิด

ความคิดแรกที่ทำให้สนใจที่จะพัฒนาละครเรื่องนี้ขึ้น เกิดจากความคิดที่จะ “เล่าเรื่อง” จากมุมมองของตัวละครผู้หญิง คือ นางสีดาซึ่งเป็นตัวละครสำคัญในเรื่องรามเกียรตី นางสีดาเป็นตัวละครที่อยู่ในเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นสาเหตุสำคัญในการสร้างความขัดแย้งหลักของเรื่อง นอกจากการนำเสนอผ่านมุมมองของตัวละครเอกตัวนี้แล้ว ผู้วิจัยยังต้องการให้บทละครเรื่องใหม่เรื่องนี้สัมพันธ์กับชีวิตของผู้ชมปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยยังไม่มีกลวิธีในการจะพัฒนาความคิดนี้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นสิ่งที่ทำในระยะแรกก็คือ

1. รวบรวมข้อมูลเรื่องเล่าทำนองเดียวกับกับรามเกียรตីของไทย อันได้แก่ เรื่องพระราม-สีดา ที่มีอยู่ในหลายท้องถิ่น ทั้งที่มีลักษณะคล้ายคลึงและแตกต่างกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจเรื่องจุดมุ่งหมายในการเล่าและการถ่ายทอดเรื่องพระราม-สีดาในท้องถิ่นต่างๆ ทฤษฎีการแพร่กระจายและการนำเรื่องพระราม-สีดา มาเล่าใหม่ และถ่ายทอดไปสู่พื้นที่ต่างๆ

2. รวบรวมข้อมูลข่าวที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในปัจจุบันจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ต
3. รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้หญิง (ทางตรงและทางอ้อม) อายุ 17-55 ปี จำนวน 50 คน เกี่ยวกับสถานภาพและอนาคตของผู้หญิง เพื่อให้เข้าใจความคิดของผู้หญิงในปัจจุบัน

2.1 การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องพระราม¹

จากการศึกษาบทประราชนนิพนธ์เรื่อง “รามเกียรติ” เนพาที่เกี่ยวข้องกับนางสีดาพบว่าตัวละครตัวนี้ยังมีบทบาทอยู่ในฉบับเดิม เป็นการนำเสนอภาพอุดมคติที่สังคมและกวีต้องการสร้างขึ้นเพื่อสื่อสิ่งที่สังคมให้ความสำคัญ

มีงานวิจัยหลายเล่มที่ศึกษาเรื่องบทบาทของตัวละครนางสีดาในเชิงวรรณคดี กล่าวถึงความดีและความเป็นนางในอุดมคติและยังมีการศึกษาความแตกต่างระหว่างภาพอุดมคติของไทยและของอินเดีย ได้แก่ งานของกุสุมา รักษมนี สีสันวรรณคดี (2534) งานของสุนันทา ஸ்ராஜ் (2526) บทวิเคราะห์วิจารณ์ นางในวรรณคดีไทย และงานของรื่นฤทธิ์ สจจพันธ์ทิวิเคราะห์ลักษณะตัวละครหญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยา และสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.1893-2344)

งานที่ศึกษาบทประราชนนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกอย่างละเอียดและวิเคราะห์ให้เห็นความขัดแย้งของตัวละครนางสีดา คือ งานของกิตติญาณ กองทองเรือง สืดระบะหว่างความเป็นบุญชันกับอุดมคติ กล่าวถึงการที่นางสีดาต้องมีชีวิตอยู่โดยได้รับการมองว่าเป็นหญิงที่ความเพียบพร้อม เป็นผู้ดูแลกิจการในครอบครัวและสามารถใช้ความเป็นผู้หญิงในการจัดการปัญหาต่างๆ ได้ดี แต่ในขณะเดียวกันนี้ก็ให้เห็นความรู้สึกเก็บกด ความเครียด และข้อบกพร่องของนางสีดาอันเป็นปกติวิสัยของบุญชัน

จากการอ่านบทประราชนนิพนธ์ เรื่อง รามเกียรติ และบทพากย์เรื่องเดียวกันจากสมัยอยุธยา รวมถึงพระราชนิพนธ์บทประราชนนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และหนังสือปอบเกิดรามเกียรติใน

¹ เรื่อง พระราม เป็นเรื่องที่แพร่หลายในอินเดีย มีการเล่า และนำไปแสดง การเล่าขานเรื่องพระราม เป็นเรื่องบุญเจือง มีการพัฒนาเป็นบทขับร้องสรรเสริญ บทละคร และบทละครหุ่น อิกหั้งเป็นเรื่องเล่าที่มีหลายชื่อ ผสมผสานกับความเชื่อท้องถิ่น ทำให้เรื่องมีการปรับเปลี่ยนและผันแปรไปจากเรื่องเดิม ชาวอินเดีย และชาวอาเซียนจะนิยมเล่าเรื่องนี้กัน การเล่าเรื่องพระรามนั้นมีการปรับโครงเรื่องให้เป็นที่ชื่นชอบและพ้องกับความเชื่อของชุมชนที่เรื่องพระราม-สีดาแพร่ขยายไป

พระบาทสมเด็จพระมห/repository ใจที่มีความงาม ความดี และเป็นผู้หญิงที่ครองตัวได้อย่างดีในสถานการณ์ที่ยากลำบาก อีกทั้งมีความอดทน และเมจิตรามั่นคงน่ายกย่อง ทว่าชีวิตของนางสีดาที่แทราอยู่ในความเกียรตินี้ไม่ได้ถูกนำมาเล่าหรือขยายความให้ต่อเนื่องกัน แต่กลับแทรกอยู่เป็นช่วงๆ เพื่อประกอบเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับตัวละครพระรามซึ่งเป็นตัวละครหลักเท่านั้น นอกจากในบทละครพระราชพินิจแล้ว สังคมยังพูดถึง-อ้างถึงหรือนำเสนอด้วยตัวละครตัวนี้ผ่านลักษณะแบบประเพณีได้แก่ หนังใหญ่ หนังตะลุง ละครไทย ใช้ตัวละครตัวนี้เป็นแบบอย่าง หรือเป็นต้นแบบของนางกษัตริย์ที่ต้องงามเพียบพร้อม มีมารยาท อกักษะภริยาดงามไม่มีที่ติ สำรวมและละเมิดจะไม่ มีลิลาที่วิจิตร ภาพที่นำเสนอนี้สัมพันธ์กับเรื่องราวที่นำเสนอด้วยการแสดงโขนชิงเน้นฉกรอบ ภาพนางสีดาที่ปรากฏในโขน ได้แก่

ความงามแบบไม่มีที่ติ

จาก ตอนยกศร-อภิเชก (ประลองยกศร-สบเนตรพระราม)

สำมนักษาหึง - ลักษ์ (คำพรรณนาของทศกัณฐ์ถึงความงามของสีดา และความต้องการเป็นเจ้าของ และขอลักษ์ไป)

นางลอย

ความมั่นคงต่อพระราม

จาก หนุมานถวายแหวน (ทศกัณฐ์ลงสوان-นางสีดาจากตัวตาย และปฏิเสธที่จะกลับไปกับหนุมาน)

สีดาลุยไฟ (พิสูจน์ตนเอง)

การเป็นแม่ทีดี

จาก ปล่อยม้าอุปการ (แสดงให้เห็นว่า เลี้ยงลูกพระรามได้อย่างดี)

นางสีданี้เป็นตัวละครที่ปรากฏในการแสดงโขนชุดต่าง ๆ โดยกรมศิลปากรมากกว่า 3 ทศวรรษ² ดังนั้นภาพลักษณ์ของนางสีดาที่ติดตามชั่วชั้ม คือ ภาพนางกษัตริย์ที่สมบูรณ์แบบ เป็นตัวละครสวยงามมาก และห่มสไบงดงาม มีลักษณะร่ายรำที่งามวิจิตร ละเมิดจะไม่ เป็นภาพของหญิงที่งามพร้อม ดีพร้อม ในสายตาของผู้อ่านวรรณกรรมและผู้ชมการแสดง และถูกมองเป็นแบบแผนตัวละครนางเอกในละครไทย บทละครรำอื่นๆ ในนานาประเทศ และแม้กระทั่งถูกมองเป็นแบบแผนของตัวละครเอกหญิงในละครโทรทัศน์

² ข้อมูลจากสุจิบัตรกรมศิลปากร แสดงให้เห็นว่าการแสดงโขนที่กรมศิลปากรนั้นมักแสดงเป็นชุดที่เน้นการระบุระหว่างลิงและยักษ์ เน้นเรื่องการรบ และมีการเล่าและพัฒนาบทโขนที่ให้ความสำคัญกับการรบ - สงเคราะห์ระหว่างฝ่ายธรรมะ และฝ่ายอธรรม แม้ว่าจะมีการแสดงที่มีตัวละครหญิง ปรากฏอยู่ แต่ก็ไม่ได้เน้นความสำคัญมากนัก การพัฒนาการแสดงให้มีบทของตัวละครผู้หญิงเพิ่มขึ้นเมื่อโขนเริ่มน้ำลำครรภ์ การแสดงของกรมศิลปากรที่มีตัวละครหญิง คิดเป็นเพียงร้อยละ 10 ของการแสดงทั้งหมด แต่ตัวละครหญิงที่นำมาแสดงบ่อยครั้งนั้น ไม่พ้นเรื่องราวของนางสีดา เช่นชุดลักษ์สีดา ชุดนางลอย ฯลฯ Women's Roles in the Ramakien – and Their Place in the Thai Classroom, on the Thai Stage, and in Thai Popular Culture. ใน The 2nd Ramayana Conference. Northern Illinois University, De Kalb, IL. USA. June 4-10, 2005.

ผู้วิจัยมองว่ากลวิธีที่สังคมไทยนำเสนอกារพนงสีดาที่นำเสนอด้วยการแสดงหรือในวรรณคดีนั้น ไม่ได้นำเสนอภาพชีวิตของนางสีดาในแง่ของความเป็นจริง หากเห็นเพียงแต่ภาพที่คัดสรรแล้ว เป็นภาพที่สะท้อนบางส่วนและเป็นส่วนที่ดีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะขยายความอุปนิสัยเรื่องพระราม-สีดา ออกไปอีก และสนใจที่จะตีความบทละครและบทบาทของนางสีดาในเรื่องพระราม-สีดาในพื้นที่อื่นๆ เพื่อหาว่ามีการมองเรื่องราวของนางสีดาที่แตกต่างไปจากภาพที่สังคมไทยส่วนใหญ่ยอมรับหรือไม่ เนื่องจากในงานวิจัยส่วนใหญ่ของไทยนั้นมองเห็นภารพนงสีดาเป็นภาพอุดมคติ และแม้แต่งานของ กิญญา กองทอง ก็มองว่าความเป็นบุตุชนของนางสีданั้นเป็นความบกพร่องไม่สมบูรณ์แบบของเธอ ซึ่งผู้วิจัยนั้นมองในมุมที่ต่างไปว่าความเป็นอุดมคติต่างหากที่เป็นภาพมายาคติขณะที่ความเป็นบุตุชนนั้นเป็นลักษณะเด่นของตัวละครตัวนี้

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงคิดว่า ควรจะศึกษาเรื่อง รามายณะเดิมที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมอินเดีย และพื้นที่อื่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อที่จะได้ศึกษาว่ามีการเล่าเรื่องพระราม-สีดาในลักษณะเช่นนี้บ้าง หรือไม่ และจะทำให้เกิดความเข้าใจเรื่องรามายณะลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งต้องการจะศึกษาชีวิตของนางสีดา ว่า ใน การเล่าเรื่องในลักษณะนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงหรือเรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ชีวิตของนางสีดาที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร

เรื่องพระราม-นางสีดาที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายในอินเดียและมีอิทธิพลมาถึงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ มหาภารย์รามายณะ ประพันธ์เป็นภาษาสันสกฤตโดยฤทธิ์ชีวี ชื่อ วาลมิกี มีการรวมรวมและปรากฏขึ้นในศตวรรษที่ 11 และแพร่หลายไปในแคว้นต่างๆ จนถึงศตวรรษที่ 15³ มีความยาวถึง 50,000 บรรทัด ประพันธ์เป็นเล่มเรียกว่า กัณฑ์ และมีถึง 7 เล่ม เรื่องรามายณะของ瓦ลมิกีนั้นเป็นส่วนใหญ่ และคัมพบต่างช่วงเวลา กัน เรื่องราวของ瓦ลมิกีเน้นที่เรื่องราวของพระรามตั้งแต่เกิดจนสิ้นชีวิต เน้นที่การไม่ได้ขึ้นครองราชย์ การเดินทาง การที่นางสีดาถูกลักพาไป และการได้กลับคืนมาอยู่ร่วมกันอีกครั้ง เรื่อง

³ ในศตวรรษนี้อินเดียถูกมุสลิมรุกรานและรับอิทธิพลของอิสลามผ่านราชวงศ์กุปต์แต่ในอินเดียนั้นการเล่าเรื่องพระรามปรากฏอยู่ในความเชื่อทุกด้าน และศาสนาทุกศาสนาในอินเดียมีความสัมพันธ์กัน มีการเล่าเรื่องรามายณะ ในความเชื่ออื่นๆ เช่น ในศาสนาพุทธ มีเรื่องหศรถชาดก และรามบัญชาติ มีการเล่าเรื่องพระรามในความเชื่อของชิน (Janapada Ramayana) ที่เป็นเรื่องเล่าชาวบ้านที่เล่าว่า ราวันนะ (ราวุลละ) และกินมะม่วงที่พระตัวะประทานแก่นางมณโฑจนตั้งครรภ์และจำออกมาเป็นนางสีดา ส่วนในความเชื่อของยินดูนั้นเชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นวารปางหนึ่งของพระวิษณุ

รามายณะนี้พร่ำกระจายมานจนปัจจุบันนั้น น่าจะมี 2 กระแสหลัก รามายณะ คือ ที่มาจากการทางตอนเหนือ (ตะวันออกเฉียงเหนือ และตะวันตกเฉียงเหนือ) และจากตอนใต้⁴

ทฤษฎีการเผยแพร่องค์ความรู้ในงานเรื่องพระราม นั้นมีความน่าสนใจอย่างยิ่งเพราการเผยแพร่องค์ความรู้นั้น ก็ได้ขึ้นเพราต้องการเผยแพร่องค์ความรู้ที่มีพิพิธพลด ความคิด ความเชื่อ และความศรัทธาในพระวิชณุ ซึ่งเป็นพระผู้เป็นเจ้า องค์สำคัญของศาสนา Hindū การเล่าและรับฟังเรื่องรามายณะจึงถือเป็นเรื่องบุญกุศลและเป็นการบูชาพระเกียรติขององค์พระวิชณุ ทำให้การเล่าเรื่องของพระวิชณุยังคงอยู่ในปัจจุบันในหลากหลายรูปแบบ ในเชิงพิธีกรรมทางศาสนา เช่น เทศกาลรามลีลาที่ในแคว้นอุดตระประเทศของอินเดียตอนเหนือ⁵ ยังคงปฏิบัติกันอยู่ เช่นเดียวกับเทศกาลอื่นๆ ที่บูชาเทพห้องถินจากเรื่องเดียวกัน อันได้แก่นมนานที่กำเนิดจากพลังพระศิริและมีความภักดีต่อพระราม และพาลี หรือวัลิน ที่เป็นเทพของชุมชนในแคว้นคaveratāทางตอนใต้ของอินเดีย

การขับร้อง การแสดง ละคร ในเทวสถาน และท้องถนน เรื่องรามายณะ เป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมในชุมชนและเขตชนบทในรัฐต่างๆ ที่นับถือพระวิชณุเป็นเทพหลักสูงสุดของนิกาย นอกจากการเล่าหรือการแสดงจะเป็นบุญกุศลอันยิ่งใหญ่ในการบูชาพระผู้เป็นเจ้าแล้ว เรื่องรามายณะยังเป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมอย่างสูง เพราะมีเนื้อหาอันเกี่ยวข้องกับความรักและการผลัดพระกาจซึ่งเป็นเรื่องที่จับใจผู้ฟัง เนื้อเรื่องไม่ซับซ้อน มีการพัฒนาการตัวละครเอกที่ชัดเจน เป็นเรื่องอุดมคติที่ทำให้เห็นการต่อสู้ระหว่างความดี ความถูกต้องของผู้ปกคลองกับอำนาจชั่วร้ายที่มีพลังยิ่งใหญ่ซึ่งต้องอาศัยความสามัคคีในการเข้าชนะพลังชั่วร้ายนั้น การรวบรวมผู้คนและทหารต่างฝ่ายกันร่วมมือต่อสู้เพื่อรักษาไว้ซึ่งความถูกต้องคุณธรรม เกียรติยศก็เป็นความดึงดี ดังนั้นสังคมรามายณะมีความหวังพะรามกับราวนะ หรือ ราพณ์ หรือ ทศกัณฐ์ ในรามเกียรตินั้นจึงมีความหมายเชิงสัญลักษณ์ ถ้าพิจารณา “เรื่อง โครงเรื่อง และสาระ” ในเรื่องรามายณะแล้ว ต้องถือว่ารามายณะเป็นเรื่องที่มีความเป็นเลิศในการดำเนินเรื่องราวที่ดำเนินเรื่องราวที่ดำเนินเรื่องราวและสร้างความประทับใจแก่ผู้อ่านและผู้ฟัง การใช้ภาษางดงาม เป็นคำพูดของกวีหรือที่เรียกว่า กາພຢໍ และมี

⁴ เรื่องรามายณะทั้ง 3 กระแสนั้น เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันแล้วจะพบว่ามีความคล้ายคลึงกันประมาณ 1 ใน 3 ส่วน แต่ละกระแสมีการนิยมกับประวัติ ความเชื่อเรื่องราวในห้องถินนั้นๆ. Goldman Robert P. The Ramayana of Valmiki, an Epic of ancient India (Princeton University Press, 1984), p. 5.

⁵ รามลีลาเป็นเทศกาลสำคัญที่นาคนครา ใกล้มีองมิถุลา ในแคว้นอุดตระประเทศ ยังมีการจัดเป็นเทศกาลใหญ่ เช่น รามลีลาทั้งไปในแคว้นทางตอนเหนือของอินเดียทุกๆปี เทศกาลกินเวลานานกว่า สองสัปดาห์ ทุกคนสามารถมาร่วมงานหรือร่วมบูชาเป็นการร่วมปกรณ์ธรรม พิธีกรรมทางความเชื่ออินดู

จุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อ Heidi Geierthiparam เป็นธรรมะของผู้ปักธงของชนชั้นสูงอันหมายถึงผ่าอาชัยนและชนชั้นกษัตริย์ และพราหมณ์ของอินเดีย⁶

การแพร่กระจายเรื่องรามายณะไปยังดินแดนต่างๆ จึงเป็นความมุ่งหมายที่จะเผยแพร่ปรัชญาความคิด ความเชื่อทาง ศาสนา เพื่อเป็นการสร้างกุศลของทั้งผู้ฟังและผู้เล่า นอกเหนือจากเป็นการส่งต่อเรื่องที่มีความสนุกสนาน ประทับใจผู้ที่ได้ฟัง การแพร่กระจายเรื่องรามายณะทำผ่านกระบวนการทางศิลปะหลายรูปแบบ ได้แก่ การเล่าเรื่องแบบมุขปากะ (เป็นบทกลอนบทเพลงสอนใจ บทขับขาน) แบบวรรณกรรมลายลักษณ์ หรือศิลปะการแสดงทั้งที่เป็นการแสดงหุ่นลักษณะต่างๆ การร่ายรำ และการแสดงละครเป็นภาพสลัก รูปปั้นในวัด เทวสถาน ภาพวาดในหนังสือโบราณที่มีอยู่ในบ้านและชุมชน หรือในปราสาทและเทวสถานทั้งในรัฐต่างๆ ในอินเดียและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากร่ายแพร่ผ่านศิลปะหลากหลายรูปแบบแล้วรามายณะยังแพร่กระจายไปในเวลาและเส้นทางที่แตกต่างกัน คือ ในทางเหนือผ่านเนปาล จีน และพม่า ทางใต้เรื่องรามายณะที่ผสมผสานกับเรื่องพื้นบ้านจากวัฒนธรรมเดียวกันใต้เดินทางไปสู่เกาหลี กัมพูชาและเข้ามาสู่ประเทศไทย

Frank Reynolds เปรียบเทียบรามเกียรติ์ของไทย พระลักษณะ ของลาวและรามายณะ ของวัฒนิศิริไว้อย่างน่าสนใจ และพูดถึงทฤษฎี การแพร่กระจายเรื่องรามายณะไว้ดังนี้

การเล่าเรื่องรามายณะ เป็นการเล่าที่มีจุดมุ่งหมาย และในประเทศไทยเดิมแห่งเดียว รามายณะมีความแตกต่างมากมายขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย สังคม ค่านิยม ความเชื่อ ของชุมชนและสังคมนั้น การยกย่องบุชาสรารสิญพระเป็นเจ้า ภาพอุดมคติของภาคอวตารขององค์พระวิษณุยังคงอยู่ ถ่ายทอด แต่แปรเปลี่ยนไปให้เหมาะสมกับสภาพภารณ์ และสังคมที่รามายณะแพร่ไปถึง สังคมจะนำเสนอ คัดเลือก ย้ำเตือนสรواที่สำคัญกับชุมชนของตน

(Reynold, F. pp.50)

ผู้วิจัยได้ศึกษาหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่กล่าวถึงรามายณะในแง่มุมที่ต่างกันซึ่งบางเล่มก็ได้วิเคราะห์ประเด็นต่างๆ ไว้อย่างละเอียด เอกสารที่ใช้ศึกษามีดังต่อไปนี้

⁶ Flood Gavin, An Introduction to Hinduism (Cambridge University press, 1996), p.146.

Ramayana Tradition in Asia (International Seminar, New Delhi, Satkiya Academy, December, 1975).

เป็นเอกสารประกอบการสัมมนาของพราหมณ์และนักวิชาการจากประเทศต่างๆ ในครุฑีได้และเครียดวันออกเฉียงได้มานำเสนอ เรื่องรามายณะที่เล่าในภูมิภาคของตน และเป็นการเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ความแตกต่างของการเล่าเรื่องรามายณะในพื้นที่ต่างๆ แม้ว่าจะเป็นข้อมูลเก่าแต่ก็เห็นว่า�ักวิชาการอินเดียได้ศึกษาการแพร่กระจายของเรื่องรามายณะไปสู่ท้องถิ่นต่างๆ ความรู้ในการสัมมนานี้เป็นความรู้ที่สร้างความเข้าใจว่า รามายณะในแต่ละประเทศมีลักษณะอย่างไรในเชิงวรรณกรรม ศิลปะการแสดง และภาพสลักตามเทวสถานและวัดต่างๆ เล่าถึงเรื่องรามายณะในประเทศไทย ความนิยมและบทบาทต่อสังคม

Vijaiya Guttai, The Illiad and the Ramayana (Ganga Kaverri Publishing House, India, 1994).

หนังสือเล่มนี้เขียนโดยนักวิชาการอินเดียเบรียบเทียบเที่ยบกันในมุมมองของตน มีการเปรียบเทียบตัวละครเอกที่มีลักษณะพิเศษ คือ Achilles กับ พระราม- หนามาน หรือ ควรรวมลักษณะพิเศษ ระหว่างตัวละครทั้งสองเรื่องหรือเหตุการณ์ที่สัมพันธ์กัน เช่น กรณีการตายในสนามรบของอินทรชิต และ Hector บทบาทของสีดา กับ Helen ความท้าทายที่ยอมกันในเรื่องความงาม แต่ให้ความสำคัญกับคติอินเดีย ความเป็นภาพอุดมคติของเมีย - มหาศี และແນ່ດີຂອງนางสีดาที่อุทิศชีวิตให้แก่สามี

Brockinton J. L, Righteous Rama: The Evolution of an Epic (Bombay, Delhi Oxford University press, 1985).

เป็นหนังสือที่อธิบายข้อโต้แย้งต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องรามายณะ รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างพระรามกับนางสีดา การอธิบายยึมทฤษฎีของศักติมาใช้ และการเป็นผู้เสียสละเพื่อสรรเสริญพระเจ้า แต่ขณะเดียวกันพูดถึงการเล่าเรื่องรามายณะในสังคมอื่นๆ นอกเหนืออินเดีย อธิบายข้อผิดพลาดต่างๆ ของพระรามทั้งที่มีต่ออาลินหรือพาลี และต่องานสีดาในการเป็นสามีที่ดี และความขัดแย้งภายในของผู้ที่เป็นผู้ปักทองและการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง

Richman Paula, ed., Many Ramayana: Diversity of Narrative Tradition in South Asia (Berkley and California: University of California Press, 1999).

Richman Paula, ed., Questioning Rama. A South Asian Tradition (Berkley and California: University of California Press, 2001).

หนังสือ 2 เล่มนี้ร่วบรวมบทความของนักวิชาการอินเดียและตะวันตกหลายคนในทศวรรษที่ 2 และ 3 ของการศึกษาเรื่องรามายณะ ส่วนใหญ่ศึกษาเรื่องรามายณะ โดยนำมาเปรียบเทียบกับทั้งในเชิงวรรณกรรม มนุษยวิทยา และสังคมวัฒนธรรม ดีความรามายณะด้วยหลักของวิชาการที่เกี่ยวข้องกับสังคมและมนุษยวิทยามีบทความหลายบทความที่น่าสนใจมาก เพราะพูดถึงการเปลี่ยนการเล่าเรื่องรามายณะในอินเดียและในพื้นที่อื่น ทำให้ได้เรียนรู้ว่าเรื่องรามายณะที่ยังคงอยู่ในพื้นที่ต่างๆ นั้น สะท้อนความคิดของสังคมและความเชื่อ ต่างเวลา ความเชื่อ และพื้นที่ เช่น

A.K Ramanujan, *Three Hundred Ramayanas: Five Examples and Three Thoughts on Translation.*

Velcheru Narayana Rao, *A Ramayana of Their own: Women's Oral Tradition in Telugu.*

Madhu Kishwar. *Yes to Sita, No to Ram: The Continuing Hold of Sita on Popular Imagination in India.*

Sally, J. S Goldman. *The Voice of Sita in Valmiki's Sundarakanda.*

Flood Gavin, An Introduction to Hinduism (Cambridge University press, 1996).

การอ่านหนังสือเล่มนี้ ทำให้เข้าใจการอพยพเข้ามาของผู้อารยัน ความเชื่อเดิม และคัมภีร์โบราณต่างๆ ที่มาก่อนมหาภารย์ และความเชื่อขินดู การผนวกรวมเรื่องราวในคัมภีร์โบราณกับความเชื่อขินดู หนังสือเล่มนี้ทำให้เข้าใจในเรื่องการประسانความคิดความเชื่อ นำเอาวัฒนธรรมที่แตกต่างกันมาประسانกัน และพยายามประسانความเชื่อและพิธีกรรมให้สอดคล้องและเอื้อต่อผู้ปฏิบัติ

Beyond language Boundaries เป็นตัวอย่างของการสร้างงานจากบทวรรณกรรม และใส่ความคิดเรื่องราวนิชมนลงไป การเล่าหรือแสดงละครหุนเงาที่ผนวกเรื่องซุมชน การเมืองและความรู้ของผู้เล่าในห้องถินที่เป็นศิลปินพื้นบ้านกับการเล่าเรื่องใหม่บนพื้นความรู้เดิมประسانรสนิยมของซุมชน และผนวกเรื่องที่ซุมชนให้ความสนใจ

Joanna Williams. The Two Headed Deer (Illustrations of The Ramayana in Orissa University of California press, London, 1996).

หนังสือเล่มนี้เล่าเรื่องเรื่องรามายณะจากแคว้นกัชมีรัฐ เนื้อหาพวลดินหนังสือผูก มีภาพนางสีดา กวางทองสองหัวที่มีการตีความที่แตกต่างจากเรื่องของวัฒนธรรม นำเรื่องรามายณะมาเขียนใหม่ในศตวรรษที่ 15 (อิทธิพลของวัฒนธรรมจีดานัล) เป็นเรื่องที่พยายามจะแก้ไข พัฒนาข้อมูลที่กำกับนางสีดา ในเรื่องรามายณะที่มีการทางสองหัวนี้ ทศกัณฐ์กลุ่มภาษาของนางสีดาไป ส่วนรูปจริงของนางสีดาตนนั้นสอนให้ในพระอคันธี

การอ่านหนังสือเหล่านี้ทำให้เกิดความเข้าใจว่าแม้ว่าจะมีการส่งต่อรามายณะมายาวนาน แต่ความคิด หรือวิธีคิดเกี่ยวกับรามายณะนั้นแตกต่างไปจากเดิม มีการตั้งคำถาม ตีความ และนำเอาเรื่องรามายณะไปใช้ในกิจกรรมต่างๆ ที่มีความหมายต่างไปจากจุดมุ่งหมายเดิม แต่รามายณะก็ยังคงอยู่ และใช้เป็นกรณีเพื่อสร้างสรรค์ศึกษาและมีอิทธิพลต่อความคิดของชุมชนและสังคม ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงแต่ก็ยังมีการเล่า การศึกษา การตีความเรื่องรามายณะที่สะท้อนกระบวนการคิดของคนอินเดีย กับสังคมและวัฒนธรรม มีการนำเรื่องรามายณะมาใช้เป็นงานกิจกรรมหรือเทศบาลที่เป็นศูนย์รวมของชนหลายเผ่าพันธุ์ หลายศาสนา ความเชื่อ การตีความผนวกความชอบธรรมของผู้มีอำนาจ

การที่เรื่องรามายณะมีนัยยะของการเผยแพร่ศาสนา ปรัชญา ความคิดรวมอยู่ด้วย ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นจากการแพร่กระจายนี้ทำให้เกิดการนำมารเล่า ใหม่ 2 กระแส นั่นคือ

1. การเล่า “รามายณะ” ที่เป็นแบบฉบับ ให้ความสำคัญและบูชาพระวิษณุ และการพัฒนาเรื่องราวให้สมพนธ์กับลัทธิศักติที่อุทิศตนแก่พระราม การเล่าเรื่อง รามายณะตามแบบฉบับนี้ มีการเล่าเป็นภาษาพื้นเมืองและภาษาถิ่น มีหลายเรื่องนำเรื่องพื้นบ้านเข้ามาประยุกต์กับรามายณะ
2. การเล่า เรื่องรามายณะในเชิงปฏิปักษ์ การตั้งคำถามในสิ่งที่เกิดขึ้นในเรื่องที่พระรามตัวละครเอกเป็นผู้กระทำ เรื่องส่วนใหญ่ในลักษณะนี้แพร่กระจายจากภาคใต้ของอินเดีย หรือเป็นเรื่องที่เล่าในความเชื่ออื่น เช่นเรื่องในศาสนาซิน หรือเป็นเรื่องเล่าหรือบทเพลงของกลุ่มผู้หญิง

2.2 การเล่า “รามายณะ” ที่เป็นแบบฉบับ ให้ความสำคัญและบูชาพระวิษณุ

เชื่อกันว่าเรื่องพระรามเป็นเรื่องเดิมที่มีอยู่แล้ว และการนำมาเล่าเป็นภาษาต่างๆ นั้นเป็นการนำมาเล่าใหม่ไม่ใช่เป็นการแต่งขึ้น ฉบับที่เก่าแก่ที่สุดคือฉบับที่เล่าเป็นภาษาสันสกฤตโบราณโดยวัฒนธรรม ไทย

การเล่าที่รักษาความยิ่งใหญ่และบทบาทและความสำคัญของตัวละครเอกไว้ ในยุคต่อมา มีการนำเรื่องพะรามไปเล่าใหม่หรือขยายความให้มีความซับเจนมากขึ้น อีกทั้งเล่าเป็นภาษาปراกิต ยินดีทำให้เรื่องราามายณะ เป็นที่เข้าใจแพร่หลายมากขึ้น งานเรื่อง อิรามาราตาล ของกัมบัน ประพันธ์เป็นภาษาทมิพ ประมาณศตวรรษ 9-12 และ รามาจิตมานัส ของตุลสิทาสเล่าภาษาอินดีในศตวรรษที่ 15 ทำให้เรื่องพะรามแพร่หลาย พะรามและนางสีดาถูกยกเป็นภาพอุดมคิดของสามีและภริยาที่ได้รับการสรรเสริญบูชา มีการนำไปรวมเข้ากับพระเจ้าโดยผู้ที่มีความภาคดีและศรัทธาในลัทธิไชยชนพนิกาย อย่างไรก็ตามเรื่องราามายณะที่เล่าในแบบนี้จะผ่านการเรื่องราวท้องถิ่น การนับถือเทวี และลัทธิศาสนาตึ๊งแตกจากเรื่องเดิมของ瓦ลเมกีในภาษาสันสกฤตออกไป ใน การเล่าเรื่องต่างๆ นั้น ผู้เล่าพยายามสร้างความถูกต้อง และสร้างสรรค์ให้เรื่องราวดูเป็นเรื่องสมบูรณ์แบบและตัวละครมีความสมบูรณ์พร้อมไม่มีที่ติ

เรื่องราามายณะนั้นเป็นเรื่องที่มีพื้นฐานมาจากความเชื่อทางศาสนา เป็นเรื่องบุญกุศล เป็นเรื่องที่สะท้อนภาพวัฒนธรรมอินเดียที่ประกอบไปด้วยชนหlays ผู้พันธุ์ และมีความเชื่อทางศาสนาแตกต่างกัน เรื่องราามายณะจึงนำไปเล่าโดยมีความเชื่อดั้งเดิมในชุมชนแทรกอยู่และนำเสนอในรูปแบบที่แตกต่างกัน เช่น การร้องเพลงสรรเสริญ เล่าเรื่องบูชา ใน การแสดงหุ่นลักษณะต่างๆ และการแสดงละครบหน้ากา ก และละครบแบบประเพณีหลายรูปแบบ โดยถือว่าเป็นการสรรเสริญและเกี่ยวข้องกับการทำบุญถวายแด่พระเป็นเจ้า การศึกษาค้นคว้าและตีความวิเคราะห์เรื่องราามายณะในเชิงวิชาการของนักวิชาการอินเดียมีมากรา และเป็นการศึกษาที่ตีความเบรียบเที่ยบ อีกทั้งพยายามอธิบายพฤติกรรมต่างๆ ในเชิงปรัชญาที่สัมพันธ์ กับภัณฑ์รวม เรื่องราามายณะปรากฏอยู่ในวรรณคดีของศาสนาอื่นๆ ในอินเดีย เช่นกัน เช่น ชาดกในศาสนาพุทธ⁷ และเรื่องราวนิศาสนารัตน์ และมุสลิม

2.3 การเล่าเรื่องราามายณะในเชิงปฏิปักษ์

พบว่ามีการเล่าเรื่องต่างกันข้ามกับเรื่องราามายณะในรูปแบบของบทประพันธ์ การแสดง การเล่าเรื่อง ตามความคิด ความเชื่อที่ผ่านการรวมกับความเชื่ออื่นๆ เพราะการเล่าเรื่องในยุคหลังศตวรรษที่ 15 ทำให้การตีความเริ่มมีความแตกต่างไป ทั้งนี้ด้วยปัจจัยหลายประการอันได้แก่ ความขัดแย้งทางความเชื่อ ศาสนาในเชิงลัทธินิกาย-ชนชั้นที่แตกต่างกัน อีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องนัยยะทางการเมืองของรัฐบาลยังคงทาง

⁷ เรื่องของพระรามที่ปรากฏในพุทธศาสนา ได้แก่ พระรามชาดก ทศรถชาดก และสุวรรณสามชาดก เรื่องเหล่านี้ แพร่กระจายมาสู่เชียงตะวันออกเฉียงใต้ มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าที่ตรงไปตรงมา มีการเริ่มเรื่องจาก พระราม พระลักษมน์ และนางสีดา เป็นพื้นของกัน ด้วยความวิชยาของพระมหาเสือกองค์หนึ่งของท้าวศรัสด ต้องออกเดินป่าเป็นเวลา 14 ปี และต่อมาก็ได้กลับมารอเมือง สำหรับสุวรรณสาม เป็นเรื่องสาเหตุการพัดพากรของท้าวศรัสดกับพระรามพระรามผู้เป็นโกรส ที่ร้ายมาก

เห็นอีก และรู้สึกของชนเผ่าชาวราฐได้ยินในทางใต้ รู้สึกดังกล่าวมีความแตกต่างในด้านแห่งพันธุ์ และประเพณีนิยม เรื่องที่เป็นปฏิบัติส่วนตัวหมายถึงนั่นมากเขียนโดยนักเขียนที่ไม่ใช่พราหมณ์ เขียนขึ้นในสมัยหลังศตวรรษที่ 18 อาจเป็นเรื่องที่เล่าคู่ขนานกับเรื่องเดิม หรือเล่าแต่แก้ไขเรื่องของมา เรื่องเหล่านี้มักยกให้ตัวละครอื่น เช่น ราวนะ หรือทศกัณฑ์เป็นตัวละครเอก แม้ว่าบางเรื่องจะคงการณ์สำคัญไว้ แต่สร้างลักษณะตัวละครเหล่านี้ให้แตกต่างไป มีรายละเอียดมากขึ้น เป็นกรอบที่มีเชื้อสายสูงส่ง (แม้ไม่ใช่เชื้อสายอารยัน) มีความกล้าหาญ และมีความเป็นผู้นำที่ชัดเจน ความผิดสำคัญนั้นคงได้แก่ความรักที่มีต่อนางสีดา มีเรื่องราามายนะ ในท้องถิ่นทางใต้หลายเรื่องกล่าวถึงความเขลาและขลัดของพระราม ส่วนตัวละครอื่นที่นำสู่การตั้งคำถามเรื่องความถูกต้องของพระราม ได้แก่ พาลี หรือวารลินตัวละครที่เป็นพญาลิงเจ้าเมืองใหญ่ การถูกลองบยิงด้วยศรพระราม เป็นคำถามเรื่องความชอบธรรมของอำนาจ และเป็นการเสียสละที่แท้จริงของชนเผ่านั้นในรัฐเกรواดา และชุมชนไกล์เคียง พาลีกลายเป็นเทพห้องถินที่ได้รับการบูชา โดยนำเหตุการณ์ผนวกกับความเชื่อและนับถือลิงของชุมชน

ในเรื่องราบที่มีท่วงทำนองเป็นปฏิบัติสีดาเป็นตัวละครที่ได้รับการสร้างสรรค์จากเรื่องราามายในเชิงตั้งคำถาม พยายามหาความถูกต้อง และได้รับการเอาใจช่วยมากที่สุด การเป็นปฏิบัติสีดาอย่างชั้นตอน บางเรื่องแต่งขยายขึ้นเพื่อเป็นการขับร้องและให้กำลังใจผู้หญิงที่มีชีวิตลำบาก และมีสถานการณ์ชีวิตคล้ายกับเรื่องนางสีดา กลุ่มผู้หญิงที่ใช้ภาษาเทลูกูมีบทขับร้องที่เกี่ยวกับชีวิตของนางสีดา เป็นบทเพลงที่มีได้กล่าวถึงพระรามโดยตรงเลย แต่กล่าวถึงผู้หญิงที่เป็นใหญ่ในบ้าน ได้แก่พระมารดาของพระราม สันดาปีสาวบุญธรรมของพระราม และนางสีดา มเหสีของพระราม บทเพลงเริ่มจากการขับเพลงแห่งล้อม กล่าวถึงการแต่งงานที่สวยงามและเป็นสุขระหว่างนางสีดาและพระราม บางช่วงเป็นบทเพลงเดือนใจตัวผู้ขับร้องเองถึงยามลำบาก หรือบทเพลงที่เป็นกำลังใจนางสีดาเมื่อต้องทำงานหนักที่เมืองพระราม บทเพลงที่กลุ่มผู้หญิงเหล่านี้ขับร้อง เป็นบทเพลงในการทำงาน ต้องการเอาใจช่วยนางสีดาในสถานการณ์หลายอย่าง สถานการณ์บทเพลงของพากผู้หญิงในชุมชนนี้เป็นบทเพลงที่ผู้หญิงร้องร่วมกันระหว่างการทำงานบ้านและนอกบ้าน เป็นการสร้างความชอบธรรม และเอาใจช่วยตัวละครตัวนี้

อัทภุตรามายณะ หรือหมายถึงฉบับสวรรณ์ที่อ้างว่าเขียนโดยวัลลภิค เป็นเรื่องที่แพร่กระจายในรัฐทางใต้ มีการเล่าเรื่องอย่างพิสดาร และนำเรื่องของเจ้าแม่กาลีมาผูกกับเรื่องราามายนะ เรื่องที่เล่าเน้นความสำคัญและความเฉลียวฉลาดของนางสีดา ตั้งแต่ภาคส่วนที่เป็นภาคเจ้าแม่กาลี และต่อสู้กับยักษ์พันหน้าที่สังหารพระรามและพระอนุชาและโกรสได้ชัยชนะ

แม้ว่าจะมีเรื่องที่เล่าแบบเป็นปฏิบัติกับเรื่องเดิม เรื่องของพระรามที่แพร่ขยายออกไปทั่วโลกทั้งในเอเชียและในโลกตะวันตกยังมีการเล่าขานโดยยังคงรักษาอนุภาคสำคัญแบบเดิมไว้ จุดมุ่งหมายเพื่อ

สรรสิริกุพระรามที่เป็นอวตารของพระผู้เป็นเจ้าและการเป็นผู้ปกป้องในแบบอุดมคติยังคงอยู่อนุภาคหลัก ของรายณะ ได้แก่

1. ตัวละครเอกเป็นเจ้าชายที่มีความสูงสง่างาม มีบุณยานิการ และมีความดีสมบูรณ์แบบ เป็นอวตารของพระผู้เป็นเจ้า
2. ตัวละครภูกเนรเทศ เกิดขึ้นจากความขัดแย้งระหว่างภารียาหลายคนของพ่อ
3. เจ้าชายมีชัยชนะในการประลองฝีมือ และได้เจ้าหญิงงามเป็นนางรัล
4. ตัวละครเอกมีฝีมือ มีขอวิเศษ มากได้สัตว์วิเศษเป็นผู้ช่วยเหลือ
5. ตัวละครตัวร้ายเป็นผู้มีอำนาจมหาศาลเป็นผู้มีพลกำลัง ลักษณะเจ้าหญิงงามไปจากตัวละครเอก
6. มีการต่อสู้ระหว่างฝ่ายธรรมะและอธรรมเป็นเวลานาน เจ้าชายสามารถเอาชนะตัวละครตัวร้ายได้และได้เจ้าหญิงกลับคืนมา
7. ตอนจบนำผู้ที่พลัดพรากจากกันกลับมาเจอกันกับเหวดาผู้ยิ่งใหญ่

เรื่องรายณะ หรือเรื่องที่มีอนุภาค เช่นนี้ เป็นเรื่องที่ได้รับความนิยมสูงในเชิงตะวันออกเฉียงใต้ ถูกกล่าวเป็นต้นแบบของเรื่องจกรฯ วงศ์ฯ แบบอุดมคติในภูมิภาคนี้ มีการนำอนุภาคหลัก เช่นนี้ไปแพร่หลาย กับเรื่องพื้นบ้าน ความเชื่อแบบท้องถิ่น ศาสนาพุทธแบบหมายๆ ผนวกเข้าไปเป็นนิทานชาดก เรื่องของพระราม-นางสีดา ที่เลือกมาศึกษา จึงสามารถสะท้อน การนำเรื่องเก่ามาเล่าใหม่ ที่มีนัยยะต่างกันในด้าน จุดมุ่งหมายของผู้เล่า ปรัชญาความเชื่อที่แพร่ผันกับเวลา และท้องถิ่นนิยม

ในการค้นคว้าข้อมูลครั้งนี้ได้เลือกศึกษา เรื่องรายณะ 7 เรื่องด้วยกัน โดยศึกษาเรื่องรามเกียรติ์ บทละครพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกซึ่งเป็นเรื่องของไทยที่มีความครบถ้วน ตั้งแต่ต้นจนจบ และเลือกเรื่องรายณะ อีก 2 เรื่องในอินเดียที่เป็นเรื่องในแบบชนบดังเดิมที่มีความโดดเด่น ในการนำเสนอเกียรติยศของพระราม และให้ความสำคัญในการเป็นอวตารของพระวิษณุผู้เป็นเจ้า และคัดเลือกเรื่องที่มีลักษณะเป็นปฏิปักษ์ต่อพระรามอีก 2 เรื่อง และเรื่องรายณะในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีก 2 เรื่อง โดยการศึกษามุ่งเน้นที่ชีวิตของนางสีดา เพื่อเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ในการเล่าเรื่อง อีกทั้งศึกษาเรื่องตัวละครผู้หญิงตัวอื่นๆ ในเรื่อง เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครผู้หญิงตัวอื่นๆ ในเรื่องนี้

เรื่องราวดีก็ต้องของนางสีดาที่ศึกษาจากเรื่องทั้ง 7 เรื่องนั้นจะพบความคล้ายคลึงกันเป็นช่วงๆ ประกอบ ในเรื่องรายณะทุกเรื่อง ซึ่งแบ่งได้ 8 ช่วงดังนี้คือ

1. นางสีดาภิเษกนิติที่ลีกกลับฤทธิ์ทิ้งและต่อมมาได้รับการอุดปภาระ
2. การพบรักและมีโอกาสแต่งงานกับผู้มีบุณยานิการ
3. ต้องติดตามสามีไปอยู่ป่า มีชีวิตลำบาก

4. ถูกลักพาตัวโดยผู้มีอำนาจ
5. ต้องลุยไฟ เพื่อพิสูจน์ตนเอง
6. การถูกสาปมีสั่งฟ้า เนรเทศ
7. การเลี้ยงดูลูกแต่เพียงลำพัง
8. ชีวิตเดดเดียว และการกลับคืนสู่แม่พระภรรภี

อย่างไรก็ตามซึ่งชีวิตของนางสีดาทั้ง 8 ช่วงนี้ มีความแตกต่างในรายละเอียด การนำมาเล่าและนำมาขับร่องในพื้นที่ ต่อไปนี้เป็นบทสรุปเรื่องรามเกียรติ์ และเรื่องรามายณะ ที่พิจารณาจากเรื่องชีวิตของนางสีดา ทั้ง 7 เรื่อง

รามเกียรติ์⁸ เป็นเรื่องของพระรามและนางสีดาที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกทรงพระราชนิพนธ์ เป็นวรรณกรรมสำคัญของรัตนโกสินทร์และเป็นฉบับสมบูรณ์ที่ดำเนินเรื่องราวด้วยแต่ภาค สวรรค์จนถึงหลังสังคุรมาเรื่องราวเป็นการประชุมบทประพันธ์และถือเป็นเรื่องที่มีความสมบูรณ์ในด้านของ เรื่อง⁹ เรื่องรามเกียรติ์ของไทยมีรายละเอียดในแบบอินเดีย แต่มีอนุภาคหลายส่วนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ แตกต่างจากเรื่องของอินเดีย เช่น ในกรณีของ ยักษ์โล้นนทุกที่ได้นิวเพชร ถูกพระนราภัยณ์ปราบ และ ลงมาเกิดเป็นทศกัณฐ์ อนุภาคที่เกี่ยวข้องกับนางสีданั้น นางสีดาในเรื่องรามเกียรตินั้นเป็นพระลักษณ์ มี อาทาร เรื่องรามเกียรติ์ของไทยน่าจะได้อิทธิพลจากการมาอย่างทางตอนใต้ เพราะมีอนุภาคที่นางสีданั้น เป็นลูกของทศกัณฐ์และนางมณฑะ เมื่อเกิดร้องว่า ผลัญราพณ์ ทศกัณฐ์จึงให้น้ำไปปลอยทะเล จนฤาษี พระชนกมาพบเข้าแต่น้ำไปใส่ผอบ ฝังดินฝากแม่พระภรรภีไว้ นางสีดาของไทยมีความเข้มแข็งและดูเหมือนว่า ดูแลตัวเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี จากเรื่องรามเกียรติ์ของไทยจะพบว่า นางสีดาดำเนินชีวิตตามอนุภาค เดิมของรามายณะ แต่เรื่องรามเกียรติ์ให้ความสำคัญและสนูกับการทำสังคมในยุทธกัณฑ์ เรื่องราว ยังสะท้อนแนวคิดของพุทธที่ข้างถึงการเป็นผู้ปกป้องที่ไม่มีธรรมะของทศกัณฐ์ เรื่องราวของนางสีดา¹⁰ ปรากฏเป็นช่วงๆ และไม่ได้เล่าต่อเนื่อง เรื่องราวส่วนใหญ่นั้นที่กรอบ ทหาร และมีช่วงต่อจากเมื่อพระราม

⁸ รามเกียรติ์ ฉบับสมบูรณ์ดังแต่กัณฑ์แรกถึงกัณฑ์ที่ 7 ตามเรื่องเดิมเป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จ-พระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ฉบับที่ 2 เป็นกalonบทละครในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ฉบับที่ 3 พระบาท-สมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและ ฉบับในรัชกาลของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว มีทั้งที่เป็นแบบฉบับแปล และใช้ชื่อตามวัลลภี

⁹ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าทรงพระราชนิพนธ์ไว้ในตอนจบว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องแต่งขึ้นเพื่อความบันเทิง

¹⁰ ใน Frank E. Reynolds, *Ramayana, Rama Jataka and Ramakien: A Comparative Study of Hindu and Buddhist Tradition* วิเคราะห์ว่าเรื่องรามเกียรติ์เป็นการพัฒนาต่อเนื่องจากเรื่องอินดูมาปรับเป็นเรื่องพุทธ และขยายสร้างขึ้นมาเป็นเรื่องที่มีลักษณะไทย และความเชื่อทางพุทธศาสนาแทรกอยู่อย่างกalemก dein

ได้ครองอยู่อย่างมาก เรื่องรามเกียรต์ ให้ความสำคัญกับหนารอก คือ หนุมาน หนุมานมีส่วนในการเข้ามาร่วมวางแผนหลายตอน ในตอนสุดท้ายของเรื่องนางสีดาหนีพระรามลงไปใต้ดินแต่พระอิศวรต้องมาไก่แล้วก็ยังคงมีความประราบและสีดาขึ้นสวรรค์

รามายณะฉบับวัฒนกี

รามายณะฉบับนี้ถือว่าเป็นเรื่องต้นฉบับของเรื่องพระรามในภาษาสันสกฤต และเป็นเรื่องที่เขียนขึ้นเพื่อบุชาพระวิษณุ และถือว่าเป็นฉบับที่เก่าแก่ที่สุดที่มีอยู่ สาระของเรื่องรวมมีความซัดเจนและพูดถึงหน้าที่ของวรรณะกษัตริย์ที่ต้องปราบปramer ในโลก¹¹ และนำโลกสู่ความสงบสุข แบ่งเป็นกัณฑ์ ทั้งหมด 7 กัณฑ์ ในเรื่องรามายณะฉบับนี้ ไม่ได้พูดถึงกำเนิดนางสีดาที่เกี่ยวข้องกับราวนะ แต่ขอ碧ายว่า นางสีดา เป็นอวตารของพระลักษณ์และมาบังเกิดเป็นธิดาของพระแม่ธรณี เรื่องราวนarration กำเนิดของพระรามและพระอนุชาทั้ง 3 ที่เมืองอยุธยาแคว้นโกศล การเป็นผู้บุรีชาสามารถและปราบยักษ์ได้ด้วยแรงทรงพระเยาว์ การยกศรีได้อภิเชกกับนางสีดาแห่งเมืองมิถูลา ஸ்ரீராசமுபதி และออกเดินป่า นางสีดาถูกลักพาไปพระรามรวมพลลิงและตามไปช่วยนางสีดา จนรบกับทศกัณฐ์ และได้กลับมาอยู่ร่วมกันอีกครั้ง

อย่างไรก็ตามในบทที่เกี่ยวข้องกับนางสีดาันนวัฒนกีได้ให้ความสำคัญในเรื่องการได้พบรักกับพระราม มีงานอภิเชกที่ยิ่งใหญ่และดงงามเป็นอุดมคติ การเป็นผู้หันหน้าที่งามพร้อมและถึงพร้อมซึ่งการเป็นภาริยาที่ดี ปวนนิบติและอุทิศตนแก่สามี ได้ออกเดินทางติดตามพระรามเมื่อต้องเดินป่าเป็นเวลา 14 ปี และถูกลักพาตัวไปโดยราวนะ ผู้มีตระเก่่กี้ ผู้อ่านและผู้ฟังรับรู้ความทุกข์ และความผูกพันตัวละครทั้งสอง จากการรำพันของพระรามกับเหล่าสัตว์ ได้แก่ เหล่านก และวนรในป่าเมื่อติดตามหนางสีดา ส่วนที่เด่นมากของบทประพันธ์นี้ที่เกี่ยวข้องกับนางสีดา ได้แก่ บทรำพันของนางสีดาในสวนของราวนะ วัฒนกีให้ความสำคัญกับอารมณ์ความรู้สึกพรรณนาความคิดความรู้สึกของนางสีดาที่ต้องพลัดพราก จากครอบครัวจากพระสาวนีที่เป็นที่รัก ผู้ปกป้อง ดูแล การถูกตัดขาดจากพระราม โดยไม่ล่วงรู้ว่าจะสามารถได้พบกันหรือไม่ และการที่ข้าวของพระรามหายไปนี้ทำให้นางตัดสินใจจากตัวตาย ผู้แต่งวรรณนาอย่างละเอียดเพื่อแสดงถึงความรักและความจริงรักกิจิตต์ต่อสาวนี อย่างไรก็ตาม ถ้าใช้วัฒนกีเริ่มเรื่องจากความรักและการพลัดพรากของคู่นักสองตัวแล้วในการเล่าเรื่องความรักระหว่างพระรามและนางสีดา ก็ยังคงมีความรักและวรรณนาให้เห็นความรักแรกพบความรักแรกที่ได้สบตา กัน หรือการคุ่มครองของพระรามที่มีต่อนางสีดา รวมถึงบทรำพันของนางสีดาที่มีต่อพระรามสะท้อนความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งของตัวละครทั้งสองที่ทำให้เกิดภาพความรัก ความซื่อสัตย์ และการเสียสละที่นางสีดา มีต่อพระราม บทประพันธ์นี้ทำให้นางสีดา

¹¹ การอ่านเรื่องรามายณะฉบับแปล จะมองเห็นจุดมุ่งหมายของ ผู้ประพันธ์ในการเฉลิมเกียรติยศ ความยิ่งใหญ่ ของพระราม การพรรณนาโวหารเรื่องการรับ ความยิ่งใหญ่ของการใช้ชีวิตระหว่าง งดงาม และทำให้ผู้อ่านและผู้ฟังสามารถ เดื่อมได้ในคุณความดี และเกิดศรัทธาอิ่มเอยู่

กล้ายเป็นภาพอุดมคติของผู้หงุ่งอินเดียในสถานะที่เป็นภารिया ที่ดูว่าต้องเกิดทุน และรักสามียิ่งชีวิตและทำให้เกิดการพัฒนาให้ตัวละครทั้งสองกลับกลายเป็นภาพอุดมคติของคู่รัก

อย่างไรก็ตามเรื่องราวยังคงมีให้ความสำคัญของการพัฒนาและการกลับมาคืนดีกันอีกครั้ง เป็นการฉลองชัยชนะของฝ่ายธรรมะและการคืนดีกันของตัวละครหลักของวาลมิกี วาลมิกีไม่ได้นั่นบทประพันธ์เล่มที่ 7 อย่างไรก็ตามเรื่องราวยังคงกันสุดท้าย น่าจะผ่านความกับความเชื่อของเทวีโนราณ พระศรีผู้เป็นเทพของกรากสิกรวม นางสีดาขอให้แม่พระธรรมีมารับ ลงไปได้ดินและมิได้กลับขึ้นมาพบกับพระรามอีก ขณะที่พระรามกลับคืนสู่สวารค์¹²

รามาจาริตมานัส ของตุลสิทาส

เรื่องราวยังเรื่องนี้เขียนเป็นภาษาอินดี ในศตวรรษที่ 15 หลังราวยังคงวาลมิกี ถึง 400 ปี ผลงานการเขียนของตุลสิทาสในภาษาอินดี ทำให้เรื่องราวยังเป็นที่แพร่หลายอย่างกว้างขวาง และใช้เป็นบทเพื่อการแสดง การขับร้อง ในตอนหนึ่งของอินเดีย และทำให้เรื่องราวของพระรามแพร่ขยายในหมู่ชุมชนและเป็นต้นแบบของเรื่องพระรามที่ต่อมาแต่งเป็นบทขับร้อง บทละครชาวบ้าน แม้ว่าเรื่องราวจะดำเนินเรื่องราวด้วยกับเรื่องที่เป็นภาษาสันสกฤตของวาลมิกี แต่ความแตกต่างที่สำคัญคือในเรื่องของตุลสิทาสนั้นสอดดิการเป็นพระผู้เป็นเจ้าของพระรามและนางสีดา และทำให้ภาพอุดมคติของพระรามและนางสีดาเป็นภาพที่สมบูรณ์ และสมควรบูชาเช่นเดียวกับพระเจ้า ส่วนที่น่าสนใจของบทประพันธ์นี้ ได้แก่ ช่วงของนางสำนักขาที่เขียนขึ้นอย่างจงใจให้นางสำนักขาเป็นตัวละครที่สมควรได้รับการลงโทษ เพราะหลงรักทั้งพระรามและพระลักษมน์และไม่อาจควบคุมความรู้สึกที่เต็มไปด้วยราคะของนางได้ กรณีของนางสำนักขาที่เป็นกรณีที่พระรามถูกตั้งคำถาม ในเรื่องความชอบธรรม และคุณความดีที่ได้ส่งให้ทำร้ายผู้หงุ่ง นอกจากนั้น ในตอนลักษีดา ราวนะลักษพาเพียงรูปมายาของนางสีดาไป ส่วนรูปจริงนั้นได้ให้พระอัคคีในตะเกียงรักษาไว้

พระลักษีพระราม

เป็นเรื่องพระรามของลาว-ໄຕ ที่ผนวกรวมเข้ากับนิทานท้องถิ่น ความเชื่อถึงเดิมของชุมชน ໄຕ และล้านช้าง ความเชื่อพุทธ ทำให้พระลักษี-พระรามมีลักษณะสำคัญของนิทานท้องถิ่นและเล่าเรื่องอยู่ในกรอบของศาสนาพุทธที่มีพระอินทร์เป็นใหญ่ โดยเริ่มเรื่องจาก พระมณคุที่ถูกสวารค์ททดสอบให้ลงมาตั้งรกราก เป็นต้นกำเนิดของเมืองอินทร์ปัต และเรียงจันทน์ ราพณ เป็นอนุภาคของมาร ที่ฝ่ากองเรือพระโพธิสัตว์

¹² Ramanujan, A. K. Three hundred Ramayanas, 1999, p.35.

อิกหังมีตัวละครสัตว์วิเศษ ได้แก่ น้ามณีกับเป็นผู้ช่วย หนูมานกลับกลายเป็นลูกพระรามกับนางอัจนาที่เป็นลิง¹³ นางสีดากลับชาติตามแก้แค้น ราพณ์ที่ได้ลวนลามนางในชาติปางก่อน เรื่องพระรามเรื่องนี้ได้รับอิทธิพลจากเล่าเรื่องพระโพธิสัตว์ เป็นการนำเรื่องจากชาดก ได้แก่ พระรามชาดกและทศราชาดกมาผู้รวมกับเรื่องที่เป็นที่นิยมของเรื่องพื้นบ้าน พระلام-พระลักษ เป็นฝ่ายแฝดและเป็นผู้มีบุญญาธิการ รอบชนะยักษ์หลายตน และมีข้ายาจำนวนมาก เรื่องรวมมือภาคของรามายณะ แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องที่เป็นเรื่องและตัวละครแบบท้องถิ่นมากกว่า อนุภาคของนางสีดาตนนี้ เกิดมาเป็นลูกเพื่อแก้แค้นราพณ์

หิกข์ยัต ศรีราม

เป็นเรื่องรามายณะที่แพร่หลายในมาเลเซีย เป็นเรื่องที่ปรับให้เข้ากับศาสนาอิสลาม บางช่วงบางตอนยังคงไม่สมพันธ์กัน หรือนำเรื่องพื้นบ้านเข้ามาประสม และเป็นเรื่องที่พ้องกับเรื่องในแถบเคเชียตะวันออกเฉียงใต้ เรื่องเริ่มต้นจากพงศ์ยักษ์ กำเนิดของมหาราชราพณ์ ต่อจากนั้นเป็นเรื่องของพระรามบังเกิดจากเทพสูงสุด ในความเชื่ออิสลามนางสีดาเป็นลูกของท้าวศรัณแต่เกิดจากเมห์สีของมหาราชราพณ์ และเรื่องที่เกี่ยวกับนางสีดา มีความคล้ายคลึงกับเรื่องรามเกียรติ พระรามเป็นผู้มีบุญญาธิการและประลองฝีมือกับ ยกศรและยิงศรทะลุต้นตาล 40 ต้น พระรามไม่กลับเมือง และออกประพาสไปกับพระลักษมน์และนางสีดา พระรามและนางสีดาต้องกลับกลายเป็นลิง หนูมานเป็นลูกพระรามกับนางสีดา มีพลังกำลังมาก การผจญภัยของหนูมาน นางสีดาถูกลักพาไปโดยมหาราชราพณ์ หนูมานถวายตัวกับพระรามและเข้าไปปะบกมหาราชราพณ์ จนกระทั่งได้ชัยชนะ นางสีดาตั้งครรภ์ พระรามส่งนางกลับไปคลอดที่เมืองท้าวกาฬ มีเรื่องรบกันระหว่างโกรสข่องพระราม-นางสีดา กับพระลักษมน์ พระลักษมน์แพ้พระรามเข้ามาใกล้เกลี้ย และท้าวกาฬบังคับให้พระรามและนางสีดาคืนดีกัน

บทเพลงสีดาของเทลูรุ

การร้องเพลงรามายณะของกลุ่มผู้หญิงเทลูรุในมรดยุประเทคนันเป็นการร้องเพลงพื้นบ้านส่งผ่านกันจากความทรงจำ บทเพลงมีหลายบทเพลงและมีเรื่องเล่าที่แตกต่างจากเรื่องรามายณะเดิมการสร้างเรื่องราว นำเสนอความรู้สึกนึกคิดของฝ่ายหนูนึงเข้าไปในบทเพลงบทเพลงที่ขับร้องนี้เป็นการเล่าเรื่องที่มีนางสีดาและตัวละครฝ่ายหนูนึงเป็นผู้ดำเนินเรื่อง มีหลายบทเพลงเกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่ผู้หญิงต้องจัดการในบ้าน การเลี้ยงดูพระราม เช่น เนื้อเพลงในส่วนที่กล่าวถึง นางเกาศลยา และเรื่องราวของนางสันตาพี่สาวบุญธรรมของพระราม ต่อจากนั้นเป็นช่วงที่เล่าเรื่องนางสีดา การกำเนิด การถูกนำไปทิ้ง การแต่งงานความสัมพันธ์ระหว่างพระรามและสีดา การพิสูจน์ตนของตลอดจนชีวิตหลังจากการถูกไฟ ตัวละครราย

¹³ ศิราพร จิตตะฐาน ณ ตลาด, “เมืองถิ่นเมืองท้องถิ่น”

ที่ได้รับการนำเสนอแต่เดิม ได้แก่ พระลักษณ์ที่ขอพระราชทานทรัพย์ พราเทวีแห่งการอนหลับ ให้สามารถอยู่ดูแลพระรามได้โดยไม่ต้องนอนถึง 14 ปี และให้เทวีไปสถิตอยู่กับนางคุมาลา (มเหศี) บทเพลงพูดถึงการที่พระลักษณ์เป็นผู้รู้ความลับว่านางสีดา yang มีชีวิตอยู่และต้องช่วยดูแลกุศลและละภะ เช่นเดียวกับกับนางคุมาลา นางสันตาและพระนางเก้าศัลยา บทบาทที่น่าสนใจ ได้แก่ นางสามนักข้าที่คิดมากแก้แค้นพระราม ด้วยการล่อหลวงให้นางสีดาขาดรูปราวนะ บทเพลงนี้เลือกให้ความสำคัญกับผู้หญิง และสิ่งที่ผู้หญิงทำได้และมีความเป็นใหญ่ในบ้าน การเลี้ยงดูลูก งานแต่งงาน การดูแลเจ้าสาวใหม่ และบทบาทของแม่สามี และพี่สาวบุญธรรม เมื่อเกิดความขัดแย้งในครอบครัว และเลือกที่จะนำตัวละครชายที่ไม่ใช่ตัวละครหลัก นั่นคือพระลักษณ์ มาสร้างเรื่องที่น่ารักและกล่าวถึงความรักระหว่างพระลักษณ์ กับคุมาลา และบทบาทของอาในการทำหน้าที่แทนพ่อ¹⁴

อัทกุตราหมายณะ¹⁵

ในเรื่องนี้ มีความน่าสนใจอย่างยิ่งผู้วิจัยได้อ่านครั้งแรกในหนังสือรวมเรื่องรามเกียรติของพระยาอนุนานราชชน และต่อจากนั้นได้อ่านเรื่องท่านองนี้อีก เมื่อค้นคว้าเรื่องที่เกี่ยวกับรามายณะที่เล่าเป็นภาษาถิ่นของรัฐทางใต้ของอินเดีย เช่น ในภาษา กันนาดา และเทลูกู และกล่าวกันว่าเป็นเรื่องที่ประพันธ์โดยวานมิกีเช่นกัน เรื่องดำเนินตัวแต่ภาคส่วนร็อกและกล่าวถึงความนิลดาดและความสามารถของนางสีดา เรื่องพัฒนาคล้ายคลึงกับเรื่องรามายณะ แต่ว่าไม่ได้จบในตอนที่เรารู้จักกันหากกลับยืดยาวไปจนเมื่อทศกัณฐ์ ตายแล้ว และฝ่ายพระรามได้ครองเมืองอยอย่างมียักษ์ร้ายผู้พิชิตราวนะที่มีอาณาจักรอยู่ที่ขอบฟ้า (น่าจะเป็นที่มาของรหัสสสเดชะ) ยักษ์ตนนี้มีพันหน้าและสองพันมือเม้มีผู้ชายคนใดมานั่งได้ ในการออกไปรบครั้งนี้ นางสีดาเห็นพระรามและพระญาติ (ผู้ชาย) และทหารล้มตายหมด นางสีดาซึ่งไปด้วยในกองทัพ โกรธและเสียใจมากและกล่าวร่างเป็นรูปของเจ้าเม่ก้าลี มือทิฐิทิฐิมากมาย ลุกขึ้นยักษ์พันหน้าจนได้ชัยชนะ พระศิริทั้งมาตรฐานชีวิตพระราม พระญาติ และเหล่าทหารทุกคนให้พินังจึงกลับคืนสู่ร่างเดิม

บทเรียนจากการามายณะ

การนำเรื่องเก่ามาเล่าอีก เป็นเรื่องปกติ และมีการทำอย่างแพร่หลายในอดีตแบบทุกชาติและภาษา การเล่าเรื่องใหม่มักมีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไป บ้างเพื่อสั่งสอนให้เกิดศรัทธา บ้างทำเพื่อให้เกิดความ

¹⁴ Paula Richman, Many Ramayanas. A Ramayana of their own: Women's Oral tradition in Telegu / Velcheru Narayana Rao.

¹⁵ เศรียรโเกศ นาคประทีป, ประชุมเรื่องพระรามและเ配คิดจากวรรณคดี (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2516), หน้า 8-25.

สนุกสนาน และสื่อความหมายใหม่ที่ชุมชน สังคมนั้นต้องการการนำเรื่องเดิมมาขยาย ปรับเปลี่ยนนั้น ทำให้เรื่องแต่ละควรเป็นที่รู้จัก แม้ว่าซื้อ เนตุการณ์จะเปลี่ยนแปลงไปแต่อนุภาคหลักก็เป็นเรื่องความประทับใจยังคงอยู่ได้ การเล่าเรื่องแต่ละครั้งเป็นการนำเสนอสาระใหม่ อันเป็นผลมาจากการคิดวิเคราะห์ของผู้เล่า¹⁶ เรื่องของพระรามที่ส่วนใหญ่เน้นความสำคัญที่ตัวละครหลัก ประสบความสำเร็จในการนำสาระเรื่องผู้ปักปูกร่องที่ทรงคุณธรรม และผู้ปักปูงความดีงาม ก่อให้เกิดคุณธรรมในสังคม และถ้าจะมองเรื่องพระรามและสีดาในเชิงความรักและการพลัดพรากของชายหญิง การถูกลักพาตัว และการต่อสู้กับอำนาจจักรพรรดิเพื่อความรัก เรื่องพระรามสีดาถือเป็นเรื่องที่มีโครงเรื่องสากลและสวยงามในการนำมาสร้างสรรค์

การนำเรื่องพระราม-สีดามานำเสนอเพื่อตั้งคำถามหรือเพื่อสร้างสาระใหม่ที่แตกต่างไปจากภาพปกติที่เป็นกราฟแสลงกันนั้น อาจเป็นเพราะเรื่องพระรามเป็นเรื่องที่มีช่องให้กิจได้ตั้งคำถามและนำไปปรับใช้สิ่งที่สำคัญและช่วยให้เรื่องของพระรามทั้งในแบบฉบับเดิมและเรื่องเชิงปฏิปักษ์กล้ายเป็นสิ่งที่ผู้คนเข้าถึงได้ ก็คือ เรื่องเดิมเป็นเรื่องที่มีผู้คนรู้จักแพร่หลาย การตั้งคำถาม หรือสร้างเรื่องเป็นปฏิปักษ์จึงทำได้ง่าย และผู้คนรับได้เร็ว เพราะมีความเข้าใจร่วมกันในระดับหนึ่ง และทำให้วิเคราะห์ได้ว่า เรื่องพระรามเป็นเรื่องไม่ตาย และยังสะท้อนภาพสังคมในทางใดทางหนึ่งเสมอ

สำหรับทัศนะที่จะพัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ จะเป็นงานในเชิงปฏิปักษ์กับเรื่องเดิม โดยใช้วิวัฒนาสีดาเป็นหลักในการพัฒนาเรื่อง เมื่อศึกษาเรื่องรายละเอียดจากหนังสือและงานวิจัยแล้ว พบร่วมเรื่องราวที่เล่าในกราฟแสลงก กลับมิได้เอ่ยถึงความรู้สึกของนางสีดา และผลของสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนและหลังสงครามที่ยิ่งใหญ่ เรื่องที่เป็นเรื่องขับเดิมจะนำเสนอภาพอุดมคติที่สังคมและกวีผู้ประพันธ์ต้องการสร้างขึ้น เพื่อสื่อสารว่าสังคมให้ความสำคัญ¹⁷ อย่างไรก็ตามในเรื่องที่ทำการค้นคว้าทั้งหมด ไม่ว่าจะมีการตีความตัวละครอย่างไร นักวิชาการแต่ละชาติมักตีความตัวละครและการกระทำของตัวละครสำคัญในกรอบของวัฒนธรรมของตนเอง

¹⁶ A.K. Ramanujan, p. 24.

¹⁷ เรื่องรายละเอียดที่เป็นที่แพร่หลายได้แก่ ราม ที่เขียนเป็นภาษาทมิฬ ของกัมปัน (Kampan) และรามาจิตมานัส (Ramacharitmanas) ของตุลลิตาส (Tulsidas) ที่เขียนเป็นภาษา อินดีไนศตวรรษที่ 16 นarrative ความเชื่อเดิมของลัทธิ เทพี สร้างภาพของพระรามให้เทียบเท่ากับพระผู้เป็นเจ้า รูปปูชาของราม-สีดาลายเป็นรูปสัญลักษณ์ของเทพสมมติ แม่ในความเชื่อโบราณ สีดา เทียบเคียงกับพระศรี ซึ่งเป็นเทพเทวีแห่งความอุดมและสมบูรณ์ เมื่อนำมาผนวกรวมกับรายละเอียดมีรูปปูชาของพระศรี เพียงลำพัง รูปปูชาของพระราม-สีดาแทนครอบครัวอุดมคติของอินดู

หากจะกล่าวถึงเรื่องราว บทเพลงและบทขับร้องที่ไม่เป็นไปตามกรอบแล้ว น่าจะเป็นบทเพลงของผู้หญิงเทลูกุ ที่เปิดเรื่องไปจากการอุบัติเห็น ในสังคมไทย การพัฒนาบทเพลง และสนับเขื่องความรู้สึกของนางสีดาในฐานะที่เป็นบุตรชนและเป็นเพื่อนคอยเป็นห่วงและให้กำลังใจกัน อย่างไรก็ตามนักวิชาการปัจจุบัน มองว่าเรื่องราวยังนั้น ตัวละครสำคัญ คือ พระรามเป็นเบรียบเสมือนวัตถุแห่งการบูชาสักการะ การเล่าเรื่องให้ความสำคัญกับสิ่งที่ผู้หญิงเป็นส่วนใหญ่

สรุปข้อมูลจากรายละเอียด

เรื่องราวยังที่เล่าต่อๆ กันมานี้ปรากฏหั้งเรื่องที่เป็นแบบชนบทและเรื่องที่เล่าเดิมขึ้นใหม่จากความเชื่อในท้องถิ่นที่เรื่องราวยังแพร่ไปถึง เรื่องราวยังในอินเดียนั้นเป็นเรื่องอุดมคติ และภาพของพระรามก็เป็นภาพอุดมคติ และภาพพระรามและภพนาสีด้านนั้นก็เป็นภาพชีวิตคูในอุดมคติ และถ้ามองที่กระบวนการศึกษาตัวละคร คือ นางสีดาเหล้า เราชอบว่า นางสีดาถูกสร้างให้เป็นตัวละครที่ต้องอยู่ในความถูกต้องโดยนำเรื่องความเชื่อเดิมมาช่วยอธิบายตอนที่ทำให้ผู้ฟัง ผู้อ่านไม่สบายใจเมื่อเรื่องแพร่ขยายไปทำให้เกิดอนุภาคที่นางสีดานั้นเป็นลูกของราวนะในเรื่องราวยังจากตอนใต้ของอินเดียก็ทั้งในความเชื่อแบบพุทธ นางสีดาสามารถเกิดใหม่เพื่อล้างแค้นราวนะที่ได้ล่วงเกินเชื่อในภพก่อน หรือการอธิบายว่าราวนะมิได้จบต้องตัวนางสีดา เช่น เมื่อลักษณะตัวก็ซ้อนดินได้ฝ่าเท้าแล้วนำนางไปไว้บนรถ หรือ การที่สร้างภาพมายาและให้ราวนะลักษณะมายาไป นางสีดาตัวจริงอยู่ในเปลวไฟ และในเรื่องพื้นบ้านของกันนาดา มีการเล่าเรื่องที่เน้นนางสีดาเป็นตัวหลัก เรียกว่า สีตายนา เป็นการเล่าเรื่องตั้งแต่เกิดจนแต่งงานถูกลักษณะตัวและต้องพิสูจน์ตนเอง ตอนจบนั้นพระรามรับแพ้กุศลและลภะ และถูกหั้งสองบังคับให้พ่อแม่คืนดีกัน การเล่าเรื่องของผู้หญิงเทลูกุนั้นนำเสนอจำนวนมาก เพระบทเพลงสัมพันธ์กับชีวิต ของผู้เล่า มันเป็นการนำเรื่ออดีตมาชนกับปัจจุบันและสร้างเรื่องใหม่ขึ้นมาที่ทำให้ผู้หญิงเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทในการควบคุมเหตุการณ์นั้น ๆ

ข้อมูลจากสื่อ สิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์และสื่ออินเทอร์เน็ต

ข้อมูลจากสื่อสิ่งพิมพ์

1. เรื่องราวนarrator ต่อสู้ของยาวยaise
2. ข่าวการผ่านการแต่งงานของรองมิสไทยแลนด์เวิลด์
3. ภาพเปลี่ยนโฉมของตัว บางครั้งที่หลุดออกจากในอินเทอร์เน็ต
4. หมอพรพิพย์ ได้เป็นคุณหญิงใหม่
5. การลักษณะวิเคราะห์ความรักที่ชาอุดิอาจะเปลี่ยนชีวิตมีภาระเป็นชาวนอบราษฎร์
6. แม่ลูกพลัดกัน จากเหตุการณ์สีนามิ

ข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์

ในช่วงเดือนกันยายน-มกราคม ปี 2005 สื่อที่สร้างความสนใจได้แก่ ลัคราซูด (series) โทรทัศน์ ช่องพีบีบี (public television) ในแคนาดาที่มีลักษณะเปิดกว้างกว่าสื่อที่เป็นอยู่ในประเทศไทย เพราะมี สื่อที่ให้ทั้งความรู้ กีฬากับเรื่องผู้หญิงทั้งที่เป็นเรื่องของชีวิตผู้หญิงในโลกปัจจุบัน และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพ จิตใจของผู้หญิงเอง

1. The new Frontier for Filipino Mailed-ordered Bride.

ผู้หญิงในฟิลิปปินส์ เป็นที่ต้องการในเว็บไซต์จดหมายอินเทอร์เน็ตเพราเป็นคริสเตียน และ ผู้หญิงทั้งที่มีความรู้และยกจนบางคนไม่เคยออกจากหมู่บ้านเลย หลายคนโชคดี หลายคนเอกสารเกือบ ไม่รอด พากເຮືອລ້ວນหวังว่าการแต่งงานจะทำให้ชีวิตดีขึ้น พากເຮືອต้องการหลีกหนีจากความยากจนและ ฝากความหวังไว้กับสามีจากแดนไกล

2. Indepth Afghanistan: Era after Taliban-CBC news.

ชีวิตของผู้หญิงในอัฟغانิสถานที่รอดชีวิตหลังการสู้รบท้าลิบันยังไม่มีอะไรดีขึ้น นักรบ จากไป ผู้ชายล้มตายเพราสงคrama แต่ผู้หญิงยังมีชีวิตอยู่ อาหารหายากในทะเลทราย ผู้หญิงเดินทาง เลี้ยงสัตว์ หาอาหารสำหรับเด็กๆ เว่ร่อนและเดินทางต้อนสัตว์ไปในทะเลทราย และทำงานเพื่อคนที่ยัง เหลืออยู่ ผู้หญิงหลายคนยังร้องเพลง เล่าเรื่องสังคrama ความโหดร้ายของสังคrama

3. Genocide in Darfur:

เมื่อผู้ชายถูกฆ่าจำนวนมากเนื่องจากสังคramaระหว่างเผ่าพันธุ์ ความชัดเจ้งทางการเมือง และ การแย่งชิงอำนาจ ผู้หญิงยังคงมีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก หลายคนถูกฆ่า คนที่มีชีวิตอยู่ต้องดูแลเด็กๆ หลบฯ ซ่อนฯ อย่างยากจนและแห้งแล้ง ขาดน้ำ และอาหาร ผู้หญิงยังถูกข่มขืนจากทหารที่กราดเด้น หลายคนรอวันตาย ติดโรคติดต่อ และรอดความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม

4. รายงานข่าวจากสถานีโทรทัศน์ BBC และในช่วงที่เก็บข้อมูลมีข่าวจำนวนมากที่เกี่ยวกับสังคrama รายงานข่าวส่วนใหญ่ในทวีปเอมริกาเหนือพูดถึงสังคramaในอิรัก รายชื่อทหารที่เสียชีวิต การลักพาตัว เจ้าหน้าที่ผู้หญิงที่เป็นเจ้าหน้าที่สำคัญของภาคราชการ การสัมภาษณ์ครอบครัวทหารที่กลับมาและพิการ ภารดูแลทหารผ่านศึก แต่ในแคนาดาจะมีการทำข่าวเชิงลึกที่เน้นการสัมภาษณ์และบทบาทของครอบครัว เมื่อคนในครอบครัวเสียชีวิต หรือถูกลักพาตัว การสัมภาษณ์ผู้รอดชีวิตจากการถูกลักพาตัวในอิรัก การ กลับสู่ครอบครัวอีกครั้งของวิศวกรชาวอังกฤษหลังการอยู่ในคุกเมื่อถูกตั้งข้อหาจากรัฐบาล

5. รายการทอล์กโชว์ของโอบราห์ วินฟรีย์ และ เอลเดน

เจ้าของรายการทั้งสองคนประสบความสำเร็จในการทำการและเป็นผู้หญิงในกลุ่มที่ไม่ใช่กระแสแหลักษ์ โอบราห์เป็นผู้หญิงอเมริกันที่ด้วยการส่วนใหญ่เน้นการให้กำลังใจผู้หญิงและพูดถึงความรู้สึก ปัญหาและความคิดผู้หญิงอเมริกันตอนที่สนใจคือ บทละครเรื่องใหม่ของนักเขียนหญิงที่ได้รับชื่อเสียงอย่างมากจาก Vagina's Dialogues และตอนที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงในปัจจุบันขอบมีสัมพันธ์กับชายอื่นที่ไม่ใช่สามี สำหรับ Ellen เป็นผู้หญิงที่เปิดเผยว่าตนเองเป็นเลสเบี้ยน และทำการ Talk show ที่ตอก มีชีวิตชีวา และได้รับการยอมรับจากผู้ชมที่เป็นวัยรุ่นและเป็นครอบครัวสมัยใหม่

6. รายการโทรทัศน์ Sex and the City/ Desperate Housewife

เรื่องราวที่สืบทอดให้ความสนใจกับผู้หญิง และข่าว รายการสารคดีที่เป็นเรื่องของผู้หญิง อีกทั้งเรื่องราวที่ผู้หญิงเป็นตัวละครนำผ่านสื่อโทรทัศน์ที่เป็นเคเบิลและซ่องพื้นฐานนั้นสะท้อนให้เห็นภาพที่สืบทอดค่านิยมที่สังคมอเมริกันพยายามสร้างขึ้นและมีได้นำเสนอเรื่องจริง ความจริงอื่นๆ ที่ซ่อนอยู่ในสังคม

ถ้ามองผู้หญิงผ่านสื่อบันเทิง ซึ่งเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับผู้หญิงภาพที่สังคม หมุนเวียนกระแสแหลักษ์ และแคนาดาให้ความสนใจพบเห็นได้ในรายการโทรทัศน์ที่ได้รับความนิยมมากในขณะนั้น นั่นคือ Sex and the City ที่พูดถึงตัวละครผู้หญิงหลายคนที่มีความมั่นใจตนเองในสังคมแต่ล้วนประสบปัญหาในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ยั่งยืน เรื่องทุกตอนเน้นที่ตัวละครเอกและพูดถึงการตัดสินใจเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่สัมพันธ์กับเงื่อนไข อิสระภาพและความต้องการที่แท้จริงของตัวละครแต่ละตัวในสื่ออื่นๆ ที่เป็นสื่อเพื่อการศึกษา ที่นำเสนอเรื่องที่เน้นเรื่องความเข้าใจตนเอง

บทเรียนจากสื่อ

ข้อมูลต่างๆ ที่มีโอกาสได้ค้นพบจากการรับสื่อที่เป็นสื่อเปิดกว้าง ให้อิสระภาพในการรับซุ่ม ในช่วงแรกที่ผู้จัดไปอยู่ที่แคนาดาได้ใช้เวลาในการเลือกที่จะรับสื่อ และรับสื่อจากสถานที่เป็นการศึกษา ศิลปะ และวัฒนธรรม ต่อมาคิดว่าควรได้รับสื่อที่เป็นของคนปกติ เรื่องที่คนสนใจ และพบว่าเรื่องที่ได้รับการกล่าวขวัญมากเรื่องหนึ่งคือ Sex and the City และทำให้สนใจสื่อและการตอบกลับวันอื่นๆ รายการในเวลานั้นส่วนใหญ่เป็นรายการ Reality Show ที่ส่วนใหญ่พูดถึงการเปลี่ยนแปลงภาพลักษณ์ การทำใบหน้าใหม่ การลดน้ำหนัก การเปลี่ยนตัวเองโดยการผ่าตัด เช่น รายการ The Swan 2 รายการ Make Over อย่างไรก็ตาม รายการที่ปรากฏในสื่อ ซึ่งมีอิทธิพลสูงในสังคมตะวันตก กลับไม่ได้สะท้อนความคิดหรือความจริง หรือปัญหาที่มีอยู่และนำไปสู่คำถามที่สำคัญในการทำงานชั้นนี้คือ สื่อโทรทัศน์ในสหราชอาณาจักรในแคนาดาด้วยนั้น เป็นสื่อบันเทิงที่เป็นการค้า และมีหลายรายการที่พัฒนาขึ้นเพื่อความบันเทิง

และมีความจริงเพียงบางส่วน ยังมีเรื่องอื่นๆ เรื่องราวอื่นๆ ที่เป็นเรื่องนำเสนอ ใจ เรื่องจริง ความเห็นของผู้คน ที่เป็นคนตัวเล็กๆ ในสังคม การเรียกร้องของแม่ทหารอเมริกันที่อยากรักษาอนุภาพในอิรัก เรื่องของผู้หญิง ขาหราบในแคนาดาที่ถูกกลั่กพาตัวไปแล้วมีการเจรจาจนกลับแคนาดาได้ปรากฏอยู่แต่มากไม่ได้ปรากฏในสื่อ กระแสหลัก แต่เป็นสื่อที่เรียกว่าสื่อชุมชน การที่สื่อกระแสหลักนำเสนอภาพที่คัดเลือกแล้วนั้น เป็นส่วน สำคัญที่สะท้อนว่าสังคมต้องการนำเสนอภาพบางภาพที่เป็นภาพลวง และไม่ได้เป็นภาพจริงทั้งหมด

จึงเกิดคำถามว่าเป็นไปได้หรือไม่ว่า เรื่องที่สังคมส่วนใหญ่ต้องการจะนำเสนอ ไม่ใช่ความจริง ทั้งหมด เมื่อกลับไปดูเรื่องร้ายแรงและความเป็นภาพอุดมคติของนางสีดาแล้วจะพบว่าร้ายแรงของ ก็นำเสนอเรื่องราวเพียงบางส่วนของนางสีดา เช่น กัน และการที่นางสีดาเป็นภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่มี ความงามในอุดมคติ เป็นภาริยาและแม่ในอุดมคติด้วยแล้ว เป็นไปได้หรือไม่ว่า ภาพอุดมคติตั้งกล่าวไม่ใช่ เรื่องทั้งหมด จากคำถามนี้ทำให้เกิดสนใจว่าแล้วรามเกียรต์ของไทย มีอิทธิพลอย่างไรกับความคิดของ เยาวชนเกี่ยวกับการเป็นผู้หญิงในอุดมคติ ทำให้พัฒนาบทความขึ้นอีกบทความหนึ่งซึ่งเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ของนางสีดาซึ่งเป็นผู้หญิงในอุดมคติของสังคมไทย และนำเรื่องผู้หญิงในอุดมคตินี้มาใช้ในการตั้งคำถาม กับผู้ที่มาคัดเลือกนักแสดงจำนวน 50 คน เพื่อให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพลักษณ์อุดมคติในสังคมไทย

ข้อมูลจากการคัดเลือกนักแสดงในเดือนมกราคม

1. ทำแบบสอบถาม และสัมภาษณ์ผู้หญิงที่สนใจมาทดลองอ่านบท อายุ 17-40 จำนวน 50 คน คำถามเกี่ยวกับตัวละครที่คนไทย ยอมรับว่าเป็นผู้หญิงในอุดมคติ คือ นางสีดา และเรียนรู้ถึงความเห็นของ ผู้หญิงที่มาทดลองอ่านบท เกี่ยวกับคำว่า ผู้หญิงในอุดมคติในสมัยปัจจุบัน คำตอบมีดังนี้

คำถาม: เรื่องนางสีดา มเหศี ของพระรามที่ถูกกลั่กพาตัวไป

คำตอบ: ไม่ค่อยรู้จัก คงอยู่ด้วยลำบาก เพราะไม่กฎระเบียบเยอะ เป็นคน savvyมาก

เป็นคนดี ซื่อสัตย์ เสียสละ

คำถาม: ผู้หญิงในอุดมคติ

ต้องเป็นคน savvy ทั้งกายและใจ

เรียบร้อย ใจดี อยู่ด้วยจากทำให้หนุ่มหล่อเพริ่งไม่ใช่คนประ不要太เดียว กัน

ผู้หญิงในอุดมคติ (80 %)

แม่ ของผู้ให้ข้อมูล

แพทย์หญิงพรพิพย์ และความเก่ง ดี มีประโยชน์

ชายไซ ที่ต่อสู้เพื่อสิทธิของตัวเอง

เมทานี กิ่งโพยม ภาพลักษณ์ในด้านรูปปลักษณ์

ทัศนคติในการดำรงชีวิต

ของ世人 ชูจี ความอดทนในสิ่งที่ตนเองเชื่อ

อิลารี คลินตัน ความอดทนต่อสภาพครอบครัว

จากการทำแบบสอบถามง่ายๆ ให้ผู้มาทดลองอ่านบท ได้ทำ เพื่อหาความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับตัวละครซึ่ง
นางสีดา กับความคิดเกี่ยวกับ ผู้หญิงในอุดมคติ ของนิสิต นักศึกษา และผู้สนใจในการแสดงละครเรื่องนี้
ผู้วิจัยพบว่า คนรุ่นใหม่ (ผู้มาทดลองอ่านบท จำนวน 50 คน) ไม่มีความรู้ลึกซึ้งเกี่ยวกับตัวละครตัวนี้ เคย
อ่านเรื่องย่อมาบ้างและรู้ว่าเป็นมหสีของพระราม ความคิดเรื่องผู้หญิงในอุดมคติของผู้มาทดลองการ
แสดง ส่วนใหญ่คือแม่ และในจำนวน 20% ของผู้ให้คำตอบ แม่เป็น Single mom.

อย่างไรก็ตามในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องพระราม นอกเหนือจากความเกี่ยวตัวแล้วพบว่า ใน
การเล่าเรื่องพระรามนั้น มีหลายส่วนที่ซุ่มชนและห้องถินแพรวร้ายไป พยายามเล่าเรื่องชีวิตของนางสีดา
ให้มีความซับซ้อน เรื่องราวชีวิตของนางสีданั้นเป็นเรื่องราวของผู้หญิงบุกุชนที่มีทั้งความทุกข์ ความสุข
มีโอกาสที่ดีในชีวิต และบางครั้งก็มีเคราะห์กรรม ต้องลำบากในบางช่วงชีวิตโดยเดียวและห้อแท้เกื้อบ
จะต้องมาตัวตาย แต่ขณะเดียวกัน ตัวละครซึ่งนางสีданั้นเป็นที่รักและเป็นที่ยกย่องและเมื่อนำมาเล่าข้า
ก็ได้รับความรัก และสร้างบทบาทให้เป็นคนที่ปรับตัว อดทนและพยายามทำงานไว้ในความดึงดี
ลักษณะชีวิตของนางสีданั้น ถ้าศึกษาและเปรียบเทียบกับข้อมูลปัจจุบัน จะมองเห็นว่าความเป็นบุกุชน
ของนางสีดาที่มีอยู่ในเรื่องเล่าเหล่านั้นสามารถก้าวข้ามเวลา และมิติ ชีวิตบางช่วงบางตอนเทียบเคียงได้กับ
ชีวิตผู้หญิงที่มีอยู่ในทุกสมัย ทุกกาลเวลา ดังนั้นการจะเล่าเรื่องนางสีดาให้สมพันธ์ หรือคนร่วมสมัยเข้าถึงได้
เป็นสิ่งที่ทำได้ เพราะชีวิตมีการพัฒนาและมีลักษณะสมควรที่จะเล่าและนำเสนอเพื่อให้เห็นคุณค่าความดีใน
การใช้ชีวิต ท่ามกลางความยากลำบาก และสามารถสะท้อนค่านิยมของคนร่วมสมัย

บทที่ 3

กระบวนการพัฒนาผลงาน (1) บทละคร

การสร้างบทละคร

ผู้วิจัยต้องการเล่าเรื่องของนางสีดาใหม่โดยใช้วิธีการเล่าที่แตกต่างไปจากขั้นบเดิมที่มักจะเล่าตามแบบโครงเรื่อง (Plot-linear)¹ การเล่าเรื่องแบบดังกล่าวจะเรียงลำดับจากเหตุการณ์หนึ่งไปสู่อีกเหตุการณ์หนึ่งจนไปถึงจุดสุดตื่นเต้นที่สุด (climax) แต่การเล่าเรื่องวิธีใหม่นี้ผู้วิจัยจะเล่าแบบตัดตอนเรื่องออกเป็นช่วง ๆ ไม่เรียงตามลำดับเวลาคล้ายภาพපะต่อ โดยมุ่งที่จะสะท้อนภาพ 2 ภาพ คือ

1. ภาพโบราณที่ผู้ชมคุ้นเคย

การเล่าเรื่องชีวิตนางสีดาอย่างที่ปรากฏในภาพความคิดอุดมคติ ได้แก่ ภาพของผู้หญิงไทยโบราณที่งามเพียบพร้อม ในส่วนนี้จะเล่าเรื่องโดยใช้เสียงดนตรีไทย การร่ายรำ และการขับร้อง อันจะทำให้ผู้ชมหวานระลึกถึง ความดี ความงดงาม แบบโบราณ และ “จำได้” ว่าเป็นภาพสัญลักษณ์แทน “ความดีงาม” ของผู้หญิงไทย

2. ภาพร่วมสมัยที่สะท้อนจาก “ชีวิตนางสีดาในเรื่องรามายณะ”

การเล่าเรื่องสีดาใหม่โดยวิเคราะห์เรื่องโบราณทั้ง 7 เรื่องตั้งแต่ต้นจนจบและแบ่งชีวิตของนางสีดาออกเป็นช่วงๆ ที่ล้วนสะท้อนให้เห็นความเป็นปัจจุณของนางสีดา ชีวิตของนางสีดาแต่ละช่วงนี้สามารถนำมาเปรียบเทียบกับชีวิตของผู้หญิงทุกคนที่มีอย่างน้อยช่วงหนึ่งในชีวิตต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่คล้ายกัน การนำเสนอละครที่แสดงความจริงหรือเป็นความเป็นปัจจุณของนางสีดา น่าจะช่วยให้ผู้ชมได้สำรวจชีวิตของตนเองและเรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคมและตระหนักรถึง “คุณค่าของผู้หญิง” อย่างที่น่าจะเป็นในยุคสมัยนี้

ในการที่จะสร้างบทละครให้สื่อสารดังกล่าวได้นั้น ผู้วิจัยได้ทดลองนำชีวิตของนางสีดาจากเรื่องพระราม-สีดามาถอดรื้อออกเป็นช่วงๆ ตามที่ปรากฏอยู่ในเรื่องรามายณะทุกรูปแบบ ทั้งที่เป็นแบบขั้นบ

¹ การเล่าแบบ linear เป็นการเล่าเรื่องที่เหตุการณ์ต่างๆ ร้อยเรียงกัน เพื่อเปิดเผยเรื่องราว ในตอนจบ ตามแบบขั้นบละครัวที่อันเป็นกลวิธีที่มาจากการหนังสือ Poetics ของ Aristotle ซึ่งพูดถึงบทละครที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องประกอบไปด้วยองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ โครงเรื่อง (Plot) ตัวละคร (Character) แก่นเรื่องหรือความคิด (Thought) คำพูด (Dialogue) ดนตรี (Melody) และภาพบนเวที (Spectacle)

บูชาพระรามและเรื่องในแบบที่เป็นประปักษ์กับเรื่องเดิม ในทุกฉบับที่นำมาจะพบว่าชีวิตของนางสีดา มี “ข้อคล้ายคลึง” ดังนี้คือ มีความทุกข์ยากและเคราะห์กรรมจากการถูกทอดทิ้งเมื่อเยาว์วัย การถูกลักพา การต้องลุยไฟพิสูจน์ตนเอง การถูกสาบเนรเทศและส่งมาทั้ง ๆ ที่กำลังตั้งครรภ์ การต้องเสียลูกคนเดียว ล้วนพบอยู่ในเรื่องพระราม-สีดาทุกรูปแบบ ส่วน “ข้อต่าง” นั้นปรากฏอยู่กระบวนการคิด และกระบวนการแก้ปัญหาของนางสีดาต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตของเธอ และในตอนจบของเรื่องที่สะท้อนอิทธิพลของชุมชนต่อเรื่องเล่าเรื่องนี้ ผู้วิจัยรื้อແລະวางแผนช่วงชีวิตของนางสีดา เป็นช่วงดังนี้

1. กำเนิดที่ลึกับ ถูกนำไปทิ้ง และต่อมามีผู้อุปการะ
2. พบรักและมีโอกาสแต่งงานกับผู้มีบุญญาธิการ
3. ต้องติดตามพระรามไปอยู่ป่า มีชีวิตลำบาก
4. ถูกลักพาตัวโดยผู้มีอำนาจ
5. ลุยไฟเพื่อพิสูจน์ตนเอง
6. ถูกสาบส่งมา เนรเทศ
7. การเลี้ยงดูลูกแต่เพียงลำพัง
8. ชีวิตโดดเดี่ยว และการกลับคืนสู่แม่พระธรณี หรือคืนดีกับพระราม

บทละครเพื่อพัฒนา - ภาพโบราณของนางสีดา

การสร้างบทละครเพื่อนำเสนอภาพโบราณจากเรื่องเล่ารามเกียรติและรามายณะนั้น ผู้วิจัย ต้องการพัฒนาให้เป็น ภาพที่มีชีวิต มีบทพูดสัน្តิ มีบริบทรายในแบบดั้งเดิม ดันตรี การร่ายรำและภาพลักษณ์อื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากการเกียรติและรามายณะ ทั้ง 7 เรื่องดังนี้

1. ใช้การสื่อสารด้วยภาพ (visual) บทขับร้อง และบทบรรยาย เป็นบทร้องแบบโบราณ ข้อคล้ายคลึงที่พับในเรื่องโบราณทั้ง 7 เรื่อง คือ การเป็นเทพ ovar หรือผู้มีบุญมาเกิดเพื่อช่วยปราบอธรรม
2. การสร้างบท จาก “ข้อต่าง” ซึ่งปรากฏอยู่ในตอนจบของเรื่อง แม้ว่ารามายณะทุกเรื่อง จะพัฒนามาจนถึงตอนท้ายของเรื่อง แต่ทั้ง 7 เรื่อง กลับมีตอนจบที่แตกต่างกัน บางเรื่องนางสีดาลงไปอยู่ได้ดินกับแม่พระธรณ์โดยไม่กลับขึ้นมาอีก บางเรื่องมีพระอิศวรมาไกล่เกลี้ยและขึ้นไปสู่สวรรค์ด้วยกันหรือ บางเรื่องพระอโรมานาถ่วยไกล่เกลี้ยให้พระรามและนางสีดาคืนดีกัน บางเรื่องสีดาถูกไล่ร่างเป็นรูปดุร้าย คล้ายเจ้าแม่กาลีเป็นผู้มีอำนาจและต่อสู้กับอธรรมจนมีชัยชนะ มีหลายเรื่องที่สร้างตอนจบใหม่ เช่น เรื่องพระรามในศาสนานิ hin

ผู้วิจัยเริ่มต้นการพัฒนาบทตอนนี้จากการใช้เทคนิคโนํตสมมติ กล่าวคือ ลองสมมติว่าถ้าต้องเป็น นางสีดาทั้ง 8 คนจะพูดถึงสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แสดงความเห็น และกล่าวถึงความรู้สึกที่มีต่อชีวิตตน

อย่างไร ผู้วิจัยใช้เทคนิคของจินตนาการ (imagination) และมนต์สมมติ² (Magic if) อันเป็นกลวิธีในการพัฒนาบทลักษณะและการแสดงที่ทำให้เราสามารถเข้าใจตัวละคร (Character) ได้ดีขึ้นโดยการตั้งคำถามและตอบคำถาม โดยสมมติว่าว่าถ้าเราเป็นตัวละครตัวนั้น และอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นเราจะมีความรู้สึกอย่างไร อย่างที่เราสามารถเข้าใจตัวละครตัวนั้น แล้วอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้นเราจะมีความรู้สึกอย่างไร อย่างไร แล้วจะแก้ปัญหาที่เผชิญอยู่อย่างไร ตัวยมันต์สมมตินี้ เราจะเข้าใจความรู้สึก และการตัดสินใจของตัวละคร นางสีดาจากเรื่องเล่าทั้ง 7 เรื่องคิดถึงความยากลำบากในชีวิตและให้ความสำคัญกับความทุกข์ยากในชีวิตของพวกรเชอแตกต่างกัน คำถามที่สำคัญและเป็นคำถามเริ่มต้นเพื่อพัฒนาลักษณะเรื่องนี้ คือ ในชีวิตที่แสนลำบากของนางสีดาในรากน้ำทั้ง 7 เรื่องนั้น ตอนไหนที่นางสีดาในแต่ละเรื่องเกิดความรู้สึกว่าเป็นจุดที่เลวร้ายที่สุด และไม่อยากมีชีวิตอยู่อีกต่อไป³ นางสีดาในแต่ละเรื่องให้คำตอบที่แตกต่าง และคล้ายคลึงกัน ดังนี้

- นางสีดา ใน ฉบับของ瓦ลเมีย ให้ความสำคัญกับการไม่ได้รับข่าวจากพระราม นางโศกเศร้ามากเมื่อถูกลักพาตัวไปและถูกทศกัณฐ์ลวนลาม นางคิดว่าเป็นชีวิตที่หมดหวังและหมดที่พึ่งพาที่สุดจึงตัดสินใจจากตัวตาย และหนุบมานมาช่วยไว้ จากช่วงนี้นางสีدامีการเปลี่ยนแปลง ปรับวิธีคิดเพื่อรอความหวังจะได้พบพระรามอีกครั้ง

- นางสีดาในบทเพลงเทลูกู พุดถึงความเคร้าที่เป็นเด็กกำพร้าฝ่าไฟหยาดความรักของพ่อแม่ และการมีครอบครัวที่อบอุ่น บทเพลงเทลูกูทำให้ผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงชีวิตของสีดาที่ถูกใส่ผอบผึ้งดินไว้โดยมีเหล่าเทวดาคอยพิทักษ์รักษา เข้ากับชีวิตเด็กกำพร้าและเด็กเร่ร่อน

- นางสีดา ใน รามเกียรติ์ของไทย คำปันและตุลสิทาส น้อยใจ เสียใจ เมื่อได้พบพระราม เป็นครั้งแรกหลังจากถูกลักพาตัวไป การวางแผนและความเย็นชาของพระรามเป็นความโหดร้ายในชีวิตคู่ ดังนั้นการลุยไฟของนางสีданั้นเป็นความรู้สึกพร้อมที่จะตาย และเอาชนะหลังจากการลุยไฟแล้ว ชีวิตของนางสีดาถูกเปลี่ยนไปโดยความหวังใจจากพระรามอีกเลย ทำให้ได้รู้ว่านางสีดาเป็นผู้หญิงที่โดดเดี่ยว ต้องต่อสู้กับความรุนแรงใจ และกล้าที่จะใช้ชีวิตเพียงลำพัง

- นางสีดาในบทเพลงเทลูกูและในรามเกียรติ ตอนที่ผู้ชุมไทยรู้จักน้อยหรือแทบไม่เคยได้ยินมาก่อนจะเป็นช่วงชีวิตหลังลุยไฟ คือ เมื่อพระรามกรอที่พบภาพของทศกัณฐ์และสั่งให้พระลักษมน์นำนางสีดาไปประหาร ซึ่งจุดนี้ผู้วิจัยมองเห็นว่าเป็นเรื่องที่แสดงให้เห็นว่าพระรามเองก็มีความเป็น

² การใช้จินตนาการ imagination และ มант์สมมติ magic if เป็นแนวทางในการเข้าถึงเรื่องราวตัวละคร

³ ความคิดนี้ได้มาจากเรื่องราวนานาชาติที่อ่านร่วมกับนักเรียน ที่สีดาเสียใจและสิ้นหวังเมื่อตอนที่ถูกลักพาตัวมาไว้ในสวนและตัดสินใจจากตัวตาย

บุญชันตงที่ไม่เชื่อใจนางสีดาและสำหรับนางสีดาเมื่อเชือญาสั่งฟ่ายังคิดว่าความสัมพันธ์ระหว่างเชือและพระราม สินสุดและเป็นเหตุผลที่ในร้ายณะบางฉบับ สีดาลงไปอยู่กับแม่พระธรรม

- นางสีดาในเรื่องอัทธราหมายณะ นางสีดากราที่ยักษ์ 1,000 หน้ามาพระราม โกรสทั้งสองและเหล่าพระราชวงศ์ล้มตายหมดจึงกลายร่างเป็นรูปของเจ้าแม่กาลีเข้าต่อสู้กับยักษ์ตนนี้ นางสีดาที่กลายรูปให้น่าเกลียดเด็กับทรงพลังอำนาจและต่อสู้กับยักษ์ร้าย ตัวละครที่เปรียบได้กับยักษ์นีตนนี้เป็นตัวละครที่น่าสนใจ เป็นตัวละครที่ต้องการมีชีวิตอยู่ และต่อสู้เพื่อคนที่เชอรักอย่างกล้าหาญ

จากการใช้ “มนต์สมมติ” ทำให้รู้จักตัวละครนางสีดาขั้น นางสีดาแต่ละคนในเรื่องพระราม-สีดาทั้ง 7 เรื่องล้วนมีจุดมุ่งหมาย มีชีวิต และสามารถกำหนดตอนจบของตัวเอง เรื่องที่น่าสนใจอย่างยิ่งได้แก่เรื่องสุดท้าย การที่หยิงกลายร่างเป็นรูปอปอลักษณ์ที่ทรงอำนาจนั้นเป็น “ภาพตรงข้าม” ที่แสดงลักษณะของผู้หญิงที่เป็นได้ทั้งผู้เข้มแข็ง และผู้อ่อนแอก ตอนจบของเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยเริ่มสนใจตัวละครผู้หญิงอีกด้วยนั่น คือ นางสามนักษา ยักษ์นี้ที่ถูกพระรามและพระลักษมน์ทำรุณ ยังเป็นกรณีที่ทำให้พระรามถูกครหาในเรื่องร้ายณะ หลายเรื่องในอินเดีย

การอ่านเรื่องร้ายณะและรามเกียรติ ทำให้รู้จักนางสีดาในช่วงชีวิตต่างๆ ดีขึ้น ในจำนวนเรื่องที่ได้คัดเลือกมาหนึ่ง บทเพลงเทลูกซึ่งเป็นบทเพลงที่พระกินใจได้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมากที่สุด ผู้วิจัยจึงแปลบทเพลงดังกล่าวออกภาษา บทที่แปลมาเนี้ยทำให้ผู้วิจัยเริ่มสนใจพัฒนาการด้านความรู้สึกและคำวิพากษ์วิจารณ์ชีวิตของนางสีดา จนสามารถจินตนาการได้ว่าตัวละครตัวนี้ เสียใจและตัดพ้อพ่อแม่ และชีวิตลำเคียงของเชือ และเชือแทบไม่ต้องการมีชีวิตอยู่อย่างโดดเดี่ยว

ผู้วิจัยได้นำบทเพลงบางช่วงที่แปลมาใช้เป็นบทเปิดเรื่อง “สีดา-ศรีราม?” จากช่วงนี้ผู้วิจัยเริ่มสนใจการนำ “ตัวละครคู่เสื่อม” ของนางสีดาเข้ามาในบทละคร เพราการมีผู้ชาย (พระราม) อยู่ในละคร น่าจะทำให้มองเห็นภาพของนางสีดาได้ชัดเจนขึ้น

นี่คือบทละครที่พัฒนาขึ้น เพื่อเป็นตอนจบของเรื่อง โดยสร้างสรรค์จากการใช้มนต์สมมติ การสัมภาษณ์นางสีดาในแต่ละเรื่อง และรับฟังความคิดเห็นของเชือในช่วงชีวิตแต่ละช่วง

- สีด้า 1 : วันที่ทศกัณฐ์ตายคือวุฒิปีชีวิตฉัน เมื่อสังคมรู้สึกสุด พระรามได้เกียรติยกลับคืนมา -เราได้อวยพากัน แต่พระรามกับฉันกลับห่างไกลกันเหมือนคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน
- สีด้า 2 : ฉันตายทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่
การถูกกลั่นพาตัว
เป็นเรื่องไม่มีศักดิ์ศรี
ฉันกลายเป็นสิ่งของที่มีคนแย่งชิง
ลักษณะ ไปได้ ถูกบังคับด้วยกำลัง มองว่าเป็นของเล่น
เพื่อสนองต้นทางอารมณ์
- สีด้า 3 : เมื่อพระรามสังฆ่าฉันกับลูก ระหว่างเจ้าก็สิ้นสุด
ฉันมีชีวิตใหม่
สำหรับลูก เท่านั้น
- สีด้า 4: ฉันตาย ตั้งแต่พ่อแม่เอาไปโยนทิ้งทะเล ไม่เคยมีคราใส่ใจ
พ่อแม่ ฉันเป็นใคร
พี่น้องฉันมีหรือไม่
ทำไม่ไม่มีครัวขัน
- สีด้า 5: ผู้หญิงมักถูกทิ้งไว้ให้พบรักบริเวณร้ายๆ เมื่อทศกัณฑ์ และอสูรพงศ์ล้มหาย สองคามไม่เคยสิ้นสุด ยังมีสังคมรักษาครั้ง ยังมีจอมอสูรที่ยิ่งใหญ่กว่า มีถึง 1000 หน้าและมีอำนาจมหาศาล พระรามและพากผู้ชายออกไปรบ ทุกคนล้มตาย พระรามถูกสรปักที่อก ไม่มีผู้ชายคนไหนเหลือรอดอยู่เลย ฉันกราบ-----

นางสีดาทุกคน ฉันกราบ ฉันกราบๆๆ

(ทุกคนค่อยๆกรายร่าง โดยหยิบเอาหน้ากากขึ้นมาใส่)

นางสีดาลายเป็น สีดาภาคดุร้าย ปรากฏตัวของยักษ์พันหน้า ทำสังคมกับนางสีดา

เพลง-คนตัวรีเปลงร่างกลับกลายเป็นอสุรกาย

สีดาภาคกาลีสู้กับยักษ์ 1000 หน้า ข้างนอก และใน ม่านที่เคลื่อนออกมานั้น แล้วออกมาสู้กัน ข้างนอก เพลงเชิดจับ

ยักษ์ 1000 หน้าพ่ายแพ้ชัยชนะของผู้หญิง

**นำผู้หญิงจากข้างหลัง มาพบกับ **She

Transition 1: Sound effect: เสียงผ่านความคิด ข้าคำพูดเดิม 6 ครั้ง

บทที่พัฒนาขึ้นนี้ เดิมต้องการพัฒนาเป็นจุดจบของเรื่อง และตัดตอนภาพที่ข้าฯ กันให้เหลือตัวละครนาง สีดา เพียง 5 ตัว จากเรื่องพะรวมสีดา ทั้ง 7 เรื่อง ต่อมาใช้เป็นตอนเปิด เรื่อง

การเล่าให้เป็นเรื่องร่วมสมัยและเป็นภาพที่มีสัมพันธ์ของเรื่องโบราณกับปัจจุบัน

ผู้วิจัยพยายามคึกคัก ค้นคว้า ตีความ และแปลรหัสัญลักษณ์ (decode) ต่างๆ ที่ปรากฏในเรื่องเก่า หลายเรื่อง ต่อจากนั้นผู้วิจัยก็เลือกหาตัวสัญลักษณ์ - ภาพใหม่ (จากช่าว จากวิดีทัศน์) ที่เทียบเคียงกัน นำมาใช้

ร่างโครงสร้างเรื่องเก่าและเรื่องใหม่

สีดาแบบดั้งเดิม เป็น หนังใหญ่	สีดาในชีวิตจริง ผู้หญิง เหยือ นักล่า เรากำลังพูดถึงผู้หญิง ที่ไม่ได้มี ชีวิตแบบปกติ ผู้หญิงที่มีชีวิต ขาดโอกาสขาดพ่อแม่และต้อง อยู่รอดในสังคมหลาย ๆ คน	ลักษณะเรื่องราวที่เล่าใหม่ 1. สร้างเรื่อง เพื่อเป็น ผู้หญิงที่เป็น ยอดหญิง ผู้หญิงแสนสวย แสนดีใน สังคม ค่ายนางสาวไทย / ค่ายนางเอก
1.1 กำเนิดสีดา เป็นนักล่า แต่ยอมเป็น เหยือ เป็นไส้ศึกเป็น อาเพศแก่น้ำเมือง เป็นกลางร้าย ของคนที่ ชั่วร้าย	คำถาม- สำหรับเรา นางสีดาเป็นใคร ? - ผู้หญิงสวยและติพร้อมในโลก ปัจจุบันเป็นอย่างไร ? ความตื่นเต้นรู้จัก มาจากสิ่งที่	

<p>ภาพหนังในกฎ เรื่อง นางสีดา ที่เกิดขึ้นในการของเห็น หรือกำเนิดสีดาจึงต้อง^{เป็นภาพอุดมคติที่} งดงาม ผ่านสืบทอดราษณ ความงามแบบโบราณ ในภาพ เสียง และ ดนตรี ชลังและตื่นเต้น ในความรู้สึก</p>	<p>สังคมบอกเรา ว่าดีว่ากฎต้อง^{และเป็นภาพความเชื่อที่ปลูกฝัง} เพื่อให้มองเห็น ภาพสะท้อน^{ของผู้หญิงที่ดี}</p>	
<p>1.2 ลายแพ การเล่าเรื่องเชิง อภินหาร เพื่อสร้าง ความสำคัญ กับตัว ละคร สีดาถูกนำໄไป ใส่ไว้ในผอบแล้วฝัง ดิน</p>	<p>1.2 เด็กที่พ่อแม่ลายแพ ใน สังคมมีอะไรบ้าง เด็กที่กฎฝัง คิดเปลี่ยนอะไร ไม่มีครัวก โตด้วยลำแข็ง การพัลพ ragazzi ความว้าเหว่ การขาดโอกาส เด็กกำพร้า เด็กว่ารายที่กำพร้าความรัก เด็กถูกทำรุณ</p>	<p>ภาพ ความทุกข์ เด็กกลางถนน เด็กที่ พ่อแม่யินทิ้ง เด็กกำพร้า เด็กเร่ร่อน โสเภณีเด็ก นายหน้าหางาน/นางงาม ประวัติความเป็นมาของผู้หญิงหลายคน เด็กในงาน เด็กกำพร้าในสถานสงเคราะห์</p>
<p>1.3 ลูกบุญธรรม</p>	<p>1.3 โอกาสในชีวิต 1</p>	<p>การหนีออกจากบ้าน โอกาสบนถนน โอกาสในการมีชีวิตที่ดีกว่า ตลาดแรงงาน การค้ามนุษย์</p>
<p>2. รักแรกพบ โชคดี ยกศรเลือกคู่ การ ประลองแข่งขันเพื่อได้ หญิงงาม พิสูจน์ ศักยภาพของผู้ชนะ</p>	<p>2. โอกาสในชีวิต 2 การแต่งงาน มีแพน สิงที่ดีในชีวิต มีคุณที่ดี มีชื่อเสียง แต่งงาน กับคนรักวาย โชคที่ผู้หญิงอยากรัก ความไฟฝันที่ไม่จริง</p>	<p>Characters: เมียสั่งทางไปรษณีย์ เมียฝรั่งต่างเมือง เนื้อคู่ที่เป็นความฝัน ความจริงคืออะไร?</p>
<p>3. เดินป่า หน้าที่ ของภริยา เป็นนักล่าที่ยอมเป็น เหยื่อ</p>	<p>นักล่า นักสู้ เหยื่อ และผู้ล่า ยอมตกเป็นเหยื่อผู้ล่าฝัน ล่า สิงที่ดีขึ้น ในชีวิต ผจญภัยในเมือง ใหญ่ เป็นแม่ครัว - เป็นโสเภณี เป็นเมียตามสั่ง---เป็นมาตรฐาน</p>	<p>๑. ผู้หญิง ๓ คนที่แอร์พอร์ต ๒. เมียสั่งทางไปรษณีย์ ๓. แม่ครัว มาล้างชา ๔. มาขายตัว มาเป็นโสเภณี ๕. ประกดนางงาม เป็นนักล่า ที่ยอมเป็นเหยื่อ</p>

<p>4. สีดา และภาคต่อ</p> <p>ข้าม [REDACTED] สำนักษา The other woman who is not me.</p> <p>My friend : Samanakha</p> <p>สีดา เปลี่ยนเป็น เจ้าแม่กาลี และ ทำลายล้างยักษ์ 1000 หน้า ที่ฆ่า พระรามและไอรุส และการทัพ พระรามด้วยหมด</p>	<p>Play : The hypocrite Play : the innocent Play : Victim to hunt better</p>	<p>มีเหมือนกับผู้หญิงที่เกี่ยวข้องกับ Sex แบบใจแจ้ง ดาวา ? ผู้ชาย เห็นอ่อนผักปลามาร้องเพลงกัน? ทำยังไงให้จากนี้ Positive สนุกมากๆ สนุกสุดเหวี่ยง เป็นการปลดปล่อย ผู้ชุมและคนเล่น มี strip dance sexual และจนด้วยน้ำลายหก มองผู้ชาย ออย่างตรงๆ และ judge จบด้วยกล้ายเป็นผู้หญิงติ่มๆ หิมๆ เชื่องๆ</p>
<p>5 ผู้หญิงนักล่า แก้แค้น ทำลายล้าง</p>	<p>เรื่องที่เชือเล่า เรื่องที่เชือเป็นเหี้อ ผู้หญิงที่สู้กัน Physical เมียหลวง เมียน้อย/ ผู้หญิงฟ้องร้อง ผัว/ ผู้หญิงสู้กันทางกฎหมาย เรื่อง ที่ผู้หญิงอยากแก้แค้น</p>	
<p>6. ลักสีดา เหี้อ ของ ราคะ ตัณหา เหี้อ อำนาจ เหี้อ และการพลัด พราก</p>	<p>การพลัดพราก จากความเป็นแม่ การพลัดพราก จาก คนที่รัก ในสังคม การลักพาตัวของคนสมัยใหม่ Second Thought ผู้หญิง ที่สามัญญาลักพาตัวไป ที่ไหน ไม่รู้/ โดยใครก็ไม่รู้</p>	<p>สีนาม การพลัดพราก การพลัดพราก จากสังคม การทำแท้ง ใส่ที่อื่นๆได้อีก ไหม? ยังไม่มีการหาข้อมูล I always have my own self. The war between women. Manipulated women.</p>
<p>7. 1 ลุยไฟ <u>The Fighting---The</u> <u>long fighting for her</u> <u>Pride</u> <u>By her own self.</u></p>	<p>1. การต่อสู้ของยาวยา 2. การต่อสู้เพื่อเกียรติยศ ของ ผู้หญิงเอง 3. การต่อสู้เพื่อความสงบ ในใจ กิจธุณี อำนาจ-สิทธิ? 4. The untouchable fight</p>	

	<i>Mother who killed her Daughter—the result of rape.</i>	
7.2 พระรามกับข้อ สงสัย	<p>ผู้ชาย พูด พระราม-พูดว่าอะไร ถ้าเมียถูก ลักพาตัวไป ถ้าเมียถูกข่มขืน</p> <p>Help : 107 คำราม หมอนพพร หรือในหนังสือคู่สร้างคู่สม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ดิฉัน มีสามี ชื่อมา ชื่อหลี มีมากกใน กามคุณ - หมอดoke พระรามของหนู ไม่เคย ส่งเสีย หนูและลูก หนูจะต้อง ซื้อสัตย์ จงรักภักดีกับเธอไปอีกนาน เท่าไร <p>- มีคำรามอะไรอีกบ้างไหม?</p> <p>สร: วางแผนของสว. จะเบี่ยงเบ็ดน ผู้หญิงต้องยอมเป็นสิ่งแวดล้อม ให้กับสามี</p>	ผู้ชายพูด
8 แม่ ผู้เข้มแข็ง แม่ เดียงลูกคนเดียว ผู้ให้ ความรัก	<p>แม่ที่ต่อสู้</p> <p>แม่ผู้เข้มแข็ง</p>	<p>Depending on my own self-</p> <p>My judgement,</p> <p>My best is not your best.</p>
** อิสรภาพ-การ ยอมรับ	<p>Be yourself who love well</p> <p>Be yourself who set up in good thought</p> <p>Take care of yourself well in all the problems</p> <p>Take care of yourself well in all prejudice</p> <p>Take care of yourself well in all Suffering</p> <p>Be strong and be good partner to your man.</p> <p>Respect yourself well and know your power.</p>	<p>เชื่อในชีวิตสีดา ที่ไม่เคยมีใคร เล่าให้ฟัง เชื่อในชีวิตลูกผู้หญิง ที่คงความดี</p> <p>ไว้ให้ได้ในตนเอง บางที่ ชีวิตของเรามาได้เป็นไปอย่างที่ สังคมบอกเรา</p>

จากโน้ตความคิด : ในตารางนี้ ผู้วิจัยเลือกที่จะแทนชีวิตนางสีดาหราด้วยเรื่องราวในโลก สมัยใหม่ (พื้นที่สีฟ้า) และเชื่อมโยงกับภาพโบราณของนางสีดา (พื้นที่สีเหลือง) เป็นช่วงๆ ขณะเดียวกันก็พัฒนาตัวละคร She ซึ่งเป็นตัวแทนของผู้หญิงในปัจจุบัน และเป็นผู้ที่จะร้อยเรียงเรื่องราวด้วยกันไปด้วย

การสร้างบทละคร ร่วมสมัยที่สอดคล้องกับชีวิต นางสีดา

บทละครที่ต้องการจะสร้างขึ้นนี้ ผู้วิจัยพยายามพัฒนาขึ้นจากข้อมูล จินตนาการ การทำ Workshop ระดมสมองกับนักแสดง ในร่างบทละครที่พัฒนาขึ้นล้วนทำอย่างมีจุดมุ่งหมาย และนำไปใช้ในการพัฒนางาน กับศิลปินรับเชิญ ในบทนี้ ผู้วิจัยเขียนบันทึก การพัฒนาร่างบทละคร 4 ร่างด้วยกัน ดังแต่

ร่างที่ 1 ผู้วิจัย พัฒนาขึ้นในเดือน พฤษภาคม 2004 เป็นเพียงการเริ่มต้น และบันทึกเป็นลายลักษณ์ อักษร เพื่อให้มองเห็นความเป็นไปได้ของการทำงานนี้ และเพื่อยืนยันว่าการนำเสนอเรื่องเก่ามาเล่าและสร้างเรื่องคุ้นเคยน่าจะมีความเป็นไปได้

ร่างที่ 2 เป็นร่างที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นในเดือนมกราคม 2005 จากการอ่านรวมเกี่ยวด้วย และความต้องการสร้างสรรค์ภาพจากหุ่น泥人 การร่ายรำ จากเพลง และดนตรีไทยเป็นการพัฒนาแยกออกจากเรื่องราว แต่กำหนดภาพที่จะเกิดขึ้น ค้นคว้าข้อมูลเพื่อเป็นร่างในการทำงานของฝ่ายดนตรี และลีลา ลิ่งที่มีองเห็นชัดคือ ภาพ และกำหนดช่วงเวลา จังหวะ ภาพที่จะเกิดขึ้นเป็นภาพคร่าวๆ ให้ศิลปินรับเชิญได้سانงานและสร้างสรรค์ต่อไปร่างนี้เป็นร่างที่กำหนดแนวทางนำเสนอละครในเชิง ภาพ เสียงและจังหวะการแสดง

ร่างที่ 3 ทำในเดือนกุมภาพันธ์ 2005 เป็นร่างบทละครที่พัฒนาจากการทำ Workshop กับนักแสดง และจากการพูดคุยรับฟังความเห็น และเปลี่ยนทัศนคติเกี่ยวกับเหตุการณ์และเรื่องราวที่นักแสดงสนใจ ในช่วงนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้หญิงหลายคนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการมาแล้ว ช่วงหนึ่ง การทำ Workshop ทำให้ผู้วิจัยได้เร่งมุ่งที่จะใช้ในการสร้างบทละคร และโครงสร้างในการพัฒนาบทละคร การทำร่างบทละครที่ 3 นี้ เป็นการทำงานควบคู่ไปกับการทำกับการแสดง บทที่ได้มาจากการพัฒนาขั้นตอนนี้ จะเป็นบทที่พัฒนาจากการเล่นละครจากปฏิภาณหรือการพูดคุยและการระดมสมอง

ร่างที่ 4 เมษายน-มิถุนายน 2005 ช่วงเวลา 2 เดือนนี้ เป็นเวลาในการวางแผนและโครงของบท ปรับให้การเล่าเรื่องสมพ้นม์และสอดคล้องกัน พยายามพัฒนาและหาเรื่องราวที่เหมาะสม แต่ความชัดเจนในการเขียนยังไม่สมบูรณ์ และพบว่าการเล่าเรื่องจากอนุภาคชีวิตเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ทำให้เกิดประโยชน์ที่

สื่อสารกับผู้ชมร่วมสมัย จึงสร้างบทละครต้นแบบขึ้นมาและตัดสินใจใช้เป็นบทละครที่ใช้เป็นข้อมูลเพื่อทำงาน และค้นหา ตีความเพื่อนำเสนอเป็นละครเวทีต่อไป

ร่างที่ 1 เริ่มค้นหา นางสีดา ผู้หญิงในอดีต ที่ไม่มีครรภ์: เขียนจากจินตนาการและการเล่น เกมละคร

เกมละคร

หลังจากอ่านและรับรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนางสีดาทั้งที่เป็นภาพในอดีตของไทยและชาติอื่น ทำให้มีเนื้อเห็นภาพสะท้อนของชีวิตของนางสีดาในชีวิตของผู้หญิงในปัจจุบันหลายคนที่ปรากฏในสื่อได้ชัดเจนขึ้น ผู้หญิงเหล่านี้เป็นผู้หญิงที่ดูดี อดทนต่อความทุกข์และเป็นแม่ที่รักลูก ความคิดแกร่งที่นำมาพัฒนาให้เป็นบทละคร คือ การค้นหาผู้หญิงที่ได้ชื่อว่าดีพร้อม งามพร้อม คือนางสีดา นั่นเอง

ผู้จัด นำเอาเกมแบบฝึกหัดในการฝึกอบรมฯ ใช้โดยเน้นเรื่องการค้นหานางสีดาที่เป็นผู้หญิง ต้นแบบซึ่งไม่มีครรภ์ มีตัวละครหญิงที่อยากรู้และอิจฉานางสีดา อีกทั้งเห็นว่าการค้นหานี้เป็นเรื่อง โภก และไม่เคยมีครรภ์ตัวจริงของเธอมาก่อน และพยายามหาจุดด้อยของนางสีดา

ในร่างบทละครบทนี้ ทำให้สามารถกำหนดสถานที่และตัวละครที่น่าสนใจ และสามารถพัฒนา สถานการณ์ที่น่าตื่นเต้น

กำหนดสถานที่:

- ที่เป็นที่ว่าง Space สามารถเกิด สิ่งต่างๆ มากมาย เป็น space ที่ผู้หญิงชุมนุมกัน และสามารถ แปลงสภาพ เปลี่ยนสภาพ Space ที่สร้างขึ้นอาจ – เป็นร้านนวดแผนโบราณ- ห้องนวดที่ผู้หญิง มาขอค่อยการถูกซื้อขาย – ร้านตัดผม - ร้านเหล้า pub และห้องส่งโทรศัพท์
- พื้นที่ที่น้ำเข้ามาคือสถานที่โทรศัพท์ เกมโชว์ที่ผู้เขียนบทต้องการใช้เป็นจุดเชื่อมโยงกับผู้ชมใน โรงละครที่เป็นส่วนหนึ่งของการแสดงเป็นการเชื่อมเวลาที่การแสดงกับโลกของผู้ชม

กำหนดตัวละคร:

ตัวละครที่ใช้เป็นคนที่มีชีวิตอยู่ในปัจจุบันโดยใช้อุปนิสัยของคนจริงๆ ที่คิดว่าจะเป็นศิลปินรับเชิญ ในละครเรื่องใหม่นี้มาสร้างเป็นตัวละครต้นแบบนำเสนอตัวละครจากเรื่องรามเกียรติ์ เช่น นางมณฑิ แม่ที่ ต้องทิ้งลูกเข้ามาใส่ในเรื่อง นำเอารัตนาคเปญากาย ตัวละครหญิง (หลานทศกัณฐ์) ที่แปลงตัวเป็นนางสีดา เข้ามาใช้

นำตัวลั่นที่ส่งสัญญาณช่องทางสื่อสาร นางสีดาเข้ามาเป็นคู่ปรับปักษ์ พยายามหาความไม่ดีของนางสีดา ค้นหาความจริงข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด ของนางสีดาโดยพยายามพูดถึงและเทียบเคียงกับนางสีดาในชีวิตจริง

กำหนดสถานการณ์: การค้นหานางสีดาที่เป็นภาพอุดมด้วยความไม่ดีจริงหรือไม่แล้วพยายามพนวกเรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับนางสีดาทั้งในอดีตและปัจจุบันที่พ้องกับเรื่องเดิมเข้าไป

การเขียนจากจินตนาการ: พัฒนาตัวละครสำคัญ จากข่าวโทรทัศน์ในช่วงการรวมข้อมูลข่าวของหญิงม่ายชาวไทยที่สามีซึ่งเป็นวิศวกรชาวอเมริกันถูกกลักพาตัวที่ประเทศไทยด้วยการเบี่ยงเบ瞶 สังหารซึ่งเป็นข่าวไปทั่วโลกซึ่งทำให้เกิดความคิดสำคัญและเชื่อมโยง เปรียบเทียบกับเหตุการณ์ในเรื่องเก่า

1. เรื่องการถูกกลักพาตัว หรือ Abduction

เดินนั้นผู้เขียนคิดแค่การที่ผู้หญิงถูกกลักพาตัวไป ในกรณีต่างๆ เช่น กรณีนางสีดา และกรณีของ Helen of troy แต่เหตุการณ์นี้ทำให้คิดถึงเรื่องคนที่ผู้หญิงรัก เช่นสามี และลูก อาจถูกพากไป หรือ ถูกกลักพาตัวไปได้เช่นกัน Abduction

ในข่าวนี้จึงเป็นการลักพาคนที่เป็นที่รักไปจากตัวผู้หญิง หรือ ถูกเกณฑ์ไปเป็นทารา ไปรบในสถานการณ์ความขัดแย้งที่ไม่ใช่การปะทะปะทะ หรือป้องกันตนเอง เป็นการรับ

ในโลกของอำนาจและผลประโยชน์ การลักพา เช่นนี้ พบรูปแบบในเรื่องรามเกียรต์ด้วยเช่นกัน เช่นพระรามถูกไมยาพโนลักพาตัวไปในศึกไมยาพโน หรือพระมงกุฎถูกพระรามจับได้และนำไปขังไว้ ในชุดปล่อยม้าอุปการ

2. เรื่องการแต่งงานกับคนมีบุญ มีอำนาจ

ภาพการสัมภาษณ์ภารยาผู้หญิงโซกานิ์ทางโทรทัศน์ ทำให้เกิดจินตนาการในการสร้างตัวละครที่พูดถึงการแต่งงานที่เปรียบเหมือนโอกาสในชีวิตของลูกผู้หญิง การแต่งงานกับผู้มีบุญญาธิการและการจัดเลือกคู่ในวรรณกรรมไทยดีความได้อย่างไร การเลือกของผู้หญิงในวรรณคดี มักเลือกคนที่ชนะ คนที่มีบุญ และพิสูจน์ตนว่าดีกว่าผู้อื่นพระรามเป็นสามีในอุดมคติ เพราะเป็นผู้มีบุญญาธิการสามารถครอบครองได้มีแต่เพียงตัวละครเช่นนางรจนาที่เลือกเจ้าเงาะ แต่ก็มิได้เลือกผิด เพราะเห็นความดีงามภายใน นอกเหนือไปยังเปรียบเรื่องนี้กับข้อมูลการแต่งงาน ผ่านอินเทอร์เน็ตของผู้หญิงเช่นหลายประเทศกับผู้ชายที่ไม่รู้จัก เช่น ผู้ชายชาวแคนาดา และชาวเกาหลีที่นิยมแต่งงานกับผู้หญิงไทย ฟิลิปปินส์และอินเดีย

สรุปร่างบทละครที่ 1 : เป็นร่างที่สำคัญแม้ว่าบทการแสดงที่ใช้ในเดือนสิงหาคมจะแตกต่างจากร่างที่ 1 มา แต่จะเห็นว่าร่างบทที่ 1 เป็นร่างที่สรุปความคิดหลัก และแนวทางการทำงานและเล่าเรื่องใหม่จากเรื่องเก่า พยายามปรับเรื่องบอกเล่าที่เป็นที่รู้จักและเป็นแบบแผนให้เป็นสถานการณ์ สร้างตัวละครในชา กให้มีจุดมุ่งหมาย และพยายามเบริยบเที่ยบเรื่องและเหตุการณ์ในเรื่องเก่าให้เข้ามต่อ กับเหตุการณ์ปัจจุบันที่ยังดำเนินอยู่จริง

การค้นหานางสีดา ผู้หญิงในอุดมคติ → พัฒนาจากเกณฑ์ละครในร่างที่ 1 เป็นสถานการณ์หลักของการแสดง เพื่อหาผู้หญิงในอุดมคตินี้ ส่วนกลวิธีในการค้นหาใช้เวทีการประกวดนางงามที่ม่องหาและคัดเลือกผู้หญิงสวย และดีพร้อมในคติคนสมัยใหม่

นำบางช่วงของชีวิตนางสีดามาถอดรหัส

รหัสแรกคือเรื่องการแต่งงานที่สมบูรณ์แบบในความเชื่อเก่าซึ่งทำให้ผู้หญิงหลายคนตกอยู่ในสภาพภูกสารี ทางุนกรรมและเป็นการลักษพาตัวไปจากครอบครัวเดิม

บทที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะสร้างเรื่องแบบสถา流水 พยายามหากราระทำ (Action) และสถานการณ์เพื่อให้เกิดการกระทำมากกว่าการบอกเล่า พยายามเขียนและบันทึกความเป็นไปได้ของการดำเนินเรื่องตามที่วางเรียงโครงเรื่องไว้ และหาความเป็นไปได้ที่จะดึงเรื่องให้เข้าไปในอดีต และกลับออกมาในปัจจุบัน น่าจะเรียกว่าเป็นบทที่เป็น “ความคิดเบื้องต้น” (Germinal ideas) ที่พยายามลงบันทึกเป็นอักษร เพื่อใช้ในการค้นคว้าและพัฒนาต่อไป

ตัวอย่างร่างบทละครที่ 1: First Draft-13 Nov.2004⁴

Place: โรงนวด-เวทีประกวดนางงาม (ยังไม่แน่ใจ) A Massage Parlour - where women are waiting to be chosen- They all dress up beautifully-in a kind of sexy –long dress. But they are not finish their make –up-So it starts at the music of Transformation.

⁴ ร่างบทละครฉบับที่ 1: ที่เขียนเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการสื่อสารกับที่ปรึกษาชาวเยอรมัน อาจารย์ Hans Hoenicke บทที่พัฒนาขึ้นมีลักษณะสร้างเรื่องแบบสถา流水 พยายามหา Action และสถานการณ์ เพื่อให้เกิดการกระทำเหตุการณ์มากกว่าการบอกเล่าพยายามเขียนและบันทึกความเป็นไปได้ของการดำเนินเรื่องตามที่วางเรียงโครงเรื่องไว้และหาความเป็นไปได้ที่จะดึงเรื่องให้เข้าไปในอดีต และกลับออกมาในปัจจุบัน น่าจะเรียกว่าเป็นบทที่เป็น “ความคิดเบื้องต้น” (Germinal ideas) ที่พยายามลงบันทึกเป็นอักษร เพื่อใช้ในการค้นคว้า และพัฒนาต่อไป

การแปลงร่าง (first transformation) ในแสงสลับ

#ครั้งที่ Music: In silence ในความเงียบ

Light very little

ในความมืด

We have this women dance—(MOVE) in 10 counts /.

ผู้หญิงรำ

(second transformation-real showtime)

Light comes up

แสงปรากฏ

With the song of Shui-shai Benjakai— The giant in Transformation to be Nang Seeda –to deceive the army of Rama.

Sung by Women's chorus –slow and electrically—from the air

เพลงเดิม ฉุยฉายเบญ្បាយ ----จากนางยักษ์ กล้ายเป็นนางสีดา ขึ้นร้องโดยลูกคู่หูบึงแบบไทย บรรยายกาศ ลอย แบบคลื่นไฟฟ้าในอากาศ

Condition # They are searching for “Seeda” who was the ideal woman and a role –that effected on women’s lives—Some do not even read Ramayana –but born with “an Expectation.”

#เงื่อนไขของฉานนี้----การค้นหา นางสีดา ผู้หญิงดีงาม ที่ก่อให้เกิดปัญหากับผู้หญิงส่วนใหญ่ เพราะทำให้เกิดการเบรี่ยบเที่ยบ ทำให้มีการคาดหวัง

5 Actress speak to the audience about their mission of Finding “Nang Seeda” Within this place so they would know the secret of “Being the Dream girl ” to all men.

ผู้หญิง 5 คนพูดถึงการค้นหา---นางสีดา ผู้หญิงดีงาม เพื่อจะได้กล้ายเป็น ผู้หญิงในฝันของผู้ชายทุกคน

Joyce : We are searching for a woman

Beautiful-Famous / everyman wants her

เราต้องหา ผู้หญิงดีงามคนนี้ให้ได้ ทั้งสวยทั้งเลิศ เป็น
ที่ต้องการของทุกคน

Eve: She is the dream girl- for all guys And for-ever จริง ต้องหาตัวให้เจอก อยากรู้จักจะมัด

We want to know her

อยากรู้ความลับ

We want to know her secret

Pure: Nobody's perfect you know

She might have some ‘Hidden’

Somethings that Nobody could find out

		ไม่มีใคร ดีวิเศษเลิศ หรอก ต้องมีข้อเสียกันบ้าง แต่พวกเรายังหาไม่เจอ ก็เท่านั้น
lang	: “A flaw”	ข้อเสีย
Pure	“a Sin” you mean,	หรือว่า ตราบapa-
lang:	Really bad sin, she hid from everybody	ถ้าเป็นบาป ก็ต้องเป็น บาปหนัก
	Things that even she would be ashamed of herself	ขัวขาน่าอับอาย
Eve:	No-way	อย่างนั้น เขายังไม่เคยจึงมาเกินกว่า
	She seems to be wonderful woman to me	ไม่มีอะไรแบบนั้น
	Men fight for her /	พวกผู้ชายแย่งกันจะตาม
	Imagine 2 men put themselves at risk	คิดดูนะ จะตีแคร์ให้นะ
	Fighting for -----Me	ถ้ามีผู้ชาย 2 คน สู้กัน เพราจะชิงฉัน
	I will love that	อยากให้มีจัง
lang:	She stared the War , my dear	แม่นี่นะ ก่อสังหารามเชี่ยวนะ
	Thousands of people die ,	คนตายเป็นหมื่น
Joyce:	She caused other women's problems, then.	ແນມทำให้ผู้หญิงด้วยกันเดือดร้อน
Eve:	That's not true	ไม่จริงมั้ง
	Males fight anyway—	ยังไงผู้ชายมันต้องฟุ่มฟุ่มอยู่แล้ว
	But did you see –	แต่พวกเขอتابอดหรือไง
	Have you ever realized the power of this woman	ไม่เห็นอำนาจของเธอ
	She's has the power of destruction.	แม่นี่นะ มีพลังการทำลายล้างสูง
Joyce:	What is her name again	ว่าแต่แม่คนนี้ ชื่ออะไรนะ
Pure:	Seeda-sinta –Srita-and etc	สีดา สีตา สินตามากซื้อหลายนา
Eve:	She is so International , very loved	พวกนานาชาตินิยม คนรักทั่วโลก
	Accepted to the world.	

Joyce: To me,

ฉันก็รักด้วยจัง คนแบบนี้

She's my mentor-she 's so pure and perfect เป็นต้นแบบ ให้ฉันเลย สวยงาม สะอาด งาม

สมบูรณ์แบบ

I would like to live her life

อย่างมีชีวิตเลิศแบบนั้น

Bird: (The First time she speaks)(she is more of The EmCee-) อ่ายาเลย เดียวจะเสียใจทีหลัง

You will be sorry Honey

ตัวอย่าง ที่ 2:

Abduction: การลักพา ผู้หญิงจากข้าว⁵

ฉันรู้นะว่าพากพีกำลังคิดอะไรอยู่
คิดว่า นางนี่เข้ามาเล่นละครเรื่องนี้ยังไง
นางยักษ์ขนาดนี้
(สีดาดวงใหม่)
ฉันคิดเหมือนพี่เปี่ยบ

เขาว่าฉันเป็นคนดัง พากพีต้องจำได้
หน้าฉันอยู่บ่นข่าวหน้าหนึ่งมาแล้ว
ผ่านจอทีวีที่บ้านพี่ เมื่อปีก่อน
พี่จำไม่ได้หรอก เรื่องมันเยอะ วันหนึ่งๆ สมองพี่รับเรื่องเป็นร้อย
สามร้อยกว่าวันก็ปาเข้าไปหมื่นเรื่องแล้ว
จริงมั้ย ชีวิตฉันเหมือนนางสีดาดวงใหม่เหรอ
ตรงความสุขไว ในวันแต่งงานฉันมีความสุขที่สุด
เพอร์เฟกต์
ในความคิดของฉันนะ เพอร์เฟกต์
ได้แต่งงานกับ พระราม คนที่ดีพร้อม แต่มีเงินอีกต่างหาก

⁵ ทั้งหมดเขียนขึ้นจากจินตนาการ มีพื้นฐานจากข่าวยังไม่รู้ว่าจะเอาเรื่องไหนก่อนประเด็นคือ ลักพาตัว นะวันนี้ ไม่ใช่ลักพาผู้หญิงเสมอไป แต่อาจหมายถึงการพรัดพราจากคนที่เรารักที่สุด สามี ลูกชาย อาจถูกลักพาตัวก็ได้ และผู้หญิงต้องอยู่กับเรื่องนี้ต่อไปตอนนี้เป็นตอนที่เต็มไปด้วย Contrast /images ของผู้หญิงสวยกับไม่สวย prejudice ของ คนดู การตัดสินจากหน้าตา จากภาพที่เห็น และการไม่เปิดใจ

เวลา “พระราม” ของหนู มาขออนุญาต แม่หนูน้ำตาไหลพากเลย
 งานแต่งงานนะเลี้ยงกันทั้งหมู่บ้าน
 มีกล้องวิดีโอด้วยรูป
 ทุกอย่างตามประเพณีเป็นแบบ
 ขอชั่ม เอื้อขอติด ผ้าพระรามของฉันบอก

อะๆๆ หัวใจกันแบบนี้
 รู้แล้วล่ะซีว่าผ้าพระรามหนูเป็นฝรั่ง
 ต้องนึกว่าจันขายตัวมาก่อน
 เกือบจะได้ขายเหมือนกัน ตอนตามเพื่อนไปกรุงเทพ
 สายที่จันไปทำงานนะ เข้ายิตไปขายของ
 จันกับเพื่อนไปอยู่ข้าวต้มโต๊ะรุ่ง ล้างสามกันยันสว่าง
 ทำไม่ไม่ขายตัวหรือ ไม่รู้ซึ่พากบ้านยิตรำทำงานร้านบะหมี่มัง ข้าวต้มมัง
 พี่รู้ไวเปล่า
 เจ้าของเช่น ชายสีลมีเกี้ยวนะ คนร้ายเอ็ดนะ

ร่างที่ 2: การนำเรื่องโบราณมาใช้ เพื่อหารือการเขียนบทภาพยนตร์เรื่องโบราณ เป็นระบบ และ หุ่นเงา เน้นกลอนโบราณ และดนตรีร่วมสมัยที่ใช้เรื่องโบราณ นำเสนอภาพอุดมคติที่สวยงามให้ภาพเล่าเรื่อง (ทำงานกับฝ่ายดันตรีฝ่ายออกแบบลีลานักแสดงที่รำไทยได้) ร่างนี้ทำขึ้นเพื่อสื่อสารกับฝ่ายดันตรีและลีลา ชีงเคยทำงานด้วยกันมาก่อนและมีความคุ้นเคยกันในเรื่องการนำเสนองานและรูปแบบในการพัฒนาเรื่อง ร่างที่เสนอไปให้แก่ฝ่ายดันตรีภาพแรกเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ฝ่ายดันตรีและลีลาได้คิดหาการเคลื่อนไหว และรูปแบบที่จะเล่าเรื่องผ่านภาพ รวมทั้งเลี่ยงเพลงที่ได้คุยกันไว้ว่าจะเป็นเพลงร่วมสมัยที่พัฒนาจากการขับร้อง และการร่ายรำโบราณ

การพัฒนาบทร้องและภาพ ลีลาการเคลื่อนไหว และหุ่นเงาในส่วนนี้นั้น เป็น การก้าวไปสู่มิติการ กำกับการแสดงด้วยเช่นกัน แต่ร่างที่ 2 จะเป็นจินตนาการของผู้เขียนบท/ ผู้กำกับการแสดงเองทั้งหมดโดย ตั้งใจจะให้ภาพช่วยเล่าเรื่อง และต้องอาศัยความคิดเห็นและการสร้างสรรค์ของศิลปินอีก 3 คนมาพัฒนา คัดเลือก และนำเสนอบทร้อง การร่ายรำในส่วนนี้เป็นสิ่งที่กำหนดรูปแบบการแสดงและเป็นส่วนที่ใช้ร่างกาย การเล่าเรื่องด้วยภาพมากกว่าบทละครที่เน้นการฟังและสาระจากคำพูด

ร่างที่ 2: โน๊ต: ร่างที่ใช้กับฝ่ายเดนตรีและฝ่ายหุ่น และฝ่ายลีลา

๑ กำเนิดสีดา เป็นนักล่าแต่ยอมเป็นเหยื่อ^{เป็นไส้ศึกเป็นอาเพศแก่บ้านเมือง เป็นทางร้ายของคนที่ชั่วร้าย}

เทพลงมาบังเกิด

1- เริ่มที่แสง-สวารค์- 159-163-172 o'keefe

(Dark- Blue purple-→ one curve of light-yellow)

2 - เสียง-----พระราชรายณ์อวตาร(เลือก) หน้า ๒๒๔-๒๒๖

ปางนี้ เจ้าจงอวตาร---→

ไปกว่าจะสิ้นกับกลับ

3. พระราชรายณ์เป็นแค่เงา ใหญ่มาก สีเขียว (very Green)

ลงมาบังเกิด ครอบคลุมโรงละคร

พร้อมบลัลังก์ และจักร สังข์ คทาเพชร

4. แสงเปลี่ยนรับ ผู้หญิง แสงสีทองส้ม

ลักษณ์อวตาร

5. เพลง เชิดฉิ่ง

6. หนังใหญ่รูปสีดา ๕ รูป -- → พระลักษณ์ที่เป็นนางรำ

7. ๒๒๗ องค์พระลักษณ์บังอร
ไปเกิดในครลงกา
ชื่อว่าสิดานงลักษณ์
เป็นบุตรทศพักตร์ยักษชา
๒๓๔ องค์พระลักษณ์
เข้าครรภ์ณโฐเยาวมาลย์
พร้อมวันอวตารพระจักรี

8. เพลงเฉลิมฉลองการอวตารครั้งนี้ Pp. ๒๓๕
อันหวานางฟ้า กีชีบาน ด้วยพระราชรายณ์อวตารสำราญจิต
ถวายพระศุล米ฤทธิ์ ประสิทธิ์ ประเสริฐเลิศสรรค์

9. เป็นภาพ การร่ายรำจากสวารค์ พระลักษณ์ เป็น หญิงเดี่ยว กับภาพหนังใหญ่สีดา จาก
ขนาดเดียวกัน 5 ภาพ เป็นขนาดเล็กลงและเปลี่ยนเป็นภาพทางก

Myth & Sacred เครื่องไทย กลัง สway นางรำกับ หนังใหญ่ ๓-๕ รูป เลือก

พระลักษมี รำ- new Choreography new music

ระบำ อวตาร ด้วยเพลงเชิดฉิ่ง พากเชิดหนังโปรดออกไม่ได้

พระลักษมี เปลี่ยนเป็น หรือ แปลงเป็น

เด็ก- ถือหนังใหญ่รูปเด็ก

หมวดเทพบังเกิด

สีดา สีดา

หนังใหญ่รูปเด็ก

1. เวทีสูงบันได ชั้ว ๓๐ วินาที

2. แสงเปลี่ยนเป็น ภาพ O'Keef red canna-P 93 (เป็นสีแดง)

มีหนังใหญ่รูป “เด็ก” ออยู่ตระกลาง

3. นักแสดง ๕ คนโผล่มาจากใต้เวที ร้องเป็นเสียง
เด็กหรือ ไวยหวาน หรือคอรัส “ผลานุราพณ์”
พร้อม ฉิ่ง หรือ กลอง

คนเชิด หุ่นเด็ก อาจเป็นนางรำพระลักษมี เพราะคงจำได้คนเดียว ชื่อนางสาวใบตอง

4. เชิดหุ่น ปะทะ คลอรัส ผลานุราพณ์ ๕ คน ทีละคน

5. แล้วออกมากี๊ up front ใกล้ค้นคุ้ย

6. เพลงเงียบเป็น กลอง ช้า

หน้า ๒๕๗ สอบด้วยชะตาลงกา

พระราชนูตรี

ดังกองไฟเผาผลานุ

ลงกาจะเป็นภัสม์ ชุดลีการ

สุริวงศ์ พระมา จะสูญสิ้น

ทิ้งเสีย ในกระแสน--- สาคร

กลองรัว-----

7. มีหุ่น ๓ มิติ หมุ่ดอกบัวมารองรับสวยงาม

8. แสงเป็น ภาพนำลอยไป ๒๕๔ ก็แจ้งว่า เป็นกาลกิณี
 ชະตาพระอิดา ดวงสมร
 เป็นศัต្រุ พระภูมิ
 ดั้งราหู ใจจับจันทร์

อันว่า พระบุตรี พี่นี้ อาลัย
 จะรักเลี้ยงเขากะไรได้
 เป็น กาลกิณี ทึงเสีย ในกระแสສาคร

เชิดโดย puppeteers

9. พากผู้หันญิง chorus ในรูใต้เวที ที่จะยกพื้นเมือง ระดับ
 หุ่นเป็นไม้ยาวย ติดดอกบัวแบบหุ่นนำเวียดนาม

Dance Piece: เป็นงานที่ pik ช่วยทำ ผู้หันญิง เกิดจากพื้นดิน อยู่ใน workshop Pik
 โปรดูกามี้ ร้องเพลง หุ่นเต็กน้อย

10. หมู่เทพเทรา รักษามหัศจรรย์ไทย (๒๕๔)
 รีบ ช่วยองค์นงคราญ
 ขับ ทิพยคุรยางค์ บรรเลง
 นั่งล้อมถอนมเลี้ยง (๒๕๘)
 ขับกล่อม พยาบาล
 มีให้เกopathal - ภยันต์

จบภาพใบราย ผันสวยงาม “ภาพไทยใหม่”

ลอยแพ where what why

ร่างที่ 3: การสร้างบทละคร ที่ใช้เป็นบททดลองให้นักแสดงได้สร้างเรื่องราว

ข้อมูลที่นำมาเขียนหรือสร้างเป็นเรื่องราวด้านการณ์ต่างๆ นั้น ได้มาจากการหาคู่ทาง
 อินเทอร์เน็ต เรื่องเล่า และเรื่องชีวิตของนักแสดง เรื่องที่นักแสดงสนใจและต้องการพัฒนา ในการสร้างบทที่
 พัฒนาขึ้นจากข้อมูลประเภทนี้

บทละครที่ได้จากนักแสดง

การทำ workshop บทละคร และ Brainstorming กับนักแสดงโดยขอร้องให้ศิลปิน 2 คนคือ คุณศิริลักษณ์ ทรงชลิบ มาช่วยด้านทำ workshop ฝึกการใช้ร่างกายเพื่อสื่อความหมาย และควบคุมร่างกายในการเคลื่อนไหว เต้นรำ และคุณนิกร แซ่ตัง มาช่วยในการระดมสมอง กับนักแสดงในการตีความเรื่องผู้หญิง ตัวตนและภาพอุดมคติที่ผู้หญิงมีอยู่ในใจ ในการทำ Workshop 6 ครั้งทำให้ผู้จัดสามารถนำข้อมูลจากการระดมสมองและการทำละครสด (Improvisation) มาใช้ในการพัฒนาเรื่องและบทละคร ตามที่นักแสดงให้ความสำคัญ และในการทำ workshop ได้ประโภคสำคัญที่นำไปใช้ในการพัฒนา ละครเรื่องนี้คือผู้หญิงเป็นหัวเรื่องและผู้ล่า คันเป็นประโภคที่ทำให้ผู้จัดต้องมองผู้หญิงในมิติที่แตกต่าง ออกไปจากภาพที่ผู้จัดก็คุณเคยและกำลังจะพัฒนาละครไปในทางที่เป็นภาพปฏิบัติจากภาพในแบบอุดมคติ

ประโภค ผู้หญิงเป็นหัวเรื่องและผู้ล่า เป็นประโภคสำคัญ มีอิทธิพลต่อการพัฒนาเรื่อง ทำให้ผู้จัดได้มองเห็นพลังที่แท้จริงของผู้หญิงสามารถสร้างและนำเสนอข้อคิดที่ไม่เป็นแบบแผนในทุกเรื่อง เรื่องผู้หญิงสวย และไม่สวย นางงาม และนางยักษ์ ภาพอุดมคติ และภาพที่เป็นจริง จากการทำ Workshop ทำให้สามารถกำหนดแนวทางนำเสนอละครที่จะเล่นกับคู่เสมอและคู่ต้องกันข้าม ระหว่างพระรามและนางสีดาด้วย

a. ผู้หญิงเป็นได้หัวเรื่อง และผู้ล่า ผู้หญิงไม่ใช่ว่าจะช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ เกม คำพูด ที่ผู้ทำ workshop คิดได้เกี่ยวกับผู้หญิง ผู้เข้าร่วมพัฒนาบทมี 12 คน เลือกหาประโภคสำคัญที่ตนคิดว่าเกี่ยวข้องกับผู้หญิง หรืออธิบายความเป็นผู้หญิง แบ่งกลุ่ม ผู้เข้าร่วม workshop แล้ว ให้เอกความคิด หัว 4 คนในกลุ่มนماแบ่งเป็นความคิดและหาประโภคหลัก ในการทำ workshop นำเสนอผลงานโดยลีลาท่าทางเท่านั้นไม่ใช่คำพูด

เรื่องที่ 1. ผู้หญิงเป็นได้หัวเรื่องและผู้ล่า movement-สมควรงานไม่ได้งาน ใช้ความ sexy เข้าช่วย

เรื่องที่ 2. ไม่มีใครเห็นความสำคัญของผู้หญิง Prejudice ของผู้หญิงกับผู้หญิง ในหลายสถานการณ์ สถานการณ์: สมควรงาน

เรื่องที่ 3. ผู้หญิงสามารถดูแลตนเองได้ (บันราเมล์)

ต่อจากนั้นให้พัฒนาเป็นบทละครเป็นเรื่องราวโดยนักแสดงไปหาข้อมูลเรื่องเด็กและผู้หญิงจาก มูลนิธิที่ทำงานเกี่ยวกับผู้หญิง เรื่องราวของเด็กชาวไทยใหญ่ ที่หาโอกาสเรียนหนังสือ และ การมีชีวิตปกติ กว่าหมายกับผู้หญิง ปัญหาและข้อกฎหมายที่ผู้หญิงถูกฟ้องร้องมากที่สุด

b. Notes จาก improvisation และ movement workshop กับกรอบ

เงื่อนไขที่ 1: ในการทำงานกับนักแสดง ผู้เขียนได้พัฒนางานกับ Props แทนกรอบ หรือภาวะ การอยู่กับกรอบ-กรอบเป็นภาวะหรือไม่

ความรู้สึกนิ่งคิดกับกรอบ - เป็นเพื่อน /Save / อยู่ได้ไม่เป็นปัญหา/ เป็นภาวะ อึดอัด/ พยายามจัดการ/ พยายามเข้าชนะกรอบ พยายามควบคุมกรอบ

เงื่อนไขที่ 2: การออกจากกรอบ มีการระดมสมองเกี่ยวกับความเป็นนามธรรมของ ความคาดหวังที่สังคมครอบครัวสร้างให้กับผู้หญิง และผู้หญิงอันได้แก่ นักแสดงคิดอย่างไรกับ ความคาดหวังนั้น สำคัญ سابายใจหรือต้องการประท้วงให้แสดงออกผ่านท่าทาง

เงื่อนไขที่ 3: การจัดการกับกรอบของตนเอง

เงื่อนไขที่ 4: การนำเสนอเป็น ลีลา movement 5 ต่อเนื่อง เพื่อบอกทัศนคติของตนกับ กรอบเงื่อนไขที่กำหนดให้นักแสดงนี้ช่วยให้ผู้เขียนเข้าใจความคิดของนักแสดงกับปัญหา หรือ ความคาดหวังที่สังคมสร้างให้ผู้หญิง โดยตั้งเป็นกรอบความคิด การกระทำที่ทำให้ผู้หญิงต้อง พยายามทำตนให้เป็นไปตามที่สังคมกำหนดนักแสดงให้ความเห็นเรื่องกรอบดังนี้

แพร อยู่ในกรอบได้ แต่ไม่ต้องการจะอยู่ในกรอบ เพราะออกแบบกรอบแล้ว แต่ต้องการ ความรู้สึกปลอดภัย อยากให้มีกรอบอยู่ข้างๆ

เพียว หา balance อยู่ อยาจัดการกับกรอบให้ได้ หาจุดที่เหมาะสม อะไรมากะสม

ใบ ไม่เข้ากรอบ ไม่อยากกลับมาอีก ทิ่งกรอบเลย ขอออกจากกรอบตลอดไป

พิยา سابายใจในกรอบ กรอบไม่ใช่ภาวะ

มาย อยู่ได้อย่างมีความสุขในกรอบ เหมือนอยู่ในเทพนิยาย

นิว กรอบเป็นภาวะ ไม่อยากอยู่ อึดอัด

ลูกปลา เงียบๆ คิดว่าจะทำอะไรกับมันดี และทิ่งมันไป ยืนมอง

เบร์ด อยู่เหนือกรอบ เป็นผู้ควบคุมกรอบ ชนะมัน

เอี้ยง เป็นภาวะแต่ก็เบกไปด้วย

ผู้วิจัยได้สังเกตนักแสดงมากว่า นำเกมของเพราะต้องการรับฟังความคิดเห็น จากการทำ workshop การระดมสมอง และการแลกเปลี่ยนความคิดของนักแสดงซึ่งก็เป็นผู้หูญี่งในโลกปัจจุบัน กระบวนการ พูดคุย และเปลี่ยนและถ่ายความคิดเห็นกับนักแสดงมีเรื่องราวที่นักแสดงให้ความสนใจ และต้องการพัฒนาเรื่องราวหรือจากต่างๆ ในการแสดง

- เรื่องแม่ที่พลัดพรากจากลูกในเหตุการณ์สึนามิ
- การประกวานางงาม ที่เน้นเรื่องความสวยงาม ไม่ใช่ดึงงาม
- เรื่องราวของเด็กที่ถูกทิ้ง หรือถูกไล่เป็นเด็กเรื่อ่อน เด็กด้อยโอกาส

สรุปร่างบทละครที่ 3

การทำแบบ workshop กับนักแสดงที่ได้คัดเลือกตัวมาในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ทำให้มองเห็น ความสามารถของนักแสดงที่ไม่เหมือนกัน แต่ก็เป็นข้อดี เพราะทำให้ได้เห็นผู้หูญี่งหลายลักษณะ หลายวัย มีความหลากหลายด้านอายุ ความงาม และความสามารถทำให้เกิดการพัฒนาบทที่นักแสดงน่าจะมี แนวโน้มที่แสดงได้คัดเลือกบทบาทและวางแผนนักแสดงกับบทบาทได้ดีและเหมาะสมขึ้น

บทที่พัฒนาได้ในช่วงที่ได้พับนักแสดงแล้วจะเป็นบทที่พยายามจะสื่อสารกับผู้ชมด้วยประโยคใหม่ ที่ไม่ใช่ประโยคที่เห็นใจ และขอขึ้นกับการเป็นผู้หูญี่ง รวมทั้งการถูกกระทำ ถูกเอาเปรียบ หลังจากได้ทำงาน กับนักแสดง ประโยคสำคัญที่นักแสดงกลุ่มนี้นำเสนอคือผู้หูญี่งเป็นหัวเรื่องและผู้ล่า ประโยคนี้ช่วยเปลี่ยนให้บทละครที่พัฒนาใหม่นี้ ให้ความสำคัญกับ ความคิด ตัวตน และการรู้จักตนเองของผู้หูญี่ง ช่วยในการตีความบทละครและช่วยในการเขียนละครทำให้ผู้เขียนเลิกพูดประโยคโบราณที่เล่าเรื่อง ตามแบบเดิม ๆ ที่บอกว่า ผู้หูญี่งน่าสงสาร เป็นคนดีและเป็นผู้ที่ถูกกระทำโดยสังคม เกิดความคิด เรื่องการเป็นคู่ตรองข้ามและทำให้ตัดสินใจเลือกเรื่องที่จะนำเสนอได้ชัดเจนขึ้น สามารถหาแนว การนำเสนอ และเขียนบทละครที่ไม่ทำให้ผู้หูญี่งเป็นคนน่าสงสาร และช่วยตัวเองไม่ได้ แต่ นำเสนอเรื่องราวของผู้หูญี่งที่มีความทุกข์แต่ก็ยังใช้ชีวิตอยู่ และกลับมามองเรื่องราว ทัศนคติของสังคมกับ ผู้หูญี่งผู้วิจัยต้องการนำเสนอสาระที่ทำให้ผู้ชมเปิดใจและยอมรับความมักถ้า ความอดทน และความสงบ เยี่ยมเย็นของผู้หูญี่งนอกจากนี้ยังสามารถพัฒนา Structure ในกรอบเรื่องราว และกำหนดการนำเสนอ เลือกเรื่องราวที่จะนำมาใช้ได้

ร่างบทละครร่างที่ 4 :

การสัมภาษณ์ที่ไม่เป็นทางการในร้านวด ร้านนวดเพื่อความงาม สปา และการร่วมฟังเรื่องราวของผองเพื่อนผู้หญิงกลุ่มสาวสันทราย⁶ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของผู้หญิงที่ขาดการศึกษาและโอกาสทางสังคม การมีชีวิตและปัญหาในการใช้ชีวิต ทำให้มองเห็นภาพที่สังคมทั้งในอดีตและปัจจุบันต้องการสื่อสารกับผู้หญิงเป็นภาพที่สร้างความเข้าใจอันผิดพลาดให้กับผู้หญิงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย จิตใจ และสุขท้าย การนับถือตนเอง อย่างไรก็ตาม หลังจากได้ทำร่างบทละคร และพยายามเขียนบทจากการระดมสมองกับนักแสดงแล้ว ผู้เขียนได้สร้าง ลำดับเรื่องราวขึ้นมาใหม่ และให้นักแสดงช่วยเติม เรื่องราวที่เข้าได้คันค้า สมภาษณ์ หรือนำมาจากการคิด หรือจากสืบที่พับในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าของผู้หญิง

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาการแสดงนั้น ตามร่างบทครานี้ มีลักษณะเชิงเบรียบเที่ยบ และมีการแทนเรื่องราวด้วยสัญลักษณ์ การเต้นรำการนำเสนอด้วยภาษาท่าทางการเต้นรำ มีภาพสมัยใหม่ และภาพโบราณ มาประسانกันน่าจะช่วยทำให้การเล่าเรื่องแบบใหม่น่าสนใจ สามารถเชื่อมต่อภาพ-เรื่องโบราณ การเชิดหุ่นและการใช้เพลงโบราณกับการร่ายรำหุ่นสมัยใหม่

ส่วนเรื่องราวดีก็จะหนึ่ง ผู้วิจัยอยากนำเสนอช่วงชีวิตของนางสีดา魔王เป็นโครง แล้วนำเรื่องราวย้อนกลับในโลกปัจจุบันที่พับได้จากสืบที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงแล้วดูว่ามีส่วนใดลึกลับกันหรือไม่ เรื่องราวนี้จะนำมาส่วนลงในโครงเป็นเรื่องราวนี้นักแสดงนำเสนอเองหรือเกิดความประทับใจจากเรื่องผู้หญิงผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออื่นๆ ในปี 2004-2005 ทั้งนี้ เพราะละครเรื่องนี้มีประเด็นในการนำเสนอเรื่องความคิด nok กรอบอิสรภาพในการพัฒนาตนของและดำรงตนเอง การให้ความหมายที่หลากหลายกับคุณค่าของผู้หญิง ดังนั้นการเสนอเรื่องนี้จึงมิได้นำไปสู่ การจุดสูงสุดทางอารมณ์ แต่นำเสนอความคิดที่แตกต่าง และตั้งคำถามให้ผู้ชมตอบ หรือมีส่วนในการนำกลับไปพิจารณาได้ดีกว่า

⁶ สาวสันทรายเป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้หญิงของคณะอักษรศาสตร์ที่มีอายุ 45-55 ได้มาว่ามานานอาหารกลางวันด้วยกันทุกวันและมีเรื่องราวดีก็จะหนึ่ง ปัญหาต่างๆ มาแลกเปลี่ยนกัน เป็นกำลังใจให้กันยามเจ็บป่วย และดูแลกันอย่างทุกข์สึก

ชีวิตนางสีดาจากเรื่องรามายณะ ที่สังเคราะห์มาใช้	ชีวิตนางสีดา ที่เลือกใช้จากเรื่อง 7 เรื่อง และ สามารถสืบทอดปัจจุบัน
-การเกิดที่ผันแปรไปตามความเชื่อชุมชน -ถูกทิ้งหรือพบรอยสักได้ดิน ⁷ -พระชนกนำไปเลี้ยง	ถูกทิ้งหรือพบรอยสักได้ดิน เข้าบทเพลงของเทเดกู เพราะเป็นบทเพลงที่ขยาย แยกตัวจากเรื่องแบบชนบเดิม เป็นบทเพลงที่ให้ กำลังใจเด็กกำพร้าและเด็กยากจนให้มองเห็นนางสีดา เป็นต้นแบบความดีงามที่ต่อมาประสบความสำเร็จ
-การแต่งงานกับผู้มีบุญ(พระลองยกศร) -การแต่งงานกับคนที่รัก การประลองฝีมือ ยกศร เพื่อเป็นผู้เก่งกล้า เป็น ผู้ชนะ มีบุญ แต่ก็เป็นคนแปลงหน้า -การแต่งงานและติดตามไปอยู่ที่อโยธยา	การแต่งงานกับผู้มีบุญ โอกาสในชีวิตเด็กเร่ร่อน การแต่งงานและเลือกคู่ทางอินเตอร์เน็ต การแต่งงานกับคนแปลงหน้า การเลี้ยง เพื่อชีวิตที่ดีกว่า
-การติดตามสามีไปอยู่ป่า -ผู้หญิงที่ดีงาม VS ผู้หญิงร้ายกาจ- -สีดา VS สามนักข้า -กวางทองและการถูกลักพาตัว	ผู้หญิงที่ดีงาม VS ผู้หญิงร้าย การค้นหาผู้หญิงดีงาม-อุดมคติในโลกสมัยใหม่ การ ประกดนังงาม การเน้นภาพลักษณ์ และความดีที่ สัมคม กำหนด การประกดนังงาม และการได้คนงานที่มีตำแหน่ง สัมคมยอมรับแต่ภาคภูมิอก และไม่สนใจ เรื่องราว และชีวิตคนจริงๆ
-ลุยไฟ	ลุยไฟ
-การถูกสามีนำไปปล่อยขณะที่ห้อง	

⁷* อาทารพระลักษณ์* เกี่ยวพันกับเทวีพระศรี ของอินเดีย * มเหศีพระอินทร์กลับมาเกิดเพื่อแก้แค้นทศกัณฐ์*

⁸ คำダメนี้เกิดขึ้นจากการรวมข้อมูลเรื่องราวของผู้หญิงในสืบปัจจุบัน เรื่องราวของรองมิสไทยแลนด์เวิลด์ ที่
เคยแต่งงานมาแล้วที่ต้องลาออกจากตำแหน่ง รายการหล่ายรายการที่เน้นสังคมของการบวิกุล ค่านิยมในการเปลี่ยน
คู่ครองในลัทธุกุลของสัมคมเมริกัน รายการที่เน้นการเปลี่ยนแปลงรูปลักษณ์ การลดความอ้วน การผ่าตัดและเปลี่ยน
ร่างกายหน้าตาในเวลาสั้นๆ

ชีวิตนางสีดาจากเรื่องรามายณะ ที่สังเคราะห์มาใช้	ชีวิตนางสีดา ที่เลือกใช้จากเรื่อง 7 เรื่อง และ สามารถสืบทกันปัจจุบัน
-การเดียงลูกเพียงลำพัง การลุยไฟไม่ว่าจะเกิดขึ้นจากภาระของขอของ นางสีดาเองหรือจากสถานการณ์บังคับ การ ลุยไฟเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจาก การขาด ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างพระราม - นางสีดา และทำให้เกิดการไม่วิ้วางใจกันใน กรณีอื่นๆ อีก และนำไปสู่การแยกจากกัน	การลุยไฟในที่นี้หมายถึงความทุกข์ของผู้หญิงปัจจุบัน ความทุกข์ที่มีอยู่ทุกอยู่ทุกสมัย ความทุกข์ จาก สงคราม การพลัดพราก หรือการถูกทารุณ ต่างๆ
การพบกันอีกครั้งนำไปสู่ตอนจบที่หลากหลาย การจบแบบความสุข การจบแบบแยกกันตลอดไป หลายเรื่องไม่กล่าวชัดเจนเน้นแต่ตัวเอก การจบที่สีดาถูกไล่เป็นเจ้าแม่กาลี และต่อสู้ใน สงคราม	การพบกันอีกครั้ง/ ตอนจบหลากหลาย ยังไม่รู้จะคืนหาตอนจบที่เหมาะสมอย่างไร อาจคืนพบ ในตอนกำกับการแสดง

ในเชิงทฤษฎี ถ้าต้องการจะตีกรอบกลวิธีเข่นนี้ อาจจะผลักเข้าไปสู่การเขียนบทละครในแบบ
สตอรีนิยมที่มองเห็นว่าการเขียนบทแบบพัฒนาสู่การมีอารมณ์สูงสุด เป็นแนวคิดแบบผู้ชาย และผู้หญิง
สามารถทำงานในเชิงรับฟัง และสร้างงานร่วมกับผู้อื่นๆ (ผู้หญิงด้วยกัน) ได้ดีกว่า จึงมักเขียนบทหรือสร้าง
บทละครจากการทำ workshop และสรุปเป็นโครงหลัก แต่ผู้จัดไม่ได้พัฒนาบทละครเรื่องนี้เพื่อให้
เป็นละครสตอรีนิยม หรือต้องการอ้างอิงทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง แต่พัฒนาบทนี้ในรูปแบบนี้ เพราะคิดว่า
เหมาะสมกับงานชิ้นนี้ และต้องการสื่อสารกับผู้ชมที่ยังเป็นเยาวชน การนำทัศนคติและความคิดเห็นของ
นักแสดงที่ยังอยู่ในวัยรุ่น และเป็นเยาวชนจึงเป็นกระบวนการที่น่าสนใจเชิงนับเป็นกระบวนการในการเก็บ
ข้อมูลและพัฒนาข้อมูลเป็นบทละคร เรื่อง “สีดา - ศรีราม?”

ปัญหาอุปสรรคและการแก้ปัญหา

เมื่อได้โครงหลัก (structure) ของเรื่องแล้ว ได้ลองพัฒนาบทตามโครงที่วางไว้หลักครั้ง แต่บทที่
ได้มาก็ยังมีลักษณะเล่าเรื่องแบบเดิม และเป็นการเล่าไปเรื่อยๆ ตามลำดับเหตุการณ์ที่คัดเลือกไว้และทำให้
ยังไม่ได้บทที่จะนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนางานกับฝ่ายอื่นๆ ที่ลงรายละเอียดได้ ในกระบวนการที่
ต้นแบบจึงต้องทำงาน ดังนี้

1. กลับไปทำงานกับร่างบทละครที่ 1 ที่เป็นภาษาอังกฤษ และนำเข้าประดิษฐ์ค้นหานางสีดา กับมาใช้เป็นเงื่อนไขสำคัญ คัดเลือกด้วยที่มีลักษณะตรงกันข้าม หรือได้ชื่อว่าเป็นตัวละครที่มีความตรงกันข้ามกับนางสีดามาใช้ คัดเลือกสถานที่ที่ชุมชนของผู้หญิงที่มีความเป็นปลื้มปั๊บ กับนางสีดา
2. ให้ความสำคัญกับทฤษฎีคู่ต้องข้าม การเป็นตัวละครที่มีลักษณะตรงข้ามกัน ค้นคว้าเพิ่มเติม เรื่องตัวละครหญิงอื่นๆ ในเรื่องเดียวกัน⁹ ตัวละครที่เป็นยักษ์ ราชสีห์ ตัวละครที่มีพฤติกรรมตรงกันข้ามกับนางสีดาและถูกลงโทษ¹⁰ อีกทั้งตัวละครอื่นๆ ในวรรณคดีไทยที่ได้ชื่อว่าทำตัวไม่เหมาะสมถูกสังคมต่อว่าและไม่วับเข้าเป็นพวก
3. นำตัวละครในวรรณคดีไทยและนำเรื่องการค้นหาผู้หญิงชื่อนางสีดามาผสมกัน และสร้างตัวละครที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับคำนิยามของผู้หญิงในอุดมคติของไทยหลายตัวที่เปิดเผย ผุดจากใจตรงไปตรงมากล้าแสดงความรู้สึกเรื่องความรัก - ผู้ชาย แสดงออกและพูดความคิดของตนเองพยายามพัฒนาตัวละครและ สถานการณ์ให้เป็นความรู้สึกทางบวก
4. แก้ไขอุปสรรคในการสร้างงานที่เกี่ยวข้องกับลีลา การเคลื่อนไหว เพราะนักแสดงหลายคนไม่เคยมีประสบการณ์ด้านการใช้ร่างกายเพื่อสื่อความหมายและความรู้สึกมาก่อน การทำ Workshop สร้างงานจากการเต้น หรือพัฒนาท่าจากปฏิภัติจึงมีข้อจำกัด ได้ปรึกษากับศิลปินรับเชิญและขอให้สร้างแบบแผนการเต้นท่าพื้นฐาน สำหรับคนที่เต้นรำไม่ได้และใช้เวลาในการฝึกเต้นรำ-รำไทยมากกว่าฝึกการแสดง
5. ต้องนางสีดาที่เป็นนักชำนาญมีความสามารถใหม่ เพื่อใช้เป็นตัวช่วยในการดำเนินเรื่องราว และร้อยเรียงเรื่องเข้าด้วยกัน
6. จัดโครงสร้างแบบใหม่ที่เป็นเรื่องเล่าจากนักแสดงเข้าไว้ในหมวด ส่วนใหญ่เป็นความทุกข์ ไม่สิ้นสุด การลุยไฟของผู้หญิงไม่มีสิ้นสุดจัดลำดับเรื่องให้เป็นหมวดหมู่
7. สร้างบทที่เป็นพื้นที่ที่จะพัฒนาความพูดความในใจ เป็นการสร้างภาพตรงกันข้ามที่ชัดเจนและสำคัญให้กับละครเรื่องนี้
8. สร้างตัวละครที่เป็นผู้เล่าเรื่อง เป็นตัวแทนของผู้หญิงปกติสักคนที่ต้องการค้นหา ผู้หญิงที่ดีงาม เป็นตัวแทนของความสมบูรณ์แบบ เป็นตัวแทนผู้ซึ่งมีความมิติไปค้นหานางสีดาในโลกแห่งวรรณกรรม หรือผู้หญิงอุดมคติในใจของผู้หญิงด้วยกัน
9. กำหนดพื้นที่สำหรับการเต้นรำ การเล่าเรื่องด้วยภาพเป็นสามส่วน ตอนใหม่โรง เล่าเรื่องใบราณ และตอนจบ

⁹ Many Ramayana

¹⁰ เรื่องสีดา-สำมักษา

การพัฒนาบทละครเรื่องนี้จึงเป็นบทละครแบบผสมระหว่างเรื่องเล่าโบราณและเรื่องที่ผู้ชมพบได้ในเวลาปัจจุบันร้อยเรียงเข้าด้วยกันด้วยตัวละครผู้หлыิงที่อ้างว่าตนเองเป็นนางสีดา หรือมีชีวิตคล้ายคลึงกับนางสีดาในบริบทที่ผู้ชมคาดไม่ถึง เพราะเป็นบริบทใกล้ตัวทำให้ผู้ชมฉุกคิดได้ว่าเรื่องราวความทุกข์เข่นนี้มีอยู่ในเรื่องโบราณ ร่างบทละครที่พัฒนาขึ้น ใช้เป็นร่างบทละครในการทำงานและปรับเปลี่ยนกับนักแสดงบ้าง เป็นบทละครที่ผู้หлыิงได้พูดถึงความสำคัญของการเป็นผู้หлыิง การพูดถึงความต้องการ ความคิดทัศนคติ และการแก้ปัญหา รับฟังเรื่องราวของกันและกันที่มีอยู่จริงในสังคมผู้หлыิง

ร่างบทละครที่ 4 : ร่างบทละครต้นแบบที่ใช้ในการทำงาน และการกำกับการแสดง

August 3 2005 : ร่างบทละครที่ใช้ในการทำงาน เมื่อแสดงจริงยังมีการตัดเปล่งอีก 20 %

1. Overture Dance: ผู้หлыิงในกรอบ

บนพื้นเวที่มีโครงเหล็ก 5 เหลี่ยมขนาดต่างๆ ตั้งประดับอยู่ ในนั้นมีร่างผู้หлыิงขาดตัวอยู่ในกรอบสี่เหลี่ยมน

She : พากคุณรู้จักผู้หлыิงที่ชื่อนางสีดา บ้างไม่ เรื่องของนางสีดาเป็นเรื่องเดลอก
แม้ว่าเธอจะเป็นตัวละครสำคัญของเรื่อง รามเกียรติ เป็นต้นเหตุของสังคมแห่งความดีงามและ
ความถูกต้อง แต่ชีวิตของนางสีดา ผู้หлыิงในอดีต ที่สวยงามและดีที่สุดใน 3 โลก
เป็นเมืองสุดประเสริฐ อุทิศตนแก่สามี กลับมีแต่ความคุกคามเครื่อง ทั้งในเรื่องราวนี้เมื่อเธอเกิด^{ชีวิตวัยเด็ก} ชีวิตหลังการแต่งงาน การถูกคุกคาม จนกระทั่งการถูกสามีสังหาร
และการเป็นคุณแม่ยังโซดยคบกับเบิก เป็นเรื่องราวดีที่มีดมัน ปกปิด ซ่อนเร้นไว้
ภายใต้เรื่องราวที่ทุกคนรู้จักดี

ถ้านางสีดาเป็นคนเล่าเรื่อง รามเกียรติบางที่ละครเรื่องนี้จะไม่มีตอนจบอย่างที่เป็นอยู่

ไม่ว่ารามเกียรติจะจบอย่างไร เกียรติของพระรามยังคงอยู่

แต่ถ้านางสีดามีโอกาสที่จะได้พูดถึงชีวิตของเธอบ้าง เธอยากจะเล่าอะไร ให้เราฟัง
วันนี้ ให้ “นางสีดา” เล่าเรื่อง ของเธอ

เพราะว่า เรื่องเก่านั้น เราฟังมาหมดแล้ว

1 สค2548

การเต้นรำของผู้หлыิงในกรอบ ยาวประมาณ 8 นาที

สีดา 1 : วันที่ทศกัณฐ์ตายคือจุดจบของชีวิตฉัน เมื่อส่งความสิ้นสุด พระร้านได้เกียรติยศกลับคืนมา - เรายังไม่ด้วยกัน แต่พระรามกับฉันกลับห่างไกลกันเหมือนคนไม่เคยรู้จักกันมาก่อน

สีดา 2 : ฉันตายทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่
การถูกลักพาตัว
เป็นเรื่องไม่มีศักดิ์ศรี
ฉัน กลายเป็นสิ่งของที่มีคนแห่เชิง
ลักษณะ ไปได้ ถูกบังคับด้วยกำลัง มองว่าเป็นของเล่น
เพื่อสนองตัณหาอารมณ์

สีดา 3 : เมื่อพระรามสังฆ่าฉันกับลูก ระหว่างเราเกิดสิ่นสุด
ฉันมีชีวิตใหม่
สำหรับลูก เท่านั้น

สีดา 4: ฉันตาย ตั้งแต่พ่อแม่เขาไปโynทึ่งทะเล ไม่เคยมีคราฟใจ
พ่อแม่ ฉันเป็นใคร
พื่นของฉันมีหรือไม่
ทำไม่ไม่มีครรภฉัน

สีดา 5: ผู้หญิงมักถูกทิ้งไว้ให้พบกับเรื่องร้ายๆ เมื่อทศกัณฑ์ และอสูรพงศ์ล้มหาย
ลงความไม่เคยสิ่นสุด ยังมีส่งความอึกหกายครั้ง ยังมีจอมอสูรที่ยิ่งใหญ่กว่า มีถึง 1000
หน้าและมีอำนาจมหาศาล พระราม และพากผู้ชายออกไปปะทะ ทุกคนล้มตาย
พระรามถูกศรรปักษ์ทิ้ง ไม่มีผู้ชายคนไหนเหลือรอดอยู่เลย ฉันกราบ-----

นางสีดาทุกคน ฉันกราบ ฉันกราบๆๆ
(ทุกคนค่อยๆกรายร่าง โดยหยิบเอาหน้ากากซึ้นมาใส่)
นางสีดาลายเป็น สีดาภาคดุร้าย

เพลง-คนตรีเปล่งร่างกลับกลายเป็นอสูรกาย
สีดาภาคกาลีสู้กับยักษ์ 1000 หน้า ข้างนอก และใน ม่าน ที่เคลื่อนออกมานอก แล้วออกมานั่งกัน ข้างนอก
เพลงเชิดจับ
ยักษ์ 1000 หน้าพ่ายแพ้ชัยชนะของผู้หญิง

**นำผู้หญิงจากข้างหลัง มาพบกับ **She

Transition 1: Sound effect: เสียง ผ่าน อาการมา ช้าๆ คำพูดเดิม 6 ประ惰คสุดท้าย เป็น Dance เต็มเข้ามา ระหว่าง She กับ สีดา 5 ภาษาในเสียงอาการ นั้น เพียง เข้าไป สีดา ในกรอบ เข้าไป ไฟ ที่ She ผู้หญิงที่ตามหา นางสีดา (ทุกคนเดินเป็นวงกลม She ออกสุดท้าย)

Sound Effect :

ถ้านางสีดาเป็นคนเล่าเรื่อง รามเกียรติ์บางทีล่ะครเรื่อง
นี้จะไม่มีตอนจบ อย่างที่เป็นอยู่
ไม่ว่ารามเกียรติ์จะจบอย่างไร เกียรติของพระรามยังคงอยู่
แต่ถ้านางสีดาไม่โอกาสที่จะได้พูดถึงชีวิตของเธอบ้าง
เชออยากจะเล่าอะไร ให้เราฟัง
วันนี้ ให้"นางสีดา" เล่าเรื่อง ของเธอ
 เพราะว่า เรื่องเก่านี้ เราฟังมาหมดแล้ว

พร้อม Stage crew เข้ามา เปลี่ยนฉาก

จบภาคนำเหตุการณ์

ฉากที่ 2:

Stage เข้าเปลี่ยนฉาก ยกจากเข้า แกะผ้าออก นักแสดงประจำที่

L: ของป้าย Projector Spa & Beauty

L: on stage

L: ไฟขึ้น มองเห็นรูปนางสีดาใน “กรอบ Poster” ในแบบสมัยใหม่ เป็นนางสีดาเลือเลิศแบบสาว Fushion

ST: เด็กติดไปสเตอร์ เข้ามาติดไปสเตอร์ ขนาดใหญ่ พร้อมใบปลิว แจกให้สาวๆ ที่นั่งอยู่

มีนักแสดง 6 คน เด็กติด poster-และ เด็กขัดผิว 1 คน

ใน Salon ที่มีลักษณะ Spa นวดหน้า งดงาม

มีดูกันไว้ ขนาดใหญ่ เชิงบากดิบ ทุกคนใส่ชุด สีแดง อบผน ทำหน้า คุณ Gems, หรือ แก้ว (หน้าม้า)
เป็นเจ้าของร้าน ในร้าน มี สาวๆ stage ทำหน้าที่ นวดเท้า ทำเล็บ relax ในอ่างน้ำ (อาจเป็นอ่างกลม สำหรับมิรา)

ผู้หญิง 5-6 กำลังตามหา กำลังอ่านข่าวจาก “นางสีดาญี่นิเวิร์ส” มากที่สุด

ในห้อง บริการเสริมความงาม ผู้หญิง

ตัวละคร: แก้ว โมรา (สาวในขอบ) พิม (สาวอนนวด) อิฟ (สาวโยคะ)
สา และของขวัญ เด็กวัยรุ่นหนึ่งเที่ยว

แก้วและโมราแย่งกันอ่าน

แก้ว : ประภาด “สีดา universe”
ใครได้เป็น นางสีดา ปืนี้ จะมี วิมานหру 100 ล้านเป็นรางวัล
ส่งเรื่องของคุณมาประภาดได้เลย

โมรา ปืนี้มาเปลกนนะ ต้องเขียนเรื่องชีวิตมาประภาด
ใคร มีชีวิต เหมือนนางสีดามากที่สุด
เข้าจะพิมพ์เรื่อง เป็นหนังสือ ปกแข็ง

แก้ว เอาเรื่องไปทำหนัง inter เลิศมากๆ ค่ะ
มีรางวัล ไปปราบภูตตัวต่างประเทศด้วย

อิฟ คราหน้อจะได้เป็น ผู้หญิงในฝัน ที่ สุดจะเพอร์เฟค

พิม อันนี้เป็นชื่นชม หรือ พื้นพัฒนาคุณอิฟ

อิฟ ประการหลังซีคะ ก็พากเรากรุ้ว่า ที่เข้าพูดถึงนะ มันไม่มีอยู่จริง

แก้ว มีจริงซีคุณ ไม่งั้นเขาจะจัด “วิมาน ราคา 100 ล้าน ” ไว้ให้ คุณ
สีดาเชืออยู่ แล้วจัดพากเรามาก กอง อยู่ตัวนี้ ทำไม่ล่ะ

โมรา วิมานนะมักคงเล็กๆนะค่ะ ปืนี้ๆ สมควรเป็น ร้อย ได้ไปอยู่วิมาน
คนเดียว พากตกรอบสายไม่เท่า ดีไม่ถึง ก้มากองอยู่กับพากเรา คุ้นหน้าฝาคั่งชื่นเรื่อยๆ

แก้ว แต่งานนี้เข้าทำเก็บนะคุณ
เข้าให้ผู้หญิง มาเลือกมา vote กันเองว่าเรื่องของใครเป็นสุดยอด-สุดวิเศษ มีความงาม
ความดี ความเลอเลิศ ในสามโลก

พิม ผู้หญิงจาก นรภ อายุ่่งพากเรา ก็มีสิทธิ์ ให้ Wat ด้วยซีคัค

แก้ว นำตื่นเต้นนะคะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงกัน บ้างแล้ว
คนจาก "โลกที่สาม" อายุ่่งเรา ก็ร่วมให้ Wat ได้
เราให้ Wat กันเองตีเมี้ยคุณ

โนรา คุณคะ ดิฉันว่า พากเรา คงไม่ได้สิทธินั้น
เราต้องส่งเรื่องเข้าประกวด เรื่องก็ต้องดี
เขาวัดกันที่ เรื่องราวที่วิเศษๆ บวก ความงาม ความดีพร้อม แล้วก็เลือกเลิศ
เสียสละ มีคุณค่า อะไร เทือกนั้น

อิพ ดิฉันมีความบกพร่อง ในเรื่องความงามตรงไหน หรือคะ

โนรา งานเพรียบพร้อม ค่ะ แต่คงมีปัญหาเรื่อง
ความดีพร้อมสักนิดหน่อย

อิพ ผู้หญิงก็ต้องมีความบกพร่องกันบ้าง
ดิฉันไม่เคยนอกใจสามี อายุ่่มนะคะ กะแคร่ cope เป็นลูกเดี่ยว
มันไม่ควรมีอะไรเป็นบาปติดตัว นานนัก

แก้ว แล้วดิฉันมันต้อຍค่ายังไงคะ
ดีพร้อม ไม่นอกใจ รักและทุ่มเทให้สามี ทุกอย่าง

พิม ก็คงไม่เพอร์เฟคตรงทุกอย่างทำเที่ยม ปลอมและแปลง มั่นคะ

แก้ว คุณขา มีอักษรไกว ดาบก็แกร่ง ปราดเปรื่อง สมบูรณ์แบบ
แต่มันยังสวยงามเนียนแบบนี้ สามีต่างหากที่ไม่ เข้า
การมีสามีไม่เพอร์เฟค呢 ก็เป็นปัญหาค่ะ ขออีํา

อิพ แล้วพากເຂອໄປຕິດຈະສົມຄວບ້າງເຫຣອຄະ (ກັບສາງ STage)
คุณด้วย คุณพิม คุณพิมคະ

พิม ไม่ค่ะ เป็นเพื่อนช่าวนครา
 คุณก็รู้ดีฉันอยู่เฉยๆ ก็ลำบากจะแยกแล้ว อยากรีบเป็นเพียงแม่ที่ดี
 เมียที่ดี แล้วก็ขอเมื่ษา มีคนเดียวภารก์พอก

ผู้หญิงสวยมากเดินเข้ามา ถือชุด และวิกผมยาว

สีดา ๑ ที่นี่รับส่วนวิกผมยาวไม่ค่ะ

แก้ว ที่นี่รับทำทุกอย่างลงตัว ที่เกี่ยวข้องกับทำให้ผู้หญิงสวย

สีดา ๑ งั้นช่วย เช็ค วิก นี่ด้วยค่ะ แล้วก็ อยากให้ซักแห้งชุดไทย
 แล้วก็ ขัดเครื่องประดับด้วย จะต้องใช้งานในสอง วันนี้ค่ะ

โมรา ชุดสวยมากๆ ค่ะ ของโบราณ- แท้ เหรอคะ

สีดา ๑ ทำเที่ยมนั่นค่ะ ทำใหม่ ให้เหมือนเก่า

พิม มาธุรกิจหรือคะ หรือว่าจะมาประกวดนางในฝันอะไรมั้น

อิฟ คุณ Narendra ไม่ค่ะ ถ้าคุณ Narendra ที่เหมือน หรือ คล้ายๆ
 ชีวิตนางสีดา คุณก็อาจจะได้เป็น นางสีดา universe

แก้ว สวยๆอย่างนี้ เพื่อพวงเงาจะส่งคุณประกวดบ้าง

สีดา ๑ ขอบคุณ ค่ะ ดินน้ำหลายเรื่องเหมือนกัน
 แต่คนเราไม่เลือก พังเฉพาะเรื่องที่อยากพังเท่านั้น
 ไม่รู้ไม่เห็น ไม่ได้ยิน เรื่อง อื่นๆ ทั้งๆ ที่มีอยู่

แก้ว กรุณางานชื่อตรงนี้นะคะได้ไม่ค่ะ จะได้มีสับสนตอนมารับของ
 คุณชื่อ สีดาหรือคะ

គេង ១

อิพ อุ้ยต้าย ธรรมดาสีดา ก็ต้องอยู่บนสวรรค์ งามaoอยู่แล้วนี่ได้ยังไงคะ

โนรา หรือว่าอาจจะเป็นของทำเทียมเหมือน ชุดไทยหรือวิกิเกี้ยได้

สีดา ๑ นั่นซีคิค แค่นี้ก็เรื่องนึงแล้ว
มีเรื่องมากหมาย ให้คุณคิดได้ พงได้นะคะ
และบางที่ สีดา ก็อาจจะอยู่ใน นรก อย่างที่คุณอยู่
และ คนที่ไปอยู่บน วิมาน อาจจะเป็นแค่ เรื่องในฝัน
เรื่องทำเที่ยม เลียนแบบ ก็ได้

ເດືອກຜູ້ໜັງ ນ່າຮັກມາກ ມາເຄະປະຕູ
(ໃນຊຸດໄປເທິ່ງ)

girl ขอโทษนะครับ กองประกวด สีดา ยูนิเวิร์ส ทางไหนครับ?
อาจาร์ เดินตรงไปแบบนี้นะครับ อยู่สุดทางอีกฝั่งหนึ่งนะครับ
Girl: พี่ครับ พอดีไม่ค่อย ว่าเราจะหาซื้อเรื่องโบราณของสีดาได้ที่ไหนครับ

ควัน-นรก ชาวน่า พวยพุง นำสู่เรื่องในอดีต
เตรียมจากกรอบด้านหลัง ห้ามคนเข้าระหว่างไฟ กับ Screen

Stage C: เก็บของทั้งหมด
เตรียม ห่นที่ Screen 5 อัน หน้าพระรามอวตาร

3: Myth-and legend รับฟังเรื่องที่มีมาใน

เรื่องเล่าใบราณ- 1 เทพกำเนิด (ตามบทพี่มี)

1. L: เริ่มที่วันเดนตรี และนักร้องչ้าย
 2. ไฟที่ Screen และค้วันพวยฟูง
 3. พระนราภัยณ์เป็นเงา ให้ญี่มาก สีเขียว (very Green) ครอบคลุมโรงละคร
 4. แสงเปลี่ยนรับ ผู้หงิง แสงสีทองส้ม ลักษณะอวตาร
 5. เพลง เกิดชิง

นักแสดงเชิดนางสีดา ที่เป็นตัวหนังร่วมสมัย 5 คน

พระนางลักษณ์ อวตาร

6. หนังใหญ่รูปสีดา ๕ รูป → พระลักษณ์ที่เป็นนางรำ

เข้าครัวมณฑาเยาวมาลย์ พร้อมวันอวตารพระจักร

7. เพลงเฉลิมฉลองการอวตารครั้งนี้

8. เป็นภาพ การร่ายรำจากสรรศ์ พระลักษณ์ เป็น หญิงเดียว กับภาพหนังใหญ่สีดา จาก ขนาดเดียวกัน 5 ภาพ เป็นขนาดเล็กลงและเปลี่ยนเป็น ภาพท่าทาง

Myth & Sacred

เครื่องไทย ชลัง สวาย นางรำกับ หนังใหญ่ ๓-๕ รูป เลือก

พระลักษณ์ รำ- new Chorography new music

ระบำ อวตาร ด้วยเพลงเชิดฉึง พากเชิดหนังโปรดออกไม่ได้

พระลักษณ์ เปลี่ยนเป็น หรือ แบ่งเป็น

สีดา- ชีวิตที่ถูกผงไว้ใต้ดิน

เด็ก- ถือหนังใหญ่รูปเด็ก เดินรอบเวที ขณะที่มีการรำตวงกลาง

3 counts and so it started from underground.

เพลงพระทอง

music: มีเสียงพื้นทำอุกมาจาก ที่สะท้อนกัน เป็นเรื่อง-3 เรื่องเล่าซ้อนกัน
 2 นาทีเล่าซ้ำไปมาเป็น คอรัส อย่างให้เสียงหนึ่งเป็นพาก--- คำชื่น : เด็กกระเหรี่ยง
 หรือไทยใหญ่

นักแสดง ๒-๓-๔ โผล่ขึ้นมาจากใต้ดิน

Voice:

นักแสดง - พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า ชีวิตที่ถูกผงอยู่ใต้ดินแปลว่าอะไร

นักแสดง 2 พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า ชีวิตที่พ่อแม่เอาไปทิ้ง เอาไปไหนน้ำ
 หรือใส่ถุงไปทิ้งไว้ที่กองขยะ นั่นเป็นยัง

นักแสดง 3 พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า การต้องไปอยู่กับคนแปลกหน้า คนที่มารับเลี้ยงเราเป็นยังไง

นี่ piece จาก Improvisation:

และการเต้นรำบนดิน – กลับไปที่ใต้ดิน

- นักแสดง - พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า ชีวิตที่อยู่ผังอยู่ใต้ดินแปลว่าอะไร
- นักแสดง 2 พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า ชีวิตที่พ่อแม่เอาไปทิ้ง เอาไปไหนน้ำ
หรือใส่ถุงไปทิ้งไว้ที่กองขยะ จะเป็นยังไง
- นักแสดง 3 พากคุณไม่เข้าใจหรอกว่า การต้องปะอยู่กับคนแปลกหน้า คนที่มารับเลี้ยงเราเป็นยังไง
- นักแสดง 4 : ชีวิตใต้ดิน เป็นชีวิตในความมืด เป็นชีวิตที่อยู่ในยอด กับปืน ต่อให้มันเป็นทองคำ
มันก็เป็นชีวิตที่มีมีดมัน

*Chorus ใต้ดิน : คุณไม่เข้าใจหรอกว่า ชีวิตที่ผังอยู่ใต้ดิน ไม่ว่าคำบรรยาย
จะสวยงามอย่างไร ในความเป็นจริง การมีชีวิตอยู่ใต้ดิน มันเป็น-ยังไง*

Sound: เสียงรถเมล์ รถไฟ เสียงสถานีขนส่ง เข้ามาตอนผู้หญิง 2 คนเข้ามา
ค้นหาคนทำงาน

ผู้หญิง 2 มองหา คนไปทำงาน มองหา คัดสรรคน

นายหน้าหางาน 1 : ชื่ออะไร
(คำตอบ) : ส้ม ใบ คำชื่น แดง ขาวๆใจ นุ่น พร

นายหน้าหางาน 2: ทำอะไรเป็นบ้าง
(คำตอบ) : ชักผ้าวีดผ้า ทำกับข้าว เย็บผ้า ล้างชาม เลี้ยงเด็ก
เลี้ยงเด็ก ร้องเพลง

นายหน้าหางาน 1: ขอคุณมีอ อยู่ขี้เล็บกรัง คนนี้สะอาด
นายหน้าหางาน 2: ผิวพรรณใช้ได้ ดูพันหน่อย ผอมสวยงาม
นายหน้าหางาน 1: ดูขาวซิ ขายาวเรียวดี
นายหน้าหางาน 2: ขาวดีใช้ได้ → ไปอยู่ทางโน้น
นายหน้าหางาน 1: ไม่ไหวชี้เหว่ มือตีนยาว หมุนหน่อย
เอ้าไปไว้รองงาน

จูสาวๆ เข้าหลีบสองข้าง

Transition: ด้วยเสียง Airport

จาก 5 เจ้าสาว 3 คน

Second Projector: ผู้หญิง และจุดหมายทางอินเตอร์เน็ต

เจ้าสาว B : ผู้หญิงหลายคนแต่งงาน เพียงเพื่อนี้ออกจากความจำเจในชีวิต การแต่งงาน เป็นโอกาสหนึ่งที่จะนำไปสู่สิ่งใหม่ๆ ที่ผู้หญิงคาดหวังว่ามันจะเป็นสิ่งที่ดีกว่า มีผู้หญิงหลายคน รอคอยโอกาส ที่จะได้แต่งงาน โอกาสที่จะได้เปลี่ยนแปลงชีวิต ทิ้งสิ่งที่คุณเคยแต่งไว้สูญไป เช่นเชิญโชค การแต่งงานจึงเป็นการเลี้ยง แท้จริงแล้วเราภาระชีวิตในความเสี่ยงเสมอ ไม่แต่งงานก็เสี่ยง ผู้หญิงหลายคนจึง แต่งงาน เพราะเห็นว่าเป็นการเสี่ยงที่เร้าใจกว่า เชือดยากเป็นผู้ล่า โดยเราตัวเองเป็นเหยื่อและหวังว่าจะมีสิ่งที่ดีรออยู่ ภารกิจแต่งงานที่สวยงาม สมบูรณ์แบบ ภารกิจที่เป็นผู้นำพาสู่ชีวิตใหม่ เป็นภารกิจผู้หญิง 95% ไฝ่น สำหรับฉันอยู่ใน 5% หลัง การแต่งงานครั้งใหม่นี้----ไม่เหมือนก่อน มันเป็นการเขินสัญญา ที่ขั้นควบคุมได้ และ ขั้นตั้งความหวังไว้ที่ตนเอง ว่าจะทำให้ชีวิตดีขึ้น

บน projector เป็นภาพผู้หญิงหลายคน สลับกัน แนะนำ ผู้หญิง แต่ละภาพแต่ละคน แต่ละความรู้ เหมือนเวลาขายผู้หญิงทางอินเตอร์เน็ต สลับไปมา

ผู้หญิง 2 คน ที่เดินออกมากัน

เจ้าสาว E : เคยมีหมอดู ทายคุณไม่ล่ะ ว่า คุณจะโชคดี พบรักกับคุณจากแดนไกล
 P: ชีวิตจะลำบากนนะ ระหว่างเดิน ต้องเดินทางไกล พลาดพรางจากถิ่นที่อยู่
 E: ฉันรู้นะว่าพวกรักก็ต้องรออยู่ คิดว่า นางนี้เข้ามา ทำอะไร
 นางยักษ์ขนาดนี้ (สีดาตรงไหนวะ)
 ชีวิตฉันเหมือนนางสีดาตรงไหนหรอ ตรง มีความสุข哉 ตรงพบรัก
 แต่งงานแล้วก็ออกเดินทางไกล
 P: ในวันแต่งงานฉันก็มีความสุขที่สุด
 E: เพอเฟค ในความคิดของฉันนะ เป็นการแต่งงานแบบ เพอร์เฟค
 ได้แต่งงานกับ คนที่ดีพร้อม แรมมีเงินอีกด้วย

- P: การแต่งงานของฉันก็ perfect ทุกคนอยากรู้ให้พร
 เมื่อผู้ชายมีภารกิจ บอกว่า เป็นโชคดีแล้ว ที่ได้คนดี
 มีฐานะ มาจากเมืองไกล
- E: ตอน เขามาขอหน้า แม่ฉันน้ำตาไหลพากเลย
- P: งานแต่งงานเลี้ยงกันทั้งหมู่บ้าน
- E: อาหารเพียบ
- P: ขบวนแห่ขันหมากยาวไปถึงปากทาง
- E: มีกิจลักษณะดีๆ
- P: มีช่างถ่ายรูป
- E: ถ่ายเสร็จเอกสารมาจ่ายโดยบัญชีคืนนั้นเลย
- P: ทุกอย่างทำตามประเพณีเป็น
- E: ออซัม เอ็กซ์ตริก
 อี๊๊๊๊ หัวเราะกันแบบนี้ รู้แล้วล่ะซีว่าผัวพระรามหนูเป็นฝรั่ง แล้วก็ต้องนึก ต่อไปว่า
 ว่าหนูขายตัวมาก่อน เก็บจะได้ขายเหมือนกัน ตอน ตามเพื่อนไปกรุงเทพ
 คนแ雷บ้านเข้าสิตไปอยู่ร้านข้าวต้มโต๊ะรุ่ง
 -----ล้างสามกันยันส่วน ทำไม่ขายตัวหรือ
 ไม่รู้ซี ไม่เคยอยู่ในหัว อายุร้านข้าวต้ม 2 ปี
 เมียเจ้าของก็ร้านตาย (P เดินออกไป)
 อาโกเข้าก็เลยได้แม่ครัว คน สวยเป็นเมีย
 ที่นี่ตำแหน่งแม่ครัวก็ว่าง คนไม่สวย
 ก็ได้เป็นแม่ครัว
 นายช่างฝรั่งคนหนึ่ง แรมากินข้าวต้มทุกวัน
 แรมากอดูหน้าแม่ครัว ว่าใครหนอ ทำกับข้าวเก่งที่สุด
 นั้นแหละ อีก 6 เดือนแกก็มาขอ โรแมนติกนะ
 ผัวหนูเขารักหนูไม่
 รักซิฟ รักกัน เข้าใจกัน ถึงแต่งงานกัน
 ความเข้าใจนี่มัน เปสิค นะพี่ จะกินจะอยู่ก็ห่วงใยกัน
 พุดคุย ภาษาอะไรเรโทรพี่ งงๆ ปลาๆ นี่แหละ
 หนูว่าแต่งงานกัน อยู่ด้วยกันมันก็ง่ายๆ แค่นี้
 แต่ชีวิตหนู ดีนะ ในหมู่บ้านหนูนี่นะ
 ถือว่าหนูเป็นบรรหารดูงานของลูกบ้านประเททไม่สวยแต่ได้ดี

ตั้งแต่หนูแต่งงาน หนูมีโอกาสดีๆ ในชีวิต

บางคนบอกว่าแต่งงานเหมือนติดคุก สำหรับหนูการแต่งงานเป็นโอกาส เป็นการเรียนรู้ชีวิต
หนูนั่น พูดภาษาอิตาเลียนได้ เดิมหนูทำอาหารอิตาเลียนเก่ง

บางที่ไม่สวยเลย มันก็ดีนะ (เดินออกไป)

เจ้าสาว P : วันที่เกิดเรื่อง ฉันมองเหล้า เข้า ฉันอยากให้เข้าหลับไป จะได้มายุ่งกับฉันเสียที
ฉันไม่สบาย ไม่อยากทำงานอะไรทั้งนั้น ฉันยังจำได้ว่าเข้ามาลวนลามแต่ฉันปฏิเสธ
เข้ากรอบ เริ่มทุบตีฉัน ฉันเจ็บ ฉันไม่ไหว ฉันผลักเขาล้ม
เข้าลูกขึ้นมา ฉันวิงหน้าไปซ่อนในห้องเก็บของ ฉันร้องให้คนช่วย ฉันเอาเก้าอี้ ใต้ะ
มากันไว้ เขายพยายามดันประตูเข้ามา ฉันกลัว ฉันตะโกนให้คนช่วย ---ช่วยด้วย ช่วยด้วย
ช่วยด้วย แล้วทุกอย่างก็เงียบ (Add Libs) ไม่มีคำตอบ
เข้าขังฉันไว้ในห้องแคบๆ นั่น ฉันเจ็บไปหมดทั้งตัว เลือดไหลลงกอง
นี่ฉันเอาตัวเองไปเป็นเหี้ยมมากับคนแปลกหน้า ที่ที่ไม่รู้จัก สามีที่น่าจะเป็นที่พึ่งพา
กลับเป็นคนที่ทำร้ายฉันมากที่สุด จริงหรือที่เมียต้องยอม จริงหรือที่เมียเป็นโสเกณ
ให้สามี จริงหรือถ้าไม่ยอม สามีก็มีสิทธิทำร้าย ขึ้นใจ -----
ไม่มีใครที่นั่นเข้าใจที่ฉันพูด เขามองฉันเหมือนฉันกำลังจะตาย
ทุกคนได้ยินเสียงร้อง ของฉันทุกวัน เขารู้ว่าฉันหิว ฉันกลัว ฉันต้องหลบซ่อนเอาชีวิตรอด
วันนั้น มีคนมาช่วยฉัน ออกจากบ้านหลังนั้น เข้าพาฉันไปโรงพยาบาล
ฉันเพิ่งรู้ว่าฉันท้อง จะให้ฉันเรียกร้องจากใคร ----- ตั้งแต่มีคนมาเจอฉัน
ในบ้านเข้า ฉันยังไม่ได้เจอน้ำเข้าอีกเลย
ฉันไม่อยากพบหน้าเข้าอีก ไม่อยากจำกัดการทำงานบ้านนั้น ฉันรู้แต่ว่าตอนนี้กำลังนีลูก
เด็กคนนี้จะเป็นลูกของฉันเพียงคนเดียว ฉันจะไม่ยอมให้ใครทำอะไรลูกได้ ฉันจึงต้องสู้
ฉันกำลังฟ้องศาล ฉันต้องการจะกลับบ้าน ฉันจะกลับบ้านพร้อมลูก ที่เป็นของฉันแต่ผู้เดียว

Transition : P walks in

The girl walks out and sit .

ฉาก 6: แม่ The Great Mom.

เด็กผู้หญิงวัยรุ่น ในชุดนักเรียน แต่งตัวเบรี่ยวมากๆ
ทันสมัย เด็กผู้ชายยังคง ทุกคนเล่นโยนลูกบล็อก

- Bebe : ออย่า ถ้าฉันห้อง แล้วมีลูกได้เองก็คงดี
 ฉันรู้ว่า ฉันจะเลี้ยงลูกยังไง
 ทำยังไงลูกจะจะมีความสุข
- สา: การมีลูกที่ไม่ต้องมีพ่อ
 น่าจะดีนะ เดี๋วนี้เราเห็นเบอะແຍະ
- Bebe: ขอโทษ ที่ทำให้สับสน อย่าเข้าใจเราหรือแม่เราผิด
 ที่จริงเรา เป็นลูกมีพ่อนะ
 แม่เราเกื้อฟื้นเบียน
 แต่แม่ของเราเป็นคนที่ทำทุกอย่าง
 ดูแลทุกอย่าง นานๆ เราจะเห็นหน้าพ่อสักหน
- สา: แม่เรานะ เลิกกับพ่อ แม่เลี้ยงลูกคนเดียว
 ตี 3 แม่ก็ออกไปซื้อของมาทำขาย
 แม่เราขายส้มตำที่ตลาด ร้านที่คุณแணนๆ นั้นละ
 ถาวนี้ ส้มตำร้านแม่เรา มีชื่อที่สุด
- Bebe: ชีวิตแม่เราเกื้อฟื้นกัน มีแต่งานกับลูก
 แม่เรายังสาวนะ นี่เราสองเรื่องแม่เราเข้าປະກວດนะ เราว่า
 แม่เราเป็น น่า นางสีดาตัวจริง ตอนต้องเลี้ยงลูกคนเดียว
 ทำยังไงลูกจะพอกินพอใช้ แม่ไม่เคยหยุด ขี้เกียจ
 แม่คงกลัวเราภัยนองลำบาก
- Bebe: เรากับอกพากกรรมการเขาว่า เราเป็นลูกนางสีดาเหมือนกัน
 แม่เราสอนเราทุกวันว่า เป็นผู้หญิงต้องพึงตัวเองไว้
 ห้ามหวังพึงผู้ชายเด็ดขาด
 เป็นผู้หญิงต้องเข้มแข็ง อดทน
- Bebe: (ແຍ່ງລູກໄປ)
- สา: แต่ถ้าแม่เรา ไม่ชนะ วางวัดอะไรเลยก็ไม่เป็นໄโนະ
 เรายังรักแม่อยู่ดี สำหรับเราแม่เราคงเป็นนางสีดาตัวจริง
- Bebe: คิดเหมือนเราເປີຍບ

They all run in.

ឧក 7:

Stage brings in Podium

Projector: Pre-Seeda Beauty Contest > Sponsored by Nang Kaew Spa& Beauty.

Props: Podium decorated with flowers and Crown.

ผู้หญิงจากนรก 3 คน ปราบภูต ตัวขึ้น

บรรยายกาศ รายการประกวดนางงาม มีโพเดี้ยม ดอกไม้ และมงกุฎ

ອີພ : ຜຸນຄະ ຄ້າເຮົາພູດຄຶງການປະກວດ ນາງໃໝ່ຜົນ ອຍ່າງຄຸນສືດາ ແລ້ວໄມ່ມີເຮືອງ ສວຍາ ກາມາ
ເຂົ້າມາເກີ່ວຂຶ້ອງ

แก้ว : มันก็คงเป็นงานที่ไม่ได้บรรยายถูกๆ ฐานอาชญากรรม

พิม : ดังนั้นค่า บ้าน นางแก้ว สปา แอนด์ บิวตี้ ก็ตัดสินใจ เป็นสปอนเซอร์
คนที่มีความงามเข้าระดับสีดา มาประชันกัน

แก้ว: แต่พากເຮືອຕ້ອງມີເຮືອງສົງເຂົາມາດ້ວຍນະຄະ ຖຸກອຍ່າງຕາມປຣາທັດສູນກອງປະກວດ
ສຶດຍານິໄວຣົ່ວສ ແຕ່ເຈົສນໃຈຄວາມນາມດ້ວຍນະຄະ

พิม : ทั้งนี้เพื่อระพกเราเป็นคน สวยงาม และอยากให้มีคนสวยคุณงามเพิ่มขึ้น

อิพ ขอเชิญคุณน้องผู้มีความงามและมีเรื่องราวน่าสนใจ ที่ผ่านเข้ารอบ 3 คนสุดท้าย
โครงการคุ่ง แอลรีบูน ใจกลางที่แลน

เพลง---→ ความงาม แล้วเป็นเพลง/จะก่อ ความงาม

นางงาม - 3 คนสวย แมรี่ - ฟ้า - นิภา

และ สีดา 1 ที่ปลอมตัวมา ใส่ไว้ และใส่ศูดหร แปลกจาก น้องนางงาม

พิม เอ็ง คุณจะทำไม่ได้ 3 คนจะ

แก้ว คุณอิฟ ๗๗

(ສັກຍດດາວຮູ່ງ)

ອີື່ : ສະຍົກລັບປະຊາດ ສະຍົກລັບປະຊາດ ເລຸນະໂພ

แก้ว: เอกลักษณ์ 4 คน ก็ 4 Ok ค่ะ

ต่อไปนี้ เป็นปริศนาให้น้องๆ แสดงความเห็นได้ นะครับ

ใครตอบได้ และผู้คน Vote คะแนนมากที่สุด จะได้ เงินรางวัล 5 แสนบาทไปครอบครอง ก่อนเข้าประกวดสีดา

พิม: อันนี้เป็นเงิน Bonus พิเศษ นะครับ ไม่ได้เกี่ยวกับประกาศวิกไนน์
 เอกสาร พบกับศิลปินบริษัท คนเก่งของเรานะ
 เปร์ด: ออกมาร้องเพลง หนูอยากโคนอุ่น
 ร้องจบ ท่อน “เจ้าใจ”

Bird from audience: Sing the song of Abduction and walk into the stage.

อิพ : คำถ้ามคือ – อยากรู้หัวณแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับเพลงนี้ค่ะ

น้องนางงาม หมายเลขอ 1 – 2 – 3 – 4

อิพ: ตอบค่ะ หมายเลขอ 1 แพร = ชอบค่ะ Satire issue—very funny and she is cute.
 หมายเลขสองว่า กะ 2 ฟ้า เป็นเพลงที่มีเนื้อหาล้อแหลม ไม่ดีเลยค่ะ ไม่เหมาะสมที่ผู้หญิงจะฟัง
 หมายเลข 3 นิว เป็นเพลงแบบลูกทุ่งแสดงความเป็นไทย ดีค่ะ

มีเสียง และไฟวับสว่าง-----

ดิฉันว่าเป็นเพลงที่ล้อเลียนได้จริงใจดี ท้าทาย
 แล้วก็น่าจะถูกใจผู้หญิงเกือบทุกคน

6/ 2: Count 5: Podium out. Back stage ของเวที

ไฟสว่างเหลือ หมายเลขอ แลและคณะกรรมการ
 สีดา 1 นั่นเอง

แก้ว	คุณ มายุ่งกับพวกเราทำไม่ๆ ทำให้งานประภากดข่องเราเสียหายหมด
อิพ	เรามาไม่ต้องการความเห็นคุณเลย คุณเป็น นางสีดา ก็ไปอยู่สวนของคุณ
แก้ว	แล้วคุณมาปั่นป่วน พวนงานของเราว่าทำไม่ นี่พวกเราก็เลยไม่รู้จะส่งใครกัน
สีดา	ก็พวกคุณชอบที่ฉันตอบ ไม่ล่ะ

เบร์ด	ใช่ แต่คุณก็เป็นกรรมการ งานโน้น
สีดา	คุณคิดว่า เป็นกรรมการ
แก้ว	กับเป็นผู้เข้าประกวดจาก นรา อะไรม่าสนใจกว่ากัน พวกร้าต้องการส่งตัวแทนที่ชนะ เท่านั้น งานนี้มันสำคัญกับพวกร้ามากๆ (ความเห็นนักแสดง)
พิม	คุณจะพูดอะไรได้ โอดี ทั้งนั้นล่ะ เรายังได้ ต่อให้คุณเป็นสำมนักขากลองตัวมา
สีดา	แล้วพวกรู้ได้ยังไงว่าไม่
แก้ว	นี่คุณ คุณ อย่างก่อนนะ ว่าคุณเป็นสำมนักขาก
สีดา	เรื่องนี้ เจ้มั่ละ ฉันกับสำมนักขาก ที่แท้ก็เป็นคนเดียวกัน
เบร์ด	เรื่องนี้เจ้มากๆ คณะกรรมการเราที่โน้น ตกเก้าอี้แน่
แก้ว:	เรื่องของคุณ เจ้ม แล้วคุณก็ สาย-เริด ดี-เยี่ยม
อิฟ:	คุณต้องชนะ มั่นใจดี กะ เพียงใดน้อ ที่นางสีดา ยูนิเวิร์ส มีความสามารถจากนรา เช่นเรา เป็นคนส่งเข้าประกวด
แก้ว	จะรู้ได้ไงว่าเรื่องที่เขามาเล่าpane เชื่อได้
เบร์ด	เรื่องยากๆ เลย ถ้าคุณเป็นสำมนักขากัวจิริ คุณต้องอยู่ในเหตุการณ์ กรณีสำคัญ คำถาน ทำไม่สีดา จึงถูกอุ้น
สีดา	ก็ เพราะว่า นางสีดาเป็นมนุษย์ ไม่เปอร์เฟค เป็นมนุษย์ เหมือนคุณ ๆ มีเลือดเนื้อ มีความทุกข์ ความสุข อารมณ์ ความอยาก มีความปรารถนา มีจุดอ่อน ผู้หญิงคนนี้ มีจุดอ่อน ตรงไหนกัน เธอออกจะทุ่ม มีแต่จะให้
อิฟ	นี่ล่ะ สีดา กับสำมนักขาก จึงเป็นคนเดียวกัน เราเหงา เราอยากมีคนเข้าใจ อย่างมีเพื่อน อย่างมีคนพูดด้วย อย่างอยู่กับคนที่เห็นใจ เข้าใจ รัก-ช่วยเหลือกัน
สีดา	

	ໄຊ ความอยากมั่นมีตั้งแต่เรื่องเล็กๆ น้อยๆ เช่น อยากกินผลไม้ประหลาด อยากได้มิวสิคไล งานออมมะ อยากได้ สัตว์เลี้ยง อาจเป็นหมาพุดเดลสีขาวซักตัว หรือกวางเรนเดียร์ ประหลาดสีทองซักตัว หรือ อาจอยากมีเฟนสักคน ต้องเป็นผู้ชายที่หล่อ อ่อนโยน เข้าใจ น่ารัก ห่วงใยกันสุดๆ
สาวๆ	จริงด้วย อันนี้เป็นความอยากปกติ ของเราทุกคน
แก้ว	เป็นเรื่องปกติ ที่พวกร้าวๆ ก็ทำอยู่
อิฟ	ก็ใช่ แต่อยากได้มันก็ยัง ไม่ทำให้ครุภักดิ์ หรอกค่ะ
สีดา	(ยิ้ม)
แก้ว	เข้าใจแล้ว อยากได้ไม่ได้ทำให้ถูกคุ้ม [†] แต่ทำอะไรที่ไม่ควรทำซีค่ะ ถูกคุ้มแน่นๆ
เบิร์ด	จริงค่ะ ทำอะไร ก็ตามโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม อาจน้ำมามีชี้ง ปัญหามากมาย
สีดา สำมนักษา	ถ้าฉันรัก พระรามอยากได้ แล้วนิ่งไว้ ยิ้ม เงียบไว้ ฉันก็เป็นนางสีดา แต่ถ้าฉัน สนใจ พระรามมากๆๆ
แก้ว	จริงค่ะ สนใจมาก ลงทุนลงแรง แล้วก็ทำการวางแผน
อิฟ	หลอกกล่อน หรือล่อหลวง
สีดา	อย่างใจจัง
เบิร์ด	จูเจม และ ถาโภมไปนิดหนึ่ง
สาวๆ	คุณก็คือ สำมนักษา (oh Yes)
สีดา	เพราะสีดาอยากได้กวางทองไว้เลี้ยงเล่น อยากทำบุญ กุศล เครื่อง ออกมานาจาก---วงกลมที่พระลักษณ์ขี้ดีไว เชอก็เลย-----โคนคุ้ม

แก้ว	ก็ เพราะเจ้าความอยากนี่เอง นะ
อิพ	ข้อบกพร่องต่างๆๆๆ ทั้งหมดนี้เป็นครรдаของมนุษย์ ฉันเข้าใจได้นะคะ คุณเคยแออบจิบไว้ทั้งที่มันผิดศิล หรือเปล่า คุณ แออบอ่านหนังสือไป ทั้งที่รู้ว่ามันไม่เหมาะสมหรือเปล่า หรือ ว่า คุณ แออบมีกิ๊ก เล็ก กิ๊กน้อย กันบ้างหรือเปล่า
สีดา	ยังมีอีกยะอะที่เราแออบกิ๊กอกมาจากการกลม แล้ววีบกลับเข้าไป ทำหน้าตาให้ ใสสะอาด ซื่อๆเข้าไว้
เบร์ด	แบบนี้สีดา ก็ มีข้อผิดพลาดเล็กๆ แบบพอกเราเลยจริงไม่
สีดา	คุณชอบเรื่องนี้มั้ย
อิพ	ชอบมากๆ ใช่มั้ย
โมรา	ชอบๆ
พิม	ชอบ
แก้ว	ชอบ---แต่เรื่องนี้ ไม่ ผ่านการประมวลผลในนั้น แน่ๆ
อิพ	จริงด้วย ใครอยากรังสรรค์จริงแท้ ทำให้ผู้หญิงในฝัน เป็นคน ปกติ เป็นคน นรา แบบเราฯ จริงไม่
เบร์ด	แต่ดีฉันว่า คนต้องกรีดเลยล่ะ สีดา สมนักข้า ที่เป็นคนเดียวกัน ผู้หญิงที่เปิดเผย สวยงาม ลึกลับ
แก้ว	ไม่สวยແสนดี ใสสะอาด
อิพท์	แต่ Sexy ร้อนแรง
สีดา	เป็นคนที่รู้จักตัวเอง เป็นได้ทั้งเหี้ย และผู้ล่า
เบร์ด	วางแผนดี และรู้จัก รอค่อย นิ่ง นำรัก เคล้าเคลีย
พิม	หรือ อาจกำลังคิดว่าจะจัดการ สิงรอบๆตัวได้อย่างไร
แก้ว	ก็ได้ นางแก้ว Spa & Beauty จะส่งคุณประภาด นางสีดา Universe
สีดา	แต่ฉันอาจ ไม่ชนะ
อิพ	แต่เรื่องของเธอ จะมีคนได้ยิน

Transition

บทนำ

ของชา ก 8.1 ซึ่งจะเป็นอันที่ She เต้นรำโดยฯ ก่อน แล้วจะพูดหลังจาก

DHL อาจมีผู้ชาย 1 คนหรือไม่มีก็ได้

She: เป็น Movement: ก่อน

ผู้หญิงหลายคน อย่างฟังเรื่องราวที่รื่นๆ อย่างมีผู้ชายในฝันที่รักเธอ เข้าใจเธอ อ่อนโยน
และปกป้องเธอได้ พากເເຂອອາຈຕ້ອງກາເພີຍ ພາພວດມຄຕີ ຂອງຜູ້ຊາຍ
ບາງທີ່ ຄໍາວ່າຮັກ ອາຈມີກາມໝາຍທີ່ແຕກຕ່າງກັນ
ກວາມຕ້ອງກາວຂອງຜູ້ຊາຍແລະຂອງຜູ້ຫຼົງກີດ່າງກັນ
ບາງທີ່ຜູ້ຫຼົງກີດ່າຈໄມ່ຮູ້ຈັກຕະໂອງ

ประตູປີດວັບ ດັນຂນຂອງເຂົ້າມາໃນໂຮງລະຄວ
ໄຟເປົ່າຍືນ-

ชา ก 8.2 : A ware house_DHL

ມີຄົນໃນຈາກນີ້ ຈີ ພິຕີ (solo) ມດ ອາຣດ
ສາ ຂອງຂວັງ ໃປ້ ພໍາ ມາຍ

Choreography:

ພັນກັນ 4 ຂາຍຂນຂອງພລຸກພລ່ານ

ມີຮາດເຫັນຂນຂອງເຂົ້າມາ ໃນກລ່ອງ ເບຍໜ້າຂນາດໃຫຍ່ ທີ່ຕັ້ງອຍ່ ມີຜູ້ຫຼົງໂພລ່ອອກມາ
ມີຜູ້ຊາຍມາຈັບຕົວໄປ ມາລາກຕົວໄປ ໃນຮູ້ປະບົບຕ່າງໆ

ກາວເຕັ້ນຮ່າ ປະມານ 4 ນາທີ ຂອງຜູ້ຊາຍນັກຂນຂອງວັສດຸກັນທີ່

ມາຍ ຕຣາບໄດ້ທີ່ເຮົາໄນ້ໄດ້ຄືດວ່າ ຜູ້ຫຼົງເປັນລິ້ງຂອງ
ຫຼົງ ຮີ້ອເປັນສຕົວ ທີ່ເລື່ອງດູໄວ້ເປັນເພື່ອນ
ຍາມເຫັນເກີບເຂົາໄວ້ຄລອເຄລີຍ
ຫຼົງ ຮີ້ອເປັນ ບາງສຶງບາງອຍ່າງປະດັບບານມີ

ຄນມາຈາກຕີ ອຸ້ມໄປ

ພໍາ ກາຣລັກພາ ກາຣ້າມີຍ

ກາຣ້າມີຍມີໄປໃຫ້ກອນໄໝ່ເຈົ້າຈະເກີດຂຶ້ນໄດ້

อาจาร์ และไปช้ายมาหิวปีกฝาไป

นาย (กลับมาอีก) กรณี สีดา ไม่ใช่กรณี แรกที่เกิดขึ้น
และไม่ใช่กรณีสุดท้าย

พ่อ	การลักพา การข่มขู่ การขอยืมใช้ เป็นเรื่องเหมือนไม่สึกหรอ แล้วอันที่จริงจะสึกหรอหรือไม่ หรือมีกำไรมีเพิ่มขึ้น ไม่มีความผู้หลง
แม่	กรณี สีดา เป็นเรื่องใหญ่ ที่ไม่ได้ปล่อยให้เลยตามเลย กรณี สีดา เป็นเรื่องใหญ่ กรณี สีดา เป็นเรื่องใหญ่ ที่ไม่ได้ปล่อยให้เลยตามเลย
ทุกคน	เพราะ กรณี สีดา เป็นเรื่องเกียรติยศ ศักดิ์ศรี ของผู้ชาย เป็น เกม ที่ผู้ชายสู้กัน เพื่อบอกว่า ตนเองสำคัญ
พระราม :	บางครั้งเราเป็นมนุษย์ไม่พอ- ที่จะตอบคุ้มคูณแล คนอื่น คนที่เรารัก และเราไม่รู้ว่า การเป็นผู้ชาย ก็มีสิ่งความในใจที่ต้องต่อสู้
Gun 1	ของขวัญ การที่เรามีสถานะภายนอก มีสมมติฐาน ที่ยิ่งใหญ่ ทำให้เราเป็น พระเจ้า เป็นเทวดา ผู้ชายได้รับการสั่งสอนเรื่องหน้าที่ ที่ลูกควรปฏิบัติ ต่อพ่อแม่ ไม่เคยมี ใคร เคยพูดถึงว่า จะปฏิบัติ อย่างไร เพื่อเป็น คนรักที่ดี เป็นกำลังใจ ต่อ คนที่เรารัก

และจะนับถือ ปากป่อง และดูแลกันอย่างไร

การอยู่ร่วมทุกข์และสุข นั้นเราต้องเรียนรู้ด้วยกัน

เมื่อมีความทุกข์ ผู้ชายต้องบอกตัวเองให้อดทน
เมื่อมีความทุกข์
ไม่มีใคร--สอนผู้ชาย ให้ต้องอดทน

พ้า-กระซิบ (ไม่พูด)

ถ้าผู้หญิง นอกใจ ไปมีคนอื่น
ไม่มีใคร พรำบอกผู้ชาย ว่าต้องใจเย็น
ถ้าผู้หญิง ประสบปัญหาชีวิต
เราต้องเป็นกำลังใจ

มายกระซิบ Gun

และถ้ามีคนมา เคอตัวผู้หญิงไป
ลงน้ำมามะ
ผู้ชาย ต้องอยู่ เดียงข้างและแก็บปูหากับเชอ

เงียบ 4 counts

ทุกคนนิ่งแต่ตั้งใจฟัง หันแคร่คอ

ความเงียบ แปลว่า ไม่รู้
ความเงียบ แปลว่า วุ่นวายใจ
ความเงียบ แปลว่า ความรู้สึกที่มีต่อกัน กำลังจะหายไป

พ้า Gun เข้าไปใกล้

ความเงียบ เป็นน้ำ ดับไฟในใจ
เพราะ เพราะเรากิดว่าเชอไม่ใช่ของของเราแล้ว

เงียบ นับ 5

เราไม่รู้ว่า ผู้หญิงไม่ใช่สิ่งของ

ไป remind him

แม้เธอถูกทำลาย
ผู้หญิงคนนั้นก็ยังรักเรา

ໄນ່ຈະເກີດຂອງໄຮັ້ນ
ຄວາມຮັກຕ່ອເຮຍັງຄອງຢູ່
ແຕ່ເວົາລັບໃຫ້ຄວາມສຳຄັນກັບຕ້ວເຮົາເອງ

ເດີນເຂົ້າໄປ

ເປັນກາຍາກທີ່ຈະໄມ່ທຳເຫັນນັ້ນ
ເພົາະເຮົາເອງຕ່າງໜາກທີ່ດູແລ້ວເຮືອໄມ່ໄດ້
ເພົາະເຮົາຕ່າງໜາກທີ່ປົກປໍ່ອງເຮືອໄມ່ໄດ້

ທຸກຄນAll step closer

ເຮົາທຳໃຫ້ເຮືອລຳບາກ ----- I made her suffer
ແລະເຮົາເສີຍໃຈ and I am sorry.

Three of the girls stay—2 walks out-

The hold opens! They all walks out.

ຈາກ 9 : My child

ນິວເປີດທ່ອ ແລະ ແສງໄຟໄນທ່ອ
ໃຫ້ເພື່ອນາ ເອາໄປໝູນອອກໄປ

Stage -ຜ້າທີ່ນອນເຕັກ ເປົ້ອນເລື່ອດ ຊ່ອນໄວໃນຮາງ ທາງເດີນ

ເພິ່າວ : ເດີນທີ່ຍົວທີ່ 1 ມີແມ່ໜ່າຍຄນທີ່ໂຊຄດີ ໄດ້ເລື່ອງລູກທີ່ຮັກຂອງຕນເອງ
ແລະ ມີແມ່ໜ່າຍຄນທີ່ລູກຕ້ອງຈາກໄປ
ແມ່ບາງຄນ ໄນມີໂອກາສໄດ້ເລື່ອງລູກຂອງຕ້ວເອງ
ແລະຕ້ອງເລື່ອກທີ່ຈະທຶນລູກ ຂອງຕ້ວເອງໄວ້

ນິວ ເດີນ ໄປທີ່ເພິ່າວ ແບກັນ

ສີດາ ສຳນັກຂາ: ມີແມ່ໜ່າຍຄນທີ່ໂຊຄດີ ໄດ້ເລື່ອງລູກທີ່ຮັກຂອງຕນເອງ
ແລະ ມີແມ່ໜ່າຍຄນທີ່ລູກຕ້ອງຈາກໄປ
ແມ່ບາງຄນ ໄນມີໂອກາສໄດ້ເລື່ອງລູກຂອງຕ້ວເອງ
ແລະຕ້ອງເລື່ອກທີ່ຈະທຶນລູກ ຂອງຕ້ວເອງໄວ້

Repeat: lucky mother could raise her child

Many the child has gone

Some-chose to leave it

ผู้หญิง 2 คน ร้องกรีด ทุนทุราย เหนื่อนญาติฯ

Two women scream (somebody raped her)

Under the walkway—one woman killed her child

ผู้หญิงอีกคนหนึ่ง ถูก Rape ฉีกเสื้อ เปื้อนเลือด ของเด็ก
และผู้หญิงอีกคนหนึ่ง เดินหา และทำท่าฝ่าฟัน

She will climb up the floor and tell her story

ผู้หญิงที่อยู่ที่พื้น เล่าเรื่อง ฉีกเสื้อเด็ก

I hate my child

นิว : สงครวมที่อยู่ในใจผู้หญิง
ไม่มีใครอยากรับฟัง ไม่มีใครอยากรุดถึง
ลูกที่เกิด มาจากเคราะห์กรรม
เป็นบาปที่ต้องเลี้ยงดู ใครๆ ก็ต้องรักลูก ของตนเอง แต่ฉันไม่
ใครๆ ก็ต้องรักลูกของตนเอง แต่ฉันไม่
มันเป็นบาปที่ต้องเลี้ยงดู
มันเป็นบาปที่ติดตัว
ต้อง ทำลายต้องทิ้ง
ต้องกำจัด ต้องทำให้ หายไป ต้อง หายไป
ต้องให้ตาย ต้องให้หายไป ต้องกำจัดไป

I lost my child in the war. (Fire on her)

เช่น: การผลัดพราภ การลักพา การจากกันในวันนี้
ไม่ได้เกิดกับผู้หญิง การพรัดพราภในวันนี้
เป็นการพราภ- คนที่เรารักไปจากเรา

ມີຜູ້ຫຍາຍ ພລາຍຄນຕາຍໃນກາຮອບ
 ລູກຫຍາຍຂອງເຈົ້າໄປຮອບ ທຳສົງຄຣາມ
 ທີ່ພລາຍຄວັງໄມ້ໄດ້ເກື່ອງກັບກາຮປກປໍອງຄນທີ່ເຂົາວັກ
 ແຜ່ນດິນທີ່ເຂົາເກີດ ຜູ້ຫຍາຍລົ້ມຕາຍ
 ໄຄຮລັກພາ ຜູ້ຫຍາຍໄປຈາກເຈົ້າ

I lost my child at the shore.

Mother runs- and also chorus pull out the cloth as water.

ເພີຍວ (ດິງໃນທ່ອ)----

ຊ່ວຍດ້ວຍ ຊ່ວຍໃຫ້ຈັນໄດ້ພບລູກ
 ໃນ ສາຍນ້ຳ
 ໃນຜູ້ຄນທີ່ຕ້ອງຝ່າຟັນ
 ໄພຣັອນແພັດລາຍ ໃຈທີ່ກຸ່ນວາຍ
 ໄນມີລູກຮັກ ໃຫ້ເລື່ອງດູ
 ມີເຕີບາປ ໃນໄຈ ແລະໄພທີ່ແພັດລາຍ
 ພຣັດພຣາກ ແລະໜ່າງໄກລ
 ຜູ້ໜູ້ງສອງຄນລູຍ ໄປໃນກະແສນ້ນ້ຳ
 ກະແສນ້ນ້ຳຫຍຸດ

ឧາກ 10: face and deal with reality.

Transition: ດຶງຜ້າມ່ານ

ແພຣ ມີລູກທີ່ພ່ອແມ່ມີມ່ວນຕ້ອງກາຮ ມີເດີກກຳພຣັມາກມາຍ ທີ່ຕ້ອງຄູກຝັ້ງອູ້ໄຕດິນ ບາງຄນໂຫຼດີ
 ມີໂຄກາສທີ່ດີໃນຊີວິດ ແຕ່ບາງຄນໄມ່

ລູກປລາ ມີແມ່ນພລາຍຄນ ທີ່ຕ້ອງເລື່ອງລູກຄນເດືຍ ສອນລູກໃຫ້ເຂັ້ມແຂງແລະ ໂມ່ຕ້ອງກາຮໃຫ້ປະວັດສຕ່ວ
 ຂໍ້າຮອຍ

ມາຍ ເຮົາຕ້ອງຮັກ ເຂົ້າໃຈ ໃຫ້ເກື່ອງຕິຜູ້ຫຍາຍ ແຕ່ຜູ້ຫຍາຍຈະຮັກເຂົ້າໃຈ ແລະ ໃຫ້ເກື່ອງຕິ ເຮົາບ້າງໄມ້ນັ້ນ

ນິວ ຜູ້ໜູ້ງ ທີ່ເປັນຍັກຍົມາຮ ຕ້ອງລູຍໄຟຕລອດຊີວິດ ໄພທີ່ຄນອື່ນສຸມໃຫ້ກັບເຂອ
 ແລະໄພທີ່ເຂອກ່ອໄວເພື່ອແພັດລາຍຕ້ວເຮອເອງ

เพียง บางที่ ภาพอุดมคติ ก็ไม่มีอยู่จริง
ความเป็นจริง อยู่ที่ใจเราที่จะรับรู้และเข้าใจ

Walk in circle:

ลักษณะ

เรื่องราวของสีดา มีทุกอย่าง ทุกสมัย
หลังสงครามที่ยิ่งใหญ่ ก็ยังมีสังคมที่ยิ่งใหญ่กว่า
เมื่อยักษ์ชั่วburyตัวหนึ่งพ่ายแพ้ลง ก็ยังมียักษ์อีกตัวหนึ่ง
ปรากฏกายขึ้น ที่ขอบโลก
มันมีมากกว่า พันหน้า
มีมากกว่าแสนเมือง
ผู้หญิงไม่ทำสงคราม แต่หลายคนสูญเสียคนที่รักไปในสงคราม(นิว)
กล้ายเป็นเหี้ยม หรือเป็นผู้ช่วย ทนทุกข์ทรมาน จากการแย่งชิง อำนาจ ความร่ำรวย

She

ผู้หญิงวันนี้มีเรื่องมากมายที่เธอให้ความสำคัญ
มีหน้าที่ มีความรับผิดชอบ
เป็นเพื่อนที่ดีและยัง
เป็นเมียที่ดี และเป็นแม่ที่ดี

สีดา:

ชีวิตของนางสีดา เป็นชีวิตที่มีทุกชีวิต สุข เป็นชีวิตที่คุณอย่างเราๆ ก็เข้าถึงได้ เข้าใจได้
แต่ช่อนอยู่ในเรื่องราวที่ยิ่งใหญ่ มีคนเล่าเรื่องสีดา มาากกว่า 1000 เรื่อง แต่ละเรื่อง
มีตอนจบที่แตกต่าง มีเรื่องราวที่ผิดแปลกไป

She

เรื่องของสีดา ที่คุณฟังในวันนี้ คุณอาจไม่เห็นด้วย
เรื่องของสีดา ที่คุณฟังวันนี้ อาจเป็นคนละเรื่องที่คุณฟังมา
คงจะความหมายกับที่คุณคุ้นเคย

แต่ไม่เป็นไร พากเราเพียงอย่างให้คุณได้ยิน

บทที่ 4

กระบวนการพัฒนาผลงาน (2) การกำกับการแสดง

ในการทำละครเรื่องนี้ ผู้วิจัยต้องเริ่มต้น “กำกับการแสดง” ทั้งๆ ที่บทยังไม่เสร็จสมบูรณ์จึงทำให้ผู้วิจัยลำบากใจ และไม่มั่นใจในการสร้างสรรค์งานอย่างยิ่ง แต่ก็มีข้อดีตรงที่ทำให้ต้องพยายามประมวลและรวบรวมปัญหาต่างๆ ต้องพยายามแก้ปัญหาและค้นหากลิธิที่จะพัฒนาขั้นตอนการกำกับการแสดงจากข้อมูล ความคิด และภาพเหตุการณ์ที่วางแผนไว้คร่าวๆ โดยนำข้อมูลนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการทำงานสร้างสรรค์ร่วมกับศิลปินรับเชิญ อีก 4 คน¹ ที่ทำงานในโครงการละครนี้

ในระยะแรกของการทำงานนั้น มีความคิดสำคัญเพียง 2 ข้อ คือ

1. เล่าเรื่องรามเกียรต์จากมุมมองของตัวละครสำคัญทุกตัวที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับเหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ เพราะเดิมเรื่องรามเกียรต์ที่เล่ากันมานั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะเล่าเรื่องพระรามเป็นหลัก ตัวละครตัวอื่นๆ จึงไม่มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกนึกคิดของตน
2. เล่าเรื่องรามเกียรต์ที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตคนธรรมดा สามารถเข้ามาเทียบเคียงกับชีวิตของคน平凡ได้ ไม่ยกให้เป็นเรื่องสูงส่งที่คนในสมัยปัจจุบันอ่านแล้วลืมไป

อย่างไรก็ตาม หน้าที่ของผู้กำกับการแสดงนั้น คือการนำข้อมูลที่ค้นคว้าได้มาประมวล เพื่อหาแนวทางนำเสนอละคร กลิธิที่ใช้คือการอ่าน ตีความ และวิเคราะห์บทต้นแบบ โดยมีขั้นตอนดังนี้คือ

1. ตีความความต้องการของตัวละครหลักในเรื่อง (Action -internal)
2. หาความขัดแย้งหลัก (Central Conflict) และโครงสร้าง (Structure-External)
3. หาแนวทาง (Approach) ในการนำเสนอละครเรื่องนี้

ในการพัฒนาละครเรื่องนี้นั้น การทีบทละครยังเป็นเพียงบทโครงร่างที่ยังต้องมีการพัฒนา กับนักแสดงและผู้กำกับลีลา ทำให้การตีความและความต้องการของตัวละครยังทำไม่ได้ การวิเคราะห์ตีความจึงต้องเริ่มจากขั้นตอนที่ 2 และ 3 ก่อนเพื่อใช้ในการทำงานสื่อสารกับศิลปินรับเชิญ และทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดแนวทางการนำเสนอกว้างๆ ไว้ โดยจะเล่าเรื่องเป็นสองแนวทางคือ ละครที่เป็นละครที่มีบทพูด (Text) และละครที่มีการเต้นรำและการเล่าเรื่องด้วยภาพ (Movement and Dance) อยู่ในบทเดียวกัน สำหรับในการกำกับการแสดงต้องหาว่าจะผสมผสานและเล่าเรื่องอย่างไรให้น่าสนใจ ซึ่งใน

¹ กำกับศิลป์ และออกแบบฉาก-แสง Prof.Alan Stichbury/University of Victoria Canada. กำกับดนตรี และการขับร้อง อ.สินภา สารสาส/ อ.สัญชัย เอ็คศิลป์ กำกับลีลาท่ารำ พิเชษฐ์ กลันนีน Lifework Dance-Company

กรณีนี้คือการทำงานโดยใช้บทร่างเป็นต้นแบบในการทำงานเพราระบทครบที่สมบูรณ์ยังอยู่ในกระบวนการกำกับและทำงานร่วมกับนักแสดง การตีความและวิเคราะห์บทเพื่อทำงานกับศิลปินอื่นๆ นั้นจึงเริ่มจากการทำความขัดแย้งหลัก และการหาโครงสร้างข้อเป็นการตีความที่วางแผนและแนวทางการแสดง

ละครเรื่องสีดา-ศรีราม ต้องการเสนอเรื่องอะไร

ละครเรื่องนี้ต้องการเสนอว่า “ชีวิตที่เป็นอุดมคติไม่ใช่ความจริง”

เพราะเหตุใดจึงอยากกำกับการแสดงละครเรื่องนี้

คำานนี้เป็นคำานที่ตั้งขึ้นเพื่อทำให้ดองคิดและเลือกว่าหลังจากค้นคว้า อ่านบท ปรับบท และแก้บทหลายครั้งแล้ว ผู้จัดในฐานะผู้กำกับการแสดงจะเลือกนำเสนออะไร และจะนำเสนออย่างไร สิ่งที่เลือกในเวลานี้แตกต่างจากความคิดเดิมที่ว่างไว้มากแค่ไหน และในฐานะผู้ทำงานเราเชื่อตามประโยชน์นี้แล้วหรือยัง

ในกรณีนี้ คิดว่าการแสดงสาระที่ว่า ชีวิตอุดมคติไม่ใช่ความจริง เป็นสิ่งที่น่าจะทำได้ดีและชัดเจน เนื่องจากมีประสบการณ์ตรงหลายเรื่อง ทั้งจากการได้พบเห็น รวมถึงรับฟังปัญหา และความต้องการในทำงานของเดียวกันนี้ของผู้หญิงวัยต่างๆ ในทุกชั้นวัยและทุกสถานภาพ ทั้งในช่วงเก็บข้อมูลและช่วงก่อนหน้านั้น

การนำเสนอสาระนี้ต้องการ “เล่าเรื่อง” ที่ให้กำลังใจผู้หญิงในการใช้ชีวิต และปฏิเสธการมองผู้หญิงที่เป็นแบบแผนทุกลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นแบบอุดมคติ สวยงาม แสนดี หรือการอุทิศชีวิตเพื่อสามีและครอบครัว รวมทั้งการมองผู้หญิงว่าเป็นเพชรที่อ่อนแอก เป็นผู้ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ หรือเป็นเหยื่อที่ไม่มีทางสู้ ทั้งหมดนี้เป็นภาพรวมฯ ซึ่งอาจจะเหมาหมายในสังคมแบบดั้งเดิม แต่ในวิถีปัจจุบันการมองหรือตัดสินผู้หญิง หรือผู้ชายในแบบภาพรวมฯ นั้นอาจจะไม่เพียงพอ ละครเรื่องนี้เสนอการมอง “ผู้คน” ซึ่งในที่นี้ก็คือ “ผู้หญิง” ในลักษณะที่ละเอียดและเฉพาะมากขึ้น โดยนำเสนอผ่านวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ โดยทั้งในฉบับหลวง และฉบับราษฎร์ล้วนบันทึกเรื่องราวของผู้หญิงที่แม้ว่าจะมีความทุกข์ อญญาในความลำบาก หรือในภาวะสังคมแต่ก็สามารถอยู่ได้ และเป็นกำลังสำคัญในการช่วยเหลือคนที่อ่อนแอกกว่าทั้งยังเป็นผู้ที่อดอยู่ และต้องดูแลกันเอง รวมถึงครอบครัวอีกด้วย

ละครเรื่องนี้ต้องการเสนอสาระเพื่อให้

1. ผู้ชมสำรวจใจของตนว่า เปิดใจยอมรับ มองเห็นศักยภาพและความเป็นจริงของตัวละครในวรรณคดีอย่างที่เป็นได้หรือไม่
2. ผู้ชมนำข้อมูลนั้นมาเปรียบเทียบกับตนเอง และสำรวจตนเองว่า มองและยอมรับผู้คนเป็นแบบภาพรวมแบบแผนหรือเปิดรับตัวตนของแต่ละคน

เพราะเหตุที่บทละครยังต้องการการร่วมดีความจากศิลปินรับเชิญและนักแสดง เพื่อให้สามารถพัฒนางานและความคิดในการอภิปรายกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดเพียงความขัดแย้งหลัก พัฒนาโครงสร้างบทละคร เพื่อใช้ในการพัฒนางานออกแบบ การสร้างสรรค์บทเพลง การขับร้อง และการเต้นรำ ต่อจากนั้นนำบทละครต้นแบบมาใช้ทำงาน กับนักแสดงเพื่อพัฒนาบทที่จะใช้ในการแสดงต่อไป

1. ความขัดแย้งหลักของเรื่อง (Central Conflict) และโครงสร้างบทละคร (Structure)

ละครเรื่องนี้แตกต่างจากบทละครทั่วไปที่มีความขัดแย้งหลักเพียงข้อเดียว แต่สำหรับละครเรื่องนี้ ผู้วิจัยต้องการสร้างความขัดแย้งสองข้อ ความขัดแย้งแรกคือ-ความขัดแย้งในใจผู้หญิงเองเกี่ยวกับ ความเป็นอุดมคติ กับความจริง และความขัดแย้งที่สองเป็นเรื่อง ความเป็นอุดมคติกับความจริง ระหว่างผู้หญิง กับการอภิปราย

การตัดสินใจให้มีความขัดแย้งหลักสองข้อนี้ เป็นการแบ่งโครงสร้างบทละครเป็น 2 ช่วงหลัก เพื่อนำเรื่องสันๆ จากสถานการณ์ปัจจุบันไปผ่านวงกลงได้ง่ายขึ้น และเพื่อย้ำ การเล่าเรื่องของนางสีดาในแบบเดิม ที่เสนอภาพบางส่วนของชีวิตนางสีดาแล้วไม่ได้เล่าเรื่องราวหลังจากการลุยไฟ อันมีแต่เหตุการณ์ที่มีแต่เรื่องร้ายและมีความทุกข์จนกระแทกหัวใจ แต่ในคราวนี้ ทางผู้เขียนได้เปลี่ยนมาใช้ลักษณะแบบแผนในหลายพื้นที่ และการจบเรื่องแบบตื้นเต้น และเป็นเอกลักษณ์ เช่น นางสีดาถูกฆาต ร่างเป็น รากษส

โครงสร้างละคร ใหม่

ละครเรื่องสีดา-ศรีรัม เป็นละครที่เขียนขึ้นใหม่ เพื่อค้นหาความคิดเรื่อง คุณค่าและความดีของผู้หญิงในโลกสมัยใหม่ ละครตั้งคำถามเกี่ยวกับคุณค่าหรือความดีงามของผู้หญิงในแบบดั้งเดิมที่มีนางสีดาเป็นต้นแบบ “ผู้หญิงอุดมคติ” อันกล่าวถึงความดงามของนางสีดา ผู้เป็นภริยาที่ดี รัก ชื่อสัตย์ และอุทิศตนแก่สามีอันเป็นภาพผู้หญิงที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบ

ผลกระทบเรื่องนี้ตั้งคำถามเรื่องคุณค่าและความคาดหวังเหล่านี้ว่า จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และกาลเวลาในปัจจุบัน เรายังควรยึดถือคุณค่า และความคาดหวังต่อผู้หญิงแบบเดิมๆ อยู่หรือไม่ เราสามารถมองหาคุณค่าและคุณความดีในแบบอื่นๆ ในชีวิตของผู้หญิงสมัยนี้ได้หรือไม่ และถ้าเป็นไปได้ ผู้หญิงควรมีความตื่นตัวคุณค่าอย่างไรบ้าง คุณค่า ความดี และความคาดหวังเช่นนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใคร เพื่อตัวເຂອງหรือเพื่อผู้อื่น

เมื่อมีการสร้างความขัดแย้งหลักเป็นสองข้อทำให้การพัฒนาโครงสร้างผลกระทบเมืองและสามารถนำเรื่องราวในวรรณคดีกับเรื่องปัจจุบันมาวางเปรียบเทียบและทดสอบกันได้มากขึ้น

ผู้วิจัยเกิดความคิดที่จะวางแผนการและปรับการเรียงลำดับเรื่องราวให้มีลักษณะเหมือนเปิดนิตยสารผู้หญิง บทนำเรื่องเป็นการแนะนำตัวละครในปัจจุบันที่ต้องการตามหาผู้หญิงโบราณในวรรณคดีที่ชื่อว่า สีดา เธอนำผู้ชมทะลุมิติไปพบนางสีดาหlaysคนที่บอกเล่าเรื่องของเธอ ที่เธอเห็นว่าเป็นตอนที่เธออยากให้มันสิ้นสุดลง ผลกระทบเรื่องนี้จึงมีบทนำเรื่องเริ่มที่ตอนจบที่แตกต่างของเรื่องสีดาหลายๆ เรื่อง และร้อยเรียงเรื่องด้วยตัวละครปัจจุบันที่เชื่อมผู้ชมกับเรื่องราวนอดีต นำผู้ชมไปค้นหานางสีดาหรือเรียนรู้ชีวิตของนางสีดาที่แท้จริง ที่คนส่วนใหญ่ไม่เคยได้ฟังหรือไม่เคยคำนึงถึงและยังมาโดยเชื่อมต่อกับชีวิตตนของมาก่อน

การจัดเรียงลำดับเหตุการณ์จึงแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน

ส่วนที่ 1 ความขัดแย้งภายในของของผู้หญิงกับความเป็นอุดมคติที่สังคมตั้งความหวังไว้ การนำเสนอความขัดแย้งส่วนแรกจะเล่นกับตัวละครที่เป็นคู่ติงข้ามที่เป็นผู้หญิงในเรื่องรามเกียรติของสีดา คือนางสำนักษา ยักษ์ผู้หญิง

ส่วนที่ 2 จะพัฒนาความขัดแย้งอันเกี่ยวกับภาพอุดมคติในเรื่องความสัมพันธ์กับผู้อื่น ในกรณีนี้คือพระรามและนางสีดา โดยจะมีนักแสดงชายเข้าร่วมแสดงเพื่อให้มองเห็นภาพความขัดแย้งระหว่างผู้หญิงกับผู้ชายได้ชัดเจนขึ้น

2. การทำงานกับฝ่ายอุกเบน

Prof. Allan Stichbury ศิลปินรับเชิญชาวแคนาดาและอาจารย์ทุนแลกเปลี่ยนระหว่างมหาวิทยาลัยวิกตอเรียและจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นผู้ออกแบบจากและแสงของละครเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าข้อมูลด้านภาพ สีสันและพื้นที่ในการแสดง จากหนังสือ 3 เล่ม ส่วนใหญ่เนื้อหาเกี่ยวกับการใช้สีสันที่เน้นความตรงกันข้าม

ข้อมูลภาพ

ผู้จัดมุ่งหาภาพตรงกันข้ามและนำเสนอความรู้สึกที่รุนแรง หรือเส้นและสีสันที่นำเสนอความเป็นผู้หญิง ความรู้สึกที่หลบซ่อน หรือเป็นภาพที่มีความเฉพาะศิลปิน มีเรื่องราวหรือข้อมูลเฉพาะ ใช้สีสันแรงและตรงกันข้าม ศิลปินที่มีวานลักษณะเช่นนี้นั้นได้แก่ Marc Chagall ซึ่งวาดภาพที่แสดงความเป็นชนชาวยิว ภาพนี้มีความเฉพาะและแสดงออกด้านอารมณ์ ความรู้สึกที่ลับล่องลอย มีการใช้สีที่ตรงกันข้ามเฉพาะบางจุดเพื่อเน้นความรู้สึก คือ ใช้สีเขียวและแดงมาใช้เพื่อพูดถึงความรัก ถ้าพระรามสีเขียว นางสีดาจะเป็นสีแดง ภาพเขียนของ Marc Chagall มีลักษณะเบาและลอย เน้นช่องว่าง พื้นที่ว่าง สื่อถึงสิ่งที่เป็นนามธรรม คุ้วากล่องลอย การใช้ข้อมูลภาพจาก Marc Chagall ไม่ได้เน้นสาระ เรื่องราวของชาวยิว แต่เน้นเรื่องความรู้สึก และสีสันที่รุนแรงและตรงกันข้ามในภาพวดเดียวกัน

ภาพเขียนชุดดอกไม้มีของ Georgia O'Keeffe ที่เป็นจิตกรหญิงที่ในช่วงหลังของชีวิตวาดภาพดอกไม้และวัตถุต่างๆ ในทะเลทราย แต่ภาพที่นำมาใช้ในการค้นคว้าข้อมูลจะเป็นภาพเกษตรดอกไม้ที่เน้นสีแดง เส้นโค้ง และความอ่อนโยนของกลีบดอกไม้ และการใช้พื้นที่ของภาพ O'Keeffe จะเต็มกรอบและมีหลายภาพในช่วงเวลาเดียวกันที่ใช้สีที่แรงและไม่สม

หนังสือภาพอีกเล่มหนึ่งที่เน้นการใช้พื้นที่ว่างและการจัดวางภาพเป็นของ Izumu Noguchi ศิลปินชาวอเมริกันเชื้อสายญี่ปุ่น ให้ความสำคัญกับพื้นที่ว่างในกรอบแนวกว้าง การสื่อพลังแนวขาว กการใช้วัสดุธรรมชาติในการจัดพื้นที่และความว่างในแนวกว้าง

ผู้จัดได้ใช้หนังสือภาพ 3 เล่มในการปรับกระบวนการคิดกับให้อยู่ในทิศทางเดียวกันกับ Prof. Stichbury ผู้ออกแบบ ต่อจากนั้นพยายามหากลวิธีที่จะตีความวิเคราะห์สาธารณะ “ความเป็นอุดมคติ” ให้เป็นรูปธรรมโดยใช้การเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบ (Metaphor)

ผู้จัดพยายามตีความและวิเคราะห์เรื่องความเป็นอุดมคติ หรือแบบแผน กรอบประเพณีที่เป็นเครื่องกำหนดให้ผู้หญิงต้องเดินหรือทำงานหรือเป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมทั้งไทยและในที่อื่นๆ ที่รับความคิดเรื่องร้ายแรง โดยเริ่มวิเคราะห์จากบทละครโบราณเรื่องร้ายแรง ผู้จัดพยายามหาสิ่งที่เป็นรูปธรรมเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับบทพระราชนิพนธ์ที่ผู้จัดนำมาใช้เพื่อหาภาพที่น่าสนใจ

- การที่นางสีดาถูกนำไปไว้ในกอง และนำไปฟังดินไว้
- การยกศร ประลองกำลังของพระราม

- กวางทองและ ยักษินี ชื่อ สำมนักษา
- วงกลมที่พระลักษณ์ขี้ด ไว้เพื่อปักป้องนางสีดา
- การถยั่ฟ พิสูจน์ความบริสุทธิ์

การเปรียบเทียบที่นำความคิดมาปรับใช้ในละคร

จากเรื่องโบราณ ผู้วิจัยได้ภาพของกล่องมาเปรียบเทียบกับผลบ托ที่นำไปฝังดิน วงกลมที่เป็นสถานที่ปักป้องนางสีดาล้านมีเทวดารักษา การเก็บรักษาผู้หญิงในสถานะต่างๆ แปลว่าอะไร ผลบ托 วงกลม หรือกิจกรรมใดก็ตาม เช่นการประลองยกศรเป็นสัญลักษณ์ และมีความหมายเช่นไร หรือไม่

วัตถุที่เก็บรักษาผู้หญิงนั้น ผู้หญิงเปิดและปิดด้วยตัวเองได้หรือไม่ ถ้าไม่ได้ควรเป็นผู้เปิดและปิดกล่องเหล่านั้น หรือมาคันพบกล่อง ผลบ托นั้น ผู้หญิงอยากออกไปจากกล่องนี้หรือไม่ กล่องนี้มีลักษณะแตกต่างกัน มีหน้าหนัก เป็นภาระแก่ผู้ใช้ชีวิตในการอบหรือไม่ หรือเป็นภาระของผู้ค้นพบ และมีการใช้กล่องผลบ托 เช่นนี้ในเรื่องรามายณะ และเรื่องโบราณอื่นอีกหรือไม่

วงกลมที่พระลักษณ์ขี้ด ไว้เพื่อปักป้องนางสีดา มีลักษณะใดในเรื่องโบราณหรือไม่ ที่ให้ภาพที่เป็นสัญลักษณ์ของผู้หญิง ใบหน้าและศีรษะ ที่เป็นวงกลมและเส้าเดียว เป็นภาพสัญลักษณ์แทนความเป็นหญิงชายที่เป็นที่รับรู้ได้หรือไม่ อย่างไรก็ตาม วงกลมที่พระลักษณ์ขี้ด ไว้นั้น นางสีดาเป็นผู้ตัดสินใจก้าวข้ามออกมาก่อน การกระทำนี้มีความหมายเช่นไร

ความคิดเรื่องกล่องที่เป็นรูปธรรมเปิด-ปิดได้ และหาดูได้ พื้นที่ใต้เวลา แทนการฝังดิน เส้นวงกลมต่อมาก็สามารถเป็นกรอบเหล็ก โครงเหล็ก เป็นคุก เป็นที่คุมขัง เป็นที่หลบภัย ต่อมามีการทำ ละครสดกับกรอบเหล่านี้ เพื่อหาลีลาทำเต้น และความคิดของผู้หญิงปัจจุบันกับกรอบความคิดโบราณเช่นนี้

การกำหนดพื้นที่ สถานที่ และเวลาในการแสดง

เวทีนี้คืออะไร - เวทีนี้คือเวที-คือโลกของผู้หญิง เป็นสถานที่ที่มีอยู่จริงอยู่ในหัว ในใจ ในโลกของผู้หญิงเอง เป็นสถานที่ว่างเปล่า เป็นที่สำหรับคิด วิเคราะห์ พบประพูดคุย เป็นอะไรก็ได้ที่ผู้หญิงเข้ามาเพื่อรวมกลุ่มพบกัน และนานๆ ครั้งจะมีผู้ชายได้รับอนุญาตให้เข้ามาตกลงกันเพื่อให้ศิลปินรับเชิญได้นำความคิดไปพัฒนาต่อตังนี้

- เวทีนี้เป็นที่ว่างและเป็นโลกเฉพาะของผู้หญิง โลกของผู้ชาย อยู่ข้างนอก อยู่หลังจากกัน ผู้ชายเป็นเงา เป็นหุ่นเงา ที่อยู่อีกโลกหนึ่งเวทีนี้ บนเวทีการแสดงผู้หญิงเป็นใหญ่

- เวลา ของละครเรื่องนี้เริ่มที่ปัจจุบันคือ ต่อหน้าคนดู และมีตัวละครที่พูดกับคนดูโดยตรงได้ และนำคนดูทะลุมิติเข้าไปในเรื่องเวลา ในอดีต เวลาจึงมีทั้งอดีตและปัจจุบัน และอนาคต นักแสดงเข้าและออกเรื่องใบฐานของกามา และเป็นตัวของตัวเอง พูดกับผู้ชม

ผลงานออกแบบ

ในการออกแบบจากเบื้องต้นได้พูดคุยเรื่อง การใช้จากในแบบสัญลักษณ์ แต่มีหลาย Function เป็นพื้นที่ออกแบบ ไม่เจาะจง ให้พื้นที่ได้หลายแบบ ได้ให้เวลาผู้ออกแบบ 2 สัปดาห์เพื่อสำรวจและสร้างแบบได้กำหนดลักษณะการใช้งานจากไว้ว่าร่าง

1. พื้นที่ของผู้หญิง พื้นที่ของผู้ชาย เส้นแนวระหว่าง วงกลมแทนผู้หญิง เส้นตรงดิ่ง แสดงความเข้มแข็ง ผู้ชาย อำนาจ เส้นแนวอน ก็เข้มแข็ง แต่ส่งบกว่า โYN วงกลม และพื้นที่หลังม่าน นอกเวที
2. การใช้หุ่นเสาประกอบการแสดงในหลายมิติ โดยให้ด้านหน้าเวทีเห็นตัวคนเชิด และการอยู่ข้างหลังเวทีเพื่อเล่าเรื่องอวตารของพระราม
3. การใช้ element อื่นๆ ในชา ก ทร ย น ำ การใช้ผ้าที่ดึงออกมา ให้ความรู้สึกทางลักษณ์ ออกแบบกรอบที่ควรจะเป็น
4. การใช้ความสูง ยกพื้นที่ที่อยู่ใต้ดิน การช่อง การอยู่ใต้ดิน การลงไปสู่พื้นดิน
5. การใช้กรอบเหล็กลักษณะต่างๆ แทนกล่องรูปสี่เหลี่ยม และนำความคิดเรื่องกล่องที่เปิดปิดได้ไปใช้ในการเปิดปิดพื้นเวที ให้เหมือนกับการมีโลกใต้ดินในตอนจบที่นางสีดาลงไปสู่ใต้ดินและไม่กลับออกแบบ

การออกแบบแสง

กำหนดสีที่ใช้โดยใช้สีเขียวกับพวนราษณ์ และใช้สีร้อน สีอุ่น สีสันในเรื่องของพระลักษณ์จะกำหนดเป็นสีแดงอันเป็นสีตรึงข้ามกับสีเขียวไว้ ต้องการภาพชัดเจน จะมีชัดละเมียการใช้แสง งานที่คมบางครั้งดิบ

การออกแบบเสื้อผ้า

สีสันที่ใช้เป็นสีแท้ไม่ผสม เสื้อผ้าที่เน้นความเป็นผู้หญิงใส่แล้วสามารถเด่นร้าได้สวยงาม และมีลักษณะเป็น Uniform ใช้สีที่เป็นสีแท้ สีพื้น เสื้อผ้าในละครพูดเป็นแบบสมจริง (ออกแบบโดย ผศ. ฤทธิรงค์ จิวากานนท์)

การออกแบบหุ่นเงาร่วมสมัย

หุ่นเงาใช้ลายเส้น และวัสดุสมัยใหม่ เส้นเรียบง่าย เป็นภาพผู้หญิงถูกคลอยแพ เด็ก กับสายน้ำยักษ์ 1000หน้าที่แทนด้วยดวงตาหลาลัยสีบุคู่ และพวนราษณ์ ที่ยังคงสัญลักษณ์ในแบบเดิม จักร สังข์ คทา ศร (ออกแบบโดย อาจารย์เปาวลักษณ์ สุรัสวดี)

3. การทำงานกับฝ่ายดันตรีและลีลา

ในช่วงแรกได้สร้างโครงสร้างบทที่จะใช้ในการเล่าเรื่องโบราณ ตั้งแต่การกำเนิดสีดา ให้ฝ่ายดันตรี และฝ่ายลีลาได้ใช้พิจารณาและเป็นบทร่างก่อนที่จะใส่เนื้อร้องและทำนอง ต่อจากนั้นแปลบทเพลงเทเลกู เพื่อใช้เป็นเพลงเชื่อมจากต่างๆ เมื่อผู้จัดเกิดความคิดเรื่องกล่อง กรอบ ที่เป็นเหมือนกรงขัง หรือภูภานท์ ของผู้หญิง จึงเกิดความคิดที่จะขอให้ผู้ออกแบบลีลาออกแบบรำที่เป็นบทใหม่ โรงนำเข้าสู่การแสดงจริง การเลือกใช้ดันตรี และการเต้นรำใน 3 จำพวกดังนี้

โหมโรง ดันตรีและการเต้นรำ

1. โหมโรง ใช้ดันตรีไทย และบรรเลงในเชิงปฏิภาณ (Improvise) พร้อมกันทั้งเครื่องดันตรีไทย และเครื่องฝรั่งที่ให้เสียงธรรมชาติ คือ เปี่ยโน 1 หลัง ชิม ซอ ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง ส่วนเครื่องประกอบ จังหวะใช้เครื่องดันตรีไทยแต่กำหนดหน้าที่แตกต่างกันไป และมีการเปลี่ยนหน้าที่ของเครื่องดันตรีใหม่

2. นอกจากนั้นทำเป็นเสียงประกอบ เชื่อมต่อ จากต่อจาก เสียง ของ แอร์พอร์ต เสียงที่เป็นเสียงคลื่นวิทยุผ่านมิติ

การเต้นรำเป็นการเต้นรำกับกรอบ -กล่อง โดยเน้นการอุกมา nokgrub เพื่อให้ผู้ชมมีความรู้สึก กับภาพที่เห็น รวมทั้งเน้นภาพที่ Sexy - เปิดโอกาสให้ผู้ชมได้มองเห็น ร่างกาย เส้น ส่วนโค้ง (bodyline - curve) สรีระ ของผู้หญิงที่สวยงามและแตกต่าง เน้นความซ้ำ นิ่ง ประหลาด เพื่อสร้างบรรยากาศที่เปลก และนำผู้ชมสู่โลกใหม่เพื่อซักชวนเข้าสู่โลกในความคิดของผู้หญิงในตอนห้าย โดยใช้รำที่ตีนเต้นเพื่อให้เห็นพลังของผู้หญิง เป็นการสร้างภาพที่หลาลัย สวยงาม ชวนผัน น่ากลัวและเต็มไปด้วยพลังงานแรง เพื่อสื่อความผู้หญิงในหลายมิติทั้งอ่อนโยนและดุดัน หรือการเป็นทั้งเหี้ยและผู้ล่า ระบำชุดนี้เป็นการให้ข้อมูลเรื่องโลกของผู้หญิงเป็นโลกที่ลึกซึ้ง อ่อนโยน น่าสงสาร และน่าสะพรึงกลัว

การเล่าเรื่องโบราณ

การเล่าเรื่องการอุกตราพระรามและนางสีดาใช้นักร้อง 4 คน ชาย 1 หญิง 3 โดยมีการเล่าเรื่องด้วย การขับร้อง ไม่มีดันตรีรับ ใช้กลอนและทำนองโบราณเพื่อเล่าเรื่องการอุกตราของพระรามในโลก โดยจะเริ่ม เรื่องให้เห็นพระรามที่เป็นหุ่นเงาและจะมีตัวตนจริงในภายหลัง ส่วนการเล่าเรื่องอุกตราของสีดา ใช้การเล่า

และบรรยายด้วยภาษาขับร้องที่มีความง่ายๆ ให้คนฟังเข้าใจได้ ทำให้เกิดความสนุกสนาน ตื่นเต้น ตื่นตา ตื่นใจ ให้กับผู้ฟัง ไม่ใช่แค่การฟังแต่เป็นการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้คนฟังสามารถรับรู้และเข้าใจเนื้อร้องได้ดีขึ้น ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การต่อเรื่องในงานกับปัจจุบันด้วยเพลงเทเลกู

เพลงสีดาเจ้าถอยล่อง แปลจากเพลงพื้นบ้านเทเลกู ใช้นักร้องหญิงร้อง ประกอบดนตรี

ในการทำงานกับทีมคนตัวร้ายและการสร้างลีลา อันได้แก่ คุณสินนามา สารสาส และ อ.สัญชัย เอื้อศิลป และคุณพิเชษฐ์ กลันชื่น ผู้วิจัยได้ให้ทีมงานได้ไปพัฒนาบทเพลง แต่งเพลง และประพันธ์เนื้อร้อง งานทั้งหมดมีการถ่ายทำเป็นวิดีโอทัศน์เพื่อใช้ในการทำงานของศิลปิน 3 ฝ่าย การทำงานในช่วงนี้ใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์แรกของเดือนมิถุนายน คุณพิเชษฐ์จะทำงานจากการทำลีลาเคลื่อนไหวของนักแสดง และฝึกพื้นฐานการเตรียมพร้อมร่างกายให้นักแสดงเพื่อให้สามารถเต้นรำได้ ท่าเต้นที่สร้างสรรค์ขึ้นเป็นท่าสำหรับผู้ที่ไม่เคยฝึกการเต้นรำมาก่อน

ในการสร้างงานนี้เมื่อได้เตรียมขั้นตอนนี้แล้ว ผู้วิจัยจึงหันมาพัฒนาบทละครกับนักแสดง การที่ได้กำหนดโครงสร้างและความขัดแย้งหลักรวมถึงการเพิ่มบทใหม่โรงไปแล้ว ทำให้ต้องปรับรูปแบบการนำเสนอและจัดเรียงลำดับเหตุการณ์เพื่อให้มีความน่าติดตาม นอกจากนี้ด้วยความคิดที่จะสลับลำดับการเล่าเรื่องระหว่างผู้วิจัยจึงจัดลำดับการแสดงใหม่ ดังนี้

บทนำเข้าสู่เรื่อง

1. She :ผู้หญิงปัจจุบัน-(บทละครพูด)
2. บทใหม่โรง-ต่อตอนจบของเรื่องสีดา 5 เรื่อง นำเสนอตอนจบที่หลากหลายของชีวิตนางสีดา ตามที่นางสีดาแต่ละคนต้องการภาพหรือเรื่องสุดท้าย แสดงพลังกำลังของสีดาที่เปลี่ยนรูปเป็นยักษ์ เจ้าแม่กาลี ที่ต่อสู้ในสังคมและอาชชนาด้วยความกล้าหาญ กล้าหาญ (บทสมกalonเปล่า และท่าทาง)

ผู้หญิง กับตนเอง

1. ตามหาสีดา -โลกของผู้หญิงที่เป็นคู่สะท้อนของนางสีดา สีดา-สามนักษา (1) (บทละครพูด)
2. เรื่องโบราณ เพทกำเนิด-เชื่อมกับเด็กที่ถูกทอดทิ้งในโลกปัจจุบัน (ระบำและหุ่นเงา)
3. ผู้หญิง เหยื่อและผู้ล่า (บทสมกalonเปล่า และท่าทาง)
4. แม่ยังโสด (บทละครพูด)
5. ตามหาสีดา (2-3) (บทละครพูด)

ผู้หญิงกับผู้ชาย

1. ลักษณะ-ผู้หญิงเป็นสิงของ (บทสม กลอนเปล่า และท่าทาง)
2. พระรามพูด (บทละครพูด)
3. ฉะไฟเมืองสุค- แม่โจ้ลูก แม่ตามหาลูกในสีนาม แม่ลูกตายในสนามรบ (บทสม กลอนเปล่า และท่าทาง)

บทลงท้าย การค้นพบตัวเอง

บทช่วงนี้ไม่อุปกรณ์ทั้งเดือนกรกฎาคม

4. การตีความในละคร - สีดา-ศรีราม?

แม้ว่าละครเรื่องนี้จะพยายามหลีกหนีจากแบบแผนและเน้นการทดลองสร้างงานนอกรูปแบบอย่างไรก็ตามแต่เมื่อมีการพัฒนาบทละครและมีบทพูดที่เขียนขึ้นและนำบทนั้นมาทดลองใช้กับนักแสดงก็ต้องนำการตีความในแบบแผน การหาความต้องการของตัวละครทั้งที่เป็นตัวหลักและตัวละครคู่จะสังท้อนแต่ละตัว มาใช้เพื่อให้ตัวละครมีชีวิตบันเวที บทละครที่เป็น “ตามหาสีดา” ถูกแบ่งซอยเป็น 3 ฉากสั้นๆ ขึ้นด้วยเรื่องเก่า “เทพกำเนิด”

ทิศทางในการตีความผู้วิจัยต้องการนำเสนอบทละครนี้ในแบบละครที่สร้างความขับขันต่อภาพอุดมคติ ดังนั้นเรื่องราวและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการตามหานางสีดา หรือภาพลักษณ์ของผู้หญิงอุดมคติจึงการสร้างสรรค์อุปกรณ์เป็นรูปธรรม

พัฒนาการตัวละคร:

บทนำเรื่อง- She² ผู้หญิงสมัยใหม่ที่เริ่มจากการเป็นพิธีกรรายการโทรทัศน์ และนำผู้ชมเข้าไปร่วมกับรูปภาพ ปั้น ฯลฯ ของผู้หญิงกับกรอบ 5 กรอบในพิพิธภัณฑ์แห่งหนึ่ง ต่อมาตัวละครตัวนี้ได้พัฒนาอย่างเป็นตัวแทนของผู้คนปัจจุบันที่ก้าวทะลุมิติไปสู่ภาพอดีต และพบกับนางสีดาห้ายาคนที่แสดงความเห็นเรื่องชีวิตของเธอและหาต่อนจบให้ชีวิตของเธอใหม่ และได้พัฒนาเป็นผู้หญิงปัจจุบันที่ต้องการตามหาผู้หญิงในอุดมคติซึ่งอนาคตสีดา เพื่อตอบคำถามชีวิตของเธอ

² ตัวละครตัวนี้ พัฒนาขึ้นจากเดือนมิถุนายนและเมื่อมีการซ้อม จนถึงเดือนสิงหาคม ตัวละครตัวนี้ก็ถูกนำไปแสดง ตัวแทนของผู้หญิงจากโลกปัจจุบันที่มองหา ค้นหาภาพอดีตที่สมบูรณ์ ใช้เวลาทำงานกับนักแสดง เพื่อค้นหาตัวละครความต้องการ ปัญหา และการค้นพบ

- สีดาหั้ง 5 กับกรอบ 5 กรอบ การวางแผนรือของราและความเห็นของตัวละครหั้ง 5 นี้ขึ้นอยู่กับการ Improvise ปฏิกริยาและทำท่าทีของนักแสดงต่อกรอบ ในการทำ workshop เรื่อง ลีลาท่าทาง กับกรอบ ของ นักแสดง 3 ครั้ง นักแสดงแต่ละคนจะพัฒนาบทบาทของตัวละครนางสีดาให้ความเห็นวิจารณ์ชีวิตของ สีดาอันมีส่วนต่อการพัฒนาชีวิตในส่วนหลังของเรื่องความเห็นของตัวละครสะท้อน ความไม่เป็นธรรม ความทุกข์ในชีวิตสีดา ที่แม่ป่วยภูในเรื่องแท็กมิได้มีการนำขึ้นมาพูดถึงหรือวิเคราะห์มาก่อน

สีดา กรอบที่ 1	เรื่องราวดูของเรื่องฉบับเมื่อสองครั้งสิ้นสุด แม้อยู่ด้วยกัน แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเรื่องกับพระรามไม่เหมือนเดิม
สีดา กรอบที่ 2	ศักดิ์ศรีของสีดาคนนี้สิ้นสุดเมื่อถูกลักพาตัว
สีดา กรอบที่ 3	เมื่อพระรามสั่งฟ้าเมืองและลูก
สีดา กรอบที่ 4	สีดาคนนี้ไม่มีชีวิตนับตั้งแต่พ่อแม่ทอดทิ้งเธอไว้
สีดา กรอบที่ 5	เป็นสีดาที่อยู่ในนาน และต้องพบกับเรื่องร้ายๆ เชอเป็นตัวละครที่ต้องการมีชีวิตอยู่ เชอกลายเป็นยักษ์และมีพลังกำลัง อำนาจ ที่จะฝ่าฟันและอยู่ต่อไป

ตัวละครตัวที่ 5 หรือสีดาในอัทภูติหมายหนะเป็นสีดาที่กล้ายเป็น ภาพสะท้อนของตนเองคือ กล้ายเป็นยักษ์ และดุร้าย เป็นตัวละครที่จะเข้ามายื่นของภาพอุดมคติ และภาพความจริง และเป็นตัวละครที่นำผู้ชมเข้าสู่ความจริงในใจ ของตนเอง

ความขัดแย้งที่ 1: ผู้หญิง กับตนเอง

1. ตามหาสีดา: โลกของผู้หญิงที่เป็นคู่ตรงข้าม คือ สีดา-สามนักษา

เรื่อง การค้นหา ผู้หญิงในอุดมคติแบบใหม่³ โดย

1. วิพากษ์ชีวิตแบบแผน อุดมคติ
2. นำเสนอ ความจริงในใจของผู้หญิง
3. สร้างความขบขัน กับเรื่อง ภาพอุดมคติที่เป็นภาพลวง

ละครสั้นเรื่องนี้ เล่าเรื่องผ่านกิจกรรมความพยายามของผู้หญิง การไปสปา ทำงานและพัฒนา ความสวยงาม กิจกรรมเกี่ยวกับการประกดน้ำงาม และการกระซากหน้ากากนางงาม อาศัยตัวละคร ที่ล้วนเป็นตัวละครคู่ตัวของนางสีดา ตัวละครหญิงจากเรื่องเก่าอีกน่า ที่มีพฤติกรรมตรงข้ามกับภาพ

³ ผู้จัดได้พัฒนาไว้ตั้งแต่เดือนพฤษจิกายน 2004 จากเกมลับคร และสร้างเป็นร่างบทละครแรกที่มีการวางแผนการณ์ เหตุการณ์ และจุดมุ่งหมายใหม่ และไม่ได้เล่าเรื่องเดิม

อุดมคติคือนางสีดา ผู้จัดกำหนดลักษณะทั่วไปของตัวละครหญิง จากเรื่องของไทยและผู้ที่พึงประสงค์ และไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมจาก

การตีความ

พิม หรือพินพิลาไล - วันทองสองใจ มีสามี สองคน

โมรา ผู้หญิงในผอบ และ/หรือภารกี ผู้หญิงหลายใจแปรสภาพ/แปรเปลี่ยนความรักไปตามเหตุการณ์ และผู้ชายที่เกี่ยวข้องกับเธอ

อีฟ มาดาของมนุษย์โลก ที่ล่อลงอาดัม บิดาของมนุษย์ให้ทำผิดต่อพระเจ้า

แก้ว เจ้าของสปาแอนด์บิวตี้ - แก้วหน้าม้า ผู้หญิงเก่ง - ตัวละครพื้นบ้านกึ่งหญิง กึ่งชาย ที่นำเสนอภาพผู้หญิงที่เก่งหลายอย่าง และมีวิชาในการเอาตัวรอด

สีดา ผู้หญิงอุดมคติที่ต้องการแสดงหา เพื่อน และคนที่เข้าใจกัน

ชีวิตโดยเดียว อาจแยกกันอยู่กับพระราม เป็นผู้หญิงบนหิ้ง สวยงาม

ชีวิตเรียบง่ายและไม่ตื่นเต้น

รูปแบบการนำเสนอจาก สปา & บิวตี้ ให้มีลักษณะชวนหัวหรือ Satire นำเสนอภาพสะท้อนค่านิยมของความงามกับความอับลักษณ์ แรงบันดาลใจสำคัญ คือ บทเพลงลูกทุ่งที่กำลังโปรโมชื่อหนูอย่างถูกอุ้ม บทเพลงนี้มีเนื้อหาที่เล่นกับคำ⁴ เนื้อเพลงเชือดซีและพูดความในใจของผู้หญิงทุกคน ละครเรื่องนี้เล่นกับ การเป็นคู่ติงกันข้าม สวย-ไม่สวย ดี-ไม่ดี ชอบ-ไม่ชอบ

ละครสั้นเรื่องนี้แตกออกเป็นชาสั้นๆ แยกจากกัน และมีการปรับบทลายครั้งโดยลักษณะการปรับบทเกิดขึ้นพร้อมๆ กับการซ้อมละครกับนักแสดงรับเชิญที่เป็นศิลปินที่มีประสบการณ์การแสดง การซ้อมสปดาห์ละ 4 ครั้ง เอกพากานีในช่วงเดือนกรกฎาคมได้มีการทำข้อมูลค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่อง สีดา-สำมนักข้า เพื่อนำข้อมูลมาตีความและหาความต้องการของตัวละคร

รวมรวมข้อมูลก่อนปรับบท

1. สีดา-สำมนักข้า และเรื่องผู้หญิงกล้ายเป็นคู่ติงข้าม (ยกษ) ในอัทภุตรามายณะ

เรื่องสีดากล้ายเป็นรูปเจ้าแม่กาลลีอูในหนังสืออัทภุตรามายณะเป็นเรื่องที่ถูกใช้มาเป็นผู้เล่าเรื่องและเล่าให้สร้างสรรค์ พิม เรื่องย่อฯ ก็คือ เป็นเรื่องกล่าวยกย่องความเก่งกาจ ความฉลาดเฉลี่ยวข้อง นางสีดา และเป็นเรื่องที่เหตุการณ์สำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นหลังทศกัลป์ และยังมียกษที่เป็นพี่น้องกับทศกัลป์แต่เก่งกว่า มี 1000 หน้า เมื่อพระรามออกไปปราบพร้อมพระอนุชาและไกรสก์ลูกศรยกษและลมหอบไปตายหมด

⁴ บทเพลงนี้ขับร้องโดยเมลังปอ ชาลธิชา แต่งเนื้อร้องและทำนองโดย พนม นพพร

คงเหลือแต่นางสีดาและหนุ่มานเท่านั้น ยักษ์ตนนี้จะไม่ตายด้วยน้ำมือผู้ชาย ดังนั้นนางสีดาจึงเป็นผู้ต่อสู้ของ เมื่อเห็นว่าพระรามตาย เธอโกรธและกล้ายร่างเป็นเจ้าแม่กาลี และนำยักษ์ตนนั้นตาย เทวดา พระอิศวร ต้องมาชูบัววิเศษพระราม นางสีดาจึงกลับคืนร่างเดิม เวื่องนี้ผู้วิจัยจับเรื่องการกลายร่างเป็นตัวละครคู่ควร ข้ามให้ความสำคัญกับรูปร่างหน้าตา และความดีของผู้หญิง ซึ่งในเรื่องโบราณนั้นให้นำนักกับการเป็น สตรีที่มีความงามเพียบพร้อม จะขัดเส้นแบ่งเป็นแบบของคนดี และคนไม่ดี ไว การนำภาพลักษณ์ของ ผู้หญิงสวยงามที่เก่งฉลาด ฉลาด และต่อมากลับกลายเป็นผู้หญิงที่อปลักษณ์ ทรงพลังอำนาจ และ เป็น ภาพของผู้หญิงที่ไม่ใช้ภาพลักษณ์เดิมในเรื่องนี้ น่าสนใจ ความฉลาดและความทรงพลังอำนาจของผู้หญิง ทำให้ผู้หญิง ต้องนำเกลียด นำกลัว เช่นนั้นหรือ ในบริบทโบราณสังคม และการเล่นนิทานเรื่องนี้ต้องการเล่า หรือนำเสนออะไรกัน ผู้วิจัยนำเรื่อง การเปลี่ยนสภาพของร่างกาย Body ที่สวยงามและเป็นที่ยอมรับ กับ Body ที่ทรงพลังอำนาจแต่น่าสะพรึงกลัว มาเป็นเงื่อนไข การตั้งคำถามว่า แล้วผู้หญิง 2 body นี้ สามารถเป็นคนคนเดียวกันได้หรือไม่ ? ในเรื่องรามเกียรติเดิมนั้น ความเป็นยักษ์ ราชชส ดูไม่สำคัญเท่า การมี กิริยา อาการ ความไม่สำรวจในความรู้สึกทางเพศ ตัวละครที่เป็นยักษ์หลายตัว ในรามเกียรติ ถ้าปฏิบัติตัว เพื่อความพอใจของผู้ชายก็มิได้ถูกลงโทษอย่างไร ตัวละครที่กระทำผิด กฎหมาย เช่น นางอัจนา ถูกสาบ เป็นหิน และสามนักข้าเป็นยักษ์ผู้หญิงที่ถูกลงโทษรุนแรง เรื่องนี้คือนิทานจะพูดอะไรกับเรา ?

การตีความ

เรื่องสมนักข้าและสีดา ในละครเรื่องนี้

ผู้วิจัยคิดว่าการมองผู้หญิงและผู้ชายความมองให้ลึกซึ้งและเข้าใจตัวตนที่แท้จริงมากกว่าภาพที่ นำเสนอซาบไว้ ถ้าพิจารณาโดยรวมของเรื่องรามเกียรติแล้ว เรื่องราวดีจิต และการผิดลูกเมี้ยกลักษณะ ดูเป็นเรื่องที่ปราภูอยู่ และการใช้ผู้หญิงเป็นการให้รางวัลแก่ทหารผู้กล้า: นางดาวา เป็นรางวัลแก่สุคริพ นางมณโฑ เป็นรางวัล แก่ทศกัณฐ์ในการยกเข้าพระสุเมรุ และนางสุวรรณกรรยามาเป็นรางวัลแก่หนุ่มาน เมื่อขึ้นเป็นอุปราชลงกา รูปลักษณ์ของราชชสไม่ใช่ปัญหา ทราบได้ที่ผู้ชายเป็นผู้ต้องการ เป็นผู้เริ่ม ความสัมพันธ์ บุษบามาลี เบญจกัลย สุวรรณกรรยามา สุพรรณมัจฉา ล้วนเป็นราชชส แต่กลับเป็น ตัวละครที่เป็นที่ยอมรับ เพราะเล่นในชนบทผู้ชายรับได้

ตัวละคร สามนักข้า มีนัยยะอย่างไร

ความไม่สำรวจในด้านความต้องการทางเพศ การเกี้ยวพาราสีผู้ชาย การเป็นผู้หญิงที่มีอำนาจ มีความรู้ มีพละกำลัง และนางสามนักข้าใช้พลังในทำนองนี้ หรือเป็นบทตอนที่ต้องการนำเสนอภาพ ตระกันข้ามเช่นกัน นอกจากภาพอุดมคติแล้ว ก็มีภาพที่เป็นภาพไม่ควรทำให้เห็นด้วย จากการอ่านเรื่อง รามเกียรติ และรามาจาริตามนัส ติเตียนนางสามนักข้ามากและการเล่าเรื่องซึ่งให้เห็นความร้ายกาจของ

ตัวละครที่ไม่ควบคุมความรู้สึกและเป็นผู้มักมากในการ หลงรักทั้งพระรามและพระลักษมน์ อาจได้ว่าเป็นเรื่องสำนักข้าเป็นเพียงอุบَاຍของคนโบราณเพื่อทำให้เห็นแนวทางการปฏิบัติตน แล้วถ้าเป็นเราซึ่งเป็นคนในเวลาปัจจุบันเราจะทำอย่างไรกับเรื่องนี้

ผู้จัดต้องการนำเสนอความคิดเรื่องการรู้จักตัวตนของแต่ละบุคคลไม่จำเป็นต้องเป็นหญิงหรือชาย ละครสัน ตอนนี้จึงเสนอความเป็นจริง ความเป็นปัจจุณที่มีชีวิตจิตใจ อยากมีเพื่อน อยากมีคนยอมรับ มีซึ้งผิดพลาด และมีการเรียนรู้ บางทีภาพความคิดที่เป็นแบบอุดมคติก็ไม่ใช่เรื่องจริง เพราะสิ่งที่เกิดในความเป็นจริง คือ การเข้าใจกัน การยอมรับกัน และการเห็นคุณค่าของกันและกัน

แนวการนำเสนอ

ละครสัน 3 ฉากนี้ นำเสนอยแยกจากกัน เพื่อบอกเวลาที่เปลี่ยนแปลง การแสดงเป็นแบบละครตลก Satire สถานการณ์ และ นำเสนอตัวละคร เหตุการณ์ที่ล้วนไม่คาดฝันและนำสู่สิ่งที่ ไม่น่าเกิดขึ้น

จากที่ 1 สปาแอนด์บิวตี้ในเขตนราฯที่ไม่มีใครอยากรับ ตัวละครหญิงร้ายกาจในเรื่องโบราณกำลังใจชั้น เรื่องการคัดหาผู้หญิงที่สวยและดีที่สุดในจักรวาลเพื่อไปประกวดนางสีดาภูนิเวิร์ส นางสีดา ผู้หญิงอุดมคติที่มีความสุข สมบูรณ์แบบ ปรากฏตัว

จากที่ 2 ผู้หญิงจากนรา จัดประกวดคัดหาตัวแทนเพื่อไปประกวด นางสีดาภูนิเวิร์ส เพื่อแก้แค้นความดีงาม แต่นางสีดาผู้หญิงอุดมคติปลอมตัวมาประกวดและได้เป็นตัวแทนกลุ่มผู้หญิงจากนรา

จากที่ 3 สาวจากนราพบความจริง นางสีดาเปิดเผยว่า เธอคือ สีดา สำนักข้า และเธอได้เป็นตัวแทนของสาวจากนรา เข้าประกวด สีดาภูนิเวิร์ส

คำถาม

ทำไมเธอถึงได้เป็นตัวแทนของผู้หญิงพากนั้นและเธอจะได้ตำแหน่งหรือไม่ ถ้าเธอพูดจริงตรงกับความในใจของเธอ

2. เรื่องโบราณ กำเนิดสีดา-เชื่อมกับเด็กที่ถูกทอดทิ้งในโลกปัจจุบัน (ระบำและหุ่นเงา)

คุณสินนภา สารสาส คัดเลือกบทพระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 2 มาใช้เป็นบทพากย์หุ่นเงา และใช้ทำนองเพลงโบราณและการขับร้องของนกร้องหญิงมาเล่าเรื่องกำเนิดนางสีดา

ภาพ: พระลักษมี Hague ลงมายังโลกและอวตารเป็นเด็กผู้หญิง จากนั้นถูกนำไปทิ้งทะเล เรื่องราวตั้งกล่าวพ้องกับข้อมูลจากนักแสดง

เรื่อง: เด็กได้ดินเป็นบทละครสั้นที่สร้างขึ้นจาก Workshop สถานการณ์ และบันทึกการเล่นแบบใช้ปฏิภาณของนักแสดง หลายเรื่องสะท้อนความจริงในสังคมปัจจุบัน นักแสดงได้ไปสังเกต ชีวิต เด็กเรื่องนั้น เด็กทำงานบ้าน เด็กไทยใหญ่ในภาวะสงคราม บทพูดที่ถ่ายทอดออกมายังสะท้อนภาพที่มีอยู่จริงในสังคมไทย เด็กหลายคนต้องเติบโตมาด้วยความลำบาก หลบซ่อน หรือเป็นแรงงาน หรือต้องเผชิญกับการค้ามนุษย์

แนวทางนำเสนอ : เล่าเรื่องผ่านการร่ายรำ การขับร้องเพลง ของนางศีดาในอดีต และการเชิดหุ่นเจ้าหน้าและหลังซากรา

เด็กได้ดิน ใช้ลีลาสมัยใหม่เชื่อมตัวละครกับศีดาในกรอบ 4

3. โอกาสของผู้หญิง - ผู้หญิงเป็นเหยื่อและผู้ล่า (เรื่องเล่า 3 เรื่องจาก ตัวละครที่สร้างผ่านสื่อปัจจุบัน และเรื่องจริงของนักแสดง)

เรื่อง: การแต่งงานเป็นโชค โอกาส ของผู้หญิง

การนำเสนอเรื่องของผู้หญิง 3 คนที่แต่งงานแล้วบ้ายกินที่อยู่ไปในที่ที่ตนไม่รู้จักหรือคุ้นเคย การแต่งงานกับคนแปลกหน้า โดยเล่าต่อเชื่อมกับการแต่งงานกับผู้มีบุญ มีอำนาจวาสนา การประลองความเก่งกล้า เพื่อได้เป็นเจ้าของหญิงงามเป็นการสะท้อนภาพการแต่งงานข้ามชาติ เพื่อชีวิตที่ดีกว่าของผู้หญิงที่มีฐานะยากจนจำนวนมากในเอเชีย ปรัชญาความคิดเรื่องการแต่งงานกับผู้มีบุญ มีฐานะที่ดีกว่าสะท้อนภาพการยอมเป็นเหยื่อเพื่อจะได้เป็นผู้ล่าในอนาคต การมีจุดมุ่งหมายเพื่อชีวิตที่ดีกว่า ที่ผู้หญิงโบราณต้องเสียสละหรือตัดสินใจทำเพื่อชีวิตที่ดีกว่าของตนเองและหือครอบครัว

การตีความ: ละครพูดคนเดียว 3 เรื่องนี้ ร้อยเรียงกันด้วยภาพการเดินทางออกจากบ้าน ในชุดเจ้าสาวพร้อมกระเบื้องเดินทางของผู้หญิง 3 คน ในสานบิน คนที่หนึ่งแต่งงาน คนที่สองกำลังจะแต่งงาน และคนที่สามเลิกراكับคู่ของตนแล้ว ละครจากนี้สะท้อนภาพการเดินทางไปสู่ชีวิตใหม่ ความหวังใหม่ ความโชคดี ความโชคด้วย และความกล้าเสี่ยงของผู้หญิงแต่ละคน เชื่อมต่อกับศีดากรอบที่ 1 ที่การแต่งงานตั้งอยู่ในความไม่เข้าใจกัน

ในบทละครหากสั้นๆ นี้ ชี้ให้เห็นตัวละคร

แนวทางนำเสนอ: ละครสมจริง ละครพูดเดียว พูดตรงกับผู้ชม ตอบคำถามและมีกิจกรรมที่ผู้ชมตอบโต้กับนักแสดงได้

4. คุณแม่ยังไส - แม่เลี้ยงลูกคนเดียว (บทละครพูด)

บทละครสั้นนี้ พัฒนาขึ้นจากการสัมภาษณ์นักแสดงที่เป็นนิสิตชั้นปีที่สามที่มองเห็นว่าผู้หญิงที่เก่งและดีที่สุดเป็นผู้หญิงในอุดมคติก็คือแม่ของพวงເຮົາ เพราะทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว เป็นแม่ที่ทำงานหาเงินเลี้ยงลูกตัวคนเดียวและมีสถานะเป็นทั้งแม่และพ่อ

เรื่อง: มีการเล่นสนุกับคำ เลี้ยงลูกคุณดีๆ ฯ พัฒนาเป็นการแสดงที่ใช้ลูกบาศเกตบอลเป็นเครื่องประกอบการแสดง นักแสดง 2 คน เลี้ยงลูกบอลและคุยกันในสนามบาสเกตบอล

การตีความ: ผู้วิจัยต้องการนำเสนอหัวข้อให้เป็นเรื่องปกติ เรื่องหนึ่งที่มีอยู่ในสังคมของเรา มีเด็กๆ ลูกๆ ของเราที่อยู่กับครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เช่นนี้จำนวนมากกว่าที่เรารับรู้

การนำเสนอ ละครแบบสมจริง

5. ตามหาสีดา 2/3

เน้นประโยชน์ของการค้นพบตนเองและยอมรับผู้อื่นอย่างที่เป็น พบรความจริงและยอมรับในแต่ละบุคคลที่มีทั้งความดีงาม และความบกพร่องในฐานะปุถุชน เล่นตอกกับภาพอุดมคติ การประภาคนางงาม การเล่นสนุกับการสร้างตัวละครที่ไม่คาดฝัน หรือสีดาที่มีความบกพร่อง เช่นเดียวกับคน平凡

ความขัดแย้งที่ 2 ภาพอุดมคติกับความเป็นจริง กรณีสีดากับพระราม

1. DHL ลักษีดา : สืบเนื่องกับสีดาในกรอบที่ 2 บทนำเข้าสู่โลกของผู้ชาย

ตีความ: เล่นสนุกกับการใช้การเปรียบเทียบที่เป็นรูปธรรม ผู้วิจัยมองเห็นผู้ชายมองเห็นผู้หญิงเป็นสิ่งของ แบก โyn ขันและลากไปมาเหมือนบริการ สงวนสุดแบบ ด่วนที่เรียกว่า DHL

การนำเสนอ การเต้นรำ และละครพูด มี คอรัส

2. พระรามพูด : จากสำคัญที่พูดถึงภาพอุดมคติของผู้ชายกับความเป็นจริง ความกล้าและการไม่กล้าเผชิญหน้ากับความจริง บทที่พัฒนาขึ้น พูดถึงความร้อนใจ ความอ่อนแอนใจของพระราม ความกังวล และการตัดสินใจผิดพลาดในบางครั้ง

ผู้วิจัยยังคง บทของพระรามและการปฏิบัติตัวที่เย็นชา “ไม่ให้กำลังใจ เมื่อไนไม่รู้จักกันของพระรามเมื่อพบกับนางสีดาเป็นครั้งแรกหลังจากการถูกลักพาตัวไป” ในการอ่านบทรามายณะฉบับวากมิกี นั้นจะพบว่าพระรามมีความรักต่อนางสีดาเหลือเกิน การบรรยายความรู้สึก การถามถึงคนรักกับนกและผุ้ลิงเป็นช่วงเวลาที่วางแผนมิกิให้ความสำคัญ เพราะเป็นการพลัดพรากของคู่รัก แต่บทถึงเหตุการณ์ที่พระรามได้มาพบกับนางสีดารั้งนั้นอีกนั้นเป็นบทที่แสดงออกอย่างเย็นชาและเจริญต่อนางสีดาเช่นเดียวกับบทละครพระราชนิพนธ์รามเกียรติ์

การนำเสนอ: นักแสดง ชาย 3 คน ผลัดกันแสดงเป็นพระราม การตีความ ที่แตกต่างกันแล้วแต่ นักแสดงจะตีความ การแสดง - นักแสดงชายพูดคนเดียวกับผู้หญิง 5 คน

3. ลุยไฟไม่สิ้นสุด :

ภาพ จากของการที่ผู้หญิงถูกเผาให้มีความทุกข์ที่ไม่เคยสิ้นสุดยังคงอยู่ตั้งแต่โบราณจนปัจจุบัน ผู้หญิงที่ถูกฆ่าใน แม้ที่เป็นเหยื่อของการฆ่าใน ฝ่าดูกรของตัว แม้ที่ต่อสู้กับความรู้สึกผิด ที่ว่างหน้าเอกสารด้วยจากสีนามิ ทึ่งให้ลูกด้วยความหายไปกับสายน้ำ และแม่ที่ลูกไปเป็นทหารและตายในสงครามที่ไร้เหตุผล และไม่มีความจำเป็น

การนำเสนอ: พุดประกอบลีลา

9. คันபு ตัวละคร สีดา หรือผู้หญิง 3 คนจากวรรณคดี จากใจของผู้หญิงเอง และจากโลกปัจจุบัน สื้อสารกันถึง การได้คันபுความจริงที่ซ่อนอยู่ ไม่มีภาพที่สมบูรณ์ ไม่ร่าในเวลา มิติใด สิ่งที่คงอยู่ และเป็นที่พึงคือใจของแต่ละคนและการยอมรับในความจริงนั้น

การนำเสนอ ใช้บทเพลงเทเลกู เป็นตัวเชื่อม และเป็นบทเพลงสุดท้าย ที่มีเนื้อหาตามถึงชีวิตที่ถูกทอดทิ้งของสีดา ตัวละคร 3 ตัว ที่เป็นตัวแทนผู้หญิงในหลายมิติ และกาลเวลา เปิดใจเพื่อสื่อสาร และเข้าใจกัน

5. การนำเสนอละคร

ผู้จัดใช้ชีวิตของนางสีดาซึ่งความจริงแล้วก็คือชีวิตปกติของผู้หญิงที่เราปฏิบัติในโลกปัจจุบัน การนำเสนอละครเรื่องนี้ จะอยู่ในรูปละครแบบผสมผสานที่เป็นละครพูดสมัยใหม่และละครเล่าเรื่อง มีการรำ และเต้น (Dance Drama) ในแบบร่วมสมัยจากท่ารำโบราณ ละครเรื่องนี้จึงเป็นละครที่มีส่วนที่เป็นการเต้นรำ ดนตรี และการแสดงละครพูดที่สร้างสรรค์ขึ้นในแบบละครสมัยใหม่ และมีเรื่องราวอีกส่วนหนึ่งเป็นเรื่องราวของผู้หญิงที่เปรียบเหมือนนางสีดาในโลกปัจจุบัน

การนำเสนอและรูปแบบการนำเสนอที่เป็นทั้งละครที่เป็น Dance และมี Text ประปันอยู่ กำหนดแนวทางการนำเสนอให้มีลักษณะเหนือจริง และเป็น Stylize แม้ว่าการแสดงจะสมจริงแต่การเต้นรำ เคลื่อนไหวเข้าสู่บทเพลง และการส่งผ่านจากจากหนึ่งไปสู่อีกจากหนึ่งมีการเชื่อมกันด้วยเสียง ดนตรี และบทขับร้อง ละครเรื่องนี้มีลักษณะเป็นการเล่าเรื่องมากกว่าการเน้นสร้างที่มาจากการกระทำ

ในการพัฒนารายละเอียดของบท ควบคู่กันไปกับการตีความและนำเสนอสาระ เรื่องภาพอุดมคติ ไม่ใช่ความจริง แล้วทำให้เกิดความชัดเจนในเรื่องการสร้างเรื่องราวที่มีสาระย่อยๆ ที่จะเสริม สาระสำคัญ

สาระย่อยๆ ที่แทรกในเรื่องเล่า และภาพที่นำเสนอ ได้แก่

- ผู้หญิง ในสุนทรีย์เป็นห้างเยื่อและผู้ล่า เป็นห้างผู้อ่อนแครและผู้เข้มแข็ง
- ต้องการตีความ ให้มีความเป็นความคิดที่มองเห็นทั้งสิ่งที่ดี และไม่ดีเกิดขึ้นได้ในชีวิตคนทุกคน โดยนำเสนอข้อมูลชีวิตทั้งสองด้าน
- ต้องการชี้ให้เห็นว่าในความทุกข์ ผู้หญิงยังใช้ชีวิตอยู่ได้ ภายใต้ภาวะสังคม การพลัดพราก

ละครเรื่องนี้ประกอบด้วยข้อมูลมากมาย การนำเสนอจึงใช้กลวิธีของละครเล่าเรื่อง (Story theatre) มาปรับใช้ ละครเรื่องนี้จึงมีลักษณะซับซ้อน เป็นละครเล่าเรื่องที่ไม่เรียงเหตุการณ์เป็นลำดับแต่เป็นการนำเสนอเป็นแบบภาพประติดปะต่อ มีดินตรีและการขับร้องมาช่วยในการเล่าเรื่องตามลำดับ

ละครเรื่องนี้ไม่มี Climax แต่มีช่วงที่น่าตื่นเต้นเป็นระยะ

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากเรื่องรามเกียรติ์และพบว่ามีเรื่องราวยลະเอียดอีกมากมายในเรื่องรามเกียรติ์ของไทย และชาติอื่นๆ ที่ผู้วิจัยไม่เคยคิดมาก่อน และอย่างนำเสนอ ส่วนข้อมูลแบบสมัยใหม่ที่ผู้วิจัยรวบรวมนั้นน่าตื่นเต้นและเป็นเรื่องที่สะเทือนใจทำให้มองเห็นปัญหาที่ผู้หญิงต้องเผชิญอยู่ตั้งแต่ในอดีตจนปัจจุบัน

- เรื่องราวที่ผู้หญิงต้องเผชิญอยู่ การแต่งงานกับคนแปลกหน้า
- ผู้หญิงทำร้ายลูก ด้วยหลายสาเหตุ
- การพลัดพรากจากคนรัก การถูกหลักพาตัว
- การเป็นแม่ที่ต้องเลี้ยงลูกลำพัง
- ผู้หญิงที่ต้องสูญเสียสิทธิ และความเท่าเทียมกัน
- เด็กอพยพและเด็กกำพร้าจากภัยสังคม

ผู้วิจัยเลือก ที่จะนำเสนอ ละครแนว "เล่าเรื่อง" เพื่อเปิดพื้นที่ให้ ผู้ชมสมัยใหม่ได้ยิน ได้ชม ได้เรียนรู้ เรื่องราวในวรรณคดีไทยที่สำคัญ รวมทั้งนำเสนอภาพใหม่ของผู้หญิงในอดีตดี ซึ่งถูกนำเสนอเพียงภาพสมบูรณ์แบบของผู้หญิงสวยงามและอุทิศตนให้สามี โดยนำเสนอเรื่องที่นักอ่านและผู้ชมส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินมาก่อนเปรียบเทียบสถานะของผู้หญิงทั้งในอดีตและปัจจุบัน ข้อมูล ชีวิต ผู้หญิงหล่ายคนที่เป็นคนปกติ และข้อมูลเรื่องผู้หญิงจากสื่อ ในปี 2547-2548 มาใส่ลงไป ในลำดับเหตุการณ์ ต่างๆ

ละครเรื่องนี้จึงมีลักษณะเล่าเรื่องหล่ายๆ เรื่อง ออาทิ การทะลุมิติของกาลเวลา ผู้วิจัยใช้สื่อคุณตรี การร่ายรำ หุ่นเงา สไลด์มาใช้เพื่อสร้างมิติเวลาใบราชนและเวลาปัจจุบัน การเรียงลำดับเรื่องราวนั้นผู้วิจัย

ສລັບທີ່ ໂນໄທເປັນໄປຕາມຂັ້ນຕອນທີ່ຜູ້ໜຸ່ມຄຸ້ນເຄຍ ອີກທັງໝົດມີກາຈານນຳເຮືອງຈ່າວມສນັບມາເລ່າແທນເຮືອງເດີມທີ່ຜູ້ໜຸ່ມຮູ້ຈັກອູ້ແລ້ວ

ລະຄຣເຮືອງນີ້ຕັ້ງຄໍາຕາມເຮືອງຄຸນຄ່າແລະຄວາມຄາດຫວັງເໜ່ານີ້ວ່າ ຈາກການເປົ່າຍິນແປ່ງທາງສັງຄມ ແລະ ກາລເວລາ ນັບຈາກອີດຈານຖື່ງປັບປຸງ ເຮັດວຽກຮູ້ສົກປົກ ແລະຄວາມຄາດຫວັງເດີມ ຈຸ່ອຍໆຫຼືໄມ່ ເຮົາສາມາດຮັມອັນຫາຄຸນຄ່າແລະຄຸນຄວາມດີໃນແບບອື່ນໆ ໃນຊີວິຕຂອງຜູ້ໜຸ່ມສົງສມຍືນນີ້ໄດ້ຫຼືໄມ່ ແລະສ້າເປັນໄປໄດ້ ຜູ້ໜຸ່ມສົງຄວາມມີຄຸນຄ່າອ່າຍ່າງໄວນ້າງ ຄຸນຄ່າ ຄວາມດີແລະຄວາມຄາດຫວັງເຫັນນີ້ຖືກກຳນົດຂຶ້ນເພື່ອໄຄຣ ເພື່ອຕັ້ງເຫຼືອເອງ ຮີ້ອເພື່ອຜູ້ອື່ນ

ລະຄຣເຮືອງນີ້ ນຳເສັນອກາພແລະວິທີຕິດທີ່ແປລກອອກໄປ ຈາກກາພທີ່ຜູ້ໜຸ່ມຄຸ້ນເຄຍ ຮີ້ອເຄຍຮັບຮູ້ ຮີ້ອໄດ້ຮັບກາຮັດສົມມາຈາກວຽກງານ ສື່ອຕ່າງໆໃນອີດຕີ ຊີວິຕຂອງດັນເອງທີ່ຜູ້ໜຸ່ມຮູ້ສົກປົກດັບກັບກັບກາພໃນລະຄຣທີ່ຜູ້ໜຸ່ມຈະໄດ້ເຫັນແລະພັ້ນສາຮະ-ເຮືອງຈາກຂອງຜູ້ໜຸ່ມຫລາຍຄນ ທີ່ທັງປະປົບຄວາມສໍາເວົ້າ ເປັນຜູ້ໜຸ່ມສົງເກົ່າ ເປັນຄົນສະຍ ຮີ້ອໃນການເນື້ອຕຽນກັນຂໍ້ມູນ ເປັນຜູ້ໜຸ່ມຂໍ້ເຫຼື່ອ ມີຄວາມທຸກໆໆ ແລະມັກປະປົບຄວາມຢູ່ງຍາກໃນຊີວິຕ ເຮືອງເໜ່ານີ້ມີອູ້ຈິງ ແຕ່ຜູ້ໜຸ່ມອາຈປິດຕາທີ່ຈະດູແລະປິດຫຼູທີ່ຈະຮັບພັ້ງ ຮີ້ອໄມ່ເຊັ່ນນັ້ນສັງຄມກີ່ໄມ່ໄດ້ນຳເສັນອ້າຫຼືຜູ້ໜຸ່ມໄດ້ຍືນ ໄດ້ຮັບຮູ້ມາກັນກັບ ຄວາມທຸກໆໆຂອງຜູ້ໜຸ່ມມີອູ້ຈິງ ລົ້ມຮອບຕົວເວາ ຜູ້ໜຸ່ມສົງຫລາຍຄນທຳກຳນັກ ຫລາຍຄນເປັນໂສເກລີນ ມີເຫດຜູ້ຈິງ ແລະເຫດຜູ້ຈິງ ທີ່ເຮືອຕ້ອງໃໝ່ຊີວິຕທີ່ເຮືອເລືອກ ຮີ້ອຄູກບັງຄັບໃໝ່ເລືອກ ແຕ່ເຮາກລັບມື້ສຸດ ກາພ ແລະເຮືອງຈາວອື່ນໆ ທີ່ທຳໄດ້ເຮັດວຽກຈຳກັນໄວ້ ບາງທີ່ເຮົາຍັງໄມ່ກຳລັງດ້ວຍຄວາມຈິງກັບຕົວເວາເອງ ຮີ້ອເຮົາຈາໄມ້ຮູ້ຈັກຄວາມຕົ້ນກຳນົດຕາມຕົວເວາອັນຫຼາຍໆ ຜູ້ຈິຈັນນຳກາພທີ່ມີອູ້ຈິງ ລົ້ມຮອບຕົວເວາ ມານຳເສັນອັນເວທີລະຄຣ ໄດ້ຜູ້ໜຸ່ມໄດ້ມອງເຫັນ ໄດ້ຮັບພັ້ງ ແລະໄດ້ມີຄວາມຄວາມຮູ້ສົກຕິດຕາມຕົວລະຄຣເໜ່ານັ້ນ

ລະຄຣເຮືອງນີ້ນຳເສັນອກາພຂອງປຸ່າຍນັບນັດນິນໃນໂລກທີ່ອູ້ຈິງ ບາງທີ່ອາຈເປັນຕົວເວາເອງ ແລະ ຕັ້ງຄໍາຕາມຜູ້ໜຸ່ມວ່າ ເຄຍເຫັນສິ່ງເໜ່ານີ້ໃໝ່ ຈຳສິ່ງເໜ່ານີ້ໄດ້ຫຼືເປົ່າ ແລະໃສ່ໃຈກັບມັນມາກເພີຍໃໄ

ກາພຈາກລະຄຣ

ໂໜມໂຮງ-ຈຸດຈະບສິດາ

ตามหาสีดา → สีดา-สำมนักษา พัฒนาจาก สีดาที่แปรรูปเป็นราชชส จาก อัทภูต-ราษฎร์ การที่ผู้หญิงมีหลายภาคเป็นเรื่องน่าสนใจ นางสีดาที่มีปรากฏใน 7 เรื่องล้วนเป็นภาพความดีงาม ความทุกข์ ความสวยงาม ที่เป็นไปตามแบบแผน แต่การที่ผู้หญิงสักคนจะแปรเปลี่ยนเป็นภาคดุร้าย ตาถลน เขี้ยวงอก ลิ้นยาوا ปากเสียะได้มันต้องมีอะไรบางอย่างที่ทำให้เป็นเช่นนั้น-การสูญเสีย คนที่รักหรือคนที่เป็นชีวิต อันได้แก่ สามีและลูก น่าจะเป็นสาเหตุที่ผู้หญิงเกิดบ้าคลั่ง แล้วลูกขึ้นมาทำอะไร บ้าbin และให้ด้วยเช่นฝ่าผู้อื่นได้ สีดาที่แปรรูปไปเป็นรูปเจ้าแม่ก้าวีอาจสัมพันธ์กับความเชื่อถือศักดิ์สิทธิ์ของพระมหาชนีในอินเดียทางใต้ แต่สำหรับผู้วิจัย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่คำถามที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิงที่เป็นยักษินี คือ นางสำมนักษา เพราะตัวละครหญิงในเรื่องราษฎร์ ที่ถูกดูหมิ่น และทำให้หนังสัก ทำไม่ถึงเป็นเช่นนั้น ถ้าอ่านเรื่อง รามเกียรติและราษฎร์ เราแทบจะไม่ค่อยได้รับรู้เรื่องราวของความรักมากนัก ถ้ามีก็จะอยู่ในบทบรรยายความรู้สึกมากกว่าเรื่องความรักของคู่รัก พระราม พระลักษมน์ และนางสีดาต่างถือว่า เป็นผู้รักษาศีล⁵ ทำไม่นางสีดาจึงอยากได้กาวาหง แม่มีอะไรอีกบ้าง ที่บุคลากรไม่ได้แสดงออกมา เป็นไปได้หรือไม่ว่าการใช้ชีวิตคู่ แบบถือว่า กับพระราม โดยมีบุคคลที่ 3 อยู่ด้วยเป็นสิ่งไม่ง่ำรื่นรมย์นัก กวางทองเป็นความสวยงามเล็กๆ น้อยๆ ที่ผู้หญิงอยากได้ อยากรู้ในยามเบื้อง ยามแหงา ได้หรือไม่ สีดาในอัทภูตราษฎร์นั้น นางสีดาจะออกไปล่ากวางด้วยตัวเองและในบทเพลงของเหล่าภู ในตอนจบนางสำมนักษาคิดแผนร้ายมาแก้แค้นพระรามได้ແයบยลที่สุด ผู้วิจัยพยายามตีความเหตุการณ์ ที่ส่องลักษีดา ทำไม่นางสำมนักษาจึงเป็นยักษ์ผู้หญิงที่ถูกตำหนิ ถูกเย็บหยันและถูกลงโทษหนักหนาด นั้น มียักษินีตัวอื่นหรือไม่ที่นำจะถูกลงโทษ คนใบwanเข้าจะบอกอะไรเรา หรือว่าในบทตอนลักษีดา สังคม ต้องการจะเน้นเรื่องความดี ผู้หญิงที่สำรวจ งดงาม กับ คุณสหอน คือนางสำมนักษา ที่หลงรักผู้ชายได้ทีละ 2 คน และตรงเข้าเกี้ยวพาราสี ทำทุกอย่างตามคำขอใจ (จากรามาจริตมานัส ของ ตุลสีทาล)

ภาพการแสดงใหม่

เป็นละครตกลา 3 ฉากที่ไม่ต่อกันและแยกดันสังคม ผู้วิจัยอยากรู้ด้วยความรัก ความต้องการเรื่องเพศ อารมณ์ต่างๆ ของผู้หญิง ผู้วิจัยต้องการนำเสนอภาพสนุก และต้องการจะบอกว่าอารมณ์และความรู้สึกที่เรามีอยู่เป็นประจำต่อไป การรู้จักกាលเทศะ ควบคุมความรู้สึกเป็นเรื่องสำคัญเท่าเทียมกับการรู้จักตนเอง และเข้าใจความรู้สึกความต้องการของตนเอง การจะตกลุ่มรักใครสักคน ไม่ใช่เรื่องผิดร้ายแรง บุคุณทุกคนมีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดีในตัว ผู้วิจัยต้องการนำเสนอคุณค่าใหม่แห่งการใช้ภาษาถูกและผิด ดีกับเดลา และการถูกลงโทษรุนแรง

⁵ ในรามเกียรติไทยผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความรักและอารมณ์ รู้สึกความแบบบุคุณ ในฝ่ายพระรามก็จะมีแต่หนุ่มสาวที่พอมานึงเมืองไทยกลับกลายเป็นสายลับและใช้ผู้หญิงเปลี่ยน ได้นางยักษินี และนางปลาเป็นคู่รักหลายคน ผู้ที่มีให้ความคุ้มเรื่องความรักและดูแลกันได้แก่ พระอินทร์ ทศกันธ์ พาลี และท้าวทศรถ ล้วนประเสริฐด้วยความทั้งสิ้น

ผู้จัดนำเสนอด้วยเล่นกับอารมณ์ขัน โดยนำเอาตัวละครจากอีตที่ได้รับเป็นผู้หญิงที่มีปัญหา กับภาพความดีงามในวรรณกรรมมาล้อเล่น โมรา ผู้หญิงหลายใจ วันทองผู้หญิงที่มีสามี 2 คน อีฟท์ ผู้หญิงคนแรกของโอลากที่ล่อหลวงผู้ชายให้ติดกับดักของญูร้าย และแก้วหน้าม้า ผู้หญิงที่ไม่มีใครรู้ว่าเธอเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย มีมนต์ขลังในการเปลี่ยนแปลงตนเองมาเป็นคู่สะท้อนกับนางสีดา ผู้หญิงที่สวยงาม ดีเหลือเชื่อ แต่กำลังหาวิธีชีวิตใหม่และเพื่อนใหม่ที่ทำให้ชีวิตมีสีสันมากขึ้น

จากแรกที่สปาย ขั้นเป็นนรกของผู้หญิงที่มีแต่ความผิด นางสีดา มาเยี่ยมเยียนและอยากร เป็นตัวแทน จากรักแห่งนี้เข้าประภาด “สีดา Universe” เธอทำทุกอย่างให้ชีวะการประภาด การที่เธอได้รู้จักผู้หญิง พวนนี้ทำให้ชีวิตน่าตื่นเต้นกว่าเดิม และนำเสนอภาพ สีดา ที่ผู้คนอาจลืมไปก็ถึง

จากที่ 2 ประภาดสาวงาม

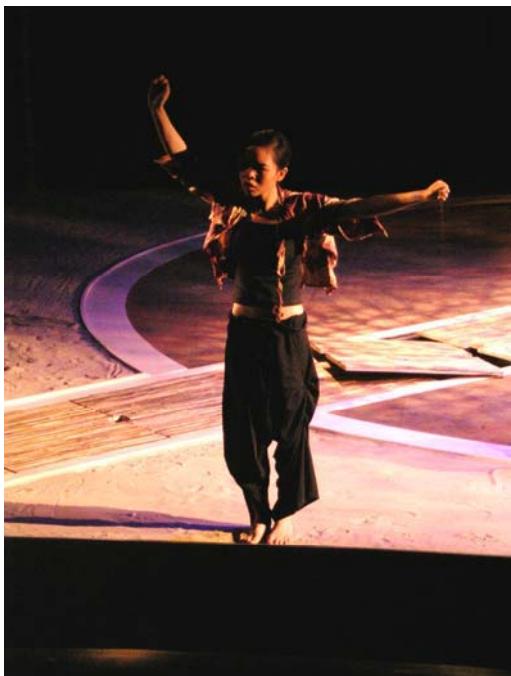
จากที่ 3 ตัวแทนผู้หญิงจากนรก

จุดสีดา-เทพกำเนิด : ชีวิตในวัยเด็ก การที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นกาลกิณีและถูกพ่อแม่นำไปพิธีในทะเล หรือแม้แต่ที่พระชนกพ่อบุญธรรมนำไปใส่ผอบและฝังดินไว้ ล้วนเป็นภาพ -สัญลักษณ์ที่ต้องตีความ และหากความหมายที่แท้จริง

ภาพใหม่ : การถูกกลอยแพและนำไปใส่ผอบฝังไว้ เบรียบเทียบและแทนค่าด้วย ชีวิตเด็กกำพร้า เด็กเรื่องน เด็กที่ถูกพ่อแม่ทอดทิ้งการมีชีวิตอยู่ได้ในที่พับเป็นในปัจจุบันนั้น ดึงความคิดของผู้ชมให้เข้าใจ นางสีดาได้ด้วยใจ และมองเห็นว่าการเป็นเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูจากเทพด้านนั้น แท้จริงแล้วอาจหมายความ ถึงการเป็นผู้ที่มีสิจิตใจดี นับว่าเป็นโอกาสที่วิเศษในชีวิต แต่โอกาสสำคัญที่เด็กเรื่องน หรือเด็กได้ในชีวิตจริง มีหรือไม่ และโอกาสเช่นนี้มีอะไรบ้าง การเป็นเด็กในงาน การเป็นนางงาม การเป็นสาวใช้ตามบ้าน หรือ แม้กระทั่งการเข้าสู่ ธุรกิจการค้ามนุษย์

การแต่งงานกับผู้มีบุญ: พระรามและพระลักษมน์ต้องไปแข่งยกศร พระอิศวร ทำไม่ต้องมีการประลองฝีมือ เพื่อให้ได้หนูิงงาม พากผู้ชายต้องประกาศศักดิ์เช่นไวจังจะชนะใจหนูิง และชนะใจพ่อของผู้หญิง การยกศรพระศิริวะในการประลองพละกำลัง ข่านาจ เป็นอนุภาคในเรื่องพื้นบ้านในภูมิภาคนี้ และการต้องพิสูจน์ด้วยการยิงทะลุต้นตาล 40 ต้น (ตามคติมาลา喻 และลาว) แสดงความยิ่งใหญ่ของตัวละครไปทำไม้ ถ้าเพียงพระราม และนางสีดาธิกัน (ได้สอบตกันแล้ว) จะแต่งงานกันได้หรือไม่ ถ้าหากพระรามยกศรพระศิริวะไม่ได้ ความยิ่งใหญ่ของสามี เป็นหลักประกันอะไรให้ภริยา หรือเมืองของภริยา การยกลูกสาวให้คนที่เก่งที่สุด เชึ้งแรงที่สุด ร้าวยที่สุด บอกอะไรกับเรา ความคิดเช่นนี้มีผลต่อการเลือกคู่ การแต่งงาน การเลือกผู้ชายของผู้หญิงและการที่ผู้หญิงเลือกผู้ชายหรือไม่ การแต่งงาน การออกจากบ้านพ่อแม่ไปสู่บ้านสามี เป็นความสุข เสมอไปหรือไม่ หรือเป็นความเสียบ หรือสามารถกลับกลายเป็นความลำบากอย่างใหญ่หลวง

ภาพการแสดงใหม่: การแต่งงานของผู้หญิง 3 คน ที่กำลังเดินทางไปยังที่ได้ที่หนึ่ง การเดินทาง-การแต่งงานเกิดขึ้นเสมอ การที่ต้องทิ้งครอบครัวเดิมไปอยู่กับคนแปลกหน้า แม้ว่าจะเป็นคนที่เป็นภาพอุดมคติทั้งดี และราย อาจเน้นภาพของความดี ความเก่งแต่อาจแปรเปลี่ยนเป็นผู้ชายใจร้าย ซึ่งในกรณีนี้พระรามเองก็แปรเปลี่ยนไปเช่นกัน

ลักษีดา DHL-พระรามพูด

ลักษีดาเป็นต่อนที่สำคัญและเป็นต่อนที่เป็นสาเหตุของการทำสังคมป่วยอย่างแพร่หลาย หนึ่งหรือหลายคน ลักษีดา ฉุดหรืออุ้มไป เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ยังคงมีอยู่ในปัจจุบัน ทำไม่ผิดชายถึงยังทำเช่นนั้น หรือผู้ชายคิดว่าผู้หญิงเป็นสิ่งของ ที่ไม่มีหัวใจ ความรู้สึก อยากรำคาญได้

ภาพการแสดงใหม่

ผู้หญิงเป็นเหมือนกล่องลินค้าที่พนักงานจะยกไปให้ที่ไหนก็ได้ การให้ผู้ชายแต่งตัวเหมือนเจ้าหน้าที่ยกของ ส่งเมล์ เป็นภาพเยี้ยหยัน Satire สิ่งที่ผู้ชายทำในปัจจุบันถ้า เรายกข่าวใน TV ยังมีผู้หญิงที่ถูก ข่มขืน ถูกฆ่า ในช่วงสังคมจำนวนมาก ที่ Timore ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ Durfur ในอาฟริกา หรือที่ชายแดนไทย – พม่า ในสังคมไทยใกล้ตัวเรา มีเรื่องข่มขืนทุกวันในหน้าหนังสือพิมพ์ กลุ่มวัยรุ่นรวมฉุดผู้หญิงไปโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกของผู้หญิงที่บางครั้งเป็นเพื่อน และคนที่คุ้นเคยกัน เกิดอะไรขึ้นกับการเลี้ยงดู อบรม ผู้ชายในสังคมของเรา

พระรามพูด

ในรามายณะของวัลลภี ที่เป็นเรื่องราวที่สะท้อนเรื่องความรักและการพลดพรากรของคู่รัก พระรามได้รำพึงถึงนางสีดาอย่างเห็นได้ชัด การทำสังคมารเพื่อเอาชนะทศกัณฐ์ผู้ที่มาลักพาผู้หญิงที่พระรามรักมาก ไปเป็นเรื่องใหญ่ เป็นเรื่องของศักดิ์ศรี และการกู้หัวน้ำคืน แต่ที่น่าตกใจมากคือเมื่อทศกัณฐ์ตายแล้ว พระรามกลับไม่ได้แสดงความดีใจ ที่ได้พบกับนางสีดาอีกครั้ง กลับมีแต่ความเย็นชา และ การรักษาหน้า กีบรติยศของผู้เป็นราชา ในทางตรงกันข้าม การเย็นชานี้ เป็นความเยือกเย็นที่คุณรักจะ แสดงต่อคู่รัก เป็นความโหดเหี้ยม ทางความรู้สึกที่ทำให้นางสีดา ขอพิสูจน์ตนเองด้วยการลุยไฟ

ภาพการแสดงใหม่

ผู้วิจัยต้องการรู้ว่าทำไ่มีพระรามทำเช่นนั้น มีคำพูดแก้ตัวและแก้แทนพระรามมา many เช่น เพราะมีความเป็นกษัตริย์จะต้องเก็บความรู้สึกไม่แสดงออก เพราะนางสีดาเป็นผู้มีตำแหน่งไม่เทียบพร้อม ถ้าเราใช้มันต์สมมุติกับการเข้าใจนางสีดาและนำมาใช้กับพระราม เราก็จะมองเห็นความต่อเนื่องของพัฒนาด้านจิตใจของตัวละครสำคัญตัวนี้กับการเสียหัวความกลัวข้อครหา แต่ในการพัฒนาบทตอนนี้ของผู้วิจัยนั้นยังไม่ได้ถึงที่สุด ทั้งนี้เพราะช่วงการแสดงตอนนี้เป็นช่วงที่ผู้วิจัยเตรียมเข้ามาในช่วงหลังพระคิดว่าจะนำคู่สະท้อนจากเรื่องเดิมเข้ามา และในการดำเนินเรื่องกัน่าจะมีผู้ชายมาร่วมแสดงด้วย เพราะจะทำให้ละครเรื่องนี้เป็นละครที่เปิดให้ตัวละครคู่สະท้อนของนางสีดา ที่เป็นเพศตรงข้ามมีโอกาสได้พูดถึงความรู้สึกที่ตนมี อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเรนเทอนางสีดาในตอนหลังของเรื่องมากนัก แต่ให้เวลา กับการแก้ตัวของพระรามในช่วงในช่วงลุยไฟมากกว่า

ลุยไฟเมื่นสุด

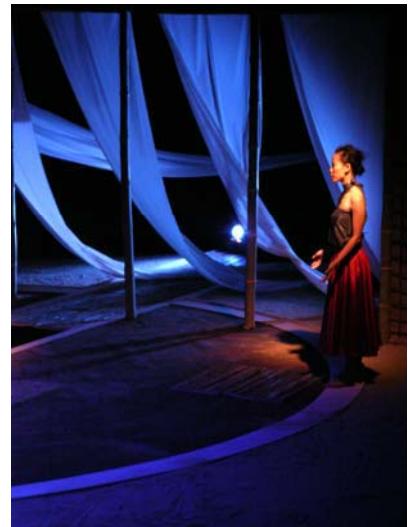
การลุยไฟของนางสีดาในเรื่องเดิมนั้นเป็นการพิสูจน์ตนเองและเทวดาต่างก็แซ่ชร้อง และนางสีดา ก็ มีไดร์บอันตรายอย่างได^๖ ข้อที่น่าสังเกตคือนับแต่ลุยไฟแล้วชีวิตนางสีดา ก็มีแต่ความยากลำบาก ทั้งการที่ต้องไปอยู่ป่า และต้องเลี้ยงลูกเพียงลำพัง

ภาพใหม่ ผู้วิจัยนำภาพเหตุการณ์ร้ายๆ ที่ผู้หญิงในปัจจุบันต้องพบและต้องอดทนอยู่กับสิ่งร้ายๆ เหล่านั้น ไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงที่พลัดพรากกับลูก ผู้หญิงที่เกลียดชังลูกตัวเอง เพราะเป็นลูกที่เกิดจากความอัปยศ และแม่ที่ลูกตายในสังหารม

^๖ เรื่องรามาจาริตมานั้นสืบของดุลสิทธาส พยายามอธิบายว่า รูปที่ทศกัณฐ์ลักษณะนี้เป็นภาพมายาของนางสีดา สีดา ตัวจริงนั้นพระรามให้เข้าไปอยู่ในไฟตะเกียงในกระท่อม ก่อนที่จะออกไปตามกว้าง และการลุยไฟก็คือภาพของสีดา manya เข้าไปในกองไฟ และนางสีดาตัวจริงก็ปรากฏร่างของมา ตั้งนั้นสีดาหมายถึงเป็นผู้ที่ทศกัณฐ์ลักพาตัวไป

ตอนจบ-การคืนพบ

ปัญหาในการแสดง

บทละคร : ผู้วิจัยให้เวลาตนเองในการปรับบทและแก้ไขบทจนกระทั่งวันที่ 2 สิงหาคม และในการซ้อมใหญ่ให้อาจารย์ Hans Heoniche ชม ละครก็ยังไม่สามารถขมวดปมสำคัญ และร้อยเรียงเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย การออกแบบ และสร้างสรรค์งานต้องการเวลาแก้ไข และยังปรับเพิ่มขึ้น และในช่วงสุดท้ายได้มีการปรับแก้และตัดตอนการแสดงให้สั้นและเสริมภาพให้ต่อเนื่องกัน

การแก้ไข ตัดแต่งละครให้สามารถถือสาระได้ตรงมีขั้นตอนดังนี้

1. ตัดจากการแสดงที่อ่อนและไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องนางสีดาออก เช่น แม่เลี้ยงลูกคนเดียว และสีนามิ
2. เพิ่มการปรากฏตัวของ สีดา-พระลักษณ์ ในเขตวงกลม เพื่อให้มองเห็น การสืบเนื่องของเรื่องราวด้วยเวลา และ มิติ
3. เพิ่มบทบทให้ she ชัดเจนขึ้นและเป็นตัวละคร 1 ใน 3 ตัวที่ร้อยเรียงภาพในจากสุดท้าย ได้แก่ สีดา-ลักษณ์ สีดา-สำนักษา และ she ผู้หญิงจากโลกปัจจุบัน
4. ให้ความสำคัญ และเพิ่มน้ำหนักให้ ตัวละครสีดาในกรอบ ให้แต่ละตัวมี Solo ที่มีน้ำหนักเท่ากัน
5. รวมตอนจบของ ตัวละครสีดาในกรอบ และ ผู้หญิง 3 คนให้เร็วและกระชับ

อย่างไรก็ตามในการนำเสนอเรื่องราวต่อผู้ชมนั้น ในส่วนของการกำกับการแสดง มีปัญหา 2 ช่วงที่ยังแก้ไม่ตกและถือว่าเป็นการทำงานที่หลงทางทำให้ละครที่ออกแบบมาอย่างไม่คุ้ม ปัญหาดังกล่าวคือ

ปัญหาที่ 1 ต้องตัดจาก เรื่อง เลี้ยงลูกคนเดียวออกไป เพราะเลือกใช้นักแสดงที่ไม่มีประสบการณ์การแสดง และเลือก เพราะภาพลักษณ์

ปัญหาที่ 2 ไม่ได้ให้เวลา กับการตีความและวิเคราะห์ความต้องการของพระราม อย่างจริงจัง เพราะคิดว่าเป็นจากเล็ก ทำให้ยังไม่ได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครดีพอ จึงมองไม่เห็นจุดมุ่งหมายของตัวละคร เพราะพัฒนาบทให้ความสำคัญกับเรื่องการลุยไฟ และการไม่กล้าสู้กับความจริงที่จะปอกป่องคนที่รัก แล้วหยุดพัฒนาบทตรงนั้น ไม่ได้พัฒนาให้ลึกไปถึงตอนที่พระรามสังฆ่านางสีดาที่เป็นตอนสิ้นสุดของความสัมพันธ์เพื่อรักษาหน้าของตนไว้ เพราะไม่แน่ใจว่าลูกที่เกิดมาจะเป็นลูกของตนหรือลูกทศกัณฑ์ เมื่อละครแสดงไปแล้วจึงได้มองเห็นจุดสำคัญนี้ซึ่งถ้าสามารถผนวกเข้าไป ยังจะทำให้ความขัดแย้งหลักของเรื่องในช่วงที่สองที่พูดถึงภาพอุดมคติของพระรามซึ่งในความเป็นจริงนั้นมีปัญหาและมีข้อบกพร่องเช่นกัน และจะทำให้การเป็นละครในแบบปฏิปักษ์ของละครเรื่องนี้ชัดเจนขึ้น

ละครเรื่องนี้ได้มีการจัดการแสดง ตั้งแต่วันที่ 18 สิงหาคม ถึง วันที่ 4 กันยายน 2548 และแสดงทั้งสิ้น 17 รอบ ใน การแสดงละครวังนี้ มีนิสิตคณะอักษรศาสตร์ เข้าชมจำนวน 603 คน นอกจากนี้ยังมีนักเรียน นักศึกษาจากหลายสถาบันต่างๆ เป็นจำนวนมากเข้าชม ได้แก่

- โรงเรียนราชบุรีวิทยาลัยฯ จังหวัดราชบุรี
- สถาบันราชมงคล วิทยาเขตธงสิต จังหวัดปทุมธานี
- ภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
- ภาควิชาสื่อสารการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ
- ภาควิชาการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ภาควิชาการละคร คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม
- สาขาวิชาศิลปการแสดง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- สาขาวิชาการแสดง มหาวิทยาลัยธุรกิจปัณฑิต
- ภาควิชาดันตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี
- สาขาวิชาจัดการทางวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ละครเรื่องนี้ได้รับความสนใจจากผู้ชมและคำวิพากษ์วิจารณ์ อย่างกว้างขวาง จากแบบสอบถามที่
แจกแก่ผู้ชม โดยสรุปจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ดังนี้

1. ผู้ชมสมัยใหม่ไม่มีความรู้เรื่องรามเกียรติอย่างแท้จริง รู้เรื่องราหลงลุยไฟน้อยมาก หลายคน
เห็นว่า เรื่องราวนี้ได้ชุมเป็นความรู้ใหม่
2. ผู้หญิงในอดีตคดิ ของผู้ชมส่วนใหญ่ คือ แม่
3. ผู้ชมในวัยเรียนจะไม่คุ้นกับการนำเสนอละครในลักษณะนี้ ที่ไม่ใช่การเล่าเรื่องในแบบที่
คุ้นเคย แต่สามารถประดิษฐ์ต่อเรื่องราวได้ เมื่อละครแสดงไปประมาณ 20 นาทีผู้ชมชอบ
ละครพูด ที่ Satire เรื่องจิตใจของผู้หญิง ผู้ชมเข้าใจเมื่อละครทั้งเรื่องจบลง ผู้ชมพยายาม
แปล สัญลักษณ์ ตีความ ภาพบนเวที
4. ผู้ชมที่มีอายุประมาณ 25 ปี ขึ้นไป จะเข้าใจการเบรียบเทียบเรื่องราวได้ดีกว่า และสามารถ
เชื่อมโยงจากต่างๆ ได้ดี เข้าใจลักษณะที่ละครมีความแตกต่าง

บทที่ 5

บทสรุปงานวิจัย

ละครเรื่อง “สีดา-ศรีราม?” เป็นละครที่เขียนขึ้นเพื่อนำเสนอ คุณค่าและความดีของผู้หญิงในโลกสมัยใหม่ ให้ผู้ชมได้ขอบคิดและตั้งคำถามเกี่ยวกับหัศนศติของตนเองและค่านิยมเรื่องความดีงามของผู้หญิงในแบบดั้งเดิมที่ผู้ชุมคุ้นเคย บทละครที่เขียนขึ้นใหม่นี้เป็นเรื่องเล่าที่พัฒนามาจากชีวิตของนางสีดา ตัวละครคู่สละท้อนของพระราม จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ โดยใช้ชีวิตของนางสีดาผู้หญิงอุดมคติ ซึ่งเป็นผู้หญิงที่งามพร้อม เป็นภารยาที่ดี รัก ชื่อสัตย์อุทิศตนแก่สามี และเป็นแม่สุดประเสริฐในเรื่องเก่าเป็นต้นแบบ ละครเรื่องนี้ไม่ได้ปฏิเสธความดีงามและความเป็นอุดมคติของนางสีดาในเรื่องเก่าแต่ละครเรื่องนี้ตั้งคำถามว่า เมื่อสังคมและเวลาเปลี่ยนไป เรายังควรยึดถือคุณค่าเดิม ๆ อยู่หรือไม่ เรายอมองหาคุณค่าและคุณความดีในแบบอื่น ๆ บ้างไหม และถ้าเราต้องการค้นหาคุณค่าความดีแบบใหม่ เราจะจะพัฒนาคุณค่าแบบใด และคุณค่า ความดีดังกล่าวที่นั่นควรถูกกำหนดขึ้นเพื่อใคร เพื่อตัวเราเอง หรือเพื่อผู้อื่น

บทละครเรื่องสีดา – ศรีราม? มีการเล่าใหม่อย่างไร

ละครเรื่องสีดา-ศรีราม? ไม่ต้องการเล่าเรื่องซ้ำการเล่าแบบเดิม จึงมีการคิดหากลวิธีที่จะเล่าเรื่องแบบใหม่เพื่อทำให้ผู้ชมกลับมาสนใจวรรณคดีโบราณในเชิงวิเคราะห์ และนำสู่การตีความ วรรณคดีเรื่องใหม่นี้อันจะช่วยให้ผู้ชมเกิดความเข้าใจตนเอง และสังคมของตนได้ดีขึ้น

ผู้วิจัยพบว่ากลวิธีในการนำเสนอเรื่องเก่า เช่น เรื่องในวรรณคดี เรื่องจากนิทานพื้นบ้าน นิทานศาสนาพลงพื้นบ้าน และบทละครเก่ามาเล่าหรือแสดงใหม่นั้น เกิดขึ้นเสมอและเป็นการเล่าที่มีทั้งการตีความในแบบเดิม เช่น เพื่อสร่าวเสริญพระเจ้าในศาสนา หรือในการเติดทุนคำสอนอันมีผลในการอบรมจิตใจ และสร้างศรัทธาแก่ชุมชนหรือสังคม หรือเป็นการเล่าในเชิงปฏิปักษ์คือ ตั้งคำถามกับบทสรavaเสริญเหล่านั้น ผู้วิจัยคิดว่าการนำเสนอเรื่องเก่ามาเล่าใหม่นั้นเป็นกระบวนการในสังคมที่น่าสนใจ การเล่าเรื่องใหม่ด้วยศิลปะการแสดงนั้นมีด้วยกันหลายวิธี คือ

1. การนำเสนอเดิมมาเล่าซ้ำ โดยนำเสนอเนื้อหาและสาระเดิม มาเล่า ถ่ายทอดแก่ผู้ฟังหรือผู้ชม ในลักษณะกลวิธีต่างๆ ในแบบทขับร้อง พลงพื้นบ้าน แต่มีการดัดแปลงหรือนำเสนอตัวละครที่แตกต่างออกไปบ้างตามความรู้ความสามารถของคนเล่า หรือปรับตามรสนิยมของผู้ชม เท็จจากการเล่าเรื่อง ร้ายามะในภูมิภาคต่างๆ ที่แม้มีการดำเนินเรื่องในแบบเดิมแต่มีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวละครและลักษณะ

บรรยายที่แตกต่างไปบ้าง โดยปรับให้เข้ากับชนิยมผู้ชม แต่ความคิด-สาระเดิมยังคงอยู่ ในด้านการแสดง ละครรำของไทย ในในชุดต่างๆ ที่ครูใบราณในสมัยรัตนโกสินทร์คิดปูรุ้งขึ้น เป็นชุดที่ทำให้การสู้รบระหว่างผู้ฝ่ายธรรมะกับฝ่ายธรรมะ แต่มีการนำเสนอด้วยต่างๆ กันไปแล้ว เรื่องยังคงมีจุดมุ่งหมายเดิม ตัวอย่าง การเล่าในรูปแบบนี้ที่ชัดเจนในสมัยปัจจุบัน ได้แก่ ละครรำที่แสดงในแบบ “ละครรำแก็บน” การแสดงมักเล่นซ้ำเรื่องที่เทพผู้ศักดิ์สิทธิ์ชื่นชอบ การทำซ้ำนี้ผูกไว้กับพิธีกรรมและมีผู้ชมหลักได้แก่เทพเทว達ของสถานที่นั้น ละครรำแก็บนจึงพยายามรักษาแบบโบราณไว้ให้มากที่สุด และเล่นตามแบบแผนที่เคยมีมาก่อน อย่างไรก็ตามในการเล่าลักษณะนี้ ก็ยังมีรายละเอียดบางช่วงบางตอนที่เปลี่ยนแปลงหรือปรับไป เช่นบทแทรกตลก หรือลักษณะการแสดงปรับให้สอดคล้องกับผู้แสดง

2. การเล่าเรื่องเดิมแต่ มีกระบวนการนำเสนอ-และเทคนิคที่แตกต่างไปจากเดิม การเล่าเรื่องในแบบนี้ เป็นการนำความรู้อื่น กลวิธีการนำเสนอที่แตกต่างจากขับเดิมมาปรับใช้ ตัวอย่างเช่น การดัดแปลงละครรำสมัยโบราณ แล้วนำเสนอด้วยรูปแบบใหม่ โดยปรับการแสดง การเล่าเรื่องโดยใช้ความรู้อื่นมาพสมพسان เช่น การแสดงละครดึกดำบรรพ์ ละครพันทาง หรือลิเกซึ่งล้วนมีกลวิธีเล่า การขับร้องและการร่ายรำแตกต่างจากละครรำโบราณ และพัฒนาการของเรื่องและตัวละครที่แตกต่างจากเรื่องเก่า อาจมีการคิดเล่าเรื่องใหม่โดยนำกลวิธีละครแบบอื่นไปปรับใช้ มีการแสดงละครเรื่องเก่า เป็นละครพุด (แบบตะวันตก) ละครเพลงแบบใหม่ สิ่งที่เกิดขึ้นบนเวทีเป็นภาพใหม่ที่ไม่เคยมีการนำเสนอมา ก่อน หรือการใช้ดนตรีสมัยใหม่ การเต้นรำ ที่มาทดแทน ดนตรีไทย การร่ายรำ มีการปรับวิธีการแสดง การใช้โทรศัพท์ การใช้จากและแสงแบบสมัยใหม่ อย่างไรก็ตามสาระที่นำเสนออยังคงเป็นสาระเดิม

3. การถอดร่องโครงสร้างเดิมและสร้างสรรค์-ติความใหม่ การเล่าเรื่องใหม่ในลักษณะนี้ ได้แก่ ถอดร่องเรื่องเดิมแล้วนำเรื่องมาจัดโครงสร้างใหม่ การเล่าใหม่ที่นำเอาความรู้อื่น เช่น ความรู้ในแบบสากล เข้ามาช่วยในการพัฒนา การถอดร่องนี้จะพัฒนาโครงเรื่องออกเป็นลำดับเหตุการณ์ แล้วลองค้นหาความต้องการที่แท้จริงของตัวละครหลัก โดยใช้กลวิธีในการพัฒนาตัวละครในแบบตะวันตกคือ จินตนาการและมนต์สมมุติ เพื่อให้เข้าใจตัวละครและความต้องการของตัวละครตัวเอกได้ชัดเจนขึ้น ในการสร้างสรรค์ใหม่ นี้มีการตีความละครบและสืบสานใหม่ โดยผู้กำกับการแสดง

สำหรับลักษณะเรื่องนี้นั้นใช้กระบวนการการที่ 3 คือการถอดรื้อและสร้างสรรค์ใหม่ แต่เลือกที่จะเปลี่ยนตัวละครตัวเอกจาก พระราม ให้เป็น นางสีดา มเหสีของพระรามและเล่าเรื่องของนางตั้งแต่ต้นจนจบโดยมีการพัฒนาบทจากข้อมูลที่เป็นลักษณะเล่าเรื่องที่มีการเล่าหลากหลาย เรื่องที่เล่าเป็นเดิมและเรื่องเล่าใหม่ โดยภาพและเรื่องที่เล่ามีความพ้องกับชีวิตนางสีดา และการพัฒนาบทเปิดกว้างให้นักแสดง มีส่วนในการสร้างสรรค์บทนี้

ในการศึกษาเรื่องเก่าในที่นี้คือเรื่องรามเกียรติ์และรามายณะซึ่งเป็นเรื่องเก่า 7 เรื่องของເອເຊີຍໃດແລະເອເຊີຍຕະວັນອອກເນື່ອງໄດ້ນັ້ນ ພບວ່າ ສົງລົມຂອງ ”ສຶດາ ສິຕາ ທີ່ຮູ້ສິນຕາ” ລ້ວນແຕ່ມີຄົນຄອຍເກາໃຈໜ່ວຍ ແລະ ນຳມາເລຸ່າຂານອຸ່ປະກອດ ການເລຸ່າພຍາຍາມອົບປາຍຄວາມດິງານຂອງສຶດາ

- การกำเนิดของสีดาเป็นเรื่องมีดมนที่กีวิหลายคนพยายามผูกโยงไว้กับความถูกต้องเพื่อรักษาความดีงามของเชื้อไว้

- การลักพาตัวสืด้า และความพยายามจะหากลิวธีเพื่อปกป้องความดีงาม
 - เรื่องราวบันปลายชีวิตของเชอมีหลากราย มีเรื่องของนางสืด้าที่ตัดสินใจลงไปอยู่เมืองปาดาลแล้วไม่กลับมาอยู่กับพระรามอีก หรือกลับกลัยเป็นรูปเจ้าแม่กาลี เพื่อต่อสู้ปกป้องคนที่เชอร์ราก
 - กวีชาวบ้านแต่งบทเพลงเกี่ยวกับชีวิตที่ถูกทอดทิ้งไว้ในนาข้าวเพื่อปลอบใจเด็กกำพร้า
 - การลงโทษผู้หญิงที่มีลักษณะตรงกันข้ามกับสืด้า ทำให้สืดากลายเป็นเทพและภาพผู้หญิง

เรื่องของนางสีดาเป็นเรื่องร่วมสมัย มีการเล่าขานอยู่เสมอ นางสีดาเป็นเสมือนพลังใจของหญิงสาวชาวอินเดียที่กำลังจะแต่งงาน ทุกคนอยากรู้คดีและมีคืนรักสมบูรณ์แบบ เช่นพระราม มีบทร้องเล่นยามทำงานของกลุ่มผู้หญิงทั้งที่เป็นชาวบ้านและพวกราษฎร์ และในโลกสมัยใหม่อย่างในมหานครนิวยอร์ก นางสีดาถูกลายเป็นเทพเจ้าสำหรับ Single Mom “คุณแม่ยังโสด” เรื่องเล่าของนางสีดา มีความหลาภัย และเป็นเรื่องเล่าที่มีการนำไปเล่าใหม่ ทั้งที่เป็นแบบชนบดังเดิมที่ทำให้นางสีดาเป็น “ผู้หญิงอุดมคติ สมบูรณ์แบบ”¹ หรือ เล่าเพื่อก่อให้เกิดความชอบธรรมแก่นางสีดาในกรณีที่มีข้อครหาต่างๆ² หรือสร้างเรื่องของนางสีดาขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นกำลังใจกับกลุ่มผู้หญิงที่มีชีวิตลำบาก³ ที่ยึดโยงนางสีดาไว้เป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิต

ผู้ชุมไทยไม่รู้จักชีวิตทั้งหมดของนางสีดา ผู้หญิงในอดีตมากนัก ในเรื่องเก่าที่เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับพราวน์ (รามเกียรติ์ และราમายณะ) เรื่องราวของนางสีดา มีปรากฏเป็นช่วงๆ ไม่ต่อเนื่อง ละครเรื่องนี้จึงอยากรเล่าเรื่องของเธอให้ขานคนไปกับเรื่องเล่าใหม่ของผู้หญิงในสมัยปัจจุบัน ที่มีเรื่องบางส่วนบางตอนสามารถเทียบเคียงกับเรื่องชีวิตนางสีดาได้ ในการเล่า เรื่องของสีดา ในละครเรื่องนี้ จึงเป็นการเล่าเรื่องที่อยู่คู่ขานกัน ระหว่างเรื่องเก่า และเรื่องในปัจจุบัน การเล่าด้วยภาพเก่า และภาพสมัยใหม่ การ

¹ รามาจิตร์มานน์ส ของดุลสิทธาส ในศตวรรษที่ 15 เล่าเรื่องภาพหมายของสีดา ที่ร่วันนะลักษปี ตัวจริงนั้นอยู่ในตะเกียงไฟ ในอาศรมพระราม

² ความคิดเรื่องนางสีดาถือกำเนิดเป็นพิชาของราวนันะ ในเรื่องเล่าทางได้ของอินเดีย และของไทย หรือ การถือกำเนิดมาแก้แค้น ท้าวราพณ์ ของลาว

³ บทเพลงเทลูกู และเรื่องในหนุนานยานภูก แลือทภูตรามายณะ รวมถึงเรื่องเล่าในศาสนาขินที่ให้ความสำคัญกับนางสีดาและมีตอนจบที่แบปลอกอกไปจากเรื่องในแบบชนบ

แสดงละครแบบเล่าเรื่อง (Story theatre) ที่คนไทยคุ้นเคย กับการเล่าเรื่องด้วยละครพูดสมัยใหม่ ที่เป็นละครตลก Satire วิพากษ์ “นางในอุดมคติ” ในสังคมไทย

กลวิธีในการเล่าเรื่องนางสีดา สำหรับผู้ชมปัจจุบัน

1. **ศึกษาเรื่องเก่าเรื่องเดียวกันหลาย ๆ เรื่องในหลาย ๆ พื้นที่ นำมาถอดรหัสและสร้างใหม่ (Deconstruct)** เพื่อหาข้อตอนถ่วงใน การพัฒนาเรื่อง หัวใจในการดำเนินเรื่อง สาระสำคัญ เปรียบข้อเหมือน และข้อต่างในเรื่องเล่าเรื่องเดียวกันนี้ ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะ ความเชื่อ อิทธิพลของวัฒนธรรมท้องถิ่น ที่มีต่อการแพร่กระจายของเรื่องนี้ คัดเลือกเรื่องที่มีความเด่นในด้านการเล่าเรื่อง และความเชื่อลัทธิศาสนา ที่มีอิทธิพลต่อการปรับเปลี่ยนเรื่องในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

2. **คัดเลือกตัวละครหลัก ที่ไม่ใช่ตัวละครเดิม ผู้วิจัยเลือกให้ความสำคัญกับนางสีดา ตัวละคร ที่เป็นตัวละครคู่เสริม (counterpart) ของพระราม ตัวละครเอกจากเรื่องรามายณะ และค้นหา จุดมุ่งหมายความต้องการของตัวละครใหม่ ตอบรือชีวิตของนางสีดาในเรื่องเดิม และนำวิเคราะห์เพื่อให้ สามารถกำหนดสาระใหม่ที่น่าจะสื่อสารกับผู้ชมปัจจุบันได้ดี สาระใหม่ที่จะนำเสนอ เป็นมุ่งมองใหม่ที่ แตกต่างจากเรื่องเดิม**

3. **เลือกวิธีการเล่าเรื่องและนำเสนอละคร ในละครเรื่องสีดา-ศรีราม? ผู้วิจัยเลือกใช้กระบวนการ พัฒนา “ละครสมัยใหม่ในแบบตะวันตก” มาทดลอง. ใช้เพื่อตีความและเข้าใจตัวละครหลัก การเข้าใจ ความคิด-ความต้องการของนางสีดาอย่างที่เป็นปัจจุบัน เป็นกุญแจที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถพัฒนาบทละครที่มี ลักษณะเปรียบเทียบชีวิตของนางสีดา กับชีวิตผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน การเล่าเรื่องของนางสีดา จึงเป็นการ ทดลองที่จะใช้กลวิธีการนำเสนอละครเล่าเรื่อง (Story Theatre) ที่มีการขับร้อง ดนตรี การร่ายรำ การ เต้นรำ หุ่นเงาแบบไทย มาใช้ร่วมกับการแสดงละครพูดในแบบสากล เพราะละครเรื่องนี้มีการนำเสนอ ให้ ผู้ชมร่วมสมัยสื่อสารได้ การนำเสนอละครทั้งสองแบบร่วมกัน – ละครเล่าเรื่อง (Story theatre) ละครพูด สมัยใหม่ จึงเป็นไปได้ และน่าจะมีการทดลองพัฒนามากขึ้นตามที่ได้มีเรื่องที่เหมาะสม**

4. **กำหนดแก่นเรื่อง (Theme) สาระในการนำเสนอ และโครงสร้าง (Structure) ใน การ พัฒนาละคร ผู้วิจัยได้กำหนด แก่น- สาระ (theme-message) หลักของเรื่อง และสร้างแบบ (structure) เพื่อให้ผู้ทำงานทุกฝ่าย ได้มองเห็นจุดมุ่งหมาย (Goal) ใน การพัฒนาละครและผังการทำงาน (blueprint) ที่สร้างความเข้าใจที่ตรงกันเพื่อใช้ในการกำกับการแสดงและสื่อสารกับผู้ที่ทำงาน ออกแบบ และพัฒนา การแสดง การร่ายรำ และ การเต้นรำในละครเรื่องนี้**

5. **กำหนดกลวิธีในการกำกับการแสดง ผู้วิจัยเลือกการทำงานกำกับการแสดงที่ทำงานใกล้ชิด กับผู้กำกับฝ่ายศิลป์คนอื่นๆ กระบวนการสร้างละครใหม่ชิ้นนี้มีผู้ร่วมสร้างสรรค์หลายคน และประเด็นของ**

ละครเรื่องนี้ เป็นประดิษฐ์ที่น่าสนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องในละครทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความเห็น และตีความ ดังนั้นงานนี้จึงมีเป็นงานที่มีการร่วมความคิด (Collaboration) จากศิลปินหลายฝ่าย ทั้งผู้กำกับดนตรี นักร้อง และผู้สร้างลีลาความถึงผู้ออกแบบหุ่นและหน้ากาก ผู้ออกแบบเวทีและแสง ซึ่งทั้งหมดล้วนเกิดจากความร่วมมือ ตีความและสร้างสรรค์จากศิลปินหลายคน นักแสดงทุกคนก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำเสนอความคิดเช่นกัน กล่าวคือมีการระดมสมอง (brainstorming) การเล่นละครจากปฏิภาณ (improvisation) เพื่อใช้ในการพัฒนาบทและการเคลื่อนไหว ดังนั้นละครเรื่องนี้จึงมีลักษณะเป็นสีผสม (mix-style) ในด้านรูปแบบ เพราะเป็นละครที่ใช้ การพูด การขับร้อง การเต้นรำ และการร่ายรำ ผสมผสานเข้าด้วยกัน มีการใช้ดนตรีทั้งที่เป็นแบบโบราณและร่วมสมัย เรื่องที่นำเสนอเกิดจากความคิด และการแสดงของผู้คนที่ต่างได้รับอิทธิพลทางความคิดจาก “ภาพอุดมคติของผู้หญิง” ที่มีอยู่ในสังคม ความเห็นของผู้แสดงซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง รวมถึงการสัมภาษณ์ศิลปินรับเชิญ ผู้ชาย เพื่อนชาย นักแสดงชายในความเห็นหรือเกี่ยวกับสถานการณ์ต่างๆ ในเรื่อง เพื่อให้ได้มุมมองของผู้ชายที่เป็นฝ่ายตรงข้าม

บทละครเรื่องนี้นำเรื่องราวของผู้หญิงในอุดมคติ “นางสีดา” มาเล่าใหม่ในเวลา 1 ชั่วโมง 10 นาที โดยเล่าเรื่อง (story theatre) ด้วยภาพ บทขับร้อง และบทละครสั้นๆ เพื่อสื่อสาระกับผู้ชมปัจจุบันว่า “ภาพอุดมคติ” ไม่ใช่ความเป็นจริงในชีวิต การนำภาพชีวิตที่เป็นปัจจุบันของนางสีดามาถอดรื้อ และวิเคราะห์ นั้นทำให้สามารถเข้าถึงความต้องการในชีวิตของเธอแต่ละช่วงทั้งในเวลาที่มีความสุข และเมื่อผจญภัย ความทุกข์ ความโกรธแค้น และความกลัว ซึ่งทำให้เข้าใจในการตัดสินใจใช้ชีวิตอย่างสงบในบ้านปลาย

ตามหาสีดา

ละครเรื่องนี้เล่าเรื่องผ่าน “ผู้หญิง” ในสมัยปัจจุบันคนหนึ่งที่กำลังค้นหา “นางสีดา ผู้หญิงในอุดมคติ” ความต้องการที่จะค้นหาผู้หญิงคนนี้ทำให้เธอได้ทะลุมิติและพบกับนางสีดาหลายคน ซึ่งทำให้ได้เรียนรู้ว่า นางสีดา มีชีวิตที่เป็นปัจจุบัน มีทุกข์ มีสุขและต้องสู้เพื่อให้มีชีวิตต่อไป ซึ่งไม่ว่าชีวิตจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร นางสีดา ก็ยังคงมีชีวิตอยู่ ทำหน้าที่ และใช้ชีวิตคู่ชีวันไปกับพระราม ในรากไม้

การค้นหาของสีดาในละครเรื่องนี้ นำพาผู้ชมได้เข้าใจถึงความเป็นปัจจุบันของชีวิตเธอ และสามารถนำชุดภาพความรู้ในปัจจุบันไปเปรียบเทียบ และนำเสนอเป็นละครเวทีที่ทะลุมิติของสถานที่และกาลเวลา เมื่อจะพัฒนาบทละครที่เป็น บทร้อง บทพูดเดี่ยว และบทละครสั้นๆ ผู้วิจัยจะพัฒนาบทพูดจาก ถ้อยคำในวรรณกรรม และนำบททกลอน หรือบทวรรณกรรมมั่นมาตีความว่าพ้องกับสถานการณ์อะไรบ้างที่ผู้หญิงปัจจุบันต้องดำเนินชีวิตอยู่ หรือยังมีความเชื่อและมีศรัทธาอยู่

ละครเรื่องนี้เล่าเรื่องผ่านตัวละคร ตัวละครหญิงทุกตัวที่ปรากฏในละครเรื่องนี้ เป็นตัวละครคู่ เสมือน และตัวละครคู่ต่างข้ามของนางสีดา แต่ละคนมีเรื่องราวที่คล้ายคลึง หรือมีอนุภาครูปแบบที่เป็นปฏิปักษ์ กับตัวละครหลักคือนางสีดาในเรื่องเกียรติ์หรือในร้ายณะ

การเรียงลำดับเรื่องนั้น ไม่ได้ตามช่วงชีวิตของนางสีดา แต่นำเสนอเรื่องด้วยการตัดสลับทีกัน เพราะได้กำหนดโครงสร้างไว้ว่าจะเล่าพัฒนาการชีวิตของนางสีดาที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของตัวละคร ในเรื่องนี้แบ่งออกเป็น

- ความขัดแย้งในใจตัวละครเอง (inner conflict)
- ความขัดแย้งที่มีอยู่ภายนอก (outer conflict)

การเล่าเรื่องนี้ไม่มีจุดตื่นเต้นที่สุด (climax) ที่จะนำสู่การจบที่สมบูรณ์ ผู้จัดต้องการให้มีเรื่องราวที่น่าสนใจเกิดขึ้นเมื่อการอ่านนิยายสารสำหรับผู้หญิง จึงได้พัฒนาการเล่าเรื่องด้วยภาพประกอบ (jigsaw) เป็นบทพูดสั้นๆ ที่ร้อยเรียงกันโดยมีจังหวะ-เวลา ละครเรื่องนี้จัดหมวดหมู่ เรื่องราวนหายเรื่อง เป็นบทเป็นตอน ร้อยเรียงด้วยตนเองและภาพ ในบางครั้งสร้างความประหลาดใจหรือนำตัวละครเข้ามาในสถานการณ์ต่างๆ โดยสัมพันธ์กับเวลาและเหตุการณ์ในชีวิตของนางสีดา ตัดสลับกับเรื่องราวดูดีตกลงๆ กัน ตอนจบของละครเรื่องนี้มีลักษณะเปิดกว้างให้ผู้ชมได้สำรวจข้อมูลและไขข้องตนเองในการรับสาระของละครเรื่องนี้ ผู้หญิง 3 คนที่พัฒนาเรื่องราวจากหอยมิติ ได้แก่มิติของปัจจุบัน มิติของภาพอดีตและมิติของสีดา ผู้หญิงที่เป็นนักสู้และยังต่อสู้และดำเนินชีวิตอยู่ต่อไป ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น เป็นการจบละครปลายเปิดให้ผู้ชมได้นำสาระมาเปรียบเทียบกับชีวิตของตนเอง

สีดา-ศรีราม? เรื่องเล่าใหม่ จากรามเกียรติ์

ละครเรื่องนี้จึงเป็นบทละครที่สะท้อนความเมียบ และช่วงชีวิตที่หายไปของนางสีดาที่ไม่เคยปรากฏอยู่ในเรื่องเก่า และเป็นเรื่องเล่าใหม่ที่นำเรื่องเล่าเก่ามาเล่าใหม่ และ/หรือแทนภาพด้วยเรื่องเล่าของผู้หญิงที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน แต่ผู้คนไม่ค่อยให้ความสนใจ หรือต้องการได้ยิน ได้พังหรือจดจำเรื่องราวเหล่านี้ เช่นกัน

การเล่าเรื่องฯ นี้ จึงเป็นการเล่าอีกครั้งเพื่อ

1. เพื่อที่จะได้มองเห็นลักษณะการศึกษาวิเคราะห์เรื่องเก่าที่นำกลวิธีของละครตะวันตกมาใช้ทำให้เราสามารถเข้าถึงจิตใจ ความรู้สึกนึกคิด ความต้องการของตัวละครและสามารถอธิบายสาเหตุ แรงจูงใจในการกระทำของตัวละครที่เราไม่เคยตั้งคำถามมาก่อน กลวิธีนี้ทำให้เกิดความเข้าใจ จิตใจมนุษย์

และแรงผลักในการตัดสินใจของตัวละคร การพัฒนาเรื่องในลักษณะเช่นนี้ทำให้สามารถมองเห็นสาเหตุ การกระทำของตัวละคร การเลือก และการตัดสินใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นแบบฝึกหัดที่ดีในการเรียนรู้จักตัวละครและสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนรู้ที่จะรู้จักตนเอง ความต้องการของตนเอง ของผู้ร่วมงานละครเรื่องนี้ (ที่เป็นเยาวชน)

2. ทำให้เรามองเห็นภาพสะท้อนของการเล่าเรื่องแบบโบราณ และการเล่าในปัจจุบันที่สังคมต้องการเล่า และนำเสนอด้วยรูปแบบที่สังคมรับได้ เป็นการสร้างความจริงบางส่วน และการสร้างภาพที่เป็นอุดมคติและภาพตรงข้ามที่สังคมพยายามสร้างบรรเทาด้วยความไว อย่างไรก็ตามบรรเทาด้วยดังกล่าว เป็นกลวิธีเพื่อบรรจุร่วมถ่ายทอดค่านิยม ความเชื่อในสังคมและนำเสนอบทบาทที่เป็นต้นแบบของความดึงมาให้สังคมได้จดจำและต้องการถ่ายทอด ส่วนแบบอย่างที่ไม่พึงประสงค์จะถูกป้องปกร และทำให้ที่รุนแรง ภาพมาตรฐานเช่นนี้เราสามารถมองเห็นได้ในกรณีของตัวละครที่เป็นภาพอุดมคติและตัวละครคู่ตรงข้าม อันได้แก่ พระราม-ทศกัณฐ์ หรือนางสีดา-นางสำมะนักษา

ละครเรื่องนี้จึงเปิดช่องทางให้ผู้ชมได้ฟังเรื่องราวของตัวละครที่เคยเงียบ เรื่องราวที่ไม่ค่อยมีใครอยากรฟ และนำมายังเคราะห์ โดยเชื่อว่าการเล่าเรื่องในลักษณะนี้จะช่วยในการเรียนรู้ เปรียบเทียบวิเคราะห์ สังเคราะห์ สาเหตุ การตัดสินใจที่จะช่วยให้ผู้ชมได้รู้จักตนเอง และสังคมรอบๆ ตนได้ดีขึ้น น่าจะนำสู่การได้ “สาระใหม่” ในโลกปัจจุบัน

การค้นพบ

การนำเรื่องเก่ามาเล่าใหม่ ดีหรือไม่ ผู้วิจัยคิดว่า การทำงานชิ้นนี้เป็นประสบการณ์ที่ดี การเขียนเรียงเรียงงานโดยไม่มีการทำละครสั้นสุดลงก็เป็นสิ่งที่ดี เพราะผู้วิจัยต้องพยายามอธิบายสิ่งที่ตนเองได้ทำไป หรือแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อให้ละครเสร็จสิ้นไป โดยในบางครั้งก็ไม่เคยรู้ว่ากำลังทำอะไรอยู่ รู้แต่ว่าทำเช่นนี้จะแก้ปัญหาได้ ทำเช่นนี้ละครจะดูรู้เรื่อง หรือในบางครั้งผู้วิจัยก็ไม่รู้ว่า ทำไม่ในเวลานั้น ถึงไม่แก้ปัญหา และปล่อยให้ละครแสดงไป เช่นนั้น

งานวิจัยที่พัฒนาเป็นละครทดลองเรื่องนี้ ทำให้ผู้วิจัยมีการค้นพบดังนี้

1. การเล่าเรื่องใหม่ที่พัฒนาจากภารตะอตัวรือเรื่องเดิม เพื่อสร้างสรรค์ละครเรื่องใหม่ เป็นเรื่องที่มีผู้คนทำมาตลอดเวลา แต่การเล่าเรื่องใหม่จะเป็นการตีความใหม่หรือไม่นั้น ตราบใดการเล่าเรื่องนั้นยังคงเน้นสาระเดิม สื่อสารเรื่องเดิม เรื่องเล่านั้นก็ยังไม่ได้มีการตีความใหม่ ในละครเรื่องนี้การที่ผู้วิจัยนำเสนอตัวละครหลักใหม่ได้แก่ นางสีดา การเล่าเรื่องเน้นชีวิตที่ความเป็นปุถุชน เช่น กรณีนางสีดาถูกนำไปทิ้ง

ทะเล และมีเทวดาปักป้า ประชาชนได้มานพบและชูบลี่ยง แต่แล้วนำไปใส่ตอบฝังดินไว้ในเรื่องเดิมที่นำเสนอด้วยเชิงภาพศักดิ์สิทธิ์ แต่ในเรื่องใหม่นี้มีการเล่าด้วยภาพใหม่ที่ว่า ชีวิตนางสีดา ก็เหมือนเป็นเด็กกำพร้าที่พ่อแม่ไม่เต็องการ และใช้ชีวิตในท้องถนน การเล่าเรื่องใหม่จึงนำเสนอภาพของชีวิตเด็กปัจจุบันที่เป็นเด็กเรื่องนี้ ด้อยโอกาส และขาดโอกาสในการศึกษา การเล่าเรื่องที่ทำให้ผู้ชมสามารถโยงชีวิตในเรื่องเก่าที่ไม่ได้ให้รายละเอียดมากนัก กับเรื่องใหม่ที่สัมพันธ์กัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ ได้เห็นภาพใหม่ และการโยงภาพจากเรื่องเก่ากับความเป็นจริงที่ปรากฏอยู่ต่องหน้า ละครเรื่องนี้จึงเป็นละครที่วิเคราะห์ และเสนอกระบวนการคิดและภาพใหม่หล่ายชุดดังนี้

- เทพกำเนิด การกำเนิดเป็นผู้มีบุญ (ลูกทศกัณฐ์) แต่พ่อแม่นำไปปิึงทะเล ได้รับการปักปักจากเทวดา และถูกฝังไว้ในตอบ จนกระทั่งอายุ 16 ปี แทนภาพด้วย ชีวิตเด็กเรื่องนี้ที่เหงา ขาดที่พึ่งพา และต้องหาทางเลี้ยงชีพด้วยโอกาสของการทำงาน โรงงาน การเป็นนางงาม และการค้าประภานี้
- ค่านิยมเรื่องการแต่งงานกับผู้มีบุญ มีฐานะ เป็นหน้าตา เป็นการเสี่ยงโชคกับคนแปลกหน้า แทนภาพด้วยการแต่งงานผ่าน Internet ที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีทั้งโชคดีและโชคร้าย
- สีดา-กับคู่ตรังข้าม นางสมนักข่า แทนภาพด้วยนำเสนอว่าผู้หญิงต้องรู้จักตนเอง ผู้หญิงไม่ใช่ภาพใด ภาพหนึ่ง ความเป็นขาวกับดำ ไม่ใช่เรื่องจริง ที่สำคัญผู้หญิงต้องกล้าเข้าใจตนเอง ความต้องการของตนเองและเป็นตัวของตัวเอง
- ลักษดา วิพากษ์ผู้ชายที่เห็นผู้หญิงเป็นสิ่งของ ไม่ใช่เพื่อน หรือ คนที่เท่าเทียมกันเพราะการทำร้ายผู้หญิง การชุดครวต และข่มขืนการไม่ให้เกียรติยังมีอยู่ ในสังคมปัจจุบัน
- แม่เลี้ยงลูกคนเดียว อารมณ์ขันเกี่ยวกับ single Mom ที่มีสีดาเป็นต้นแบบ
- พระรามพุด เป็นภาพใหม่ที่เสนอว่าพระรามเองเป็นตัวละครที่ไม่ใช่ภาพอุดมคติเช่นกัน พระรามเป็นความเป็นปุถุชนและมีความอ่อนแอก กลัวที่จะยอมรับความจริง และกลัวเสียหน้า และในความเป็นอุดมคติของพระรามจากเรื่องเดิมที่สั่งประหารนางสีดาในตอนท้ายเรื่องเพื่อปักป้องข้อครหาว่านางสีดาห้องกับใคร ในละครเรื่องนี้ พระรามกล้ายเป็นตัวละครคู่ปฏิปักษ์ (antagonist) หรือผู้ร้ายในเรื่องนี้
- ลุยไฟ ในเรื่องเดิม สีดาลุยไฟเพื่อพิสูจน์ความดีของตนเองเพียงครั้งเดียวแต่ชีวิตหลังลุยไฟมีแต่เรื่องร้าย ในเรื่องใหม่แทนภาพด้วย เคราะห์กรรมของผู้หญิงในปัจจุบันที่ ยังคงมีอยู่ และไม่เคยสิ้นสุด เนื่องจากสังคม สงคราม การผลัดพวงจากคนอันเป็นที่รัก

สำหรับผู้วิจัยแล้ว ละครเรื่องนี้มีการตีความใหม่ เพราะการทำให้นางสีดาเป็นปุถุชนที่ผู้ชมเข้าใจได้ ก็ทำให้ผู้วิจัยต้องเข้าถึงความเป็นปุถุชนของ “พระรามตัวละครหลัก” จากเรื่องเก่า และ

ทำให้มองเห็นภาพพระรามที่มีความรู้สึกที่ใหม่หันในเรื่องราวที่เกิดขึ้นและทำให้พระรามกลับกลายเป็นตัวละครคู่ปฏิปักษ์ ในละครเรื่องใหม่นี้

2. การเล่าเรื่องโดยการเปรียบเทียบเรื่องเก่ากับเรื่องร่วมสมัย ผู้วิจัยได้นำกลวิธี และแนวการนำเสนอเรื่องเก่า ที่นำเรื่องปัจจุบันไปเทียบเคียง เป็นการทดลองเล่าเรื่องเก่าในแบบใหม่ ทำให้ผู้ชมได้ยินได้ชม ได้รับรู้เรื่องเก่าที่ผ่านการวิเคราะห์และตีความ และนำเสนอเรื่องราวที่พ้องกัน ที่ผู้ชมอาจไม่อยากได้ยินในโถกปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม การที่ตัวละครเรื่องนี้มีกลวิธีการเล่าเรื่องในแบบนี้ได้ก็ เพราะตัวละครหลักของเรื่องคือนางสีดา เป็นตัวละครที่มีลักษณะร่วมสมัยที่คนธรรมดางามารถเข้าถึงได้ ชีวิตตัวละครเป็นชีวิตที่มีสุข ทุกๆ บางครั้งโชคชะตาพาไป และบางช่วงช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ แต่ชีวิตของนางสีดา มีความพ้องกับชีวิตผู้หญิงปัจจุบันหลายคน ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำเสนอเรื่องราวที่พ้องกันนี้ มาเล่าเป็นภาพเปรียบเทียบได้

จากการทำแบบสอบถามกับผู้ชมละคร ส่วนหนึ่งวิจารณ์ว่า เป็นการแสดงที่มีแต่ภาพร้ายๆ ภาพที่เป็นภาพผู้หญิงที่ทนทุกข์ทรมาน มีหลายส่วนไม่คาดคิดว่า นางสีดาจะมีชีวิตที่ทุกข์ทรมานเช่นนี้ และไม่เคยรู้ว่า ชีวิตบันปลายของนางสีดามาก่อน

จากข้อมูลที่ผู้ชมกรอกในแบบสอบถามหลังชมละคร และข้อมูลจากการสำรวจหลังชมละคร ทำให้ผู้วิจัยได้พบว่า การแสดงละครเรื่องนี้ได้นำเสนอภาพชุดใหม่ที่ผู้ชมไม่คุ้นเคย ผู้วิจัยเห็นว่า การเทียบเคียงภาพและการตีความให้สัมพันธ์กับเหตุการณ์จริงที่ปรากฏในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์นั้น เป็นการเล่าเรื่องผ่านการวิเคราะห์ ตีความ ที่น่าจะเป็นประยุษน์ในการศึกษาวรรณกรรม อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่า การนำเสนอภาพที่แตกต่างจากการรับรู้กระแสหลัก หรือภาพอุดมคติในชุดการรับรู้เดิมของผู้ชมเป็นสิ่งที่น่าสนใจ ภาพละครที่พัฒนาจากความเป็นจริงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่งในสังคมไทย เพราะสังคมมักเลือกพังเฉพาะเรื่องที่อยากฟัง รับรู้เฉพาะเรื่องที่อยากระรับรู้ และพบว่าสังคมมีการกรอง คัดและรับฟังเรื่องราวที่ตนอยากรับรู้นั้น เพื่อให้เกิดความสนับสนุนเรื่องของพระราชบناทและหน้าที่สำคัญในสังคมโบราณ ดังนั้นชีวิตของนางสีดา จึงไม่มีพื้นที่ที่จะพัฒนาเรื่องราวมากนัก กรณีนี้ค่ายคลึงกับชีวิตผู้คนทั้งชาย-หญิงจำนวนมากที่ประสบปัญหา หรือเป็นชีวิตทุกข์ยากจากภาระครอบครัวแตกแยก ภัยสงเคราะห์ ความยากจน โรคร้ายที่มีอยู่ในปัจจุบัน จะได้รับความสนใจและการเผยแพร่น้อย เพราะไม่ได้อยู่ในความสนใจของสื่อกระแสหลัก ละครเรื่องนี้จึง

⁴ สังคมในความหมายนี้ไม่จำกัดพื้นที่ จากการศึกษาเรื่องราวน่าทึ้งในเมืองไทย และในประเทศสหรัฐอเมริกา และแคนาดา ทำให้เรียนรู้ว่า สื่อกระแสหลักจะนำเสนอเรื่องราวที่สร้างความสุข และความปลดปล่อยให้สังคม หรือเป็นสื่อที่นำเสนอในเชิงให้ผู้ชมตอบสนองการซื้อ การค้า และเป็นสื่อโทรทัศน์มีส่วนในการกำหนดการรับรู้และทัศนคติของมวลชน

เป็นพื้นที่ในการเสนอเรื่องราวที่เป็นเรื่องที่มีอยู่จริง เพื่อให้ผู้ชมได้รับฟัง และเปิดใจรับรู้เรื่องที่ไม่ทำให้เกิดความสุข سابายใจ แต่ตั้งค้ำณกับตนเองและสังคม

3. การใช้กลวิธีของละครสมัยใหม่ อันได้แก่ การใช้จินตนาการ (*Imagination*) และการใช้มนต์สมมติ (*Magic If*) เพื่อเขียนบท และกำกับการแสดงทำให้ตัวละครไม่เป็นแบบแผน ตายตัว (*Type Character*) การต้องการรู้จักนางสีดาอย่างลึกซึ้งเพื่อทำละครเรื่องนี้ทำให้ต้องนำกลวิธีของละครสากลมาใช้ในการอ่านตีความเพื่อพยายามจะเข้าใจเงื่อนไขชีวิตของนางสีดา แล้วจึงมองเห็นว่าตัวละครตัวนี้มีวิวัฒนาการ มีการพัฒนาทางด้านความคิด มีการตัดสินใจที่ชัดเจน ตัวละครตัวนี้จึงน่าสนใจ การเขียนเรื่องของตัวละครตัวนี้โดยใช้กลวิธีของการใช้จินตนาการ (*Imagination*) และมนต์สมมติ (*Magic If*) ในทางการละคร ทำให้เกิดการเล่าเรื่องแบบทะลุมิติได้ กลวิธีนี้ทำให้การเล่าเรื่องใหม่เรื่องนี้แตกต่างไปจาก การเล่าตามโครงเรื่องที่เป็นขั้นบ การเล่าในลักษณะนี้หมายความกับชีวิตนางสีดาที่มีชีวิตแบบปุ่นๆ ที่เปรียบเทียบได้กับชีวิตของผู้หญิงหลายๆ คน ในบางช่วงบางตอน การเล่าเรื่องทะลุมิตินี้ทำให้ผู้ชมได้รับฟังเรื่องของนางสีดาและเรื่องของผู้หญิงที่มีอยู่รอบๆ ตัวเราในเวลาเดียวกัน

นอกจากนั้นการเล่าเรื่องชีวิตปุ่นๆ ของนางสีดาทำให้ผู้จัดได้เข้าถึงความเป็นปุ่นๆ ของพระราม เช่นกัน ความคิดคำนึง และการกระทำที่แห่งไว้ด้วยความไม่มั่นใจ ความกลัว และการยอมเสียคนที่รักไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติยศและครอบครัวนั้น ทำให้พระรามตัวละครเอก (*Protagonist*) และเป็นตัวละครใน อดมคติของผู้ชายและสามีในเรื่องเก่าที่เป็นการเล่าในแบบฉบับ ในละครเรื่องนี้พระรามกลับกลายเป็นตัวละครคู่ปฏิปักษ์ (*Antagonist*) ในเรื่องเล่าใหม่ “สีดา-ศรีราม?” อย่างไรก็ตามละครเรื่อง สีดา-ศรีราม? เป็น ละครที่เล่าเรื่องของนางสีดา การปราภูตัวของพระราม เป็นจังหวะ-เวลาที่นำเสนอ เพราะเป็นการปราภูตัวละครคู่ปฏิปักษ์ของนางสีดาที่ไม่ใช่คู่สะท้อน (*Counterpartner*) การพัฒนาบทพูดของพระรามนั้น ผู้วิจัย มีความรู้สึกว่ายังไม่ได้นำเสนอความเป็นปุ่นๆ ของพระราม และยังไม่ได้เข้าใจพระรามอย่างดีพอ ทำให้บทบาทของพระรามที่แสดงโดยนักแสดง 3 คนที่มีการตีความไม่เหมือนกันในแต่ละรอบที่แสดงนั้นไม่ได้ เป็นบทที่นำเสนอตัวละครตัวนี้ดีพอ และยังต้องปรับปรุง

กลวิธีนี้ยังทำให้ผู้วิจัยนำตัวละคร คู่ตระหง่านกับนางสีดา ในเชิงภาพลักษณ์ ในเรื่องเก่านั้นคือ นาง สำมะนักข้า และภาพตัวละครหญิงที่เป็นภาพข้าของนางสำมะนักข้า จากเรื่องเล่าโบราณเรื่องอื่นๆ มาใช้ใน การเขียนบทละครสั้น เพื่อตั้งค้ำณกับภาพลักษณ์ และความเป็นจริงในจิตใจที่ผู้ชมสามารถรับรู้ ร่วมกัน

4. ละครเรื่องนี้เป็น *space* ให้ผู้ชม (ชายและหญิง) ได้มีโอกาสได้ใช้เคราะห์ตันเองเกี่ยวกับความเชื่อ เรื่องภาพอุดมคติ เปิดช่องว่างให้ผู้ชมได้คิดและพูดคุยกับตนเองในเรื่องค่านิยม ความต้องการของตนเอง และท้าทายให้ผู้ชมเลือกที่จะคิด หรือตัดสินใจที่เกิดขึ้นบนเวทีที่ไม่มีการสรุปจบ แต่ทิ้งว่างไว้ให้ผู้ชมกลับไป คิดและวิเคราะห์ที่บ้าน

5. จากความพยายามจะเข้าใจนางสีดา ทำให้ผู้วิจัยเรียนรู้ว่า สังคมไทยเป็นสังคมแบบแผน (คล้ายคลึงกันในเชิงได้และเชิงต่อต้านอย่างใด) และเป็นการยากยิ่งที่ผู้หญิงจะรู้จักตนเอง จิตใจ และความต้องการของตนเอง เรื่องราวที่สังคมได้ปลูกฝังให้กับเยาวชนในโรงเรียนล้วนทำให้คนไทยรู้จักเพียงบทบาทหน้าที่ในการใช้ชีวิต การอบรม เลี้ยงดู บอกแต่ร่ว่าให้ทำอย่างไรจึงจะเป็นคนในบทบาทนั้นได้ดีที่สุด แต่ไม่ได้ให้การดูแล ในการพัฒนาความรู้สึกของเรารวมทั้งต่างจากคนอื่น อาจมีความต้องการ มีวิธีคิดที่เป็นอิสรภาพไม่เหมือนคนอื่น การเป็นตัวของตัวเองและไม่เหมือนใคร นางสีดาเรียนรู้ที่จะดูแลตนเอง และต่อสู้เพื่อตนเอง ขณะที่รอให้พะรำมมาช่วยเหลือจากสวนทศกัณฐ์ การน้อยใจ หรือการเริ่มต้นพึงพาตนเอง การรู้จักการใช้ชีวิตเพื่อตนเองและลูก เกิดขึ้นหลังลุยไฟ การตัดสินใจทำอย่างที่ตนต้องการพัฒนาตลอดชีวิตของนางสีดา การเป็นเด็กที่เติบโตได้ดีน และการตัดสินใจกลับไปอยู่ได้ดีในร้ายอย่างน่าจะมีนัยยะในการเป็นที่พึ่งของตน และเป็นผู้หญิงที่เป็นอิสรภาพต่อกรอบของสังคม

การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องราวของนางสีดาในเรื่องของพระราม เพื่อค้นหารายละเอียดในแต่ละช่วงชีวิตของนางสีดา แล้วเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างในชีวิตของตัวละครตัวนี้ ใน การเล่าเรื่องที่ทำให้นางสีดาเป็น ภาคอุดมคติ ที่คุณไทยคุ้นเคยนั้น มีผลต่อการรับรู้ และค่านิยมของ คนไทยส่วนใหญ่ ภาคอุดมคติของผู้หญิงที่สวยงามและแสนดี เป็นภาคชุดที่เราได้รับจากการอ่านเรื่องเก่า จากรวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ การดูโขน ละคร หรือการอบรมเลี้ยงดูตามแบบวัฒนธรรมของไทย อย่างไร ก็ตาม ภาคชุดผู้หญิงที่ดีงามที่เป็นภาคอุดมคตินี้ เป็นภาคที่คุณในสังคมคุ้นเคย และยังปรากฏอยู่ในระบบการศึกษา⁵ หนังสือนวนิยาย สื่อสิ่งพิมพ์ และในละครชุดทางโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ที่เน้นแนวสุข สมหวังที่ผู้ชมไทยชอบ ภาคอุดมคติของผู้หญิงสวยงามและแสนดีนี้เป็นส่วนหนึ่งของค่านิยม การรับรู้ และ เป็นเพียงเสียงหนึ่งของเรื่องราวด้วยที่แท้จริงของผู้หญิงซึ่งมีชีวิตเป็นปุถุชนธรรมชาติที่มีสถานะเป็นแม่ เป็นเมีย เป็นลูกสาว เป็นคนรัก ชีวิตของนางสีดา มีคุณค่าและความดีงามอื่นๆ ที่สำคัญและควรได้รับการกล่าวถึงอีกหลายประการ ภาคที่เราเห็นหรือรับรู้อาจเป็นเพียงภาพส่วนเดียวที่สวยงามมีความสุข

ละครเรื่องนี้ศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้เห็นถึงความเป็นจริงที่ซ่อนอยู่ และนำความเป็นจริงนั้นมาเป็นตัวอย่างในการสร้าง “ความดีงาม” ขึ้นจะเป็นประโยชน์ ต่อตัวเราเองและผู้ชมในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

1. การเล่าใหม่ ในละครเรื่องนี้แตกต่างจากเรื่องที่เล่าใหม่มาก่อน และนำความคิดเห็นสนับสนุนให้มีทุนในการทำงานเข่นมีเพิ่มขึ้น สำหรับคนทำละครสมัยใหม่ที่ห่างไกลจากเรื่องเก่า ศิลปวัฒนธรรม

⁵ มีวรรณกรรม และบทเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ที่สังสอนอบรมเรื่องการเป็นกุลสตี การปฏิบัตินที่เหมาะสม ของลูกผู้หญิง เช่นกฤษณา สอนน้อง รามเกียรติ ฯลฯ

- แบบไทย การทำงานประเภทนี้ เป็นโอกาสให้ผู้ทำงานละครต้องศึกษา วิเคราะห์ และพยายามที่จะเข้าใจเรื่องเก่า ความคิดที่แฝงเงินอยู่ และไม่เคยมีใครตีความมาก่อนก การตีความอาจไม่เป็นไปในแบบนักวรรณคดีวิเคราะห์ หรือแบบแผนวัฒนธรรมที่อยู่ในกรอบ แต่การใช้กลวิธี การเข้าถึงตัวละครในแบบละครสมัยใหม่ จะได้สาระและชุดการรับรู้ เงื่อนไขชีวิตของตัวละคร ที่สมจริง และเป็นเหตุเป็นผล ที่คนสามัญเข้าใจได้ สื่อสารและรู้สึกได้ ละครจึงมีสาระที่ร่วมสมัย สามารถตั้งคำถาม หรือนำเสนอภาพที่แตกต่างจากกรอบการรับรู้เดิมๆ ที่ผู้ชมคุ้นเคย
2. ผู้ชมไทยควรได้รับชมละครที่นำเสนอความคิด ภาพและสาระ ที่แตกต่างไปจากสิ่งที่คุ้นเคย เพื่อให้เกิดปฏิกิริยา และนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ที่ทำให้เกิดการวิเคราะห์ และรับรู้เรื่องราว ที่แตกต่างจากความรู้ชุดเดิม
 3. การประทับ การท้าทายให้คิด การเปิดพื้นที่ให้วิเคราะห์ ไม่เห็นด้วยกับผลงานละคร ควรเกิดขึ้นบ่อยๆ การทำละครที่สนุก เรียบร้อย และเต็มไปด้วยความสุข เป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม เช่นเดียวกันกับ ละครที่เป็นปฏิปักษ์ต่อการรับรู้แบบเก่า เพราะทำให้ผู้ชมได้มีประสบการณ์ที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรุงนา-เรืองอุไร กุศลาสัย. การตวิทยา: ความรู้เรื่องอินเดียทางวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม, 2547.

กาญจนा แก้วเทพ และคณะ. ศีอับบันเทิง: อำนาจแห่งความไว้สรวง กุสุมา รักษมนี. ภาษาและหนังสือ ฉบับพิเศษว่าด้วยวรรณกรรมลัทธิไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สิภาการพิมพ์, 2545.

กุสุมา รักษมนี. สีสันวรรณคดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม, 2534.

กุสุมา รักษมนี. สีสันวรรณคดีชุดบทวิจารณ์ชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดอกหญ้า, 2521.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, บรรณาธิการ. ศิลปะการแสดง: โครงการลักษณะไทย. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพาณิชย์, 2541.

ดวงมน จิตร์จำанг. คุณค่าและลักษณะเด่นของวรรณคดีไทย สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 2540.

ดวงรัตน์ ชูทรพย์. บทละครเรื่องรามเกียรติ: สมัยกรุงศรีอยุธยา. ศูนย์มนุษย์วิทยาสิรินธร มีนาคม 2541.

ดวงราชานุภาพ, สมเด็จพระพระยา. ฉะคร ฟ้อนรำ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2547.

ชนิด อุ๊ปเปอร์. โขน. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2499.

ธีรยุทธ บุญมี. ความรู้หลังตะวันตก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร, 2547.

ธีรยุทธ บุญมี. โลก Modern-Post modern. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร, 2547.

เชียรชัย อิศระเดช. ละครจักรา วงศ์ฯ ต้นตำรับบันเทิงไทย ใต้ฐานความคิด บุญ-ฤทธิ์-ดี-งาม. All About Print, 2545.

พระธรรมปีศาจ (ประยุทธ์ ปยุตโต). สืบสานวัฒนธรรมไทยบนฐานการศึกษาที่แท้. มูลนิธิพุทธธรรม, 2537.

พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ. รามเกียรติ บุทละครบ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, ม.ป.ป.

ภิญโญ กองทอง. สีดา: ระหว่างความเป็นปุณณกับอุดมคติ. รวมบทความทางวิชาการ ในวาระครบ 20 ปี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2544.

มงคลเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. บ่อเกิดรามเกียรติ. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร, 2512.

มนตรี ตราไมท. การละเล่นของไทย. กรุงเทพฯ: กองการสังคีต กรมศิลปากร, 2496.

มานี รัตนิน. “ร้ายแรงเปรียบเทียบทางวรรณคดี ภาค 2.” วารสารธรรมศาสตร์ (มิถุนายน – ตุลาคม): 103-143.

ยกชีวิตรัตน์ ชุด พระม彭ศ และอสุรพงศ์แห่งกุหลงก. สำนักพิมพ์พิมพ์ท่อง, (ม.ป.ป.).

- รั่นฤทธิ์ สัจพันธุ์. ตัวละครหญิงในวรรณคดีไทยสมัยอยุธยาและสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ. 1893 – 2344). วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ศิราพร ณ ถลาง และสุกัญญา ภัทราชัย, บรรณาธิการ. คดิชนกับคนไทย-ไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ศิราพร ณ ถลาง, บรรณาธิการ. ไวยากรณ์ของนิทาน. โครงการเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ศิลปกร, กรม. กองวรรณคดีและประวัติศาสตร์. บทละครเรื่องรามเกียรติ พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1. 4 เล่ม. กรุงเทพฯ: สถาบันการพิมพ์, 2540.
- สมพร สิงห์โต. ความสัมพันธ์ระหว่างรากฐานและราก枝 ความงามและราก枝 พระราชนิพนธ์ในรัชกาลที่ 1. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์บัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- สุกัญญา ภัทราชัย และ พรรตัน คำรุ่ง. การแสดงพื้นบ้านภาคกลาง: การปรับปวนในชีวิตไทยสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สรพล วิรุฬหะ. วิถีตามนากរวน้ำภูศิลป์ไทยในกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325-2479. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เสรียรโกเศศ. การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศยาม, 2546.
- “หัวใจน สมบัติศิลป์แห่น din ไทย”. กลุ่มบริษัทญี่คอม จำกัด, 2543.
- อาภยธรรมไทย. โครงการเอกสารคำสอน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ภาษาอังกฤษ

- Ahart John. The Director's Eye. Colorado: Meriwether Publishing Ltd., 2001.
- Aston Elaine. Feminist Theatre Practice: a Handbook. London and New York: Routledge, 1999.
- Betteleheim Bruno. The Uses of Enchantment. Vintage Books Edition. New York, 1989.
- Bloom Michael. Thinking like a Director. New York: Faber and Faber, Inc., 2001.
- Brockinton J.L. Righteous Rama: The Evolution of an Epic. Bombay, Delhi: Oxford University press, 1985.
- Cadet, John M. The Ramakien: The Thai Epic. (Third Edition). Chiang Mai: Browne International, 1995.
- Chaou Soo Pong. Traditional Theatre in South East Asia. Unipress for SPAFA, 1995.
- Costantino Maria. “Geogia O’Keefe.” (n.p.): Smithmarks Publisher, 1994.

- Damrhung Pornrat. "Translation and making meaning in Thai Khon' Performance." [Between Tongues: Translation and/of/in Performance in Asia](#). Lindsay Jennifer, Editor. NUS Publishing, 2005.
- Eugenio Barba, Savarese Nicola. [The secret of the Performance](#). Routledge, 1991.
- Geertz, Clifford. [Negara: The Theatre State in Nineteenth-Century Bali](#). Princeton: Princeton University Press, 1980.
- Guttai Vijaiya. [The Iliad and the Ramayana](#). India: Ganga Kaverri Publishing House, 1994.
- Isamu Noguchi. [Chronicle Books](#). (n.p.), 1986.
- Keyes, Charles. [The Golden Peninsula, Culture and Adaptation in Mainland Southeast Asia](#). Honolulu: University of Hawaii Press, 1977.
- Marowitz Charles. [Directing the Action: acting and directing in Contemporary Theatre](#). Applause Theatre Books Publishers, 1991.
- Pavlos Patric. [Theatre at The Crossroads of Culture](#). New York: Routledge, 1992.
- Prasso Sheridan. [The Asian Mystique public Affair](#). New York, 2005.
- [Ramayana Tradition in Asia](#). International Seminar, New delhi, Satkiya Academy, December, 1975.
- Reynolds, Frank E. "Ramayana, Rama Jataka, and Ramakien: A Comparative Study of Hindu and Buddhist Traditions." In Paula Richman, ed., [Many Ramayanas](#). Berkeley: University of California Press, 1991.
- Richman Paula, edt. [Many Ramayana: Diversity of Narrative Tradition in South Asia](#). Berkley and California: University of California Press, 1999.
- Richman Paula, edt. [Questioning Rama. A South Asian Tradition](#). Berkley and California: University of California Press, 2001.
- Rubin Don, et al. [The World Encyclopedia of Contemporary Theatre](#). New York: Routdledge, 1995.
- Runin Mattani. [Dance, Dance-Drama and Theatre in Thailand](#). Chiengmai: Silkwarm Books, 1998.
- Shapiro, Toni. [Dance and Spirit of Cambodia](#). Dissertation, Cornell University.
- Soth Hang, Prof. Chairman. [Inventory of Intangible Cultural Heritage of Cambodia](#). Panompenh: JSRC Printing House, 2004.
- Teshuva Jacob Baal. Chagall Tashen, 2003.
- Walt Witcover. [Living on Stage](#). New York: Book Stage book, 2004.
- Williams Joanna. [The Two Headed Deer: Illustrations of The Ramayana in Orissa](#). London: University of California press, 1996.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทความวิจัยที่ได้จากการประมวลข้อมูลเป็นระยะ

1. บทความเรื่อง Translation and Making Meaning in Thai Khon Performance ในหนังสือ Between Tongues: Translation and/of/in Performance in Asia. Prof. Jenny Lindsay, บรรณาธิการ. บทความนี้เป็นบทความที่เขียนขึ้นในช่วงที่พยายามศึกษาเรื่องการแสดงโขนของไทย ความหมายของการแสดง และสาระการแสดงที่สืบทอดกันมา

2. บทความวิจัยเรื่อง Women's Roles in the Ramakien – and Their Place in the Thai Classroom, on the Thai Stage, and in Thai Popular Culture. เสนอต่อที่ประชุมนานาชาติ The 2nd Ramayana Conference ที่มหาวิทยาลัย Northern Illinois เมือง De Kalb ประเทศ สหรัฐอเมริกา บทความนี้ช่วยให้การศึกษาบทบาทของผู้หญิงในละครคลาสสิก เช่น โจน และ ละครชาวบ้าน อีกทั้งศึกษาบทบาทของผู้หญิงในแบบเรียนรวมคือในโรงเรียนและในสื่อโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ซึ่งมีลักษณะนำเสนอตัวละครแบบตายตัว (Type character)

ภาคผนวก ข

บทวิจารณ์

1. ชี้ดี-ร้อน การเสวนากับบุคลากรเรื่องสีดา-ศรีราม? จากผู้เขียนชาญด้านการละครบุคคลที่
 - คุณประดิษฐ์ ประสาททอง
 - อาจารย์เฉียรวัชย์ อิศระเดช
 - ดร.วรรณขวัญ พลจันทร์

2. บทวิจารณ์จากหนังสือ Bangkok Post Adaptation Indeed ของ อลองกรรณ์ ปริญณิพงศ์ พูดถึง การปรับเปลี่ยน – แปลงบทลัคคร ซึ่งเกิดขึ้นใน 2 ทศวรรษ รวมถึงเรื่องสีดา-ศรีราเม? ด้วย โดย พูดถึงการตีความใหม่ของศิลปะปัจจุบันหลายคน – รวมทั้งผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามและข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

รายละเอียดในการนำเสนอผลงานเรื่องสีดา-ศรีราม?

- ประเด็นการอภิปรายใน workshop การแสดง
- บทเพลงที่เลือกใช้
- คิวเทคนิคต่างๆ